

ทอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

สถาบันพัฒนศิลป์นครศรีธรรมราช สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2555 - 2556

หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช

NAKHON SI THAMMARAT CONTEMPORARY ART CENTRE

นางสาวนุชนาฏ เดชสุรางค์

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

วัน, เดือน, ปี.....

b. 12640256
i.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานปีการศึกษา 2555-2556 อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา
สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

รองศาสตราจารย์ บุญสนอง รัตนสุนทรากุล
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรีชญา รังสิริภักดิ์

รศ.วราวรรณ โรจนไพบุลย์

ผศ.ไกรทอง โชติชาติพัฒนา

ผศ.วานัสสุดา ไชยมนตรี

ดร.สมโชค สันนุกูล

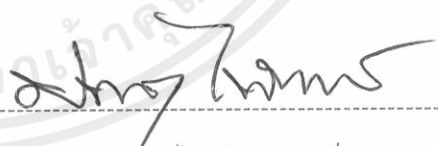
ประธานคณะกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

ดร.ปนาชู ไชยรัตนานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช (Nakhon Si Thammarat Contemporary Art Centre)
นักศึกษา	นางสาวนุชนาฏ เดชสุรางค์
รหัสนักศึกษา	51020036
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
ปีการศึกษา	2551-2555

บทคัดย่อ

ปัจจุบันศิลปะร่วมสมัย (CONTEMPORARY ART) เป็นสิ่งมีคุณค่าต่อการจรรโลงจิตใจของมนุษย์ ในประเทศไทยได้รับความสนใจมากขึ้นจากทุกช่วงวัยอายุคน เป็นที่ยอมรับและได้รับการพัฒนาจนเห็นได้จากปริมาณ ผู้เข้าชมงานนิทรรศการศิลปะที่มีจำนวนมากขึ้นทุกปี โดยมีวัฒนธรรมเป็นฐานรากในการสร้างสรรค์ผลงาน หากแต่ยังมีการเผยแพร่และการจัดพื้นที่สำหรับรองรับการแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัย ที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการทางสังคมเท่าที่ควร โดยทำการสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบศิลปะในแขนงต่าง ๆ

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และศาสนามากที่สุดเมืองหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นครศรีธรรมราช มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมาไม่น้อยกว่า 1,800 ปีมาแล้ว หลัก ฐานทางโบราณคดี และหลักฐานทางเอกสารที่ปรากฏในขณะนี้ยืนยันได้ว่านครศรีธรรมราชมีกำเนิดมาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 7 เป็นอย่างน้อย

หอศิลป์ร่วมสมัยนครศรีธรรมราช ทำหน้าที่สะท้อนและจัดแสดงผลงานศิลปะ นำเสนอผลงานของเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และศิลปิน ในภาคใต้ทางด้านศิลปะทุกแขนง เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพพิมพ์ ประติมากรรม และสื่อผสม เป็นต้น ความสำคัญของผลงานศิลปะเหล่านี้ มีผลส่งไปถึงระบบการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ชนบท ไปถึงชุมชนเอง และตีแผ่ไปสู่วงกว้าง ซึ่งสามารถช่วยยกระดับวงการศิลปะในภาคใต้ ให้ก้าวสู่ระดับสากลมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง หอศิลป์ร่วมสมัยนครศรีธรรมราช (Nakhon Si Thammarat contemporary Art Centre) สำเร็จลงได้จากความช่วยเหลือจากบุคคล และหน่วยงาน ซึ่งผู้จัดทำ ขอกล่าวขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

- ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เคารพภักดีของข้าพเจ้า สำหรับการสนับสนุน ความช่วยเหลือ และกำลังใจที่ดี ให้แก่ข้าพเจ้าตลอดการทำวิทยานิพนธ์

- ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปณายุ ไชยรัตนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สำหรับการตอบรับ, คำแนะนำและคำสอนต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

- ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ (ศิลปิน) วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม นครศรีธรรมราช ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับด้านความต้องการความรู้ทางด้านผลงานศิลปะ และความต้องการต่างๆของศิลปินภายในจังหวัด

- ขอขอบคุณสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับข้อมูลด้านแผนที่และข้อมูลทางด้านกฎหมายต่างๆ

- ขอขอบพระคุณ ศตวรรษ อ่อนทองพิสัยยรห์สคนสอนเพลงคณะ ที่ดูแล ให้คำแนะนำและช่วยน้องเป็นอย่างดี

- ขอขอบพระคุณพี่ๆ รหัส 36 ทุกคน สำหรับคำแนะนำและความช่วยเหลือต่างๆมากมาย

- ขอขอบพระคุณ น้องๆ ทุกคน และน้องๆ รหัส 36 สำหรับความช่วยเหลือต่างๆ

- ขอขอบพระคุณ เพื่อนๆ ร่วมรุ่นทุกๆ คน สำหรับคำแนะนำและกำลังใจดีๆ ที่มีให้กันเสมอ

- ขอขอบพระคุณบุคคลอื่น อีกมากมายที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้

- สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่านสำหรับคำแนะนำต่างๆ ในการสอบวิทยานิพนธ์ อันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่อไปในภายหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง มีนาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญรูปภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1-1
1.1.1 วิทยาลัยช่างศิลปนครศรีธรรมราช	1-4
1.1.1.1 หลักสูตรศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1-5
1.1.1.2 หลักสูตรศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1-5
1.1.2 วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช	1-5
1.1.2.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	1-5
1.1.2.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	1-5
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1-6
1.3 ประโยชน์ของโครงการ	1-7
1.4 ขอบเขตและระเบียบวิธีการศึกษาโครงการ	1-7
1.5 องค์ประกอบของโครงการ	1-8
1.5.1 ขอบเขตการศึกษาโครงการ	1-8
1.5.2 วิธีการศึกษาโครงการ	1-9
1.5.2.1 วิธีการเก็บข้อมูล	1-9
1.5.2.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	1-9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	
2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช	2-1
2.2 ข้อมูลลักษณะสภาพทั่วไป	
2.2.1 ลักษณะทางกายภาพ	2-3
2.2.2 อาณาเขต	2-3
2.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ	2-3
2.2.4 ลักษณะภูมิอากาศ	2-4
2.2.5 ประชากรและการปกครอง	2-5
2.3 ข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	
2.3.1 ข้อมูลด้านศาสนา	2-6
2.4 ข้อมูลศิลปินแห่งชาติ	
2.4.1 นายเหิง ไสภาพงศ์	2-7
2.4.2 นายประเวศ ลิ้มปรีงษ์	2-8
2.4.3 นายอังกูร กัลป์ยานพงศ์	2-9
2.4.4 นายสร้อย ดำแจ่ม	2-10
2.4.5 นายสุชาติ ทรัพย์สิน	2-11
บทที่ 3 การศึกษาอาคารตัวอย่าง	
3.1 อาคารประเภทเดียวกันภายในประเทศ	
3.1.1 หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	3-1
BANGKOK ART AND CULTURE CENTRE (BACC)	
3.1.2 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย	3-17
3.1.3 พิพิธภัณฑ์แห่งชาติหอศิลป์	3-28
3.2 อาคารประเภทเดียวกันต่างประเทศ	
3.2.1 KIASMA MUSEUM FOR CONTEMPORARY ART	3-34
3.2.2 HERNING MUSEUM OF CONTEMPORARY ART เดนมาร์ค	3-43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้เหตุผลเบื้องต้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 MAXXI-MUSEUM OF XXI CENTURY ARTS	3-50
3.3 สิ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช	3-56
บทที่ 4 การศึกษารายละเอียดของโครงการ	
4.1 รายละเอียดด้านโครงสร้างการบริหาร	4-1
4.2 หน้าที่และจำนวนบุคลากรในโครงการ	4-2
4.3 ประเภทของกลุ่มผู้ใช้โครงการ	4-8
4.3.1 ผู้มาใช้บริการ	4-8
4.3.2 เจ้าหน้าที่ของโครงการ	4-10
4.3.3 ผู้มาติดต่อ	4-10
4.4 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ	
4.4.1 พฤติกรรมของกลุ่มผู้รับบริการ	4-12
4.4.2 พฤติกรรมของกลุ่มผู้ให้บริการ	4-12
4.4.3 ผู้ให้บริการชั่วคราว	4-21
4.4.4 ผู้มาติดต่อหรือกลุ่มผู้รับบริการ	4-21
4.5 การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้งาน	4-24
บทที่ 5 การศึกษาอาคารตัวอย่าง	
5.1 การกำหนดองค์ประกอบโครงการ	
5.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ	5-4
5.2.1 ส่วนสำนักงานบริหารโครงการ	5-14
5.2.2 ส่วนส่งเสริมการศึกษา	5-14
5.2.3 ส่วนส่งเสริมการศึกษา	5-16
5.2.4 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ	5-17
5.2.5 ส่วนบริการอาคาร	5-19
5.3 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ	
5.3.1 ส่วนการจัดห้องแสดง	5-19
5.3.2 เทคนิคการจัดแสดง	5-31
5.3.4 ห้องนิทรรศการชั่วคราว	5-33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นกรณีพิเศษแบบข้อยกเว้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.5 ห้องนิทรรศการชั่วคราว	5-35
5.3.6 ส่วนสำนักงานบริหารและการดำเนินการ	5-35
5.3.7 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ	5-39
5.3.8 ส่วนส่งเสริมการศึกษา	5-42
5.4 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ	5-52

บทที่ 6 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

6.1 ข้อพิจารณาที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ	
6.1.1 แหล่งที่ตั้ง (Zoning)	6-2
6.1.2 ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง (Geography)	6-2
6.1.3 การเข้าถึงโครงการ (Accessibility & Traffic)	6-3
6.1.4 ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ	6-3
6.1.5 ความปลอดภัย (Safety Factor)	6-3
6.1.6 ความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่	6-3
6.1.7 ลักษณะเฉพาะของโครงการ	6-3
6.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	
6.2.1 การเลือกจังหวัดที่ตั้ง	6-4
6.2.2 การเลือกที่ตั้งในจังหวัดนครศรีธรรมราช	6-5
6.3 การวิเคราะห์บริเวณที่ตั้งโครงการ	
6.3.1 การศึกษาพื้นที่ที่ตั้งโครงการ	6-23
6.3.2 การวิเคราะห์อาณาเขตที่ตั้งโครงการ	6-24
6.4 สรุปบทวิเคราะห์และไหนที่ตั้งโครงการ	

บทที่ 7 การศึกษางานระบบที่ใช้ในโครงการ

7.1 ระบบก่อสร้าง และโครงสร้างของอาคาร

7.1.1 ระบบการการก่อสร้างงานหอคิลป์	7-1
7.1.2 OPEND STRUCTURE SYSTEM	7-1
7.1.3 การเลือกระบบและขนาดของโครงสร้าง	7-2

7.1.4	แรงที่มีผลต่อโครงสร้างของอาคาร	7-2
7.2	ระบบไฟฟ้า	
7.2.1	การวางระบบควบคุมและการวางผังทางเดินสายไฟ	7-4
7.2.2	ระบบแสงสว่าง	7-3
7.2.3	การออกแบบไฟฟ้าและการให้แสงสว่างภายในอาคาร	7-7
7.3.	ระบบปรับอากาศ	
7.3.1	หลักการเบื้องต้นของระบบปรับอากาศ	7-8
7.3.2	ชนิดของเครื่องปรับอากาศ	7-8
7.3.3	ระบบปรับอากาศที่ใช้ในโครงการ	7-8
7.3.4	รายละเอียดของระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง	7-9
7.4.	ระบบเสียงและการป้องกัน	
7.4.1	ค่ามาตรฐานในการควบคุม และป้องกันเสียงรบกวน	7-10
7.4.2	มาตรฐานในการควบคุมเสียงและป้องกันเสียง	7-10
7.4.3	อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อเสียง	7-11
7.4.4	เสียงภายในอาคาร	7-11
7.5.	ระบบสุขาภิบาล	
7.5.1	ระบบน้ำใช้	7-11
7.5.2	ระบบจ่ายน้ำ	7-11
7.5.3	ระบบกำจัดน้ำเสีย	7-12
7.5.4	ระบบระบายน้ำฝน	7-13
7.6.	ระบบดับเพลิง	
7.6.1.	ระบบสำรองน้ำ	7-14
7.7	ระบบรักษาความปลอดภัย	
7.7.1.	การป้องกันอันตรายจากผู้เข้าชม	7-18
7.7.2.	การป้องกันการโจรกรรม	7-18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.8. ระบบลิฟต์	
7.8.1 ลิฟต์โดยสาร	7-20
7.8.2 ลิฟต์บรรทุกของ	7-20
7.8.3 ส่วนประกอบของลิฟต์	7-20

บทที่ 8 สรุปผลงานการออกแบบ

8.1 แนวคิดในการออกแบบ	
8.1.1 แนวคิดในการวางผัง	8-1
8.1.2 แนวคิดการวางอาคาร	8-7
8.2 ผลงานการออกแบบ	8-13

ภาคผนวก

1. คุณค่าและความหมายของศิลปะ	ผ-1
2. บทความเพื่อออร์โมนศิลปะชวานครศรีธรรมราชโดยเฉพาะ	ผ-8
3. วัฒนธรรมและประเพณีของนครศรีธรรมราช	ผ-11
4. กฎกระทรวงที่มีผลต่อการออกแบบ	ผ-13

บรรณานุกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ	3-15
ตารางที่ 3.2 แสดงการสรุปการศึกษาอาคารตัวอย่าง	3-56
ตารางที่ 4. 1 แสดงการพิจารณาความเป็นมาของโครงการ	4-3
ตารางที่ 4. 2 แสดงการพิจารณาวัตถุประสงค์โครงการ	4-6
ตารางที่ 4.1 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ประจำในโครงการในแต่ละช่วงเวลา	4-8
ตารางที่ 4.3 แสดงการวิเคราะห์หาจำนวนอัตราบุคคลและหน้าที่รับผิดชอบ	4-14
ตารางที่ 4.4 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้รับบริการโดยทั่วไป	4-22
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ	4-24
ตารางที่ 5. 1 แสดงการวิเคราะห์ จากวัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ	5-1
ตารางที่ 5. 2 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการ	5-4
ตารางที่ 5. 3 แสดงสถิติของจำนวนผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการถาวร	5-32
ตารางที่ 5. 4 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการถาวร	5-33
ตารางที่ 5. 5 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานของงานแต่ละประเภทในนิทรรศการถาวร	5-33
ตารางที่ 5. 6 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่างๆ ใน นิทรรศการถาวร	5-33
ตารางที่ 5.7 แสดงสถิติของผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว	5-34
ตารางที่ 5. 8 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการชั่วคราว	5-34
ตารางที่ 5. 9 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานแต่ละประเภทในนิทรรศการชั่วคราว	5-34
ตารางที่ 5. 10 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่างๆ ใน นิทรรศการถาวร	5-35
ตารางที่ 5.4 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ	5-52
ตารางที่ 6. 1 แสดงการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ประเภทพาณิชยกรรม	6-9
ตารางที่ 6. 2 แสดงการพิจารณาเลือกที่ตั้ง	6-21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูป 1 แสดงรูปของนายเหิง โสภภาพงค์	2-7
รูป 2 แสดงรูปของนายประเวศ ลิ้มปริงซี่	2-8
รูป 3 แสดงรูปของนายอังคาร กัลป์ยานพงศ์	2-9
รูป 4 แสดงรูปของนายสร้อย ดำแจ่ม	2-10
รูป 5 แสดงรูปของนายสุชาติ ทรัพย์สิน	2-11
รูปที่ 3.1 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร	3-1
รูปที่ 3.2 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	3-2
รูปที่ 3.3 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร	3-4
รูปที่ 3.4 แสดงพื้นที่โล่งทรงกระบอกภายในอาคาร	3-5
รูปที่ 3.5 แสดงลักษณะภายในอาคารบริเวณที่มีช่องแสงธรรมชาติ	3-5
รูปที่ 3.6 แสดงลักษณะภายในอาคารส่วนที่มีการชิงช้าใบบริเวณช่องแสงธรรมชาติ	3-6
รูปที่ 3.7 แสดงนิทรรศการจิตรกรรมบริเวณที่ได้รับแสงธรรมชาติ	3-7
รูปที่ 3.8 แสดงวัสดุและโครงสร้างหลักของอาคารหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพฯ	3-7
รูปที่ 3.9 แสดงโถงบริเวณชั้น 6 และทางขึ้นชั้น 6 และ ชั้น 7	3-9
รูปที่ 3.10 แสดงห้องแสดงงาน ออกแบบเป็นแนวพิกัดโมดูล่า	3-10
รูปที่ 3.11 แสดงช่องแสงบริเวณจุดตัดของหลังคาและผนัง	3-10
รูปที่ 3.12 แสดงโถงกลางเป็นรูปวงกลมและเส้นทางสัญจรส่วนที่เป็นพื้นลาดแนว โค้งเวียนรอบสวนกลาง	3-11
รูปที่ 3.13 แสดงส่วนแสดงงานจิตรกรรมและภาพพิมพ์ที่ได้รับแสงธรรมชาติ	3-12
ในการจัดแสดง	
รูปที่ 3.14 แสดงส่วนการจัดแสดงงานแบบพิเศษ	3-13
รูปที่ 3.15 แสดงส่วนบริเวณก่อสร้างโครงสร้างเพิ่มเติม	3-14
รูปที่ 3.16 แสดงส่วนบริเวณก่อสร้างโครงสร้างเพิ่มเติม	3-17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.17 แสดงรูปปั้นศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี	3-18
รูปที่ 3.18 แสดงผลงานศิลปะที่คุณบุญชัย เบญจรงค์กุลสะสมไว้	3-19
รูปที่ 3.19 แสดงผลงานศิลปะที่คุณบุญชัย เบญจรงค์กุลสะสมไว้	3-19
รูปที่ 3.19 แสดงโถงภายในอาคาร	3-20
รูปที่ 3.20 แสดงโถงภายในอาคาร	3-21
รูปที่ 3.21 แสดงเส้นทางสัญจรสำหรับเข้าถึงอาคาร	3-22
รูปที่ 3.22 แสดงโถงภายนอกอาคาร	3-23
รูปที่ 3.23 แสดงโถงภายนอกอาคารลายสลักลายก้านมะลิ	3-24
รูปที่ 3.24 แสดงอาคารที่เชื่อมต่อกับภายนอก	3-25
รูปที่ 3.25 แสดงพื้นที่จัดแสดงงานภายในอาคาร	3-25
รูปที่ 3.26 แสดงพื้นที่จัดแสดงงานแบบหมุนเวียนภายในอาคาร	3-26
รูปที่ 3.27 แสดงโถงบันไดภายในอาคาร	3-26
รูปที่ 3.28 แสดงพื้นที่จัดแสดงผลงานสะสมของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี	3-27
รูปที่ 3.29 แสดงพื้นที่จัดแสดงงานภายในอาคาร	3-27
รูปที่ 3.30 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร	3-28
รูปที่ 3.31 แสดงผังภายในอาคาร	3-29
รูปที่ 3.12 แสดงพื้นที่ภายในการจัดแสดงงานศิลปะ	3-30
รูปที่ 3.33 แสดงพื้นที่ภายในการจัดนิทรรศการศิลปะ	3-31
รูปที่ 3.34 แสดงพื้นที่ภายนอกอาคารที่เชื่อมต่อกับภายนอก	3-33
รูปที่ 3.35 แสดงส่วนบริเวณอาคารภายนอก	3-34
รูปที่ 3.36 แสดงส่วนบริเวณอาคารที่ตั้งโครงการอยู่ตรงข้ามกับอาคาร	3-35
รัฐสภาแห่งฟินแลนด์	
รูปที่ 3.37 แสดงส่วนบริเวณภายนอกอาคารส่วนที่เชื่อมโยงกับ Landscape	3-35
รูปที่ 3.38 แสดงแนวคิดส่วนประกอบของอาคาร	3-36
รูปที่ 3.39 แสดงแนวคิดลักษณะการสอดประสานของ mass 2 ก้อน	3-36

รูปที่ 3.40	บริบทอาคาร Site Plan	3-37
รูปที่ 3.41	แสดงด้านหน้าอาคาร	3-37
รูปที่ 3.42	แสดงตำแหน่งต่าง ๆ ของผังอาคาร	3-38
รูปที่ 3.43	แสดงตำแหน่งต่าง ๆ ผังอาคาร	3-39
รูปที่ 3.39,3.40	แสดงตำแหน่งต่าง ๆ ผังอาคาร	3-40
รูปที่ 3.44,3.45	แสดงส่วนของเส้นทางสัญจรภายในอาคาร	3-40
รูปที่ 3.46,3.47	แสดงบทบาทการกระจายแสงธรรมชาติ	3-41
รูปที่ 3.48	แสดงลักษณะการจัดแสงส่วนภายในส่วนจัดแสดงงานศิลปะ	3-42
รูปที่ 3.49	แสดงลักษณะการจัดแสงส่วนภายในส่วนจัดแสดงงานศิลปะ	3-42
รูปที่ 3.50	แสดงลักษณะภายนอกอาคาร	3-43
รูปที่ 3.51	แสดงลักษณะภายนอกอาคาร	3-43
รูปที่ 3.52	แสดงลักษณะภายนอกอาคารบริเวณสระน้ำ	3-44
รูปที่ 3.53	แสดงลักษณะผิววัสดุภายนอกอาคาร	3-45
รูปที่ 3.54	แสดงแนวความคิดของ Steven Holl	3-46
รูปที่ 3.55	แสดง ground floor plan	3-47
รูปที่ 3.56	แสดง 1 th floor plan	3-47
รูปที่ 3.57	แสดง ระบบการประหยัดพลังงานเพื่อความยั่งยืน	3-48
	“ ECONOMY AND SUSTAINABILITY ”	
รูปที่ 3.58	แสดง ระบบการประหยัดพลังงานด้วยแสงธรรมชาติ	3-48
รูปที่ 3.55	แสดงรูปตัดอาคาร	3-49
รูปที่ 3.59	แสดงรูปด้านอาคาร	3-49
รูปที่ 3.60	แสดงลักษณะภายนอกอาคาร	3-50
รูปที่ 3.61	แสดงลักษณะบริบทภายนอกอาคาร	3-50

เอกสารนี้รูปที่ 3.62แสดงลักษณะภายนอกอาคารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ผ่านการขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ถือว่าผิดกฎหมาย

รูปที่ 3.63แสดงลักษณะภายนอกอาคาร	3-51
รูปที่ 3.61 Ground Floor Plan	3-52
รูปที่ 3.64 First Floor Plan	3-52
รูปที่ 3.65 Second Floor Plan	3-53
รูปที่ 3.66Roof Floor Plan	3-53
รูปที่ 3.65 แสดงพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในอาคาร	3-54
รูปที่ 3.67 แสดงพื้นที่แสดงงานศิลปะที่ภายในอาคาร	3-54
รูปที่ 3.68แสดงพื้นที่ Entrance Hall	3-55
รูปที่ 4. 1 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	4-1
รูปที่ 4. 2 แผนภูมิแสดงส่วนบริหารงานภายใน	4-2
รูปที่ 4. 3 แสดงลักษณะการใช้อาคารของนักเรียน - นักศึกษา	4-8
รูปที่ 4. 4 แสดงลักษณะการใช้อาคารของนักท่องเที่ยว	4-9
รูปที่ 4.5 แสดงลักษณะการใช้งานของประชาชนทั่วไป	4-10
รูปที่ 4.6 แสดงลักษณะการใช้อาคารของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักปราชญ์ และศิลปิน	4-11
รูปที่ 4.7 แสดงลำดับการใช้โครงการของเจ้าหน้าที่ประจำ	4-13
รูปที่ 4.8 แสดงการลำดับใช้โครงการของเจ้าหน้าที่ชั่วคราว	4-21
รูปที่ 4.9 แผนภูมิแสดงพฤติกรรมของศิลปิน	4-23
รูปที่ 4.10 แผนภูมิแสดงพฤติกรรมผู้มาติดต่อ	4-23
รูปที่ 5. 4 Diagram อธิบายการแบ่งห้องนิทรรศการ	5-21
รูปที่ 5. 5 การจัดห้องแสดงสี่เหลี่ยมจัตุรัส	5-21
รูปที่ 5. 6แสดงการชอยผังห้อง	5-22
รูปที่ 5. 7 Diagram อธิบายประเภทการเข้าถึงห้องในนิทรรศการ	5-23
รูปที่ 5. 8 Diagram อธิบายประเภททางสัญจรในห้องนิทรรศการ	5-23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.9 ลักษณะการมองของมนุษย์	5-24
รูปที่ 5.10 ขอบเขตการมองเห็นของสายตาคอนปกติ	5-24
รูปที่ 5.8 มุมมองทางด้านหน้าของมนุษย์	5-25
รูปที่ 5.9 แสดงแบบตู้แสดง	5-27
รูปที่ 5.10 แสดงลักษณะการจัดแผนภาพจัดแสดง	5-27
รูปที่ 5.11 แสดงแบบกล่องแสดงนิทรรศการ	5-28
รูปที่ 5.12 แสดงแบบแสดงตั้งพื้นนิทรรศการ	5-28
รูปที่ 5.13 INTERIOR GRAPHIC แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ	5-29
รูปที่ 5.14 INTERIOR GRAPHIC แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ	5-30
รูปที่ 5.15 ขนาดพื้นที่ในการติดตั้งนิทรรศการ	5-30
รูปที่ 5.16 สรุปลักษณะพื้นที่ใช้สอยส่วนนิทรรศการ	5-31
รูปที่ 5.17 แสดงระยะการใช้โต๊ะของผู้พิจารณา	5-43
รูปที่ 5.18 แสดงระยะต่างๆของการใช้สอยพื้นที่อ่านหนังสือ	5-44
รูปที่ 6.2 แผนที่แสดงตำแหน่งจังหวัดนครศรีธรรมราช (เทียบจากแผนที่ประเทศไทย)	6-4
รูปที่ 6.3 แสดงสัญลักษณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-5
รูปที่ 6.4 แสดงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช	6-7
รูปที่ 6.5 แสดงผังการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช	6-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 6 แสดงลักษณะของ Site A	6-10
รูปที่ 6. 6 แสดงลักษณะภายใน Site A มุมมองจากทิศใต้	6-11
รูปที่ 6. 7 ป้ายรถประจำทาง (เส้นทางถนนราชดำเนิน) บริเวณฝั่งตรงกันข้ามกับ Site A มุมมองจากทิศใต้	6-11
รูปที่ 6. 8 ป้ายรถประจำทาง (เส้นทางถนนราชดำเนิน) บริเวณฝั่งตรงกันข้ามกับ Site A มุมมองจากทิศใต้	6-11
รูปที่ 6. 9 แสดงบริเวณโดยรอบ Site A	6-11
รูปที่ 6. 10 แสดงลักษณะของ Site A	6-12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 11 แสดงลักษณะภายใน Site B	6-13
รูปที่ 6. 12 แสดงบริเวณโดยรอบ Site B มองออกไปด้านหน้าโครงการ	6-13
รูปที่ 6. 13 แสดงบริเวณโดยรอบ Site B มองไปด้านทิศใต้	6-13
รูปที่ 6.14 แสดงถนนด้านหน้า (ถนนพัฒนาการคูขวาง) และอาคารตรงข้าม Site B	6-13
รูปที่ 6. 7 แสดงลักษณะของ Site A	6-14
รูปที่ 6. 8 แสดงถนนด้านหน้า (ถนนราชดำเนิน) และมุมมองจากตรงข้าม Site C	6-15
รูปที่ 6. 9 แสดง Site ด้านหน้า (สนามหน้าเมือง) มุมมองตรงข้าม Site C	6-15
รูปที่ 6. 10 แสดงลักษณะภายใน Site C	6-15
รูปที่ 6. 11 แสดงที่ Site A,C ในผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน	6-16
รูปที่ 6. 12 แสดงที่ Site A,C ในผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน	6-16
รูปที่ 6. 13 แสดงข้อจำกัดของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช	6-17
รูปที่ 6. 14 แสดงภาพปัญหาของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช	6-18
รูปที่ 6. 14 แสดงการวางผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช แสดงการขยายตัวทางด้านพาณิชยกรรม	6-19
รูปที่ 6. 15 แสดงแผนที่การท่องเที่ยว จ.นครศรีธรรมราช	6-20
รูปที่ 6.16 แสดงที่ตั้งโครงการ จากแผนที่เขตเทศบาลนครศรีธรรมราช	6-22
รูปที่ 6. 15 แสดงที่ตั้งโครงการ	6-23
รูปที่ 6. 18แสดงอาณาเขตที่ตั้งโครงการ	6-24
รูปที่ 6. 19 แสดงทิศทางแดด	6-24
รูปที่ 6. 20 แสดงทิศทางลมในโครงการ	6-25
รูปที่ 6. 21 แสดงการให้ค่าแนวทิวทัศน์	6-25
รูปที่ 6. 16 แสดงการเข้าถึงโครงการ	6-26
รูปที่ 6. 17 แสดงบริเวณทางเดินเท้าด้านหน้าทางเข้าโครงการ	6-27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 18 แสดงพื้นที่ดินภายในโครงการ	6-27
รูปที่ 6. 19 แสดงบริเวณด้านข้างโครงการ ซอยหอไตร 1	6-27
รูปที่ 6. 20 แสดงป้ายบอกเส้นทางไปวิทยาลัยศิลปหัตถกรรม บริเวณซอยข้างโครงการ	6-27
รูปที่ 6. 21 แสดงนโยบายการวางผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช การขยายตัวทาง ด้านพาณิชยกรรม	6-28
รูปที่ 6. 22 แสดงศักยภาพและแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนในพื้นที่ ผังเมืองนครศรีธรรมราช	6-29
รูปที่ 6. 29 แสดงภาพปัญหาของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช	6-30
รูปที่ 6. 23 แสดงข้อจำกัดของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช	6-31
รูปที่ 7. 1 ภาพแสดงอุปกรณ์ตรวจจับความร้อนแบบต่างๆ	7-15
รูปที่ 8. 2 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-1
รูปที่ 8. 2 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-2
รูปที่ 8. 3 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-3
รูปที่ 8. 4 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-4
รูปที่ 8. 5 ภาพแสดงแนวความคิดแนวการเลือกที่ตั้งโครงการ	8-5
รูปที่ 8. 6 ภาพแสดงแนวความคิดการวางผังอาคาร	8-6
รูปที่ 8. 7 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-7
รูปที่ 8. 8 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-8
รูปที่ 8. 9 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-9
รูปที่ 8. 10 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-10
รูปที่ 8. 11 ภาพแสดงแบบจำลองขั้นตอนการออกแบบอาคาร	8-11
รูปที่ 8. 12 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-12
รูปที่ 8. 13 ภาพแสดงแนวความคิดบ้านรูปแบบ (Chino-Portuguese Architecture)	8-13
รูปที่ 8. 14 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ	8-14
รูปที่ 8. 15 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้	8-15
รูปที่ 8. 16 ภาพแสดงขั้นตอนการคิดตัวอาคารโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช	8-16

	หน้า
รูปที่ 8. 17 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ	8-13
รูปที่ 8. 18 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ	8-14
รูปที่ 8. 19 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ	8-15
รูปที่ 8. 20 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ	8-16
รูปที่ 8. 21 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ	8-17
รูปที่ 8. 22 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ	8-18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ใช้สติปัญญาสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านอารมณ์ สร้างความบันเทิง ศิลปะจึงไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นผลงานที่มนุษย์ใช้ปัญญา พหุสรวรค์ และความเพียรพยายามสร้างสรรค์ขึ้นมา มีนิยามมากมายสำหรับความหมายของคำนี้ที่ถูกตีความขึ้น ๆ ลง ๆ ไปตามกาลเทศะที่กำกับแต่สำหรับความหมายกลาง ๆ ของนักปรัชญาศิลปะยุคก่อนใครเซ่ กล่าวว่า “กิจกรรมทางศิลปะเป็นประสบการณ์ในชีวิตจิตใจของผู้สร้าง และการกระทำผลงานเพื่อสื่อออกมา เป็นเพียงเหตุการณ์ที่จะช่วยให้การสร้างสรรค์ภายนอกเกิดความลึกซึ้งจากการถ่ายทอดภายในของศิลปิน” ชูชาน แลงเจอร์นักปรัชญาศิลปะ นักปรัชญาศิลปะอีกท่านกล่าวว่า “ศิลปะ หรือการเขียนที่ถูกนำเสนอด้วยความคิดของศิลปินเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดทัศนคติที่มีอยู่ของมนุษย์ถูกกระทำผ่านการแสดงออกที่เขาสร้างขึ้นเป็นสถานที่จำลองเพื่อที่เขาจะสามารถเติมเต็มได้ด้วยปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้ง ทัศนธาตุศิลปะ ,รูปทรง ,ตัวละคร หรืออาจรวมเรียกว่า Art Symbols”¹

การเปลี่ยนแปลงของศิลปะในประเทศไทยนั้นเริ่มเห็นเด่นชัดตั้งแต่รัชสมัยพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ที่มีพระประสงค์ในการสร้างบ้านแปลงเมือง หลังเสร็จศึกสงครามกับชาติข้างเคียงในดินแดนแหลมทอง ทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีการค้าขายกับต่างประเทศทางเรือสำเภา โดยเฉพาะกับประเทศจีน ซึ่งนอกจากจะเดินทางไปเพื่อค้าขายแล้ว ยังมีการนำสิ่งของต่าง ๆ จากประเทศจีนกลับมายังประเทศไทยด้วย เช่น ศิลปวัตถุของจีน ตุ๊กตาจีนฮับเฉาที่แกะสลักจากหินและถั่วหรือเพื่อไม่ให้เบาเกินไป (ตุ๊กตาจีนที่พบเห็นได้ทั่วไปในวัดต่าง ๆ เช่น วัดโพธิ์)

ด้วยพระราชนิมิตส่วนพระองค์ในสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวที่มีต่อศิลปะจีน จึงทรงเกิดแรงบันดาลใจพระราชหฤทัยและทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดที่มีอิทธิพลด้านแนวคิดในลักษณะจีน แต่ก็ทรงไม่ละทิ้งความเป็นไทย กลายเป็นศิลปะในรูปแบบไทยผสมจีนแบบใหม่ เห็นได้จากวัดโปรดเกศเชษฐาราม พระประแดง หรือวัดราชนันทาราม วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังทรงมีแนวคิดในการอนุรักษ์วัดเก่าด้วยการสืบสานศิลปะอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ไว้ เช่น วัดสุวรรณาราม คลองบางกอกน้อย เป็นต้น ต่อมาสมัยสมเด็จพระจอมเกล้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹ หนังสืออิทธิพลการจิตรกรรมสีน้ำ เจลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา กลุ่ม “สีน้ำนคร” ครั้งที่ 3 ปี 2550 จากบทความเพื่อฮอริโมนศิลปะชาวนครศรีธรรมราชโดยเฉพาะ ปรีทรรศ หุตางกูร

เจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) อันเป็นยุคที่ประเทศมหาอำนาจตะวันตกเริ่มล่าอาณานิคม อาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเริ่มรับอิทธิพลจากศิลปะตะวันตก เข้ามาอย่างชัดเจนในสมัยรัชกาลที่ 5 ขณะที่ศิลปะจีนค่อย ๆ หายไป ซึ่งเราจะเห็นได้จากงานสถาปัตยกรรมแบบนีโอเรอเนสซองส์ (Neo Renaissance) และคลาสสิก (Neo Classic) มี กาลิเลโอ คินี (Galileo Chini) และคาร์โล ริโกลี (Carlo Rigoli) ซึ่งเป็นศิลปินชาวอิตาลี ในสมัยนั้นเป็นผู้เขียนภาพในโดมภายในพระที่นั่งอนันตสมาคม (คินีและริโกลีเป็นศิลปินชาวตะวันตกกลุ่มแรก ๆ ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย อีกทั้งยังมีจากประเทศอิตาลีซึ่งในสมัยนั้นถือว่าเป็นประเทศศูนย์กลางด้านศิลปวัฒนธรรมของโลก)

ในประเทศไทยวงการศิลปะขับเคลื่อนและเดินหน้าไปอย่างรวดเร็ว เห็นได้ชัดเจนคือการก่อตั้งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและการออกพระราชบัญญัติ ส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย พ.ศ. 2551 รวมทั้งการก่อตั้งหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ อย่างของวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา และเมื่อไม่นานมานี้ได้เกิดการเปิดตัวของ “พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย” เปรียบเสมือนสัญญาณที่ดี แสดงให้เห็นถึงบทบาทความร่วมมือของเอกชนที่กำลังก้าวเข้ามาสนับสนุนวงการศิลปะร่วมสมัยของไทยในระดับที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้น

งานศิลปะที่มนุษย์สรรค์สร้างขึ้นออกมาในรูปลักษณะต่างๆ รูปลักษณะก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกในความงาม อารมณ์และความรู้สึกในความงามนั้นจะเป็นที่พึงพอใจก็ต่อเมื่อ ประสาทสัมผัสของเรา ชื่นชมในเอกภาพ หรือความประสมกลมกลืนกันในความงามที่ปรากฏอยู่บนชิ้นผลงานที่มนุษย์นำเสนอออกมาผ่านทางชิ้นงาน² จนเรื่องราวพัฒนาการทั้งหมดถูกบันทึกเป็นวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ขณะที่กิจกรรมศิลปะโลกเองมีเคยหยุดนิ่ง ยังดำเนินคู่ขนานไปกับวิทยาการอื่น ๆ บนโลกอย่างน่าตื่นเต้น ทั้งแนวความคิด รูปแบบ และมูลค่าที่เพิ่มขึ้นมหาศาล สูญุดโลกศิลปะไร้พรมแดนที่ปราศจากลัทธิ รูปแบบ สไตล์และเทคนิคอย่างเอาเป็นเอาตายเหมือนก่อน จนเกิดคำเรียกศิลปะยุคนี้ว่า “ศิลปะร่วมสมัย” (Contemporary Art) อันมีความหมายเชิงมิติเวลา หมายถึงศิลปะยุคล่าสุด หลังสิ้นสุดศิลปะยุคสมัยใหม่ตั้งแต่ปี ค.ศ.1970 (ซึ่งถ้ากล่าวละเอียดยังมีความหมายนิยามมิจบสิ้นใน 2-3 ย่อหน้านี้) และได้ส่งอิทธิพลไปทั่วยังอาชีพสมัยใหม่คือ “ศิลปิน” ที่ต้องผลิตผลงานศิลปะออกแสดงผลงานต่อสาธารณชนไม่ว่าบ้านเราที่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยแทบจะทุกภาคได้บรรจุหลักสูตรศิลปกรรมที่ผลิตศิลปินหรืออาชีพใหม่นี้ในคณะหรือหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

² วิเคราะห์ข้อมูลจากบทความจากเว็บไซต์ http://www.artbangkok.com/detail_page.php?sub_id=2593

“ศิลปะ” จึงกลายเป็นสถานะหนึ่งในสังคมที่ต้องทำหน้าที่รับใช้ประการสำคัญคือนำเสนอผลงานศิลปะ ที่สามารถแจ่มแจ้งได้อย่างมีคุณค่าและหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณมนุษย์ ทั้งวรรณกรรม กวี³

ปัจจุบันศิลปะร่วมสมัย (CONTEMPORARY ART) เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อการจรรโลงจิตใจของมนุษย์ ในประเทศไทยได้รับความสนใจมากขึ้นจากทุกช่วงวัยอายุคน เป็นที่ยอมรับและได้รับการพัฒนาจนเห็นได้จากปริมาณ ผู้เข้าชมงานนิทรรศการศิลปะที่มีจำนวนมากขึ้นทุกปี ในขณะที่ศิลปะก็มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ⁴ โดยมีวัฒนธรรมเป็นฐานรากในการสร้างสรรค์ผลงาน อาจเป็นศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อรับใช้คนไทยยุคปัจจุบัน หากแต่ยังมีการเผยแพร่และการจัดพื้นที่สำหรับรองรับการแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัย ที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการทางสังคมเท่าที่ควร โดยทำการสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบศิลปะในแขนงต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม (PAINTING) , ประติมากรรม (SCULPTURE) , สื่อผสม (MIX MEDIA) , ภาพพิมพ์ (GRAPHIC ARTS) เป็นต้น

ทั้งนี้ศิลปะร่วมสมัยล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยสะท้อนสภาพทางสังคม อีกทั้งยังช่วยกล่อมเกลาระยะระดับจิตใจ ช่วยลดความสับสน และปัญหาทางจิตใจที่เกิดจากความกดดันของลักษณะสภาพสังคมในปัจจุบันให้บรรเทาลงได้⁵ ศิลปะเป็นศาสตร์เก่าแก่ตั้งแต่สมัยมนุษย์ถ้ำ ซึ่งมีพัฒนาการมาไม่หยุดยั้งจวบจนปัจจุบันมี “ศิลปะร่วมสมัย” ซึ่งศิลปินทั้งในและนอกประเทศได้ผลิตงานที่ดูรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้างออกมามากมาย แม้ศิลปินด้วยกันเองก็อาจจะต้องทำความเข้าใจด้วยประสบการณ์ที่เคยมองงานศิลปะมา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผู้คนธรรมดาที่ยังคงดำเนินตามากินในชีวิตรประจำวันจะเข้าใจ แต่ศิลปะก็ยังดำเนินต่อไป และคงไม่สนุกแน่ถ้าผู้รักการเสพงานศิลปะจะมีกิจกรรมหยุดอยู่แค่การ Wait & See เพราะศิลปะสามารถสนุกได้มากกว่านั้น นั่นคือการสังเคราะห์การระหว่างภาพ, ศิลปินกับผู้ชม, ทั้งสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้ในอินเทอร์เน็ต

³ ส่วนหนึ่งของบทความจากหนังสือนิทรรศการจิตรกรรมสีน้ำ เฉลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา กลุ่ม “สีน้ำนคร” ครั้งที่ 3 ปี 2550 จากบทความเพื่อฮอริโมนศิลปะชาวคริสต์ธรรมราชโดยเฉพาะ ปิรทรรค นุตางกูร

⁴ โครงการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย ประจำปี 2555 http://www.truevisionswecare.com/th/activity_detail.aspx?id=56

⁵ จากบทความผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ในข้อความหมายเหตุของพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย พ.ศ.2551

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ศิลปะร่วมสมัยมีส่วนในการสร้างสรรค์ และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะผลงานทางศิลปะนอกจากจะทำให้เยาวชนของชาติเกิดการเรียนรู้การเข้าใจคุณค่าและสุนทรีย์ภาพของศิลปะแล้ว ยังเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณธรรม สร้างความสามัคคีกัน และมีความสุขทางจิตใจโดยตรงหรือทางอ้อมประกอบกับศิลปะร่วมสมัยเป็นทุนและพลังในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชาติให้ดีขึ้น ดังนั้น สมควรส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยโดยสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ ปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและจัดตั้งกองทุนขึ้นโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนผู้สร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(internet) ในหนังสือตำราประวัติศาสตร์ศิลปะ ในสถาบันศิลปะที่ผลิตบัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ “หอศิลป์” ที่ถือเป็นสถานที่เกี่ยวพันโดยตรงกับทุกอย่างดังกล่าวมาทั้งหมดและมีหน้าที่สำคัญโดยตรงคือให้ความรู้ศิลปะแก่ประชาชน, เป็นเวทีของศิลปินร่วมสมัย, เป็นเวทีแลกเปลี่ยนทางปัญญาความคิดจินตนาการ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจของสถาบันครอบครัว และเป็นพื้นฐานทางจิตใจให้กับเยาวชนจะได้มีอารมณ์ละเอียดละไม มิใช่ยิ่งโตเอาแต่แข่งขันกันในโลกวัตถุอย่างก้าวร้าว⁶

ศิลปวัฒนธรรมบ่งบอกถึงอารยธรรมของความเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรือง ศิลปะเป็นฐานรากของการยกระดับจิตใจให้มีความคิด จินตนาการ สร้างสรรค์ มีความสุนทรีย์ ศิลปะจึงมีความสำคัญต่อคนทุกผู้ ทุกวัย และเป็นสิ่งแสดงออกถึงทัศนคติ ภูมิปัญญาของ ศิลปิน นักวิชาการ และประชาชนทุกระดับชั้น เพื่อเป็นการสะท้อน แสดงออกถึงตัวตนวิถีชีวิต และภูมิปัญญาของผู้คนในสังคม ในท้องถิ่น⁷

ทางจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีการจัดนิทรรศการ จิตรกรรมสีน้ำ ของกลุ่มสีน้ำนคร อยู่เป็นประจำในทุก ๆ ปี จึงเป็นปรากฏการณ์หนึ่งในวงการศิลปะในภาคใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคม โดยใช้ภูมิปัญญาประสบการณ์ของศิลปินแต่ละท่าน ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบงานศิลปกรรม และกลุ่มสีน้ำนครยังหวังที่การจัดนิทรรศการของกลุ่ม จะเป็นส่วนที่ช่วยเติมเต็มให้แก่ประชาชนในสังคม ท้องถิ่น ได้มีประสบการณ์ ในเรื่องของสุนทรีย์ศิลป์ รวมทั้งเป็นแหล่งนัดพบ ของเหล่าบรรดานักคิด นักเขียน ศิลปิน นักวิชาการ ในการที่จะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเอง สำหรับสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่ดีมีคุณค่า พร้อมทั้งจะนำเสนอผลงาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ⁸

จังหวัดนครศรีธรรมราชถือเป็นจังหวัดที่มีการเรียนการสอนในหลักสูตรว่าด้วยเรื่องศิลปะหลายสถาบันซึ่งว่าด้วยหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับศิลปะโดยตรง เช่น

1.1.1 วิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช ได้เปิดการเรียนการสอน ๒ หลักสูตร ดังนี้

⁶ ส่วนหนึ่งของบทความจากหนังสือนิทรรศการจิตรกรรมสีน้ำ เฉลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา กลุ่ม “สีน้ำนคร” ครั้งที่ 3 ปี 2550 จากบทความเพื่อหอศิลป์นครศรีธรรมราชโดยเฉพาะ ปรีทรรค นุตางกูร

⁷ บทความของ นายชัยยันต์ จงจงประเสริฐ ประธานกลุ่มสีน้ำนคร พ.ศ.2550 นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

⁸ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทความของนายชัยยันต์ จงจงประเสริฐ ประธานกลุ่มสีน้ำ จากหนังสือนิทรรศการสีน้ำ เฉลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา กลุ่ม “สีน้ำนคร” พ.ศ.2550

1.1.1.1 หลักสูตรศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตร ๓ ปี

1.1.1.2 หลักสูตรศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตร ๒ ปี

เปิดสอน 6 สาขาวิชา คือ

- 1) สาขาวิชาจิตรกรรม
- 2) สาขาวิชาประติมากรรม
- 3) สาขาวิชาศิลปะไทย
- 4) สาขาวิชาภาพพิมพ์
- 5) สาขาวิชาออกแบบตกแต่ง
- 6) สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา

อีกทั้งยังจัดโครงการเปิดรับสมัครผู้เข้าอบรมศิลปะสำหรับบุคคลภายนอก “ค่ายเยาวชนค่ายศิลป์” “ค่ายการ์ตูนวัฒนธรรมไทยเฉลิมพระเกียรติ” การเขียนภาพนอกสถานที่ โครงการฝึกอบรมสอนศิลปะสำหรับบุคคลภายนอก และ งานให้วิศวกรสามัญและครอบครัวศิลปะ เป็นประจำทุกปี

1.1.2 วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนสองระดับ ดังนี้

1.1.2.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

- 1) ประเภทวิชาศิลปกรรม
 - ก) สาขางานศิลปหัตถกรรมโลหะรูปพรรณและเครื่องประดับ
 - ข) สาขางานจิตรศิลป์
 - ค) สาขางานออกแบบ
 - ง) สาขางานคอมพิวเตอร์กราฟิก
 - จ) สาขางานเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์
 - ฉ) สาขางานเครื่องประดับอัญมณี
 - ช) สาขางานเทคโนโลยีศิลปกรรม

1.1.2.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประเภทวิชาศิลปกรรม

- 1) สาขาวิชาโลหะรูปพรรณและเครื่องประดับ
- 2) สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์
3. สาขาวิชาการ ออกแบบ
- 4) สาขาวิชาจิตรศิลป์

- 5) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟฟิคอาร์ต ฯลฯ

นักศึกษาที่จบออกมา ก็จะเป็นศิลปิน หรือคนทำงานในสายงานศิลปะจำนวนมาก ซึ่งจะกลายเป็นศิลปินและบุคลากรที่สำคัญต่อประเทศ ตามวิชาชีพที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจและ

ประสบการณ์จากการศึกษาความรู้ทางด้านศิลปะ จนนำไปสู่การต้องหาที่ทางให้ต้องมีพื้นที่ไว้แสดงงานเพื่อเพิ่มพื้นที่และโอกาสในการแสดงออกสู่สังคม และเป็นส่วนช่วยยกระดับผลงานสู่สากลยิ่งขึ้น

แต่ทว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้นยังไม่มีสถานที่ในการจัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัยที่ตอบสนองต่อปริมาณที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งจังหวัดนครศรีธรรมราชยังขาดหอศิลป์ร่วมสมัยที่เป็นศูนย์กลางที่ได้มาตรฐาน ในการจัดแสดงและเก็บรวบรวมผลงานศิลปะร่วมสมัย ส่งผลให้งานที่มีคุณค่านั้นสูญหาย และกระจุกกระจาย อีกทั้งยังมีสถานศึกษาที่ต้องการสถานที่รองรับผลงานของเยาวชนเหล่านั้นให้ได้พื้นที่ที่สร้างโอกาสในการแสดงผลงาน รวมถึงการจัดการประกวดในโอกาสต่างๆ ทั้งยังทำให้ศิลปินต้องอาศัยสถานที่ต่างๆ ในการจัดนิทรรศการแทน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากสถานที่ไม่เหมาะสมและค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ต้องขอยืมสถานที่ของทางจังหวัด เช่น วัด โรงเรียน ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ในการจัด

ประกวดและการแสดงนิทรรศการ ทำให้ศิลปินขาดแรงบันดาลใจในการผลิตผลงานศิลปะที่มีคุณภาพ และอาจทำให้คุณค่าของศิลปะซึ่งเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมค่อยๆ เลือนหายไปที่สุด “ตามนโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ได้ระบุไว้ว่า

1) มรดกทางศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่มีบทบาทในการเรียนรู้และขับเคลื่อนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมากขึ้น

2) สังคมและคนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม จากความเชื่อมโยงระหว่างแผนบริหารราชการแผ่นดินและแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ตั้งรูปแบบแผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายที่ 3 สังคมและคุณภาพชีวิต กล่าวถึงประเด็นทางยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมกล่าวไว้ดังนี้

1) ประชาชนมีความภาคภูมิใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติที่ได้รับการอนุรักษ์

2) ประชาชนมีค่านิยมที่ดีและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต

3) ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ เห็นคุณค่าและนำไปใช้

ประโยชน์

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดแสดง และรวบรวมผลงานและอุปกรณ์เกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัยที่ได้มาตรฐานและครบวงจร ตลอดจนเพื่อพัฒนาวงการศิลปะร่วมสมัยต่อไป

1.2.2 เพื่อเป็นสถานที่ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปะแขนงต่างๆ ให้แก่เยาวชน นักศึกษา และประชาชน ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะ

1.2.3 เพื่อเป็นสถานที่แสดงความรู้และความสามารถของศิลปินไทย ทุกช่วงวัยให้ยกระดับและพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสู่สากล

1.2.4 เพื่อเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะเพื่อสังคมทางด้านการส่งเสริมงานศิลปะ และสร้างพื้นที่นันทนาการสาธารณะ เพื่อให้เยาวชน นักศึกษา และประชาชนให้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.2.5 เพื่อเป็นสถานที่สืบสานและปลูกฝังค่านิยมด้านศิลปะที่ดีงาม ให้กับสังคม

1.2.6 เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนจิตใจจากสภาพความวุ่นวายของสังคมในปัจจุบัน

1.3 ประโยชน์ของโครงการ

1.3.1 เป็นสถานที่ที่สามารถรับความรู้ทางด้านศิลปะร่วมสมัยที่เป็นศูนย์กลางและถูกต้อง ปลูกฝังศิลปะที่ดีงามให้แก่สังคม

1.3.2 เผยแพร่ความรู้และความเข้าใจทางด้านศิลปะแขนงต่างๆ ให้แก่เยาวชน นักศึกษาและประชาชน เพื่อกล่อมเกลาและยกระดับจิตใจ ลดความสับสน และปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจที่เกิดจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันให้บรรเทาลง

1.3.3 สามารถยกระดับวงการศิลปะ และเป็นพื้นที่สร้างรายได้ให้แก่ศิลปิน เพื่อเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน และพัฒนาสู่ระดับสากล

1.3.4 ศิลปินเยาวชน นักศึกษา และประชาชน สามารถมอบความรู้ทางด้านศิลปะแขนงต่างๆ กลับสู่สังคมจากพื้นที่ที่เปิดเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางด้านศิลปะ

1.3.5 นำรายได้กลับสู่ประเทศจากการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม

1.4 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ

1.4.1 ด้านข้อมูลทั่วไป

1.4.1.1 ได้เรียนรู้ความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับผลงานของศิลปินร่วมสมัยในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของศิลปะร่วมสมัยในอนาคต

เอกสารนี้เป็น 1.4.2 ด้านสถาปัตยกรรม ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น 1.4.2.1 ได้เรียนรู้การจัดรูปแบบของการจัดนิทรรศการหอศิลป์ เกี่ยวกับองค์ประกอบการใช้สอยภายใน และภายนอก

1.4.2.2 เรียนรู้การศึกษาที่ตั้งโครงการและบริบทพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการออกแบบโครงการหอศิลป์

1.4.2.3 ได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการหน้าที่และกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโครงการหอศิลป์ รวมถึงเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ใช้โครงการประเภทหอศิลป์

1.4.3 ด้านวิศวกรรม

1.4.3.1 ได้เรียนรู้เทคนิคการออกแบบหอศิลป์ ระบบโครงสร้าง หรือองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในโครงการหอศิลป์

1.4.3.2 ได้เรียนรู้และวิเคราะห์ความเหมาะสมในการเลือกใช้โครงสร้างและวัสดุ

1.5 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

การศึกษาโครงการ เป็นการออกแบบอาคารเพื่อเป็นสถานที่เพื่อใช้สำหรับการแสดงผลงานทางด้านศิลปะเป็นหลัก และอาจมีการแสดงประเภทอื่นๆ เช่น ดนตรีไทย การแสดงพื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง เพลงบอก เป็นต้น

1.5.1 ขอบเขตการศึกษาโครงการ

1.5.1.1 ศึกษาประวัติความเป็นมาของโครงการ ความหมาย ผลงานของศิลปินร่วมสมัยในประเทศไทย และต่างประเทศ รวมถึงแนวโน้มของศิลปะร่วมสมัยในอนาคต

1.5.1.2 ศึกษาการจัดรูปแบบของนิทรรศการหอศิลป์ ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบใช้สอย ทั้งภายใน และภายนอก

1.5.1.3 ศึกษาที่ตั้งโครงการและบริบทพื้นฐานที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการออกแบบโครงการ

1) ระบบจราจรทั้งภายในและภายนอกโครงการ

2) สภาพทางภูมิศาสตร์และภูมิอากาศของที่ตั้งโครงการ

3) ปัญหาด้านมลภาวะผลเสียจากการก่อตั้งโครงการและแนวทางแก้ไขปัญหา

4) ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งและดำเนินโครงการรวมทั้งเทศบัญญัติต่างๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5) งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อนำไปสู่การออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5.1.4 ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆ รวมถึงหน้าที่และกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายในโครงการ โดยเฉพาะผู้ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะร่วมสมัย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการให้ได้มากที่สุด รวมทั้งเป็นข้อมูลในการออกแบบโครงการ

1.5.1.5 ศึกษาเทคนิคการออกแบบหอศิลป์ ระบบโครงสร้าง และระบบอื่นๆที่เกี่ยวข้องใน หอศิลป์ อีกทั้งการออกแบบรายละเอียดโครงการเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี เพื่อเชิญผู้คนโดยรอบ เข้ามาชมงานศิลปะ

1.5.2 วิธีการศึกษาโครงการ

1.5.2.1 วิธีการเก็บข้อมูล

-สัมภาษณ์จากกลุ่มคนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับวงการศิลปะในหน่วยงานหรือพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช หน่วยงานราชการ สถานศึกษา เยาวชน นักศึกษา และประชาชน ที่มีความสนใจและเกี่ยวข้องกับวงการศิลปะ ถึงความต้องการในส่วน ต่างๆของโครงการ

- สัมภาษณ์ข้อมูลและเทคนิคการออกแบบหอศิลป์
- สัมภาษณ์ข้อมูลจากอาคารตัวอย่าง
- ทบทวนเอกสาร

1.5.2.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้สู่กระบวนการออกแบบหอศิลป์ การออกแบบรายละเอียดโครงการเพื่อสร้างสถานที่และบรรยากาศที่ดี เพื่อเชิญชวนผู้คนโดยรอบสนใจเข้ามาชมงานศิลปะภายในโครงการ

- 1) องค์ประกอบได้มาจากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ อาคารตัวอย่างและการสัมภาษณ์
- 2) กำลังอัตราการบริหาร จำนวนเจ้าหน้าที่ ผู้ใช้อาคาร มาจากอาคารตัวอย่าง และการสัมภาษณ์
- 3) งานระบบ โครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของแต่ละระบบร่วมกับสิ่งที่ค้นพบในอาคารตัวอย่าง และการสัมภาษณ์
- 4) การเลือกพื้นที่ตั้งโครงการ ใช้วิธีเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของพื้นที่ตั้ง 3 แห่ง ตามกระบวนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

การศึกษารายละเอียดโครงการเป็นการศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารใน
 ที่นี้คือการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในการจัดแสดงของหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช
 เพื่อการทำการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบของโครงการในส่วนการจัดแสดง รวมไปถึงการออกแบบ
 รูปลักษณะของอาคาร

2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การ
 ปกครอง และศาสนามากที่สุดเมืองหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นครศรีธรรมราช มี
 ชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมาไม่น้อยกว่า 1,800 ปีมาแล้ว หลัฐานทางโบราณคดี และ
 หลัฐานทางเอกสารที่ปรากฏในขณะนี้ยืนยันได้ว่านครศรีธรรมราชมีกำเนิดมาแล้วตั้งแต่พุทธ
 ศตวรรษที่ 7 เป็นอย่างน้อย

จากประวัติศาสตร์อันยาวนานแห่งนครศรีธรรมราช ได้ปรากฏชื่อในที่ต่าง ๆ หลายชื่อตาม
 ความรู้ความเข้าใจที่สืบทอดกันมาและสำเนียงภาษาของชนชาติต่าง ๆ ที่เคยเดินผ่านในระยะเวลา
 ที่ต่างกัน เช่น ตามพหุलिคม ตามพหุलिค มีถาลิงค ตามพหุलि เกศวร โยลิงเชียหิ้ว โลคค
 (Locac) สิทธิธรรมนคร ศรีธรรมราช ลิกอร์ (Ligor) ละครคิวดุดอน สุวรรณปุระ ปหุलिบุตร
 (Pataliputra) และเมืองนคร เป็นต้น คำว่า “นครศรีธรรมราช” น่าจะมาจากสร้อยพระนามของปฐม
 กษัตริย์ ผู้ครองนครศรีธรรมราช คือพระเจ้าศรีธรรมโศกราช คำนี้ แปลความได้ว่า “นครอันงาม
 สง่าแห่งพระราชผู้ทรงธรรม” และธรรมของพระราชแห่งนครก็คือ ธรรมแห่งพระพุทธศาสนา
 นครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมจากอินเดียอย่างมากมาย ทั้งในด้านศาสนา ความเชื่อ
 อักษร ภาษา ประเพณี และการปกครอง จนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรมนครศรีธรรมราชมาถึง
 ปัจจุบัน

พุทธศตวรรษที่ 17-19 เป็นช่วงที่นครศรีธรรมราชมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด ภายใต้การ
 ปกครองของราชวงศ์ศรีธรรมโศกราช ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองน่าจะเนื่องมาจาก
 การเป็นสถานีการค้าสำคัญของคาบสมุทรไทยเป็นจุดพักถ่ายซื้อสินค้าระหว่างตะวันออกกับ
 ตะวันตกที่ดีที่สุดในเวลานั้นประกอบกับบริเวณหาดทรายแก้วอันเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่
 ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า ความศรัทธาและความเลื่อมใสในพระพุทธ
 ศาสนา จึงเป็นปัจจัยชักนำให้ผู้คนจากทุกสารทิศในภาคใต้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในนครศรีธรรมราช

อย่างหนาแน่น ในราว พ.ศ.1700 เศษ ราชวงศ์ศรีธรรมโคกราชก็สามารถจัดการปกครองหัวเมืองรายรอบได้สำเร็จถึง 12 เมือง เรียกว่า เมืองสิบสองนักษัตร ประกอบด้วย

1. เมืองสายบุรี	ใช้ตราหนู(ชวด)
2. เมืองปัตตานี	ใช้ตราวัว (ฉลู)
3. เมืองกลันตัน	ใช้ตราเสือ (ขาล)
4. เมืองปาหัง	ใช้ตรากระทาย (เถาะ)
5. เมืองไทรบุรี	ใช้ตรางูใหญ่ (มะโรง)
6. เมืองพัทลุง	ใช้ตรางูเล็ก (มะเส็ง)
7.เมืองตรัง	ใช้ตราม้า (มะเมีย)
8. เมืองชุมพร	ใช้ตราแพะ (มะแม)
9. เมืองบันทายสมอ	ใช้ตราลิง (วอก)
10 เมืองสะอาเลา	ใช้ตราไก่ (ระกา)
11. เมืองตะกั่วป่า	ใช้ตราหมา (จอ)
12. เมืองกระบี่	ใช้ตราหมู (กุน)

จากหลักฐานตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราชตลอดถึงวรรณกรรมเรื่องพระนิพนธ์ไตรทุกสำนวน ต่างยืนยันให้เห็นอย่างชัดเจน ถึงความรุ่งเรืองไพศาลของนครศรีธรรมราชในยุคดังกล่าวและสามารถควบคุมหัวเมืองอื่น ๆ ได้ทั่วถึงคาบสมุทรมีแสนยานุภาพเกรียงไกรถึงขนาดกรีธาทัพไปตีลังกาถึงสองครั้ง เหนือสิ่งอื่นใด ราชวงศ์ศรีธรรมโคกราช ได้สถาปนาพระพุทธศาสนาลัทธิลังคาวงศ์ขึ้นอย่างมั่นคงในนครศรีธรรมราช มีการบูรณะพระเจดีย์เดิมให้เป็นทรงระฆังคว่ำ อันเป็นศิลปะลังกาจนนครศรีธรรมราชกลายเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม เป็นเมืองแห่งวัฒนธรรมที่ได้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไปยังหัวเมืองต่าง ๆ รวมทั้งสุโขทัย ซึ่งเวลานั้น เพิ่งเริ่มก่อตัวขึ้นเป็นราชธานีทางภาคเหนือตอนล่างใหม่ ๆ

ด้วยเหตุที่นครศรีธรรมราชมีประวัติอันยาวนานมาก่อนสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็นราชธานีแรกของไทยมีความเจริญทางพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์มาก่อน ศิลปวัฒนธรรม เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม ช่างฝีมือพื้นบ้าน การละเล่น และขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจึงมีมาก ซึ่งชาวเมืองยังยึดถือปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน นครศรีธรรมราชจึงมีอารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติบ้านเมืองมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ข้อมูลลักษณะสภาพทั่วไป

2.2.1 ลักษณะทางกายภาพ

2.2.1.2 ที่ตั้ง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคใต้ ห่างจาก กรุงเทพมหานคร 780 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 9,942,502 ตร.กม. หรือประมาณ 6,214,064 ไร่ มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 16 ของประเทศ หรือประมาณ ร้อยละ 1.98 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ที่ตั้งของ จังหวัดอยู่ประมาณละติจูดที่ 9 องศาเหนือ และลองจิจูด 100 องศาตะวันออก

เมืองแก่นนครศรีธรรมราชตั้งอยู่บนสันทราย การตั้งถิ่นฐานชุมชน กระจุกตัวบนเนื้อที่สันทรายรูป ลีเหลี่ยมผืนผ้า ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนทรายและการกระทำของน้ำทะเลเป็นระยะเวลา ยาวนาน แนวสันทรายที่ทอดตัวเป็นแนวยาวจากเหนือถึงใต้

ขนาดกว้างตามแนวตะวันออก-ตะวันตก ประมาณ 1.00 กม.

ยาวตามแนวเหนือ-ใต้ ประมาณ 10.00 ก.ม.

พื้นที่รอบนอกชุมชนเมือง

ด้านตะวันออกและตะวันตกมีสภาพเป็นที่ลุ่มมีน้ำท่วมขัง

ระดับต่ำกว่าแนวสันทรายประมาณ 2-4 ม.¹

2.2.2 อาณาเขต

ทิศเหนือติดกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและอำเภอบ้านดอน

ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอไทย เป็นชายฝั่งทะเล มีความยาวตั้งแต่ตอนเหนือของอำเภอขนอมลงไปทางใต้ของอำเภอหัวไทร ประมาณ 225 กิโลเมตร

ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดกระบี่

2.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของนครศรีธรรมราชแตกต่างกันไปตามลักษณะของเทือกเขานครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นเทือกเขาที่มีความยาวตามแนวของคาบสมุทรม เป็นผลให้ลักษณะทางภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

2.2.3.1 บริเวณเทือกเขาตอนกลาง ได้แก่ บริเวณเทือกเขานครศรีธรรมราช มีอาณา

เขตตั้งแต่ตอนเหนือของจังหวัดลงไปถึงใต้สุด บริเวณของพื้นที่ของอำเภอที่อยู่เทือกเขาตอนกลาง เอกสารนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

ได้แก่ อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา อำเภอพรหมคีรี อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ และอำเภอพระพรหม ในเขตเทือกเขานี้มีภูเขาสูงสุดในจังหวัด คือ เขาลวง ซึ่งสูงประมาณ 1,835 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

2.2.3.2 บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันออก ได้แก่ บริเวณเทือกเขาตอนกลางไปทางตะวันออกถึงฝั่งทะเลอ่าวไทย จำแนกเป็น 2 ตอน คือ ตั้งแต่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชลงไปทางใต้ ที่มีความกว้างจากบริเวณเทือกเขาตอนกลางไปจนถึงชายฝั่งทะเลระยะทางประมาณ 95 กิโลเมตร แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร อำเภอชะอวด และอีกบริเวณหนึ่งคือ ตั้งแต่อำเภอท่าศาลาขึ้นไปทางตอนเหนืออำเภอที่อยู่ในเขตที่ราบนี้ คือ อำเภอขนอม อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา

2.2.3.3 บริเวณที่ราบด้านตะวันตก ได้แก่ บริเวณที่ราบระหว่างเทือกเขานครศรีธรรมราช และเทือกเขาบรรทัด จึงมีลักษณะเป็นเนินเขาอยู่เป็นแห่ง ๆ อำเภอที่อยู่ทางด้านนี้ คือ อำเภอพิปูน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอฉวาง อำเภอนาบอน อำเภอบางขัน อำเภอฉ่ำพรรณรา และอำเภอทุ่งสง สายน้ำสำคัญได้แก่ แหล่งต้นน้ำของแม่น้ำตาปีไหลผ่าน คือ อำเภอพิปูน อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่

2.2.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศที่ตั้งอยู่บนคาบสมุทรที่อยู่ติดกับทะเล ทำให้มีสภาพภูมิอากาศและฤดูกาลต่างจากภาคอื่น ๆ โดยได้รับแสงแดดสม่ำเสมอตลอดปี อุณหภูมิจะเปลี่ยนแปลงไม่มากนักและมีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี ภูมิอากาศทั่วไปเป็นแบบมรสุมเมืองร้อนฝนตกชุกและมีความชื้นสัมพัทธ์สูง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2.4.1 ลมมรสุม

1) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมนี้มีทิศทางพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย และทะเลอันดามันเข้าสู่ประเทศไทย บริเวณชายฝั่งตะวันตกจึงมีฝนตกชุก ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

2) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ลมนี้พัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคใต้ทำให้เกิดฝนตกชุกในจังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – มกราคม

2.2.4.2 พายุหมุนเขตร้อน

ส่งผลต่อลักษณะอากาศของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ พายุหมุนเขตร้อนเป็นระบบความกดอากาศต่ำก่อตัวขึ้นเหนือน่านน้ำในเขตร้อนระหว่างละติจูดประมาณ 5-20 องศาเหนือไปใต้ ได้แก่ พายุดีเปรสชัน พายุหมุนเขตร้อนและไต้ฝุ่น

ด้วยเหตุนี้ฤดูกาลจึงมีเพียง 2 ฤดู คือ

1) ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนเมษายน ระยะเวลานี้เป็นช่องว่างของฤดูมรสุมหลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว อากาศจะเริ่มร้อน และอากาศจะเริ่มร้อนจัดในเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม โดยอุณหภูมิในปี พ.ศ.2550 ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม วัดได้ค่าเฉลี่ย 27.30 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 18.7 องศาเซลเซียสในเดือนสิงหาคมความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ยร้อยละ 97.83

2) ฤดูฝน อยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมกราคม โดยตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมเป็นช่วงที่รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้แต่เนื่องจากมีเทือกเขานครศรีธรรมราชที่สูงชัน เป็นแนวกันทิศทางลม จึงมีฝนตกไม่มากนัก แต่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม เป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือช่วงนี้มีฝนตกหนาแน่น ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งเดือนมกราคม พ.ศ.2550 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2550 วัดได้ 2698.5 มิลลิเมตร โดยปริมาตรสูงสุดวัดได้ 619.5 มิลลิเมตร ในเดือนพฤศจิกายน และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดวัดได้ 5.7 มิลลิเมตรในเดือนกุมภาพันธ์ โดยในรอบปี พ.ศ.2550 มีฝนต่ำจำนวน 178 วันส่งผลให้เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันภายในพื้นที่แทบทุกปี

2.2.5 ประชากรและการปกครอง

2.2.5.1 ประชากร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากรจำนวน 1,522,561 คน (31 ธันวาคม 2553) แยกเป็น ชาย 755,601 คน หญิง 766,960 คน 476,439 ครัวเรือน โดยเฉลี่ยมีความหนาแน่นประชากรเท่ากับ 155 คน ต่อตารางกิโลเมตร อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 267,440 คน 89,401 ครัวเรือน และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดคืออำเภอฉวางจำนวน 18,405 คน 6,185 ครัวเรือน²

2.2.5.2 การปกครอง

จังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งเขตการปกครองตามลักษณะพื้นที่ออกเป็น 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,551 หมู่บ้าน มีส่วนราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 34 ส่วน ราชการ และ อำเภอ 23 อำเภอ ส่วนราชการส่วนกลาง 87 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ 14 หน่วย

2.2.5.3 การปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 29 แห่ง (แยกเป็นเทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง และเทศบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

² สถิติจำนวนประชากร จังหวัดนครศรีธรรมราช หนังสือสรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2554 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จากประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553

ตำบล 26 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 155 แห่ง จำแนกตามขนาดได้ดังนี้ อบต.ขนาดใหญ่ ไม่มี, อบต.ขนาดกลาง มี 127 แห่ง , อบต.ขนาดเล็ก 28 แห่ง)

2.3 ข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

2.3.1 ข้อมูลด้านศาสนา

จำนวนวัดทั้งหมด	587	แห่ง
จำนวน ที่พักสงฆ์	157	แห่ง
จำนวนศาสนสถานอื่น	136	แห่ง
จำแนกเป็นมัสยิด	120	แห่ง
โบสถ์คริสต์	27	แห่ง
สถานศึกษาทางศาสนา		
มหาวิทยาลัยสงฆ์	2	แห่ง
โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	7	แห่ง
ศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด	84	แห่ง
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	14	แห่ง
จำนวนพระภิกษุ สามเณร		
นิกายมหายาน พระภิกษุ	2,891	รูป
สามเณร	604	รูป
ธรรมยุต พระภิกษุ	436	รูป
สามเณร	103	รูป
ศาสนาพุทธ	1,408,836	คน คิดเป็นร้อยละ 92.90
ศาสนาอิสลาม	104,163	คน คิดเป็นร้อยละ 06.87
ศาสนาคริสต์และอื่น ๆ	3,500	คน คิดเป็นร้อยละ 0.23 ³

2.3.2 ข้อมูลด้านศิลปะวัฒนธรรม

หอสมุดแห่งชาติ	1	แห่ง
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	1	แห่ง
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด	1	แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

³ ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช

ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ	23	แห่ง
สภาวัฒนธรรมจังหวัด	1	แห่ง
สภาวัฒนธรรมตำบล	150	แห่ง
ห้องสมุดประชาชน	22	แห่ง

2.4 ข้อมูลศิลปินแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการศิลปินแห่งชาติ มาตั้งแต่ พุทธศักราช 2527 เพื่อสรรหา ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือศิลปินผู้สร้างสรรค์ ผลงาน ศิลปะ ล้ำ ค่า อันทรงคุณค่าของแผ่นดิน ยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ โดยมีสำนักงาน คณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติเป็นผู้พิจารณา

ศิลปินแห่งชาติ นับเป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญทางด้านศิลปะ ที่ได้สืบสานงานศิลปะของชาติ ให้เชื่อมโยงจากอดีตมาถึงปัจจุบันเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในอดีต ให้มีความ รุ่งเรืองสืบไปยังอนาคตข้างหน้า ซึ่งศิลปินแห่งชาติ ผู้ซึ่งเป็นชาวนครศรีธรรมราชได้สร้างสรรค์ ผลงานศิลปะ วัฒนธรรมอันมีคุณค่ายิ่งต่อสังคมไทยประกอบด้วย

2.4.1 นายเห็ง ไสภาพงศ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (เครื่องถม) ประจำปี 2529

รูป 1 แสดงรูปของนายเห็ง ไสภาพงศ์

ที่มา : การสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เครื่องถมไทย นับเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง เพราะ “เครื่องถม” เป็นผลผลิต ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีผู้มาใช้ ของงานประณีตศิลป์อันทรงคุณค่า และเป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยที่ได้แพร่หลายไปทั่วโลก “เครื่องถมนคร” หรือ “ถมนคร” จากฝีมือของช่างชาวนครศรีธรรมราช เป็นศิลปกรรมพื้นบ้านชั้น

หนึ่งที่ถูกรับให้เป็นของที่ระลึกแก่ประมุขหรือบุคคลสำคัญของประเทศต่าง ๆ “ถมนคร” จึงเป็นเสมือนทูตทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติเรา ตลอดระยะเวลากว่า 500 ปี ที่ช่างชาวนครได้สร้างสรรค์ผลงานอันเต็มไปด้วยสุนทรีย์ภาพโดยสืบทอดสายใยแห่งช่างฝีมือต่อเนื่องกันมา หนึ่งในจำนวนนั้นคือ นายหึ่ง โสภางค์ ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นช่างถมฝีมือเยี่ยมของจังหวัด นครศรีธรรมราช ท่านได้ใช้ชีวิตกับเครื่องถมมากกว่า 60 ปี ด้วยความสนใจยิ่งได้สร้างผลงานด้วยความประณีตและพัฒนาอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะเผยแพร่และถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ศิษย์และผู้สนใจตลอดเวลา สมควรยกย่องไว้ในฐานะศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (เครื่องถม) ประจำปี พุทธศักราช 2529 ปัจจุบันนายหึ่ง โสภางค์ ได้ถึงแก่กรรมแล้ว

2.4.2. นายประเวศ ลิมปริงชี

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรม) ประจำปี 2532

รูป 2 แสดงรูปของนายประเวศ ลิมปริงชี

ที่มา : การสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

นายประเวศ ลิมปริงชี รับราชการดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สถาปนิก 9) ด้านบูรณาการปฏิสังขรณ์ กรมศิลปากร ในปัจจุบันได้สร้างสรรค์ผลงานด้านสถาปัตยกรรม ที่ดีเด่นจนได้รับยกย่องจำนวนมาก มาเป็นเวลายาวนานกว่า 30 ปี เป็น

สถาปนิกที่มีความเป็นเลิศในการออกแบบผูกลายไทย มีผลงานที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ผลงานที่โดดเด่นของท่าน ได้แก่ การออกแบบอุโบสถวัดพุทธประทีป ณ มหานครลอนดอน พลับพลาพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบรมมหาราชรัถยาธิราช ณ ท้องสนามหลวง พระเมรุมาศพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี และบูรณะพระธาตุพนม เป็นต้น ท่านได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรศิลป์จาก

มหาวิทยาลัยแคลตัน (CALTON) ในปีพุทธศักราช 2529 ปัจจุบันได้ดำรงชีวิตและสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2.4.3. นายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) ประจำปี 2532

รูป 3 แสดงรูปของนายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์

ที่มา : การสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

นายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์เป็นกวีร่วมสมัย ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้สร้างสรรค์กวีนิพนธ์สมัยใหม่ให้แก่ วรรณศิลป์ไทย โดยชุบชีวิตวรรณศิลป์ร่วมสมัยโดยการศึกษาวรรณศิลป์จากวรรณคดีโบราณ เพื่อเข้าใจแก่นแท้ของสุนทรีย์ระดับความงามและความคิดและนำศิลปะซึ่งมุ่งสร้างสรรค์ให้เป็น “กุศลศิลป์” อันจะช่วยจรรโลงจิตใจมนุษย์ให้ดวงพินมลทินแห่งความหลงใหลในวัตถุ มุ่งเตือนมนุษย์ให้เห็นปัญหาในสังคม การทำลายธรรมชาติและทำลายมนุษย์ด้วยกันเองโดยความเขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.4. นายสร้อย คำแจ่ม

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน- เพลงบอก)

รูป 4 แสดงรูปของนายสร้อย คำแจ่ม

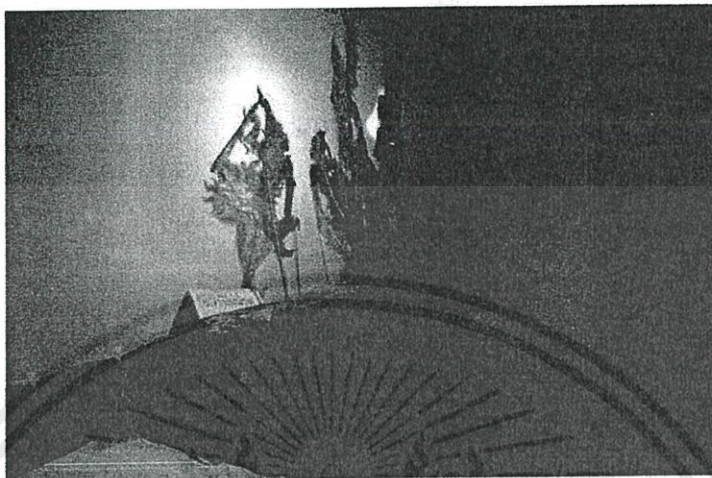
ที่มา : การสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

เป็นศิลปินผู้มีความสามารถในด้านเพลงบอกสืบต่อเนื่องมาตลอดเป็นเวลานานกว่า 50 ปีเศษ ที่นายสร้อย คำแจ่ม หรือเพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ ยึดอาชีพว่าเพลงบอกในงานบวชงานศพ งานรื่นเริง งานเทศกาล งานประชันขันแข่ง งานกุศล งานสาธารณประโยชน์ ฯลฯ เป็นจำนวนมากนับหมื่นครั้ง ซึ่งเพลงบอกเป็นการแสดงพื้นบ้านของภาคใต้ที่ได้รับความนิยมพอ ๆ กับหนังตะลุงและมโนราห์ ดังนั้นเพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ จึงเป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้รับการยอมรับในหมู่นักเลงเพลงบอกทั้งหลาย ด้วยผลงาน “มุขปาฐะ” ที่มีจิตและและวิญญานในความเป็นศิลปินประเภท “คิดเองทำเอง” ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานด้วยปฏิภาณไหวพริบในการว่ากลอนสดได้อย่างมีคุณภาพยิ่ง ปัจจุบันนายสร้อย คำแจ่ม ได้ถึงแก่กรรมแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.5. นายสุชาติ ทรัพย์สิน

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน – หนัง ตะลุง) ปี 2549

รูป 5 แสดงรูปของนายสุชาติ ทรัพย์สิน

ที่มา : <http://www.culture.go.th> เว็บไซต์กองทุนส่งเสริมวัฒนธรรม

หนังสุชาติ ทรัพย์สิน มีความสามารถในการเขียนรูปและแกะตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ตามแบบโบราณและแบบประยุกต์ได้อย่างสวยงาม นอกจากนี้ หนังสุชาติ ทรัพย์สินยังมีความสามารถในการเขียนภาพยกลอนและบทหนังตะลุง หนังสุชาติ ทรัพย์สินได้ทุ่มเทชีวิตในการอนุรักษ์ส่งเสริมพัฒนา และเผยแพร่ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจนได้รับเกียรติจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรมสาขากาชาดช่างฝีมือ หัตถกรรมพื้นบ้าน : แกะหนังตะลุง)

ด้วยเหตุนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนกลางทางด้านศิลปะในทุกแขนง อย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองและรองรับ รวมถึงช่วยพัฒนางานศิลปะในจังหวัดนครศรีธรรมราชและดำรงสืบไป

2.5 การดำเนินงานโครงการ

2.5.1 เจ้าของโครงการและงบประมาณโครงการ

หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช เป็นโครงการของเทศบาลนคร นครศรีธรรมราชที่จัดดำเนินการขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สนใจงานศิลปะสมัยใหม่ ศิลปินผู้ผลิตผลงานศิลปะ ตลอดจนนักเรียนนักศึกษา รวมถึงนักท่องเที่ยว นับว่าเป็นการบริการทางสังคมที่ทางเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชมอบให้ประชาชนโดยตรง ดังนั้น เทศบาลนคร นครศรีธรรมราช เป็นผู้ลงทุนในการดำเนินการ

งบประมาณของเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช จากข้อมูลแผนพัฒนาสำนักการคลังจังหวัด
สำนักการคลัง เทศบาลนครศรีธรรมราช ได้ยกฐานะการคลังจากสุขาภิบาลมาเป็นเทศบาลเมือง
นครศรีธรรมราช และได้มีการปรับปรุงพัฒนาในการกระบวนการบริหารการคลัง มาจนถึง
ปัจจุบัน มีข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารงานคลัง⁴ ดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
2. พื้นที่ที่รับผิดชอบทั้งหมด 22.56 ตารางกิโลเมตร
3. จำนวนแปลงที่ดิน 35,867 แปลง
4. จำนวนเจ้าของทรัพย์สิน 24,267 ราย
5. จำนวนผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษี 16,038 ราย
6. ข้อมูลด้านรายรับ - รายจ่าย ของเทศบาลนครศรีธรรมราช
7. งบประมาณสำนักการคลังตั้งไว้ประมาณปีละ 7,630,380. – บาท
8. ข้อมูลการประมาณการรายรับตั้งไว้ประมาณปีละ 400,000,000. – บาท
9. อัตรากำลังพนักงานและลูกจ้าง จำนวน 36 คน

ซึ่งที่ดินของโครงการ อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช จึงมีความ
สมควรที่เทศบาลนคร นครศรีธรรมราชจะเป็นเจ้าของโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช
(NAKHON SI THAMMARAT CONTEMPORARY ART CENTRE) ซึ่งเทศบาลนคร
นครศรีธรรมราช กล่าวถึงความหมายของนโยบายดังกล่าวไว้ดังนี้ “ นโยบาย เป็นเครื่องมือทางการ
คลังให้บรรลุตามองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น จึงมีแผนพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและ
สังคม”⁵ ในที่นี้สามารถแบ่งงบประมาณโครงการแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.5.1.1. **งบลงทุน (capital fund)** เป็นงบประมาณในการตั้งโครงการในระยะแรก
เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ งบประมาณนี้ส่วนมากจะเป็นรายจ่าย
ทางด้านค่าที่ดินและการออกแบบอาคาร ค่าก่อสร้าง ตกแต่ง และจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือ ซึ่ง
งบประมาณเหล่านี้สามารถหาได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1) งบประมาณของเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช เนื่องจากโครงการนี้ สามารถเกิด
ประโยชน์แล้วเป็นโครงการของทางจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยตรง ดังนั้นงบประมาณส่วนนี้จึงเป็น
งบประมาณหลักของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
⁴ <http://www.nakhoncity.org/finance.php> ข้อมูลทั่วไปของสำนักการคลัง เทศบาลนครศรีธรรมราช

⁵ การกำหนดนโยบายและแผนการคลังเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช

2) เงินงบประมาณจากภาคเอกชน ซึ่งมีความศรัทธาในวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการนี้ให้เกิดขึ้นและต้องการสนับสนุนโครงการในรูปแบบของการบริจาค

3) เงินอุดหนุนจากกองทุนต่าง ๆ สมาคม มูลนิธิ องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มองเห็นความสำคัญของโครงการ และส่งเสริมโครงการทางด้านศิลปกรรม โดยจะให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของโครงการทางด้านศิลปกรรม ในรูปแบบของการอบรมรวมถึงเงินทุนอบรมแก่เจ้าหน้าที่ หรือส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษาแก่โครงการขณะดำเนินการก็ได้

2.5.1.2. งบดำเนินการ (operation fund) เป็นงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายขณะที่โครงการเปิดดำเนินการแล้ว เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้แก่ เงินเดือนพนักงาน ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยสามารถแยกแหล่งที่มาได้ดังนี้

- 1) เงินจากการบริจาคของเอกชน หน่วยงาน กองทุนมูลนิธิต่าง ๆ หรืออาจได้มา ในรูปแบบอุปกรณ์ต่าง ๆ
 - 2) ค่าธรรมเนียมลงทะเบียน ในการเข้าชมหอศิลป์ร่วมสมัย
 - 3) ค่าบำรุงสมาชิก และต้องการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางหอศิลป์จัดขึ้นในโอกาสต่าง ๆ
 - 4) ผลประโยชน์ทางการค้าซึ่งเป็นรายได้จากกิจกรรมการค้าต่าง ๆ ภายในโครงการ เช่น ร้านอุปกรณ์เครื่องเขียน ร้านขายของที่ระลึก ร้านขายหนังสือ ร้านอาหาร รวมทั้งรายได้จากผลงานของศิลปินที่ขายได้ ภายในโครงการ
 - 5) รายได้จากการให้เช่าสถานที่ในการจัดแสดงงาน หรือแสดงกิจกรรม
- การประเมินความต้องการของโครงการ ประเมินความต้องการของโครงการพิจารณาจากความจำเป็นมา วัตถุประสงค์ และขอบเขตของโครงการ เพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาอาคารตัวอย่าง

การศึกษาอาคารตัวอย่างเป็นการศึกษาอาคารที่มีลักษณะใกล้เคียงกับโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช ซึ่งจะแบ่งออกเป็นการศึกษาอาคารตัวอย่างภายในประเทศและการศึกษาอาคารตัวอย่างในต่างประเทศ ในการทำการศึกษาคือเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะ ข้อดี ข้อเสีย ของอาคารเหล่านั้น และนำการศึกษานี้มาใช้กับโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราชในเรื่องขององค์ประกอบของโครงการ การจัดสรรและการจัดแสดง การสร้างรูปลักษณ์ของอาคาร การออกแบบพื้นที่ของหอศิลป์รวมถึงการจัดการที่เกี่ยวข้องกับงานระบบและงานบริการของโครงการอาคารหอศิลป์

การศึกษาตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกันได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ

- 1) ตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกันภายในประเทศ
- 2) ตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกันต่างประเทศ

3.1 อาคารประเภทเดียวกันภายในประเทศ

3.1.1 หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร BANGKOK ART AND CULTURE CENTRE (BACC)

รูปที่ 3.1 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

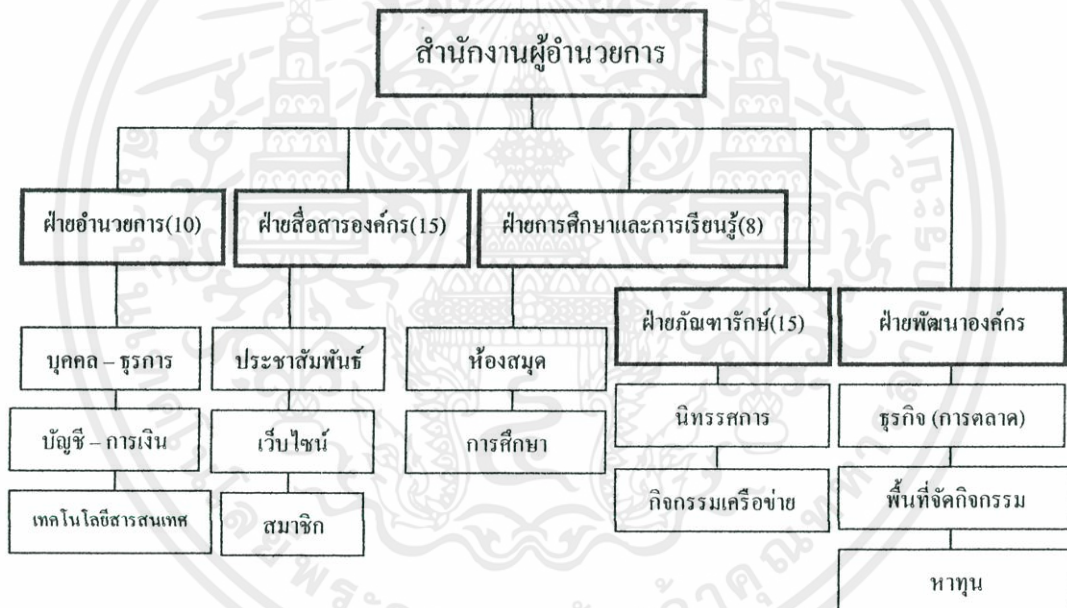
ที่มา : www.bacc.or.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นให้คัดเผยแพร่และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
สถานที่ตั้ง กรุงเทพมหานคร
เจ้าของโครงการ มูลนิธิหอศิลป์ วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
สถาปนิก บริษัท โรเบิร์ต จี บุย แอนด์ แอสโซซิเอทส์

3.1.1.1 ข้อมูลทั่วไป

หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ให้การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม แก่ชุมชน และประชาชน สำหรับการเชื่อมโยงทุนเดิมจากมรดกทางวัฒนธรรมเข้ากับ ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย และยังเป็นพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนการ เรียนรู้ และสร้างเครือข่ายและระดมทรัพยากรในการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรม และเป็น องค์การส่งเสริม สร้างโอกาส ประสานการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กร ส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการหอศิลป์ฯ สู่ระดับมาตรฐานสากล อีกทั้ง ยังเป็นเวทีในการนำเสนอและบริหารจัดการ การแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างประเทศ และ ช่วยส่งเสริมสร้างศักดิ์ศรีแก่กรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นมหานครแห่งศิลปวัฒนธรรมระดับโลก

3.1.1.2 โครงสร้างการบริหารงาน

รูปที่ 3.2 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
ที่มา : ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1.3 แนวความคิดหลัก

แนวความคิดหลัก 4 ประการ ที่นำมาให้พัฒนาแนวความคิดการออกแบบ คือ

1) อาคารที่มีความยืดหยุ่นสูงในการใช้สอยและเอื้อต่อการปรับเปลี่ยน เพื่อให้การจัดแสดงงานศิลปะ เป็นไปอย่างอิสระ ภายในพื้นที่หลากหลายซึ่งมี แสง ขนาด และลักษณะแตกต่างกัน

2) อาคารที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและอิง รูปลักษณะสถาปัตยกรรมไทย เป็นตัวแทน อันสำคัญของวัฒนธรรมไทย มีความน่า ตื่นเต้น เชื่อเชิญ ตอบสนองต่อประโยชน์ ใช้สอย และต้องสะท้อนความเคลื่อนไหว ของศิลปะไทยร่วมสมัย

3) อาคารออกแบบให้มีพื้นที่ (Space) ภายในสูง เพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงงานศิลปะ นอกจากนี้พื้นที่ใจกลางอาคารแสดงถึงเอกลักษณ์ของอาคาร ซึ่งเป็นตัวกำหนดภาพรวมของงานตกแต่งภายในทั้งหมด

4) ภายในอาคารโดยเฉพาะห้องแสดงนิทรรศการ จะใช้ประโยชน์จากแสดงธรรมชาติให้มากที่สุด แต่ทั้งนี้ แสงนั้นต้องได้รับการควบคุม โดยชั้นบนของอาคารซึ่งเป็นที่ตั้งของห้องแสดงงานศิลปะได้รับการออกแบบให้ตอบสนองและพัฒนาแนวความคิดนี้ให้เป็นรูปธรรม

หนึ่งในแนวความคิดของอาคาร คือ จัดให้มีการรวมส่วนร้านค้าเข้าเป็นส่วน บริการเสริมของหอศิลป์ ซึ่งมีการแยกส่วนร้านค้าออกจากส่วนพิพิธภัณฑ์โดยสิ้นเชิง และการเลือก ร้านค้าอย่างเหมาะสมให้เกี่ยวข้องกับศิลปะ เพื่อเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างส่วน พาณิชย์และส่วนศิลปะ ทั้งหากมีการบริหารที่ดีก็จะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างทั้งสองส่วนของโครงการ ร้านค้าเหล่านี้ได้แก่ ร้านของทำมือ ร้านกาแฟซึ่งให้บริการอาหารว่าง ร้านหนังสือเกี่ยวกับศิลปะ และสถาปัตยกรรม ร้านเครื่องดนตรี เป็นต้น และพิพิธภัณฑ์ควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการดูแลกิจการการค้าภายใน

3.1.1.4 การเข้าถึงอาคาร

อาคารได้ถูกออกแบบให้สะดวกสำหรับผู้ชมที่เดินทางมา โดยทางเท้า โดยรถโดยสารสาธารณะ และโดยรถส่วนบุคคล

1) การเดินทางโดยรถประจำทาง

สาย 15, 16, 21, 25, 29, 34, 36, 40, 47, 48, 50, 54, 73, 73ก, 79, 93, 141, 159,

204, ปอ.501, ปอ.508 และ ปอ.529

2) การเดินทางโดยเรือ

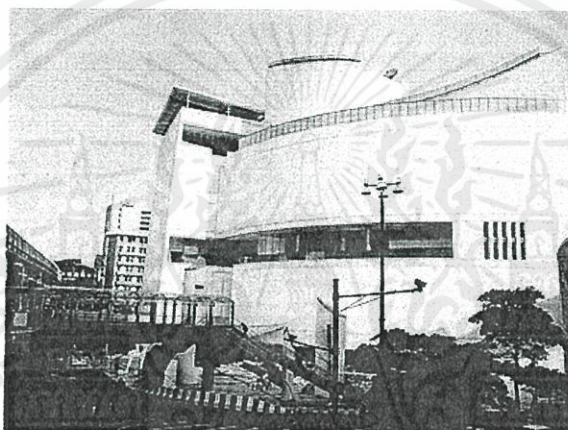
เรือสายในคลองแสนแสบ เส้นทางสะพานผ่านฟ้า-ประตูน้ำ ขึ้นที่ท่าเรือสะพานหัวช้าง เดินเลียบถนนพญาไทประมาณ 300 เมตรถึงหอศิลป์ สีแยกปทุมวัน

3) การเดินทางโดยรถไฟฟ้า

ลงสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ โดยชั้น 3 ของหอศิลป์ฯ มีทางเดินเชื่อมต่อกับทางยกระดับสถานีรถไฟฟ้า BTS สนามกีฬาแห่งชาติ

4) การเดินทางโดยรถยนต์

เดินทางได้ 2 เส้นทาง คือ เส้นทางถนนพญาไท (จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ) ข้ามสะพานหัวช้าง ชิดขวาเข้าทางเข้า หอศิลป์ฯ (ก่อนข้ามสี่แยกปทุมวัน) และ เส้นทางถนนพระราม 1 (จากสนามกีฬาแห่งชาติ) เลี้ยวซ้ายเข้าถนนพญาไท และเลี้ยวซ้าย เข้าทางเข้าหอศิลป์ฯ มีทางเข้าทางด้านเดียว คือ ถนนพญาไท มีที่จอดรถให้บริการชั้นใต้ดิน

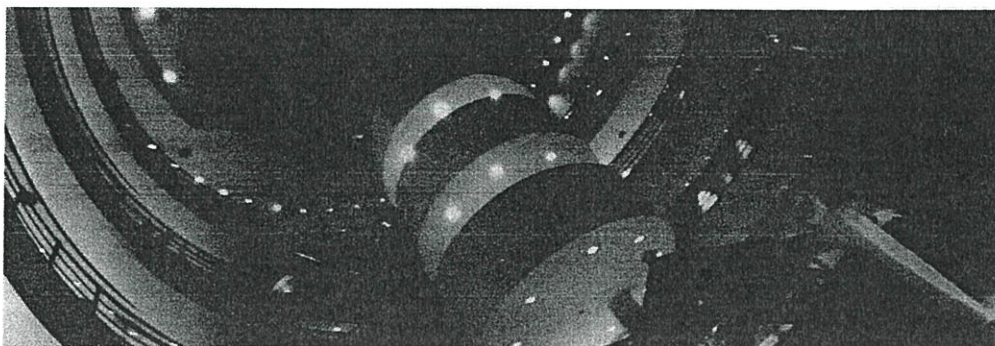
รูปที่ 3.3 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

ที่มา : www.bacc.or.th

3.1.1.5 ลักษณะรูปทรงของอาคาร

ถึงแม้ว่าตัวอาคารจะประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอยที่แยกจากกัน รวมทั้งพื้นที่ร้านค้า แต่ก็มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสถาปัตยกรรม พื้นที่ภายในพัฒนาจากจุดศูนย์กลางคือ พื้นที่เปิดโล่งทรงกระบอกซึ่งนำเสนอดูเด่นแก่สายตาเมื่อเข้าสู่อาคาร พื้นที่เปิดโล่งส่วนกลางนี้ยังนำสายตาสู่ชั้น บนของอาคาร รูปทรงซึ่งมีจุดศูนย์กลางเช่นนี้ทำให้เห็นกิจกรรมในพื้นที่ใช้สอยอันหลากหลาย เนื่องจากอาคารนี้เป็นอาคารเพื่อสาธารณะชน ความตื่นเต้นเร้าใจจากการแสดงให้เห็นกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นตัวปลุกให้เกิดการตอบสนองจากชุมชน พื้นที่ส่วนกลางนี้ยังทำให้เกิดความชัดเจนของการเข้าถึงและความยืดหยุ่นของอาคาร อาคารนี้ออกแบบให้เป็นพื้นที่ต่อเนื่องในอนาคตด้วย หากมีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนส่วนร้านค้าบางส่วนให้เป็นพื้นที่ใช้งานทางศิลปะก็สามารถทำได้ไม่ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

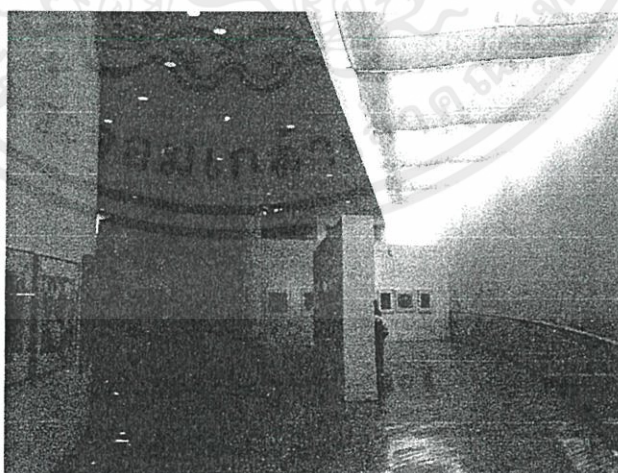

รูปที่ 3.4 แสดงพื้นที่โถงทรงกระบอกภายในอาคาร
ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

3.1.1.5 ภาพลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

อาคารมีความทันสมัยแต่ขณะเดียวกันก็อิงรูปทรงที่แสดงประวัติหรือเอกลักษณ์ไทย การออกแบบทางสถาปัตยกรรมครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นลักษณะรูปร่างและรูปทรงความเป็นไทยหลายประการ ได้แก่

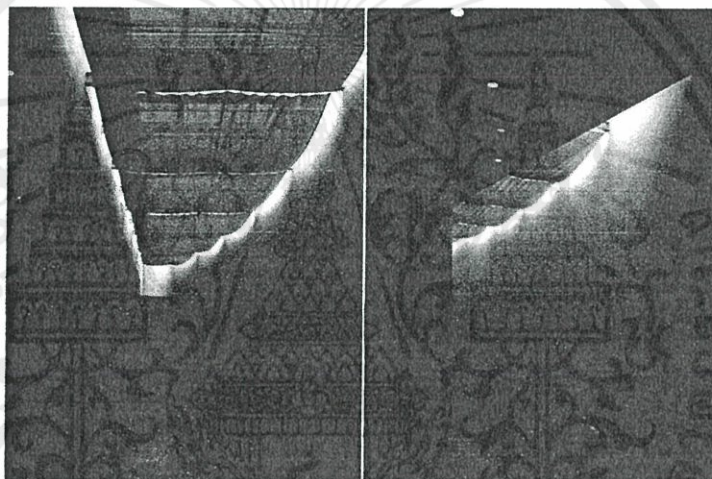
- การนำการสอบเข้าของผนังซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาปัตยกรรมไทย มาประกอบการออกแบบรูปทรงของอาคารภายนอก
- ช่วงหน้าต่างแคบๆ ซึ่งเป็นรูปทรงแบบไทยๆ ได้นำมาดัดแปลงให้เกิดเป็นองค์ประกอบสมัยใหม่ในลวดลายและรูปทรง ทั้งยังเป็นส่วนควบคุมแสงธรรมชาติไม่ให้เข้าสู่อาคารมากเกินไปทางด้านทิศตะวันตก
- การนำรูปแบบส่วนโค้งของหลังคาทรงไทย และรูปทรงอื่นๆ ของไทย เช่น ท่วงที่ทำรำ มาเป็นส่วนประกอบของหลังคาและแผงกันแดดเหนือหลังคากระจกห้องแสดงนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้รูปที่ 3.5 แสดงลักษณะภายในอาคารบริเวณที่มีช่องแสงธรรมชาติ โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555 ครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1.6 การควบคุมสภาพแวดล้อม

อาคาร พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ได้ถูกออกแบบให้ประหยัดพลังงาน การวางตำแหน่งหน้าต่างหรือช่องเปิด ถูกออกแบบไว้เฉพาะตำแหน่งที่ต้องการให้มีแสงธรรมชาติเข้าถึง และมีการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างภายนอกและภายใน หรือเมื่อแสงธรรมชาติเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในห้องแสดงนั้นๆ แต่อย่างไรก็ตามการเปิดช่องรับแสงธรรมชาตีก็นำมาซึ่งการปรับอุณหภูมิของอากาศบางส่วน เนื่องจากลักษณะวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์ชิ้นงานต่าง ๆ มีความหลากหลาย และมีสภาพอายุการใช้งานที่แตกต่างกัน การเปิดช่องรับแสงธรรมชาติจึงอาจจะส่งผลเสียในบางกรณีในการจัดการแสดงนิทรรศการ ในกรณีนี้ ทางหอศิลป์กรุงเทพได้แก้ไขโดยการนำผ้าใบมาซึ่งกันบริเวณช่องเปิดที่ไม่ต้องการใช้แสงธรรมชาติในบางกรณี

รูปที่ 3.6 แสดงลักษณะภายในอาคารส่วนที่มีการซึ่งผ้าใบบริเวณช่องแสงธรรมชาติ
ที่มา : การสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

ภายในตัวอาคารควรได้รับการควบคุมสภาพอากาศ เนื่องจากงานศิลปะทุกชิ้น เป็นผลงานอันทรงคุณค่าควรแก่การรักษา ที่ถูกนำมาจัดแสดง หรือเป็นนิทรรศการพิเศษ ฉะนั้นประโยชน์ใช้สอยหลักของอาคารจึงได้แก่การป้องกันงานศิลปะเหล่านี้ จากความเสียหายจากสภาวะอันไม่พึงประสงค์ มลภาวะ ฝุ่นละอองและรังสียูวีที่ล้นแต่เป็นอันตราย ดังนั้นอาคารที่มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ จึงไม่เป็นการเหมาะสมและไม่เป็นที่ต้องการโดยเฉพาะอาคารที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง และที่สำคัญการจัดการนิทรรศการจำเป็นที่จะต้องมีการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนงานศิลปะระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดระบบสภาพแวดล้อมภายใน

อาคารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ผลงานทั้งที่เป็นมรดกของชาติ และทั้งจากต่างชาติที่เป็นสากล ต้องได้รับการดูแลรักษา และป้องกันจากการทำลายของสภาพแวดล้อม

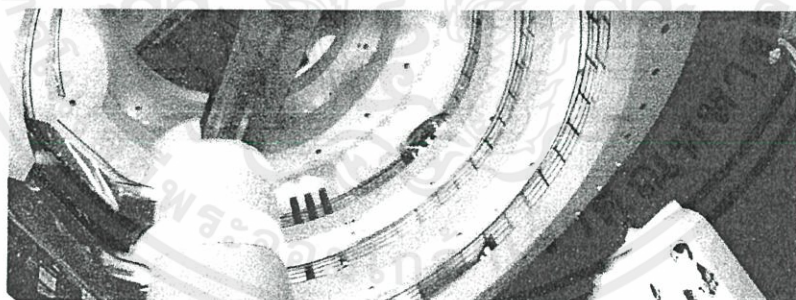
การกำหนดระเบียบการเข้าชมนิทรรศการ มีดังนี้

- 1) ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มเข้าไปในพื้นที่นิทรรศการ
- 2) ห้ามจับต้องผลงานโดยเด็ดขาด หากนำเด็กเล็กมาด้วยต้องดูแลไม่ให้จับต้องผลงาน
- 3) ไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนผู้ชมนิทรรศการท่านอื่น
- 4) การเข้าชมนิทรรศการชั้น 1-7 กรุณาฝากกระเป๋าและสัมภาระที่เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ชั้น 5
- 5) ห้ามใช้แฟรช และขาตั้งกล้อง ในการถ่ายภาพ
- 6) ห้ามถ่ายรูปในห้องนิทรรศการ 7 8 9

รูปที่ 3.7 แสดงนิทรรศการจิตรกรรมบริเวณที่ได้รับแสงธรรมชาติ

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

รูปที่ 3.8 แสดงวัสดุและโครงสร้างหลักของอาคารหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพฯ

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

3.1.1.7 วัสดุและการก่อสร้าง

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้มีแนวคิดที่จะใช้วัสดุภายในประเทศมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ วัสดุเอกสารเหล่านี้ควรจะง่ายแก่การดูแลรักษา และออกแบบให้ดูคงสภาพที่ดีตลอดเวลา แม้ว่าจะผ่านการไม่ผ่านการใช้งานและกาลเวลานานเพียงใดก็ตาม พื้นของชั้นที่เป็นส่วนสาธารณะส่วนใหญ่ปูด้วยกระเบื้องซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งภายในและภายนอก ส่วนนี้ลดปัญหาเรื่องการปรับสายตาระหว่างถนนกับชั้น

หลักของหอศิลป์ อาคารได้ถูกออกแบบตามมาตรฐานสากล ฉะนั้นจะไม่มีเฟอร์นิเจอร์ในเรื่องความปลอดภัยของประชาชน เจ้าหน้าที่ และงานศิลปะ กระจกและวัสดุที่ใช้เคลือบ ต้องเป็นชนิดที่ได้รับผลกระทบจากรังสียูวีน้อยที่สุด และมีมาตรฐานในด้านความปลอดภัยในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้

ระบบไฟฟ้าและแสงสว่างจะต้องได้มาตรฐานสากล และอาจจำเป็นต้องมีที่ปรึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หรือบริษัทผู้จำหน่าย ให้คำปรึกษา แนะนำด้านแนวคิดเรื่องแสงสว่างที่ทันสมัยที่สุดในขณะนี้

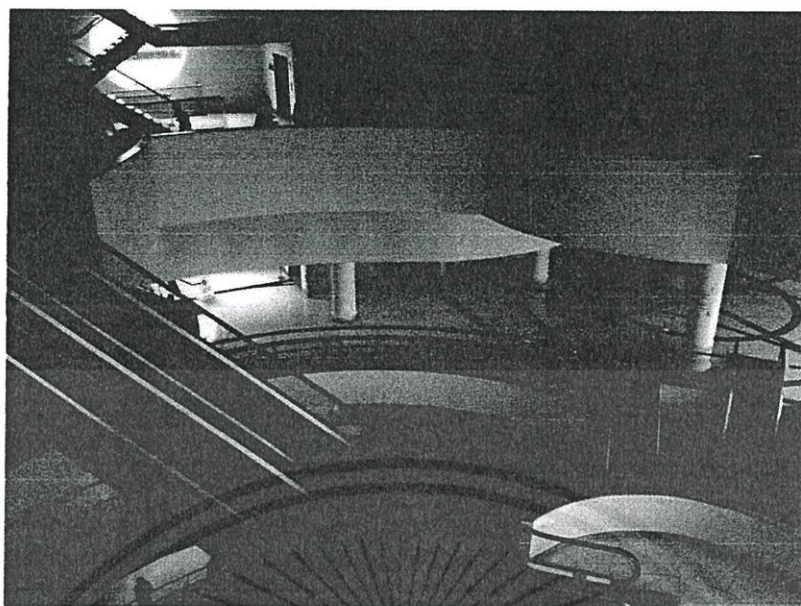
3.1.1.8 ป้ายชื่อพิพิธภัณฑ์และแถบป้ายแสดงงานนิทรรศการ

ผู้ออกแบบได้เสนอการใช้พื้นที่รูปสามเหลี่ยมผืนผ้าเล็กด้านหน้าหอศิลป์เป็นที่แสดงชื่อโครงการและนิทรรศการ เสาครีวงกลมแห่งสูงตั้งอยู่ตามตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเป็นที่หมายสำหรับผู้สัญจรตามถนนหลักทุกสายในบริเวณนี้ ป้ายแสดงนิทรรศการต่าง ๆ สามารถนำมาติดตั้งที่ส่วนนี้ได้เช่นกัน

3.1.1.9 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และลำดับความสัมพันธ์ของพื้นที่

ชั้นทางเข้าสู่พิพิธภัณฑ์ เข้าถึงโดยลิฟท์ ส่วนโถงของพิพิธภัณฑ์สามารถมองเห็นทัศนียภาพภายนอกอาคารได้ ลักษณะดังกล่าว ทำให้ผู้ชมสามารถรู้ตำแหน่งที่อยู่และเห็นความสัมพันธ์ของสองสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่วนภายนอกก็สามารถมองเห็นกิจกรรมภายในบริเวณโถงได้ ซึ่งในชั้นนี้ประกอบด้วยห้องชมภาพยนตร์ ร้านขายของทำมือของนักศึกษา ร้านขายหนังสือของทางหอศิลป์ และยังมีจุดรับฝากของห้องประชุม และส่วนพักผ่อน ชั้นนี้จึงเป็นชั้นที่รองรับกิจกรรมและแนะนำหอศิลป์ บริเวณชั้นลอยมีร้านอาหาร (Café) ของทางหอศิลป์ที่สามารถมองลงมาเห็นโถงและกิจกรรมในพื้นที่บริการเบื้องต้นของอาคาร

ชั้น หก สามารถเข้าถึงด้วยบันไดเลื่อน ประกอบด้วย โถงแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม พื้นที่ทำงานของศิลปิน และโถงแสดงนิทรรศการเพิ่มเติมสามารถปรับเปลี่ยนได้ โถงส่วนนี้เป็นพื้นที่สะดวกต่อการทำงานของศิลปินที่อยู่ประจำ มีแสงธรรมชาติของช่องแสงด้านบนเป็นบางส่วน ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อการจัดนิทรรศการ ส่วนแสงภายในห้องนิทรรศการประเภทสื่อต่าง ๆ จะขึ้นอยู่กับประเภทและการจัดงานแสดงนั้น ๆ นิทรรศการเฉพาะจุดเหมาะสมกับการจัดนิทรรศการประเภทนี้ ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้สามารถปิดกั้นได้ชั่วคราวสำหรับการจัดแสดงงานที่ติดตั้งพื้นที่ที่ก่อสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมกับชิ้นงานของศิลปินท่านนั้น ตามความต้องการของศิลปิน ซึ่งการทำงานทั้งหมดจะเป็นการควบคุมตามความต้องการของศิลปินท่านนั้น เพื่อให้ได้พื้นที่ส่วนต่อเติมที่สร้างขึ้นใหม่ชั่วคราวตามลักษณะประกอบที่เหมาะสมกับงานศิลปะมากที่สุด

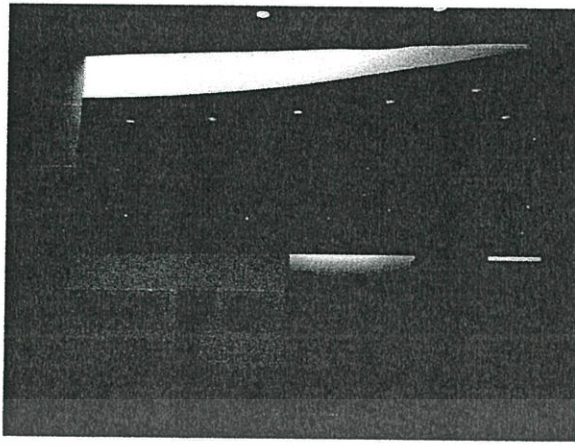
รูปที่ 3.9 แสดงโถงบริเวณชั้น 6 และทางขึ้นชั้น 6 และ ชั้น 7

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

ทางลาดจากชั้นหก เป็นทางเชื่อม ที่เชื่อมโยงพื้นที่ห้องนิทรรศการศิลปะทั้งหมด ทำให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ ที่สามารถจัดแสดงงานบริเวณทางลาดนี้ได้ ตามความต้องการของศิลปินที่โครงสร้างอาคารส่วนนี้สามารถประกอบการจัดแสดงนิทรรศการขึ้นได้ ทำให้เกิดมุมมองใหม่ที่น่าตื่นตาตื่นใจและสามารถดึงดูดผู้คนที่เดินขึ้น-ลงเพื่อชมนิทรรศการได้ และยังเป็นอีกแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความคิดให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสำหรับพื้นที่แสดงงานศิลปะ ทั้ง 3 ชั้น นอกจากนั้นยังง่ายต่อการเข้าถึง ทั้ง ขึ้น-ลงและมีแรงดึงดูดในการเข้าชมมากกว่าอีกด้วย

พื้นที่ชั้นเจ็ด ประกอบด้วยส่วนแสดงงานศิลปะถาวรและส่วนแสดงงานประติมากรรม พื้นที่ทั้งสามนี้แม้จะเชื่อมโยงกันแต่ก็มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ส่วนที่แสดงงานประติมากรรม ซึ่งมีความสูง 10.20 เมตร ถูกปิดล้อมด้วยช่องแสงสูงและหลังคาบานเกล็ดปรับแสงได้ซึ่งเป็นกระจก เป็นห้องแสดงงานศิลปะที่มีความสว่างที่สุดในอาคารหอศิลป์แห่งนี้ และห้องแสดงงานอีก 2 ห้อง มีการควบคุมแสงธรรมชาติมากกว่าและห้องแสดงงานศิลปะ มีแนวพิคัดที่เป็นระเบียบและเพื่อการจัดแสดงแบบโมดูล

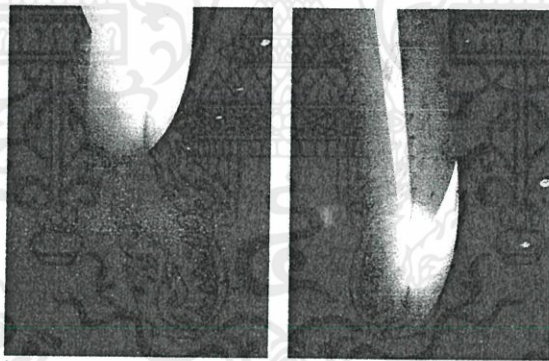
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.10 แสดงห้องแสดงงาน ออกแบบเป็นแนวพิกัดโมดูล่า

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

พื้นที่ชั้นแปด ประกอบด้วยพื้นที่แสดงงานศิลปะหมุนเวียน ส่วนหนึ่งมีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า และมีหลังคาบานเกล็ดปรับได้ ซึ่งเป็นระบบการปรับลดแสงตามธรรมชาติ พื้นที่แสดงงานศิลปะอีกส่วนหนึ่งซึ่งเล็กกว่าจะมีช่องแสง (Skylight) ที่บริเวณจุดตัดของหลังคาและผนัง เพื่อไล่น้ำด้วยแสงธรรมชาติให้สว่าง การจัดนิทรรศการในชั้นนี้เช่นเดียวกับชั้น 7 ซึ่งสามารถจัดนิทรรศการเป็นห้องแยกกันต่างหาก หรืออาจจัดเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกัน เป็นส่วนนิทรรศการขนาดใหญ่ได้

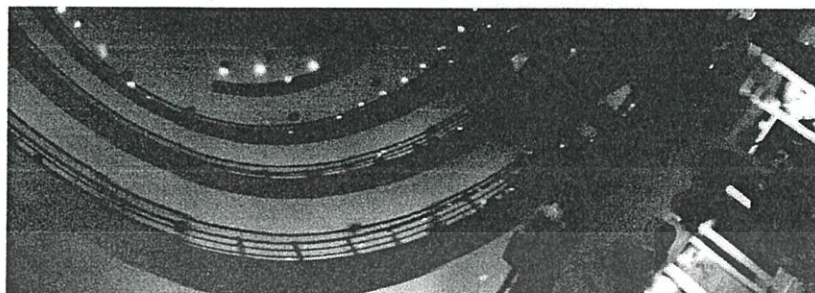

รูปที่ 3.11 แสดงช่องแสงบริเวณจุดตัดของหลังคาและผนัง

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

พื้นที่ส่วนกลาง โถงกลาง ถูกออกแบบให้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสนอภาพลักษณ์ของอาคาร และเป็นเสมือนตัวเชื่อมโยงภาพรวมกิจกรรมภายในหอศิลป์ และหวังให้เป็นพื้นที่สาธารณะที่เป็นจุดนัดพบของศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ ในอาคารสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ซึ่งอยู่ใจกลางกรุงเทพฯ สามารถใช้เป็นพื้นที่ใหม่ในการพบปะสังสรรค์และการเรียนรู้สนุกได้กับโลกของศิลปะร่วมสมัย กระตุ้นระหว่างงานศิลปะและ ประชาชนที่สนใจ ส่วนนี้ถูกออกแบบให้เป็นพื้นที่สาธารณะอย่างแท้จริง ซึ่งมีกิจกรรมหลากหลาย ในการมีปฏิสัมพันธ์ของประชาชน และการนำสู่งานศิลปะภายในอาคารห้องจัดแสดง พื้นที่โถงกลางเป็นรูปวงกลมในผังพื้นที่และถูกครอบด้วยช่องแสง (Skylight) เส้นทางสัญจรในส่วนหอศิลป์โดยพื้นลาด (RAMP) ซึ่งได้ยึดเอารูปโค้งเวียน

รอบพื้นที่ส่วนกลางนี้ ทำให้สามารถเห็นกิจกรรมต่าง ๆ ภายในอาคารได้เมื่อมองลงมาจากทางเดิน
ด้านบน

รูปที่ 3.12 แสดงโถงกลางเป็นรูปวงกลมและเส้นทางสัญจรส่วนที่เป็นพื้นลาดแนวโค้งเวียนรอบส่วนกลาง
ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

3.1.1.10. แนวความคิดในการออกแบบแสงสว่างภายในอาคาร

เนื่องจากเวลาทำการส่วนใหญ่ของพิพิธภัณฑ์ เป็นช่วงเวลากลางวัน แสงธรรมชาติจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดขอบเขตของพื้นที่แสดงงานศิลปะ และเอื้อประโยชน์สูงสุดในการชมงานศิลปะ แต่อย่างไรก็ตาม แสงธรรมชาติที่แปรเปลี่ยนไปตามสภาพอากาศและช่วงเวลาของปี สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในส่วนแสดงงานประติมากรรม ในห้องแสดงงานจิตรกรรม มีความต้องการแสงธรรมชาติที่มีความสม่ำเสมอ จึงมีการเสริมด้วยแสงไฟฟ้าด้วย ซึ่งการจัดแสงในห้องนิทรรศการนั้นเป็นสิ่งสุดท้ายที่ทำการจัดนิทรรศการ แสง ซึ่งมีผลต่อผลงาน ส่งผลให้ผลงานเกิดอารมณ์ มีชีวิตชีวามากขึ้น ช่วยให้ภาพหรือผลงานและนิทรรศการแสดงออก เล่าเรื่องได้มากขึ้น และทั้งยังสร้างบรรยากาศให้นิทรรศการเพิ่มมากขึ้น การออกแบบแสงสำหรับการจัดแสดงงานศิลปะ หรือห้องนิทรรศการนั้น คงให้คำตอบแบบชัดเจน 100% ไม่ได้ว่ามีหลักในการออกแบบอย่างไร ทั้งนี้อาจจะต้องขึ้นอยู่กับแนวความคิดของแกลลอรี่นั้น หรือผู้ออกแบบ (สถาปนิก) หรือเจ้าของแกลลอรี่เองว่ามีแนวความคิดแบบไหน ต่อแกลลอรี่ที่ต้องการสร้าง จะพึงแสงธรรมชาติทั้งหมดก็ไม่ได้เนื่องจากแสงธรรมชาติมีระยะเวลาของมัน เมื่อหมดเวลาของแสงธรรมชาติแล้วก็ต้องพึ่งแสงจากไฟฟ้า แต่ทั้งนี้แสงไฟฟ้าสามารถเลือกได้ว่าจะให้เป็นแบบไหน ลักษณะของแสงจะแสดงออกมาเป็นแสงสีเหลือง ส้ม หรือขาว หรือใกล้เคียงแสงธรรมชาติมากที่สุด ในการเลือกนำมาปรับใช้ให้เข้ากับผลงานศิลปะที่ต้องการจัดแสดง เพื่ออรรถรสในการชมนิทรรศการที่ดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด¹

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹ จากการสัมภาษณ์พนักงานฝ่ายประสานงานและจัดนิทรรศการ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร นายอมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง

รูปที่ 3.13 แสดงส่วนแสดงงานจิตรกรรมและภาพพิมพ์ที่ได้รับแสงธรรมชาติในการจัดแสดง

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

3.1.1.11 แนวความคิดในการออกแบบห้องจัดนิทรรศการ

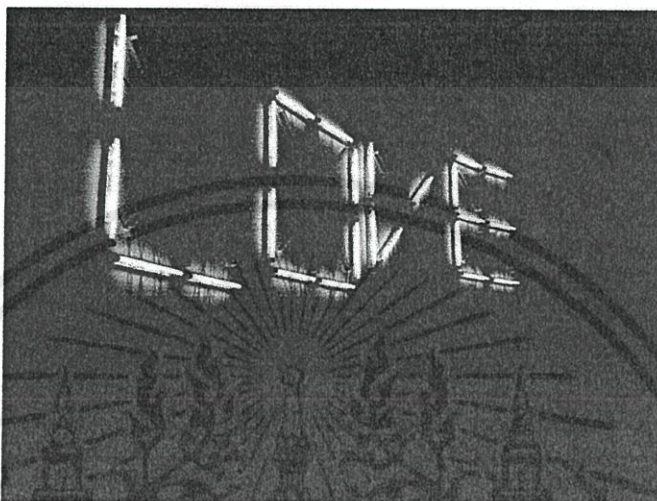
การออกแบบห้องนิทรรศการย่อมต้องมีความยืดหยุ่น ความหลากหลายและ ความน่าสนใจของห้องจัดแสดงงานศิลปะ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน ทำให้เกิดทางเลือกเพิ่มขึ้นนอกเหนือจาก “การแสดงผลงานภายในกล่องสี่เหลี่ยม” สถาปัตยกรรมที่ดีจึงสามารถเกื้อหนุนงานแสดงทางศิลปะหลากหลายชนิดและในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการจัดแสดงและการวางผัง ห้องแสดงผลงานศิลปะก็ยังคงควรเป็นส่วนที่สามารถปรับเปลี่ยนให้เกิดความหลากหลาย ทางด้านพื้นที่ (Space) ลักษณะ (Characteristic) ในการแสดงผลงานศิลปะถ้าห้องนิทรรศการมีการทำโครงสร้างเพิ่มเติม เช่น การทำห้องสำหรับงาน Installation หรืองาน Video art ต้องตรวจเช็คความกว้างจะไปกวนหรือถูกกวนจากห้องเหล่านี้หรือเปล่า เสียงจากงาน Video หรืองาน Sound art แสงจาก Media ต่างๆ อีกสิ่งหนึ่งคือตำแหน่งการติดตั้งผลงาน ถ้างานสองมิติทั่วไป ควรจะพิจารณาความสูงที่ไม่สูงจนเกินไปในการชมผลงาน ส่วนนี้อาจขึ้นอยู่กับขนาดของชิ้นงานด้วย หรืออาจจะติดตั้งให้สูง ต่ำ แบบแตกต่างกันอย่างมองเห็นได้ชัดเจน ลักษณะนี้อาจขึ้นกับแนวความคิดของชิ้นงานด้วยหรือ แนวความคิดของนิทรรศการ อาจต้องการสร้างความหือหาว ให้นิทรรศการดูไม่นิ่งจนเกินไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและภาพรวมนิทรรศการทั้งหมด งานสามมิติประเภทต่างๆ ต้องมีพื้นที่ให้ผลงานอยู่ได้อย่างมีเอกภาพ ไม่เบียดเบียนและถูกเบียดเบียนจากงานอื่นๆ ด้วย

ปัญหาในการจัดนิทรรศการนั้นมีปัญหาเกิดขึ้นให้ได้แก้ปัญหายอยู่ตลอดเวลา ได้แก่

1) ปัญหาในการติดตั้ง เช่น ผลงานหนักเกินไป ผนังรับไม่ไหว, ผลงานไม่ลงตัวกับพื้นที่ที่มีอยู่, ผลงานส่งมาล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น ทำให้นิทรรศการล่าช้า ผลงานเสียหายระหว่างการติดตั้งเนื่องจากความประมาท หรือการขนส่ง หรือเหตุสุดวิสัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่น่าเกิดขึ้น และไม่ควรมีเกิดขึ้นเลย

2) ปัญหาระหว่างที่นิทรรศการเปิดโชว์แล้ว ขนผลงานถูกขนเสียหาย โดนแอบจับแล้ว ซ้ำรูป หรือผลงานที่ต้องการให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับงานศิลปะ คือให้ผู้ชมจับต้อง เล่นได้ แต่ใช้งาน

มากเกินไป จนผลงานเสียหาย หรือแม้กระทั่งผลงานชำรุดด้วยตัวมันเอง เช่น งาน Video art แผ่นเสียหายเนื่องจากเปิดต่อเนื่องตลอดนานหลายวันหรือหลายเดือน, Projector ชำรุดระหว่างฉายภาพ ผลงานเนื่องจากหลอดภาพทำงานหนักตลอดหลายวันหรือเดือน (ซึ่งสองสิ่งหลังนั้นมีอายุการใช้งานของมันเองอยู่นับเป็นชั่วโมง)²

รูปที่ 3.14 แสดงส่วนการจัดแสดงงานแบบพิเศษ

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

3.1.1.12 ระบบโครงสร้างที่มีผลต่อการจัดนิทรรศการ

ในเรื่องระบบโครงสร้างนั้นมีผลดีหรือเสียต่อนิทรรศการอย่างไรนั้น ระบบโครงสร้างคงไม่มีผลเสียต่อนิทรรศการแน่ เพราะสถาปนิกผู้ออกแบบนั้นต้องคำนึงถึงเรื่องการออกแบบเป็นหลักอยู่แล้วว่าตนกำลังออกแบบอะไรอยู่ และจะต้องทำอย่างไร ตัวนิทรรศการเองเสียมากกว่าที่ต้องปรับตามลักษณะโครงสร้างของห้องนิทรรศการหรือแกลลอรี่ หรือแม้แต่ในบางครั้ง นิทรรศการ หรือผลงานศิลปะอาจมีผลเสียต่อระบบโครงสร้างอาคารด้วยซ้ำไป เช่น ในกรณีที่ต้องการแขวนงานรอบเสา ซึ่งตามความถูกต้องเสาหรือคาน ไม่ควรถูกเจาะเพื่อใช้งานใด ๆ เมื่ออาคารสร้างเสร็จแล้ว ถ้ามีการแอบเจาะเสาเพียงเพื่อต้องการแขวนงานชิ้นเดียวจึงเป็นสิ่งไม่ควรทำ เนื่องจากกระทบต่อโครงสร้างระบบอาคาร (เป็นเหตุการณ์ยกตัวอย่างเท่านั้น ไม่มีการกระทำอย่างนี้ในหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพฯ) หรืออีกกรณีหนึ่ง ที่ต้องการแขวนงานลงมาจากฝ้าเพดาน แต่ผลงานค่อนข้างหนัก และฝ้าเพดานบาง ไม่สามารถรับหนักได้ ก็อาจจะทำให้ฝ้าเพดานพังลงมาได้ จึงต้องมีวิธีการเฉพาะหากจะเป็นต้องจัดแสดงงานในกรณีดังกล่าว ซึ่งอาจจะแก้ปัญหาโดยการสร้างโครงสร้างเพิ่มความแข็งแรงหรือเพิ่มกำลังการรับน้ำหนักขึ้นมาใหม่แบบชั่วคราว ซึ่งในที่นี้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

² จากการสัมภาษณ์พนักงานฝ่ายประสานงานและจัดนิทรรศการ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร นายอมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง

การสร้างโครงสร้างขึ้นมาใหม่ อาจจะได้ไม่ใช้การได้เพียงการจัดนิทรรศการเพียงนิทรรศการเดียว ลักษณะนี้ต้องขึ้นอยู่กับการวางแผนการจัดนิทรรศการเพื่อคุณค่าในการใช้งานโครงสร้างเพิ่มเติมดังกล่าว เพื่อใช้งานได้มากกว่าการจัดนิทรรศการเดียว เช่นนี้อาจจะเป็นไปได้³

รูปที่ 3.15 แสดงส่วนบริเวณก่อสร้างโครงสร้างเพิ่มเติม
ที่มา : จากการสำรวจ เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

³ จากการสัมภาษณ์พนักงานฝ่ายประสานงานและจัดนิทรรศการ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร นายอมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง

3.1.1.13 จำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ ตั้งแต่เปิดอย่างเป็นทางการเมื่อ 19 สิงหาคม 2552 (เดือนสิงหาคม 2552 – ธันวาคม 2554)

จำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร			
จำนวนผู้เข้าชมตั้งแต่เปิดหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ อย่างเป็นทางการ เมื่อ 19 สิงหาคม 2552 (เดือนสิงหาคม 2552-เดือนธันวาคม 2554)			
ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนผู้ใช้บริการ (คน)	รวมผู้เข้าชมต่อปี(คน)
2552	ส.ค.	15,585	71,742
	ก.ย.	15,907	
	ต.ค.	17,309	
	พ.ย.	22,598	
	ธ.ค.	20,752	
2553	ธ.ค.	20,752	232,063
	ก.พ.	18,583	
	มี.ค.	25,145	
	เม.ย.	11,518	
	พ.ค.	7,982	
	มิ.ย.	23,143	
	ก.ค.	25,864	
	ส.ค.	24,936	
	ก.ย.	18,266	
	ต.ค.	22,968	
	พ.ย.	14,299	
	ธ.ค.	18,607	
2554	ม.ค.	12,010	196,740
	ก.พ.	16,314	
	มี.ค.	19,255	
	เม.ย.	20,085	
	พ.ค.	18,399	
	มิ.ย.	14,367	
	ก.ค.	18,220	
	ส.ค.	15,680	
ก.ย.	20,727		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการมี.ย.งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอก.ก.ค.เนื้อหา และต้องอ้างอิง 18,220 ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

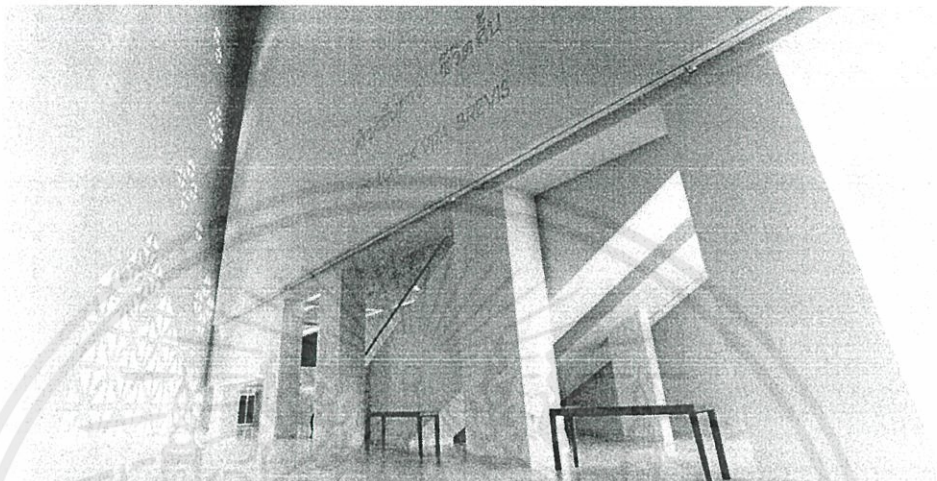
	ต.ค.	14,404	
	พ.ย.	11,732	
	ธ.ค.	15,607	
2555	ม.ค.	14,113	12,010
	ก.พ.	17,375	
	มี.ค.	18,058	
	เม.ย.	13,745	
	พ.ค.	18,573	
	มิ.ย.	22,955	
เฉลี่ย / ปี มีคนเข้าใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 พิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย

สถานที่ตั้ง	กรุงเทพมหานคร
เจ้าของโครงการ	มูลนิธิหอศิลป์ วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
สถาปนิก	บริษัท โรเบิร์ต จี บุย แอนด์ แอสโซซิเอทส์

รูปที่ 3.16 แสดงส่วนบริเวณก่อสร้างโครงสร้างเพิ่มเติม

ที่มา : http://www.mocabangkok.com/museum/web/th/connect_contact_us.htm

3.1.2.1 ข้อมูลทั่วไป

ก่อนจะมาเป็นพิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย คนในวงการศิลปะร่วมสมัยของไทยจะคุ้นเคยกันดีกับชื่อ “หอศิลป์คุณบุญชัย” ซึ่งคุณบุญชัยให้พื้นที่ส่วนหนึ่งของอาคารเบญจจินดา บนถนนวิภาวดี-รังสิต ปรับปรุงพื้นที่ 3 ชั้นของอาคารให้อยู่ในรูปแบบของหอศิลป์ เพื่อการจัดแสดงผลงานศิลปะชิ้นสำคัญ ๆ ที่ท่านใช้เวลาสะสมมาหลายสิบปี หอศิลป์ดังกล่าวเปิดให้ผู้คนที่สนใจเข้าชมโดยไม่ต้องติดต่อล่วงหน้า เรียกได้ว่าเป็นแหล่งความรู้สำคัญอีกแห่งหนึ่งของคนในวงการศิลปะ แต่เมื่อคุณบุญชัยตัดสินใจย้ายผลงานสะสมของท่านเข้ามาจัดแสดงในอาคารใหม่ (ซึ่งสร้างอยู่ติดกับอาคารเบญจจินดา) ฐานะของหอศิลป์ ดูเหมือนจะไม่เพียงพออีกต่อไป จึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “พิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย”

วงการศิลปะไทยร่วมสมัยรู้จักคุณบุญชัย เบญจรงค์กุล ในฐานะผู้รักงานศิลปะซึ่งให้ความสำคัญต่อศิลปินและสร้างสรรค์มาอย่างต่อเนื่อง และด้วยความรักในวงการศิลปะจึงเป็นแรงบันดาลใจให้คุณบุญชัยสะสมงานศิลปะที่ชอบไว้ในคอลเลกชันส่วนตัวมากขึ้นตามลำดับ จบจบเมื่อ 5-6 ปีที่ผ่านมาชาววงการตัดสินใจสร้างพิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัยก็ปรากฏออกมาให้วงการศิลปะได้ชื่นชมยินดีกัน จากนั้นศิลปินและผู้รักงานศิลปะก็ได้มีส่วนร่วม เมื่อได้ไปร่วมเปิดนิทรรศการศิลปะของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ศิลปินแห่งชาติ สาขาจิตรกรรม ณ อาคารเบญจ

จินดา ของบริษัทโทเทิล แอสเซส คอมมูนิเคชั่นและจากการกล่าวของคุณบุญชัยในครั้งนั้น โครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยจึงได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินการสร้างแบบร่างปรับปรุง และพัฒนาจนได้เป็นพิพิธภัณฑ์ จากแบบพิมพ์เขียวไปสู่โมเดล สร้างความสุขแก่เหล่าศิลปินและผู้รักงานศิลปะโดยทั่วกัน งานก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ดำเนินอยู่ 3 ปีครึ่ง จึงแล้วเสร็จ และด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระเมตตาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยในวันที่ 23 มีนาคม 2555 นับเป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยแห่งแรกที่มีผลงานสะสมของศิลปินไทยและมีการจัดแสดงทั้งนิทรรศการถาวร นิทรรศการหมุนเวียน ห้องนิทรรศการเกียรติคุณ นิทรรศการศิลปินผู้มีชื่อเสียง และนิทรรศการศิลปกรรมของศิลปินนานาชาติ รวมทั้งมีพื้นที่เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของงานศิลปะ มุมศึกษาเรียนรู้และพื้นที่พักผ่อนของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

เปิดพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยอย่างเป็นทางการ คือ เพื่อเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเพื่อเชิดชูเกียรติของ “บิดาแห่งศิลปะไทยร่วมสมัย” หรือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี⁴

รูปที่ 3.17 แสดงรูปปั้นศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
ที่มา : จากหนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

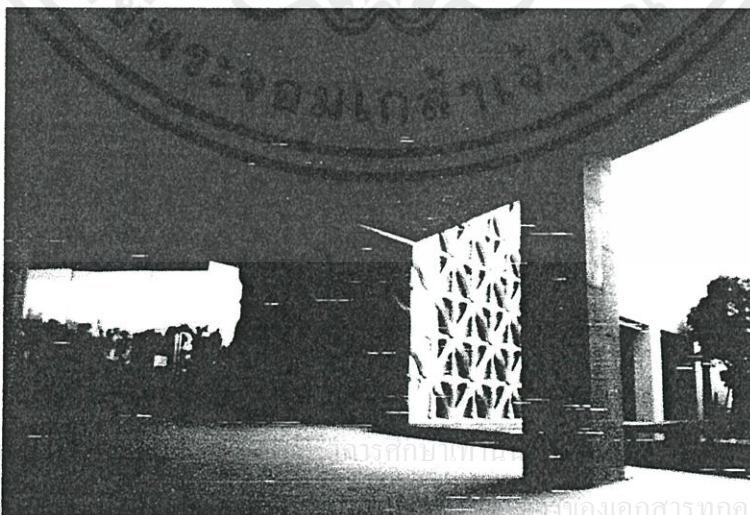
⁴ จากบทความประวัติความเป็นมา www.mocabangkok.com

3.1.2.2 โครงสร้างการบริหารงาน

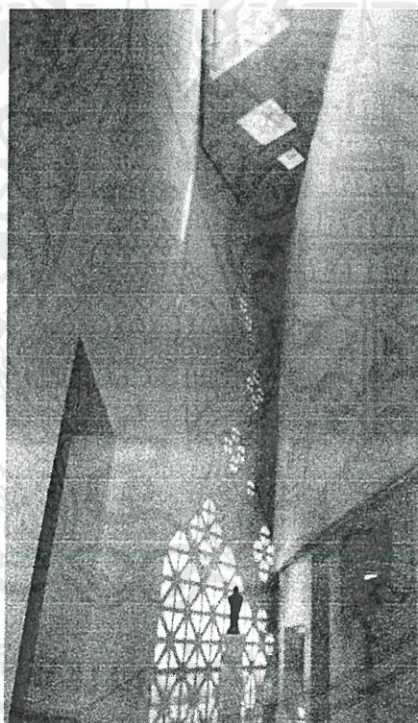
รูปที่ 3.18 แสดงผลงานศิลปะที่คุณบุญชัย เบญจรงค์กุลสะสมไว้
ที่มา : จากหนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยคือ การนำเสนอผลงานศิลปะออกสู่สาธารณชน นอกจากจะเป็นการเผยแพร่และสร้างโอกาสให้กับผู้ที่รักและสนใจในงานศิลปะได้เกิดสุนทรีย์ เกิดสติปัญญาองกงามจากคุณค่าของผลงานด้านทัศนศิลป์แล้ว พิพิธภัณฑ์จะเป็นห้องเรียนสำคัญที่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปจะได้เข้ามาเรียนรู้ สังคมจะได้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดปฏิกริยาระหว่างผลงานศิลปะหลายรูปแบบหลายลักษณะกับผู้ชมหลาย ๆ กลุ่มที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เหมือนกันและไม่เหมือนกัน ดังนั้นในการบริหารจัดการ พิพิธภัณฑ์จึงเกิดการร่วมมือระหว่างศิลปินและพิพิธภัณฑ์เพื่อการนำเสนอที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในที่สุด

รูปที่ 3.19 แสดงผลงานศิลปะที่คุณบุญชัย เบญจรงค์กุลสะสมไว้
ที่มา : จากหนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

สิ่งสำคัญของพิพิธภัณฑ์คือการบริหารที่สะสมรวบรวมมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน นำเสนอและประมวลภาพของวิวัฒนาการของการสร้างสรรค์ศิลปะแนวประเพณีและศิลปะร่วมสมัยของศิลปินจากทุกวงการ รวมทั้งกลุ่มลูกศิษย์ที่ผ่านการบ่มสอนแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะอันทรงคุณค่าแห่งสุนทรีย์ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีมาหลายรุ่น หลายยุคหลายสมัย ให้สังคมไทยและสังคมโลกได้ตระหนักถึงคุณค่าแห่งความงามอันแท้จริงของงานศิลปะในปัจจุบันซึ่งจะสืบต่อไปสู่นาคตในที่สุด และด้วยสถานการณ์ของสังคมไทยที่ยังต้องการณพิพิธภัณฑ์ศิลปะอีกหลายแขนง ที่ควรที่จะเกิดขึ้นอีกหลาย ๆ แห่ง เพื่อรวบรวมผลงานที่มีคุณค่า จัดแสดงต่อสายตาสาธารณชนทุกกลุ่มทุกเชื้อชาติ เพื่อเป็นสถานที่ที่ที่คนทั่วโลกจะได้ตระหนักและเห็นศักยภาพของศิลปินไทย และสุนทรีย์ภาพของงานศิลปะร่วมสมัยที่มีรากฐานของวัฒนธรรมมาแต่อดีต

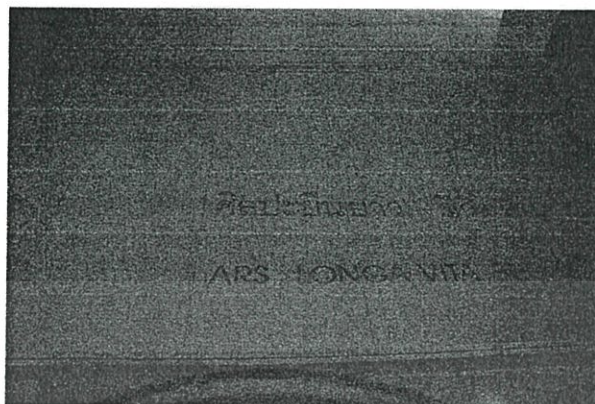

รูปที่ 3.19 แสดงโถงภายในอาคาร

ที่มา : จากหนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2.3 วิสัยทัศน์และแนวความคิดหลัก

รูปที่ 3.20 แสดงโลงภายในอาคาร

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนกันยายน พ.ศ.2555

เป็นรากฐานอันมั่นคงและช่วยส่งเสริมให้ “สังคมศิลปะ” ในประเทศไทยเจริญงอกงามในทุก
แขนง⁵

พิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัยมีการเชื่อมโยงกับศิลปะไทยในอดีต โดยเชื่อมโยงให้เห็นถึง
เนื้อหาและรากเหง้าซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเติบโตทางศิลปวัฒนธรรม

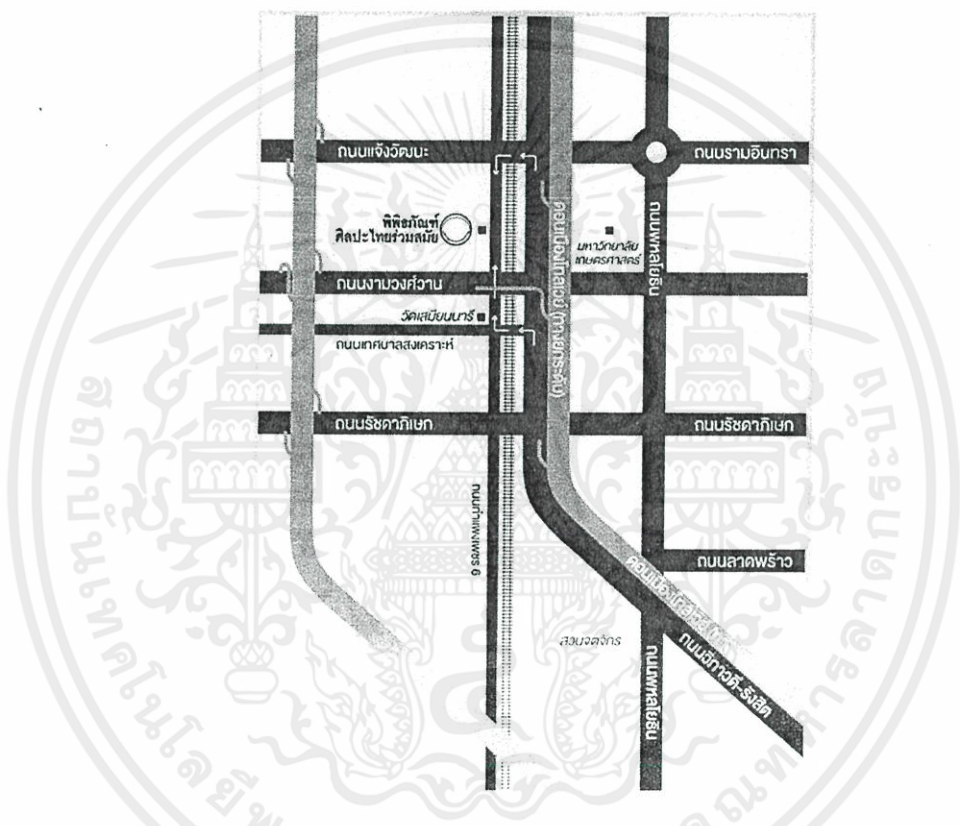
ข้อแตกต่างระหว่าง “หอศิลป์” และ “พิพิธภัณฑสถาน” มีอยู่หลายประการ ประเด็นสำคัญที่สุดคือ
พิพิธภัณฑสถานมีหน้าที่หลักในการนำเสนอ “องค์ความรู้” ซึ่งเกิดขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย
ผ่านผลงานศิลปะ ทั้งในเชิงประวัติศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ มีการคัดเลือกและจัดแบ่งหมวดหมู่
อย่างชัดเจนผ่านมุมมองของภัณฑารักษ์และเจ้าของพิพิธภัณฑสถาน ผลงานที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานจึง
มักนำเสนอในรูปแบบนิทรรศการถาวร แตกต่างจากหอศิลป์ซึ่งมุ่งในการนำเสนอความหลากหลาย
โดยนิทรรศการของศิลปินแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มจะผลัดเปลี่ยนกันไปอย่างต่อเนื่องตาม
ระยะเวลาที่กำหนดไว้สั้น ๆ (ส่วนใหญ่ประมาณ 1-2 เดือน)

เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนได้สัมผัสกับงานศิลปะร่วมสมัยของไทยภายใต้บรรยากาศ
พิพิธภัณฑสถานศิลปะซึ่งมีมาตรฐานทัดเทียมกับพิพิธภัณฑสถานระดับโลก สิ่งสำคัญที่วงการศิลปะไทยกำลัง
รอคอยคือโอกาสในการเผยแพร่ผลงานศิลปะของเราออกสู่สาธารณชนในวงกว้างให้คน “ทั่วไป”
ได้รับรู้เข้าถึง และชื่นชมผลงานศิลปะมากขึ้นเมื่อประชาชนทั่วไปเล็งเห็นคุณค่าของศิลปะร่วมสมัย
พันธ์เพื่อนอื่น ๆ ในวงการศิลปะก็จะขับเคลื่อนและเดินหน้าไปอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน
คือการก่อตั้งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁵ จากบทความวิสัยทัศน์และพันธกิจพิพิธภัณฑสถาน www.mocabangkok.com

นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ อย่างของวงการศิลปะร่วมสมัยไทยในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าทั้งสองหน่วยงานผูกติดกับการสนับสนุนของรัฐบาลเป็นหลัก ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ การเปิดตัวของ “พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย” จึงเปรียบเสมือนสัญญาณที่ดี แสดงให้เห็นถึงบทบาทความร่วมมือของเอกชนที่กำลังก้าวเข้ามาสนับสนุนวงการศิลปะร่วมสมัยของไทยทั้งระดับที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้น หลายคนอาจถึงกับจินตนาการว่า พิพิธภัณฑ์แห่งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดพิพิธภัณฑ์ของเอกชนต่าง ๆ มากขึ้นในประเทศไทยในอนาคตอันใกล้

รูปที่ 3.21 แสดงเส้นทางสัญจรสำหรับเข้าถึงอาคาร

ที่มา : ที่มา : http://www.mocabangkok.com/museum/web/th/connect_contact_us.htm

3.1.1.4 การเข้าถึงอาคาร

1) การเดินทางโดยรถประจำทาง

สาย 15, 16, 21, 25, 29, 34, 36, 40, 47, 48, 50, 54, 73, 73ก, 79, 93, 141, 159, 204, ปอ.501, ปอ.508 และ ปอ.529

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การเดินทางโดยเรือ

เรือสายในคลองแสนแสบ เส้นทางสะพานผ่านฟ้า-ประตูน้ำ ขึ้นที่ท่าเรือสะพานหัวช้าง เดินเลียบบถนนพญาไทประมาณ 300 เมตรถึงหอศิลป์ฯ สีแยกปทุมวัน

3) การเดินทางโดยรถไฟฟ้า

ลงสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ โดยชั้น 3 ของหอศิลป์ฯ มีทางเดินเชื่อมต่อกับทางยกระดับสถานี รถไฟฟ้า BTS สนามกีฬาแห่งชาติ

4) การเดินทางโดยรถยนต์

เดินทางได้ 2 เส้นทาง คือ เส้นทางถนนพญาไท (จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ) ข้ามสะพานหัวช้าง ซิดขวาเข้าทางเข้า หอศิลป์ฯ (ก่อนข้ามสีแยกปทุมวัน) และ เส้นทางถนนพระราม 1 (จากสนามกีฬาแห่งชาติ) เลี้ยวซ้ายเข้าถนนพญาไท และเลี้ยวซ้าย เข้าทางเข้าหอศิลป์ฯ มีทางเข้าทางด้านเดียว คือ ถนนพญาไท มีที่จอดรถให้บริการชั้นใต้ดิน

3.1.1.5 ลักษณะรูปทรงของอาคาร

เนื่องจากการออกแบบพิพิธภัณฑน์มีจุดประสงค์เพื่อรองรับผลงานสะสมที่มีเตรียมไว้พร้อมอยู่แล้วเนื้อที่การใช้สอยจึงถูกออกแบบเพื่อประโยชน์ในการใช้งานอย่างคุ้มค่าที่สุด อาคารพิพิธภัณฑน์ศิลปะไทยร่วมสมัยถูกออกแบบให้เต็มพื้นที่ว่างทั้งหมดของที่ดิน มีลักษณะคล้ายกล่องสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่

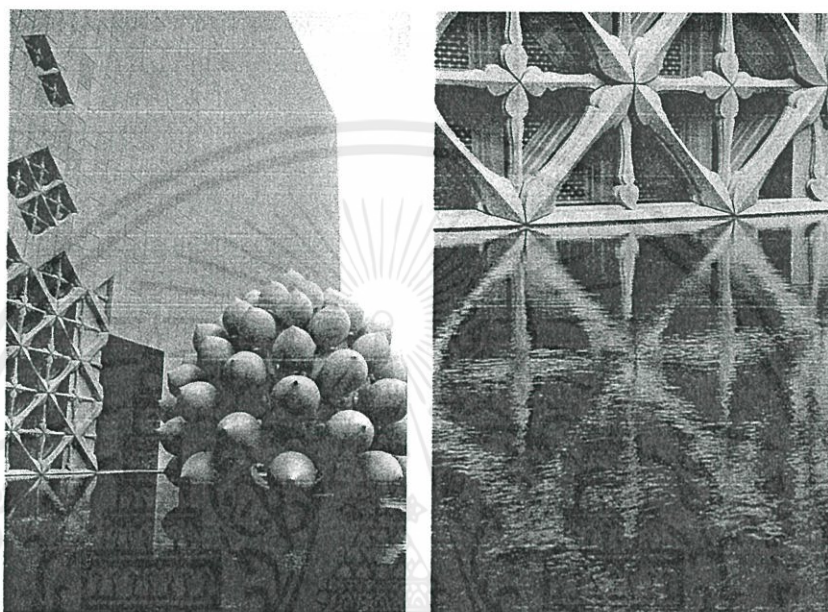
รูปที่ 3.22 แสดงโถงภายนอกอาคาร

ที่มา : จากการสำรวจ เดือนกันยายน พ.ศ.2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2.6 ภาพลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

ตัวอาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยได้แนวความคิดมาจากการนำหินทั้งก้อน มาแกะสลักอย่างประณีตบรรจงเป็นลายก้านมะลิ อันแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ในขณะที่เดียวกันลายฉลุเหล่านี้ นอกจากจะทำให้แสงธรรมชาติสามารถส่องลงมาในอาคารได้แล้ว แสงที่ส่องลงมาในช่วงเวลาและฤดูกาลที่แตกต่างกันยังให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันไปด้วย⁶

รูปที่ 3.23 แสดงโถงภายนอกอาคารลายสลักลายก้านมะลิ

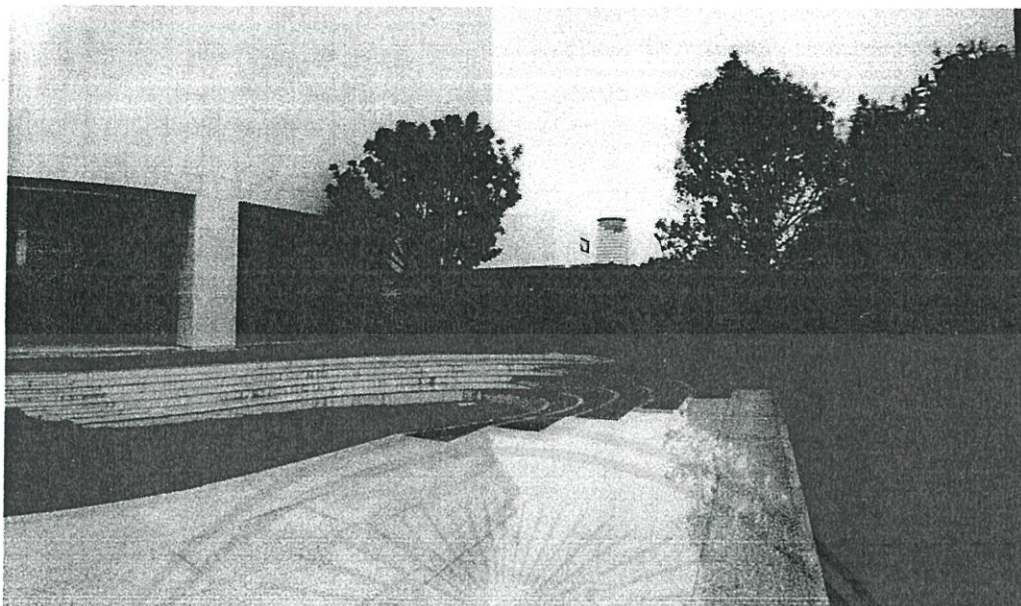
ที่มา : จากการสำรวจ เดือนกันยายน พ.ศ.2555

3.1.2.7 การควบคุมสภาพแวดล้อม

ระบบแสงไฟ ความชื้นและอุณหภูมิของห้องนิทรรศการถูกปรับแต่งให้มีความปลอดภัย ต่อการดูแลรักษางานศิลปะ อันถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการรักษามาตรฐานของ พิพิธภัณฑ์ นอกจากนี้ทางพิพิธภัณฑ์ยังมีการจัดพิมพ์คู่มือแนะนำผลงานทั้งหมดเพื่อเป็นการ เผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านศิลปะร่วมสมัยให้กับบุคคลทั่วไปได้รับรู้ ทั้งหมดที่ได้กล่าวไปแล้วถือว่าเป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับความยิ่งใหญ่ของการและความพิถีพิถันของการออกแบบ พิพิธภัณฑ์ทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

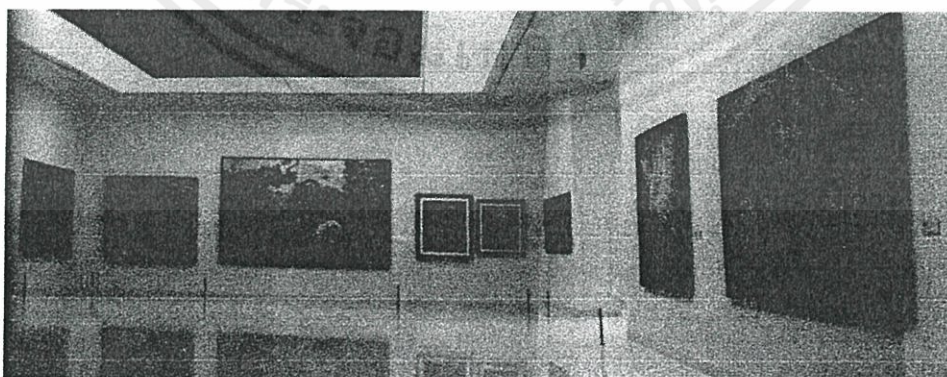
⁶ จากบทความประวัติความเป็นมา www.mocabangkok.com

รูปที่ 3.24 แสดงอาคารที่เชื่อมต่อกับภายนอก
ที่มา : หนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

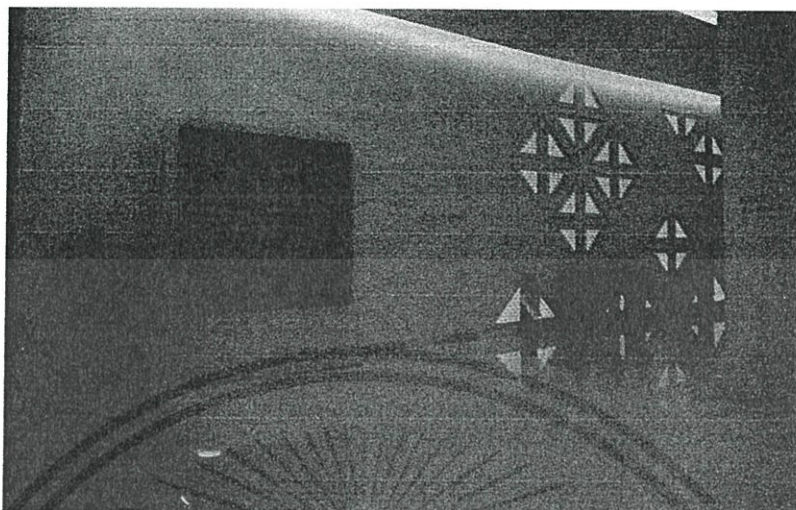
3.1.2.8 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และลำดับความสัมพันธ์ของพื้นที่

ภายในพิพิธภัณฑ์ ได้จัดระบบลิฟต์ขนส่งและมีเพดานของแต่ละชั้นมีความสูงมาก สามารถเคลื่อนย้ายผลงานที่มีขนาดใหญ่ถึง 3x3 เมตรอย่างสบาย ๆ ชั้นล่างสุดเพดานสูงถึง 6 เมตรมีห้องนิทรรศการขนาดใหญ่สองห้องสำหรับการจัดนิทรรศการหมุนเวียน จะผลัดเปลี่ยนกันปีละ 3-4 นิทรรศการ เพราะฉะนั้นถ้าหากผู้ที่เคยเข้ามาชมนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑ์แล้ว ยังสามารถกลับมาเยี่ยมชมได้อีกเรื่อย ๆ เพราะจะได้พบเห็นความแปลกใหม่จากนิทรรศการหมุนเวียนที่ปรับเปลี่ยนไปนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสจวณไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษายเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ ใช้นด้านการค้า
รูปที่ 3.25 แสดงพื้นที่จัดแสดงงานภายในอาคาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ที่มา : หนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

3.1.2.9 แนวความคิดในการออกแบบห้องจัดนิทรรศการ

รูปที่ 3.26 แสดงพื้นที่จัดแสดงงานแบบหมุนเวียนภายในอาคาร

ที่มา : หนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

การจัดแบ่งหมวดหมู่ของนิทรรศการในแต่ละห้องแต่ละชั้นไม่ได้อ้างอิงกับประวัติศาสตร์ของตะวันตก แต่เป็นการคัดเลือกจากลักษณะเฉพาะอันเกิดจากพัฒนาการทางแนวความคิดของศิลปินไทย อาทิเช่น กลุ่มผลงานที่พัฒนารูปแบบจากลักษณะศิลปกรรมไทยแบบดั้งเดิม กลุ่มผลงานที่แสดงถึงแนวความคิดฝันและจินตนาการ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการผสมผสานลักษณะของศิลปะแบบเหนือจริง (Surrealism) ให้เข้ากับศิลปะแบบความฝัน (Fantasy Art) กลุ่มผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความเชื่อทางศาสนา และกลุ่มผลงานที่แสดงออกผ่านรูปร่างของมนุษย์ เป็นต้น

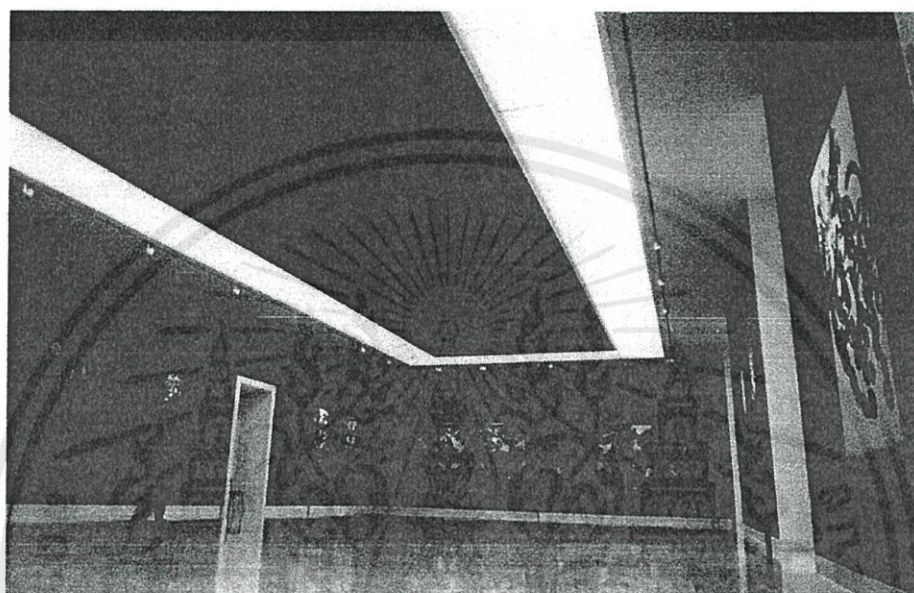
รูปที่ 3.27 แสดงโถงบันไดภายในอาคาร

ที่มา : หนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น กรุณาอย่าให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ไปเผยแพร่ในที่สาธารณะ และต้องยังคงตั้งชื่อเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดเด่นของนิทรรศการครั้งนี้ไม่พ้นคอลเลกชันผลงานของสะสมของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ซึ่งมีมากมายหลายสิบชิ้น จัดแสดงเต็มพื้นที่เกือบทั้งหมดของชั้นบนสุด และจิตรกรรมขนาดใหญ่สูงกว่าหกเมตร เรื่องไตรภูมิ คือ สวรรค์ภูมิ มนุษย์ภูมิ และนรกภูมิ สร้างสรรค์โดยศิลปินสามท่านคือ คุณสมภพ บุตรราช อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร และคุณประทีป คชบัว⁷

รูปที่ 3.28 แสดงพื้นที่จัดแสดงผลงานสะสมของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี

ที่มา : หนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012

รูปที่ 3.29 แสดงพื้นที่จัดแสดงงานภายในอาคาร

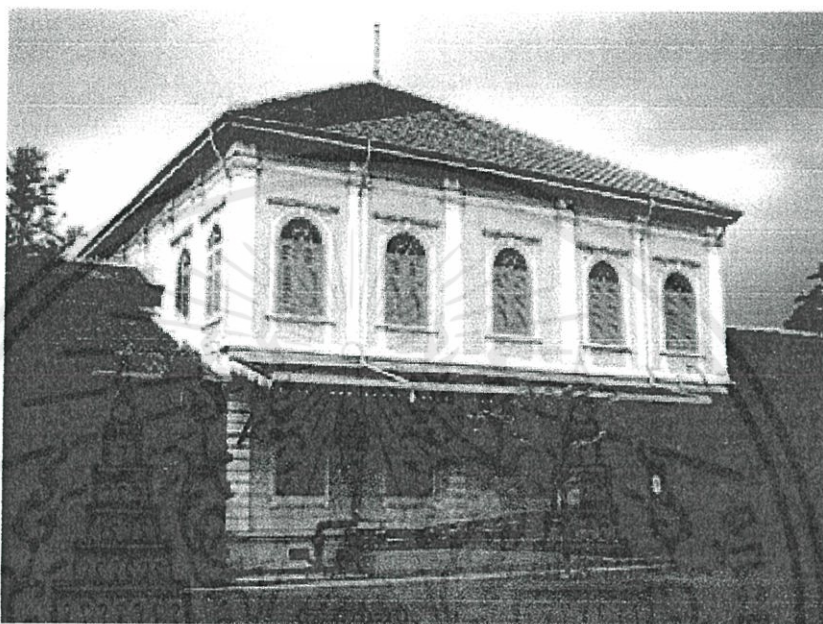
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับที่มา : หนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012 ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁷ จากหนังสือ FINE ART ฉบับ April 2012 / Volume 9 No.89 พิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย จากหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

3.1.3 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหอศิลป์

สถานที่ตั้ง	กรุงเทพมหานคร
เจ้าของโครงการ	มูลนิธิหอศิลป์ วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
สถาปนิก	บริษัท โรเบิร์ต จี บุย แอนด์ แอสโซซิเอทส์

รูปที่ 6. 30 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

ที่ตั้ง	ถนนเจ้าฟ้า
พื้นที่ใช้สอย	3,814 ตารางเมตร

อาคารนิทรรศการถาวร (2 ชั้น) มีพื้นที่ทั้งหมด 930.5 ตารางเมตร

อาคารนิทรรศการหมุนเวียน (8 ห้อง) มีพื้นที่ทั้งหมด 1,410 ตารางเมตร

ห้องอเนกประสงค์ มีพื้นที่ทั้งหมด 475 ตารางเมตร

อาคารเรือนกระจก (2 ชั้น) มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 500 ตารางเมตร

อาคารสำนักงานพิพิธภัณฑสถาน (2 ชั้น) มีพื้นที่ทั้งหมด 815 ตารางเมตร

3.1.3.1 ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา กรมธนารักษ์ (สมัยนายสวัสดิ์ อุทัยศรี เป็นอธิบดี) ได้ทำพิธีมอบเอกสารอาคารโรงกษาปณ์เก่า สร้างเมื่อปีพ.ศ. 2445 ซึ่งอยู่ที่ถนนเจ้าฟ้า เขตพระนคร ให้กรมศิลปากร เมื่อการดำเนินการเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2517 เนื่องในโอกาสที่กรมศิลปากรครบรอบ 100 ปี "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ"

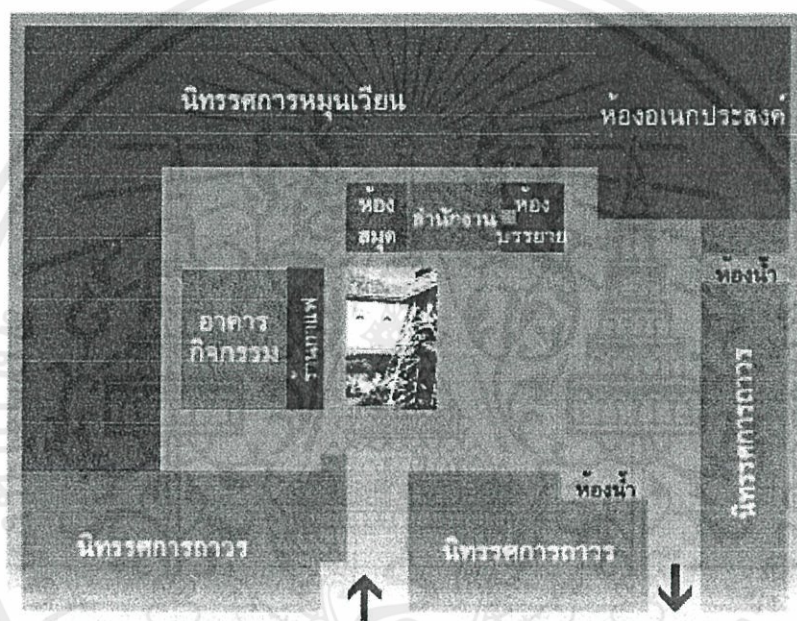
ในประเทศไทย”เมื่อก่อตั้งแล้วได้ทำการสำรวจบัญชีเก็บรวบรวมภาพเขียนที่กระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ เข้าด้วย

กัน ส่วนใหญ่ได้จากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร และเดิมใช้ชื่อว่า “หอศิลป์แห่งชาติ” (THRNATIONAL GALLERY)

3.1.3.2 แนวความคิดหลัก

แนวความคิดในการวางผัง มีอาคารหลักอยู่ 3 อาคาร

1) อาคาร 2 ชั้นด้านหน้า

รูปที่ 6. 31 แสดงผังภายในอาคาร

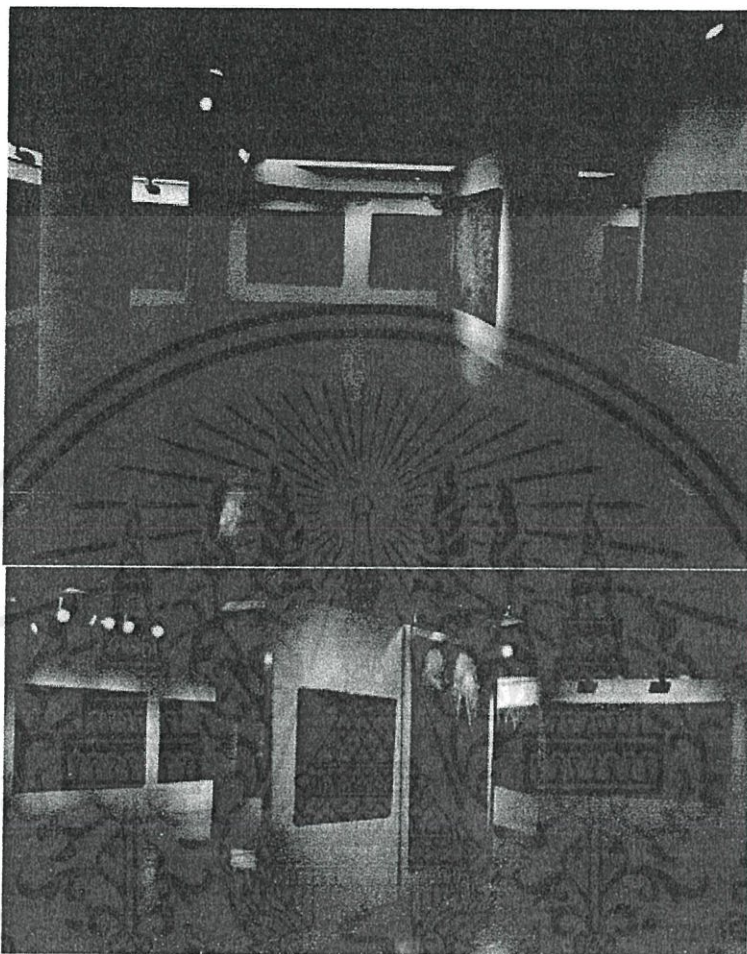
ชั้น 1

- แสดงภาพฝีพระหัตถ์รัชกาลที่ 6 – รัชกาลที่ 9
- จัดแสดงงานศิลปะสมัยใหม่ของศิลปินอาวุโส และศิลปะร่วมสมัยของศิลปินรุ่นหลัง
- ร้านขายของที่ระลึก ขายหนังสือ

ชั้น 2

- แสดงงานศิลปะแบบไทยประเพณี ภาพคัดลอกจากจิตรกรรมฝาผนัง
- ภาพชุดเรื่องราวของรามเกียรติ์ ภาพชุดวรรณคดี สมุดข่อย
- ตู้ฉายรณรงค์และอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 12 แสดงพื้นที่ภายในการจัดแสดงงานศิลปะ

2) อาคารชั้นเดียววัสดุเหล็ยผสมไม้ (ตรงกลางเป็น COURT)

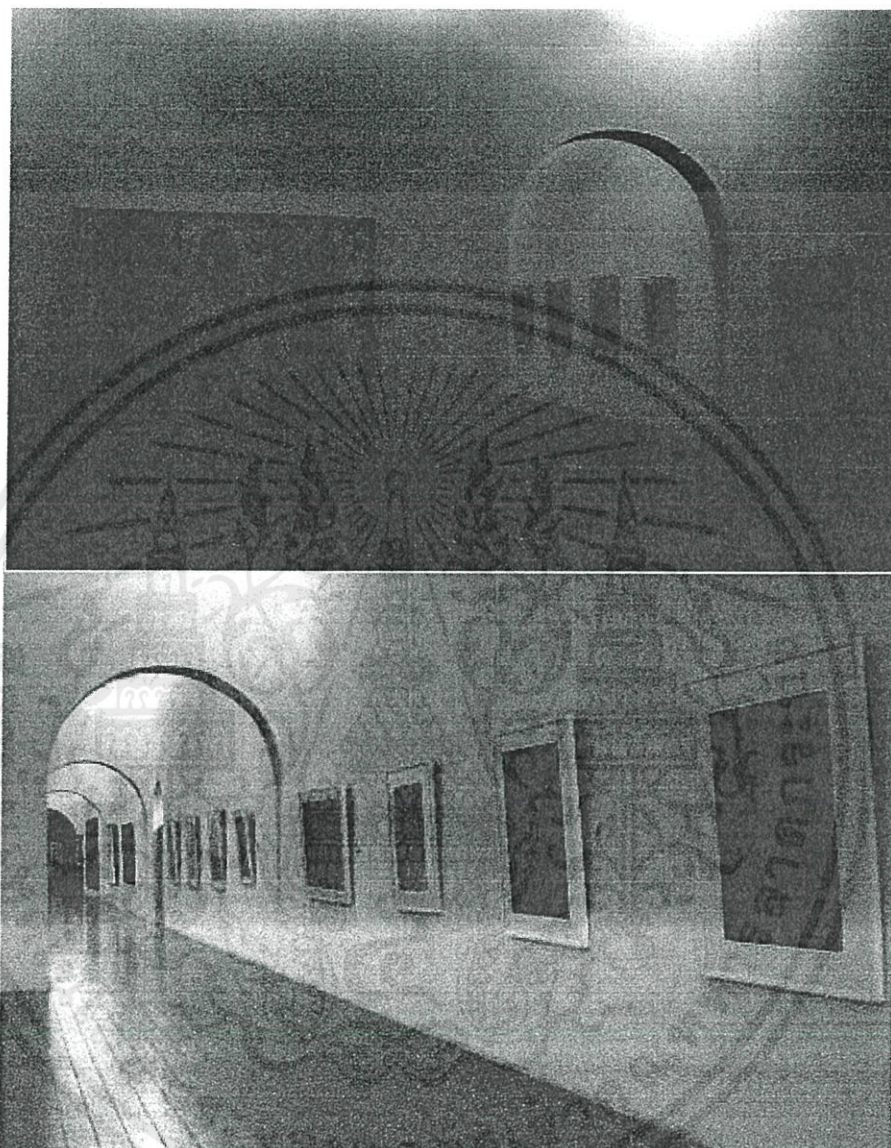
- ห้องอเนกประสงค์ ใช้ในพิธีเปิดงานและจัดการแสดงในวาระพิเศษต่าง ๆ
- ห้องจัดแสดงชั่วคราว มี 8 ห้องแบ่งเป็นทางด้านทิศตะวันออก 4 ห้อง ด้านทิศเหนือ 4

ห้อง

- คลังภาพเขียน 2 ห้องแบ่งเป็นคลังศิลปะประเพณีไทยและศิลปะสมัยใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.3.3 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และลำดับความสัมพันธ์ของพื้นที่

รูปที่ 6. 33 แสดงพื้นที่ภายในการจัดนิทรรศการศิลปะ

- เป็นอาคารสำนักงานที่สร้างขึ้นใหม่และอาคารร้านอาหารบริการประชาชน

ผังของอาคารถูกบังคับด้วยอาคารเก่าที่นำมาปรับเปลี่ยนการใช้สอยใหม่ รูปแบบอาคารนั้นเป็น

อาคารที่มีลักษณะของการโอบล้อม COURT ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับ OPEN SPACE โดยเป็นสัญลักษณ์ของหอศิลป์นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสำนักงานและคลังหอศิลป์นั้นอยู่รวมกันทางปีกหนึ่งของอาคารเป็นตัวกันการสัญจรของส่วนการจัดแสดงนิทรรศการทำให้การดูนั้นไม่วนครบ LOOP ของการจัดแสดง

มองในแง่การขยายตัวจากผังบริเวณเดิมนี้อาจทำได้ยาก เพราะลักษณะของผังเดิมนั้นเป็นกรอบที่จำกัด ความสนใจของผู้ชมให้อยู่ภายใน COURT และองค์ประกอบของหมู่อาคารนั้นมีความลงตัวอยู่แล้วข้อดีของการนำเอาอาคารเก่ามาปรับเปลี่ยนเป็นหอศิลป์นั้นคือ อาจช่วยส่งเสริมคุณค่าของสิ่งที่แสดงได้ ส่วนในข้อเสียนั้นคือยากต่อการขยายตัวอีกทั้งยังมีข้อจำกัดในการจัดพื้นที่แสดงงานแนวความคิดด้านการออกแบบประโยชน์ใช้สอย

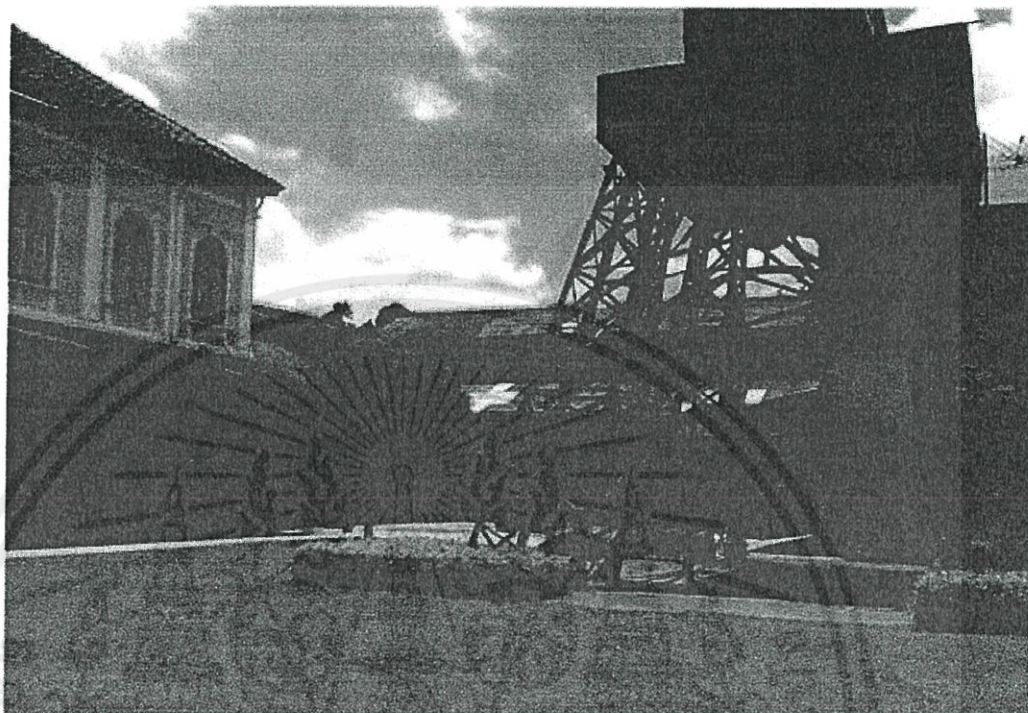
ขนาดของพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร ประมาณ 930 ตารางเมตร คือส่วนอาคาร 2 ชั้นด้านหน้าและปีกอาคารอีกเล็กน้อย ซึ่งมีพื้นที่น้อยไปสำหรับการรวบรวมศิลปกรรมร่วมสมัยของชาติทั้งหมด จำนวนนิทรรศการหมุนเวียนทั้งหมด 4,245 ตารางเมตร แบ่งออกเป็น 8 ห้องแสดงนิทรรศการหมุนเวียนนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญในการหารายได้เข้าพิพิธภัณฑ์

ทางเข้าด้านหน้าพิพิธภัณฑ์ ถูกกำหนดด้วยรูปแบบของอาคารเดิม พื้นที่ใช้สอยภายในบริเวณส่วนนิทรรศการถาวรแบ่งเป็น 2 ด้านซ้าย -ด้านขวาอย่างชัดเจน ในส่วนโถงกลางนั้นสามารถเข้าถึงห้องแสดงได้ทั้งสองด้าน และสามารถขึ้นไปชมงานบนชั้นสองของอาคารได้ ข้อดีคือประหยัดพื้นที่ทางเดิน แต่ข้อเสียคือไม่สามารถจัดระบบทางเดินได้อย่างที่ต้องการ จะเกิดการ CROSS CIRCULATION ได้

ส่วนนิทรรศการหมุนเวียนมีทั้งหมด 8 ห้องวางเป็นรูปตัว L แบ่งพื้นที่เป็น 2 กลุ่มโดยกลุ่มหนึ่งแบ่งเป็น 4 ห้อง(ส่วนใหญ่การจัดแสดงงาน 1 งาน จะใช้พื้นที่ประมาณ 4 ห้องนี้พอดี) แต่สามารถเปิดต่อกันได้ขนาดของแต่ละห้องกว้าง 8 เมตร ยาว 12 เมตร โดยประมาณ การแบ่งเป็น 2 กลุ่มช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นของการใช้งาน และเพิ่มความหลากหลายของการจัดแสดงงาน ส่วนในข้อเสียคือ SPACE แคบและยาวเมื่อเข้าไปอยู่ในห้องแสดงเมื่อมีคนมาเข้าชมมาก ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.3.3 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และลำดับความสัมพันธ์ของพื้นที่

รูปที่ 6. 34 แสดงพื้นที่ภายนอกอาคารที่เชื่อมต่อกับภายนอก

อาคารเป็นแบบตะวันตก สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 รูปทรงอาคารได้บอกถึงสิ่งที่ยุคสมัยในรัชกาลที่ 5 คือ วัฒนธรรมตะวันตก ในปัจจุบันเมื่อมีการนำอาคารเก่ามาดัดแปลงใช้ใหม่ เป็นการยากที่จะสื่อถึงงานศิลปกรรมที่แสดงอยู่ภายใน แต่สิ่งที่รูปทรงทางสถาปัตยกรรมภายนอกแสดงออกมาทำให้ทำให้ที่ที่จะแสดงงานมีคุณค่ามากขึ้นได้ แนวความคิดด้านการออกแบบระบบเทคโนโลยีอาคาร

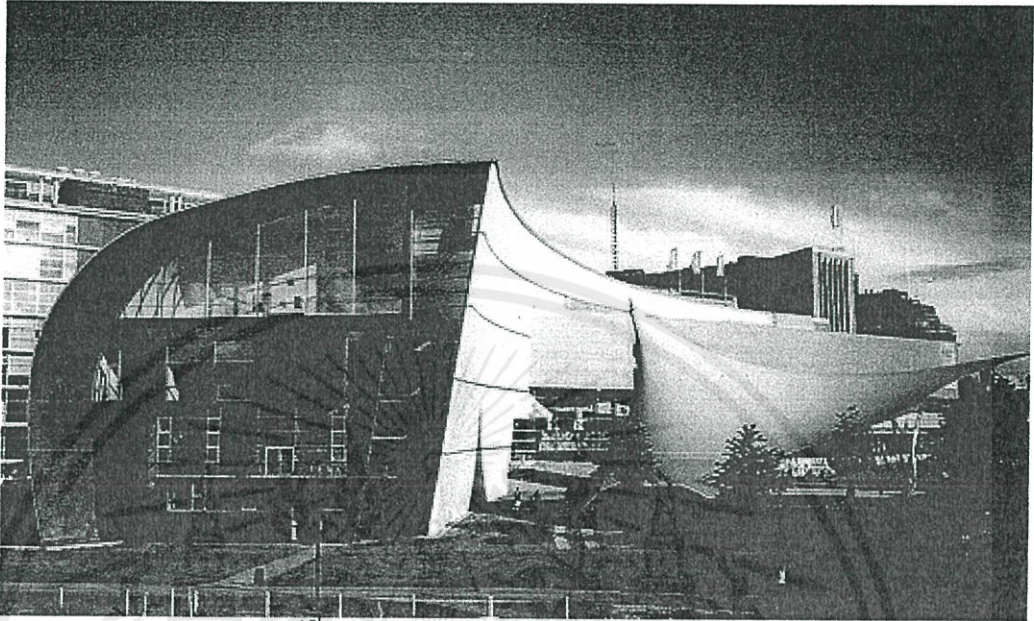
ระบบแสงสว่าง ใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ฝังในเพดานตามแนวรอบ ๆ ผนังห้อง แสงที่ได้ออกมาเป็นแสงสีขาวคล้ายแสงธรรมชาติในเวลากลางวัน มีบางห้องที่ได้แสงธรรมชาติด้วย โดยแสงที่เข้ามาทางประตูทำให้ห้องนี้สว่างกว่าห้องอื่น ๆ การปรับม่านตาของผู้ชมงานไม่สามารถปรับได้ทัน สิ่งที่มาพร้อมกับแสงธรรมชาติคือ รังสีอัลตราไวโอเล็ต ซึ่งเป็นอันตรายต่อภาพเขียน

ระบบแสงสว่างในห้องนิทรรศการชั่วคราวจะพิเศษกว่าห้องนิทรรศการถาวรคือ จะมีไฟเน้นตามจุดจุดหลอดฮาโลเจน และมีการให้แสงธรรมชาติในปริมาณน้อยกว่าเพียงเพื่อสร้างบรรยากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการ ใช้ระบบเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่ควรแจกจ่ายไปใช้ประโยชน์อื่น การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 อาคารประเภทเดียวกันต่างประเทศ

3.2.1 KIASMA MUSEUM FOR CONTEMPORARY ART

รูปที่ 3.35 แสดงส่วนบริเวณอาคารภายนอก

ที่มา : <http://www.flickrriver.com/groups/stevenholl/pool/interesting/>

ที่ตั้ง : Helsinki finland
 สถาปนิก : STEVEN HOLL , JUHANI PALLASMAA , ASSOCIATE ARCHITECT
 สร้างแล้วเสร็จ : ค.ศ.1988

3.2.1.1 ความเป็นมา

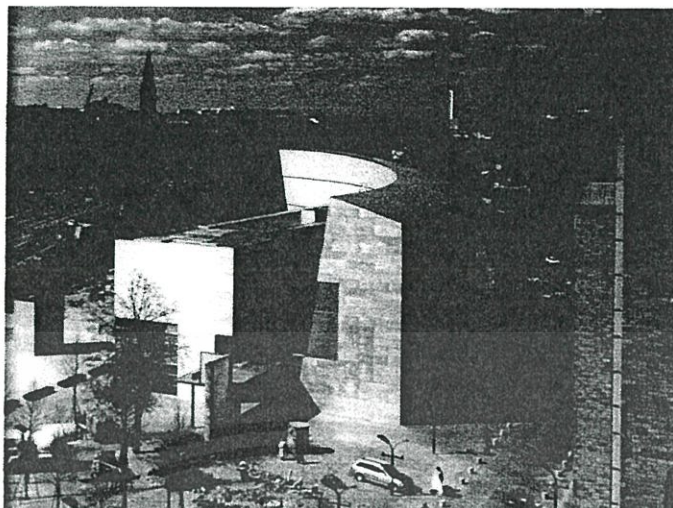
โครงการนี้ก่อตั้งขึ้นโดยการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการแห่งฟินแลนด์เองโดยประกวดแบบจากนานาชาติ ทั้งนี้ทั้งนั้น พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ เป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยเป็นแห่งเดียวในประเทศฟินด์แลนด์

3.2.1.2 ข้อมูลทั่วไป

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ตอบสนองการใช้งานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น

- 1) กิจกรรมทางดนตรี
- 2) การสัมมนาต่าง ๆ
- 3) ด้านวรรณกรรม
- 4) เป็นที่พบปะสังสรรค์ของชุมชน

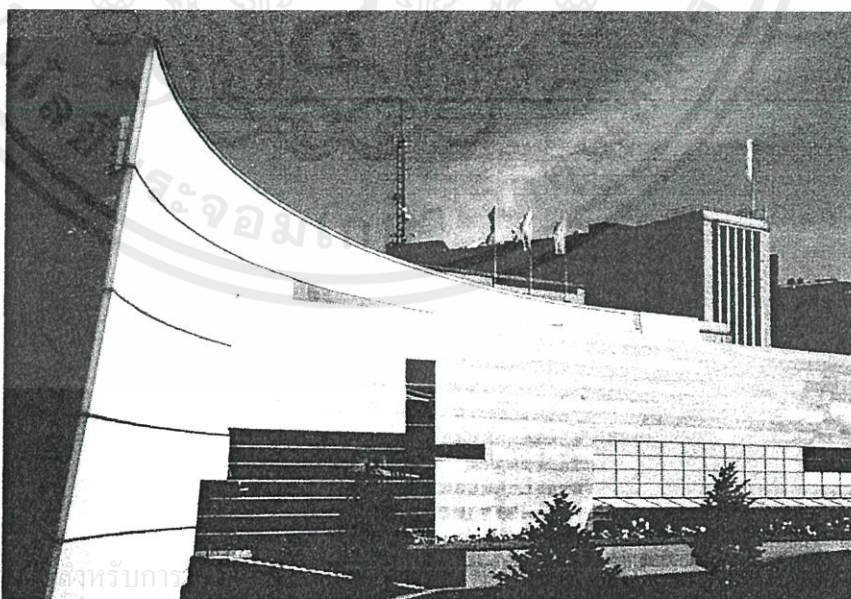
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อให้นักศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.36 แสดงส่วนบริเวณอาคารที่ตั้งโครงการอยู่ตรงข้ามกับอาคารรัฐสภาแห่งฟินแลนด์
ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>

ที่ตั้งโครงการตั้งอยู่ใจกลางเมือง Helsinki ตรงข้ามกับอาคารรัฐสภาแห่งฟินแลนด์และอยู่ใกล้ ๆ กับ Helsinki Stadium ฟอรัมของอาคาร สถาปนิกได้ออกแบบให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับอาคารต่าง ๆ ที่กล่าว ซึ่งอยู่รอบ ๆ ที่ตั้ง

ทางเข้าหลักอยู่ใกล้รูปปั้นของพล Mannerheim ทางเข้าลิโอบบี้เปิดสูงภายใต้เพดานแก้วเดินขึ้นไปเป็นหอประชุมและหอศิลป์ ทางลาดโค้งนำทางจากลิโอบบี้เป็นทางเดินหลักของพิพิธภัณฑ์ ออกแบบมีแนวคิดของสวนสงบแบบ Zen ซึ่งในส่วนของตัวอาคารจะมีการรักษาความปลอดภัยและระบายอากาศที่ซ่อนอยู่ในโครงการสร้างของผนัง

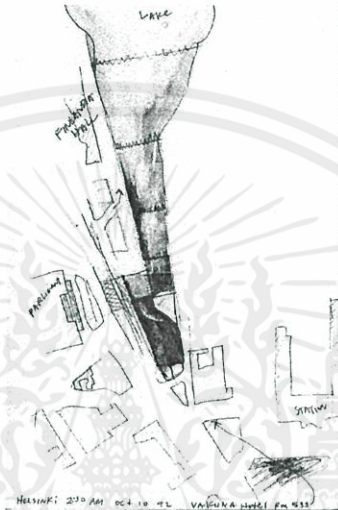
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับกรรมการ คำนการค่า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังสงวนลิขสิทธิ์ไว้ด้วย

รูปที่ 3.37 แสดงส่วนบริเวณภายนอกอาคารส่วนที่เชื่อมโยงกับ Landscape
ที่มา : http://www.e-flux.com/client/museum_of_contemporary_art2/

3.2.1.2 การออกแบบ

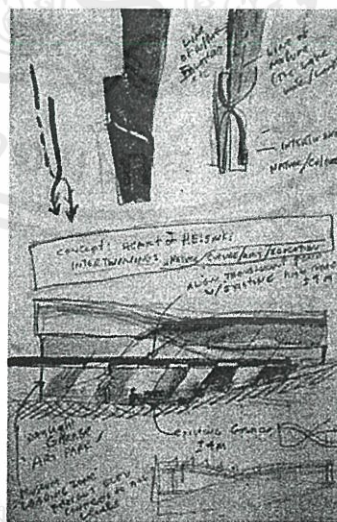
พิพิธภัณฑสถานประกอบไปด้วยพื้นที่ พื้นที่อาคารรวมประมาณ 12,000 ตารางเมตร ของพื้นที่จัดแสดง 9,200 ตารางเมตร สถาปนิก Steven Holl เปรียบเทียบการออกแบบพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้เหมือนการข้ามสายพันธุ์ทางชีววิทยา วิสัยทัศน์ของสถาปนิกต่อการออกแบบ คือแนวคิดการซ้อนทับกันแบบเนื้อเดียวของก้อนอาคารกับลักษณะทางเรขาคณิตของเมือง และบริบท

รูปที่ 3.38 แสดงแนวคิดส่วนประกอบของอาคาร

ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>

ตัวอาคารเกิดจากการสอดประสานของ mass 2 ชั้น โครงสร้างแบบโค้งสูง 5 ชั้น โดยภายในเป็นอาคาร 4 ชั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งรูปที่ 3.39 แสดงแนวคิดลักษณะการสอดประสานของ mass 2 ก่อนการนำไปใช้

ที่มา : <http://philip.battlix.com/datatecture/Helsinki1.html>

จากทางเข้าใหญ่ ภายใน Atrium สามารถเข้าถึงร้านค้า cafe ร้านหนังสือ ห้องประชุมขนาด 240 ที่นั่งและโรงละครเพื่อการแสดง และภาพยนตร์โดยตรง

1500' SITE PLAN

รูปที่ 3.40 บริบทอาคาร Site Plan

ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>

รูปที่ 3.41 แสดงด้านหน้าอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 Info

2 Bookstore

3 Coat Check

4 Cafeteria

5 Bar

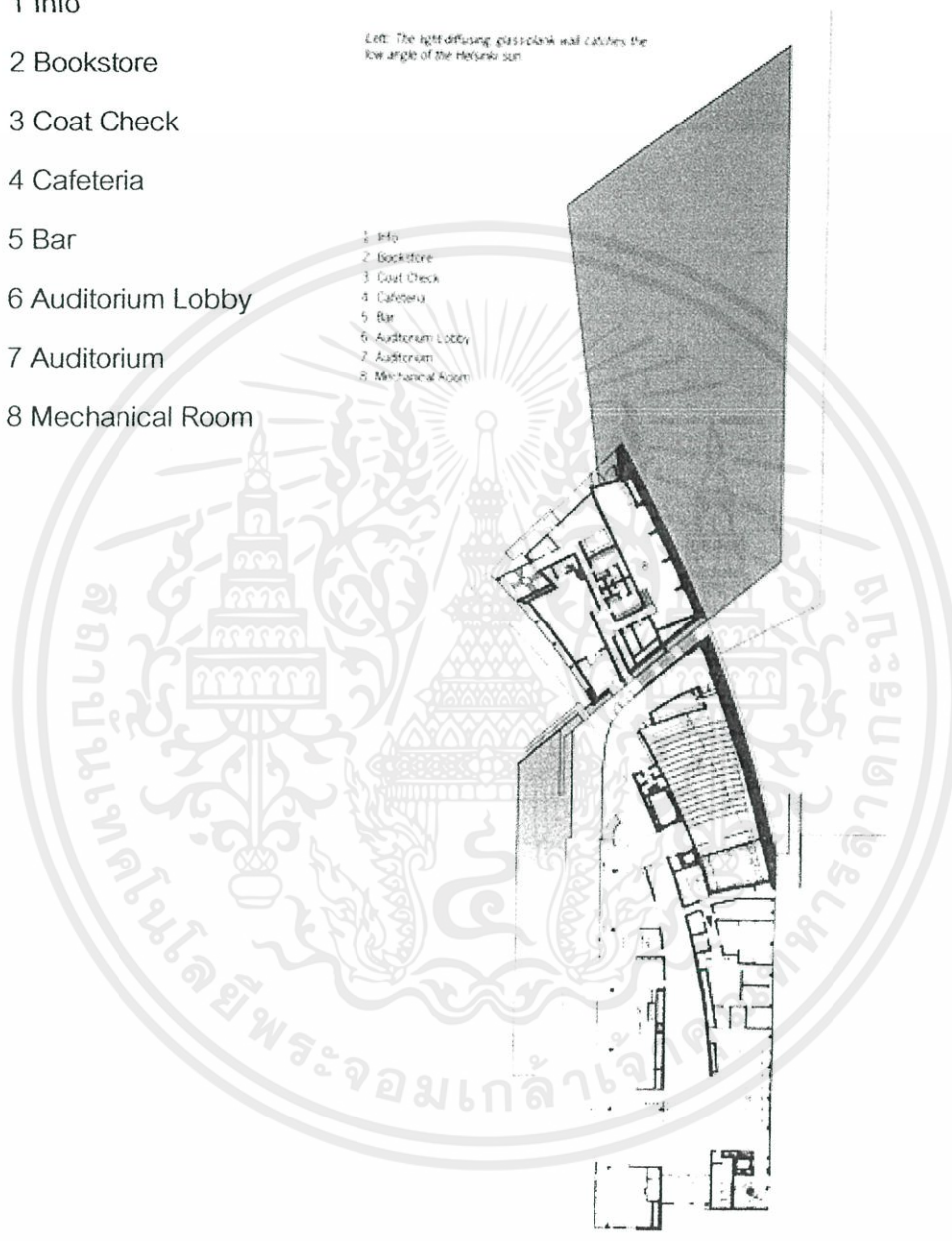
6 Auditorium Lobby

7 Auditorium

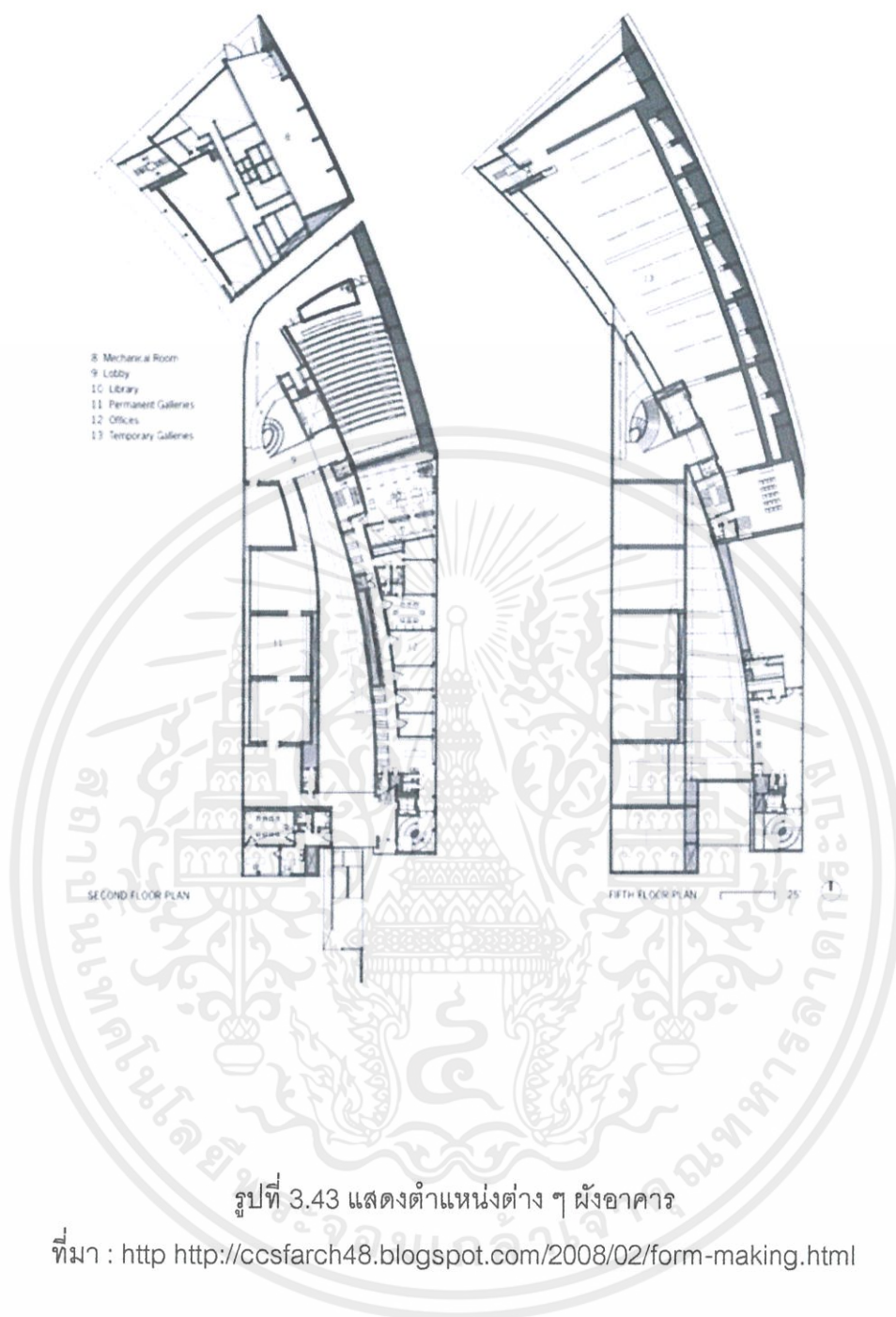
8 Mechanical Room

Left: The light-diffusing glass-paneled wall catches the low angle of the Helsinki sun

1. Info
2. Bookstore
3. Coat Check
4. Cafeteria
5. Bar
6. Auditorium Lobby
7. Auditorium
8. Mechanical Room

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแบบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำ ไปใช้

รูปที่ 3.43 แสดงตำแหน่งต่าง ๆ ผังอาคาร

ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>

8. Mechanical Room

9. Lobby

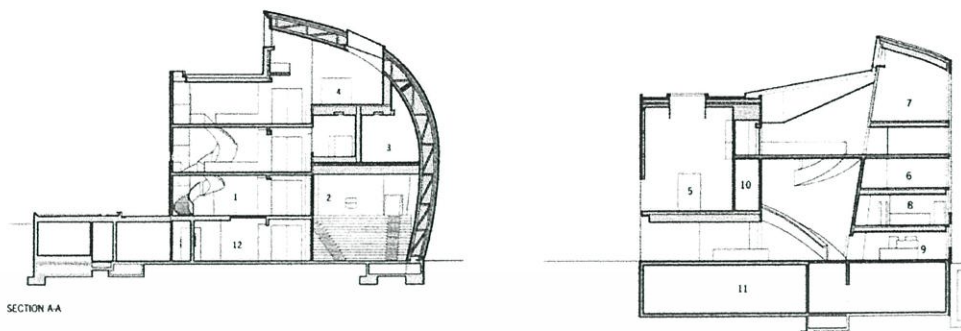
10 Library

11. Permanent Galleries

12. Offices

13 Temporary Galleries

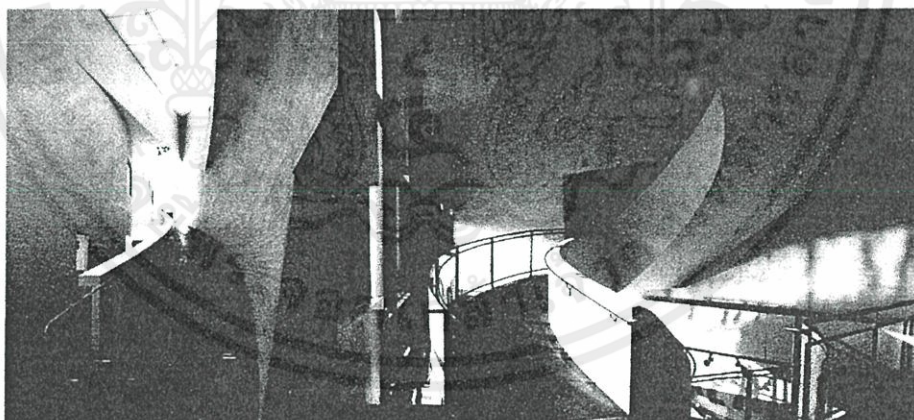
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.39,3.40 แสดงตำแหน่งต่าง ๆ ผังอาคาร

ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>

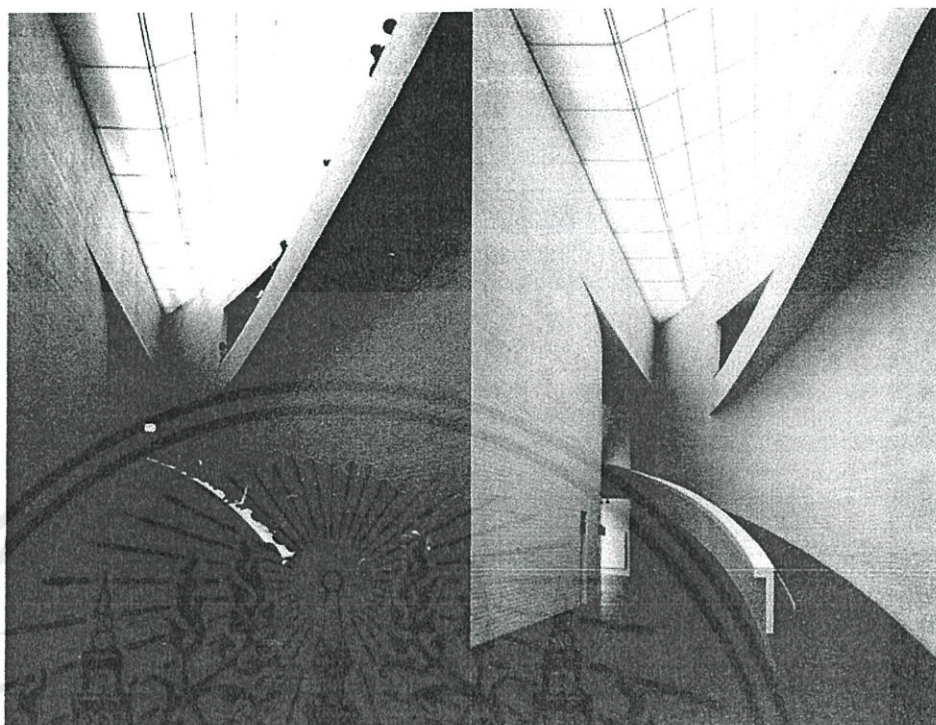
1 Info	7 Auditorium
2 Bookstore	8 Mechanical Room
3 Coat Check	9 Lobby 10 Library
4 Cafeteria	10 Library
5 Bar	11 Permanent Galleries
6 Auditorium Lobby	12 Office

รูปที่ 3.44,3.45 แสดงส่วนของเส้นทางสัญจรภายในอาคาร

ที่มา : <http://ccsfarch48.blogspot.com/2008/02/form-making.html>

ห้องแสดงงาน 25 ห้อง มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมโดยมีผนังด้านหนึ่งโค้ง โดยสามารถ
 เอกสารนี้เป็นดัดแปลงขนาดห้องได้ตามความต้องการ เพื่อความเหมาะสมกับงานที่แสดง ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.46,3.47 แสดงบทบาทการกระจายแสงธรรมชาติ

ที่มา : <http://www.stevenholl.com/project-detail.php?type=museums&id=18>

ลักษณะของความโค้งของอาคารเป็นตัวหลักของบทบาทการกระจายแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารจากทางด้านทิศเหนือ เพราะที่เมือง Helsinki ดวงอาทิตย์จะไม่ขึ้นสูงเกินกว่า 51 องศา แนวราบ ผนังกระจกทางด้านทิศตะวันตกจะนำแสงเข้ามายังส่วนกลาง สู้ห้องแสดงงานด้านล่าง ดังนั้นแสงธรรมชาติจึงสามารถทะลุผ่านได้ทั้งระดับบน และล่างอย่างทั่วถึง

3.2.1.4 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และลำดับความสัมพันธ์ของพื้นที่

ความโค้งของอาคารและผนัง ทำให้การให้แสงจาก skylight เกิดความหมายใหม่ ๆ ในการให้แสงสู่ห้องแสดงงานรูปทรงซ้อนทับกันของอาคารก่อให้เกิดการบิดตัวของที่ว่างและแสง ส่งผลให้ห้องแสดงงานสามารถมีแสงธรรมชาติเข้าถึงได้เพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

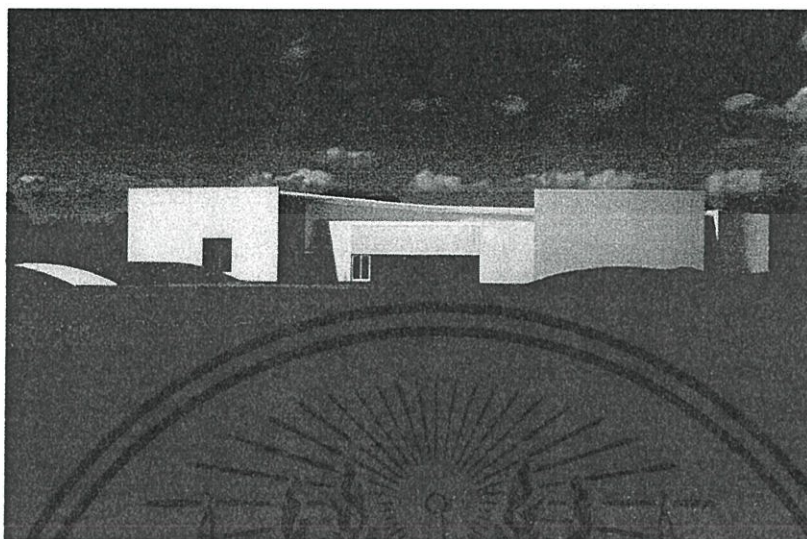
รูปที่ 3.48 แสดงลักษณะการจัดแสดงส่วนภายในส่วนจัดแสดงงานศิลปะ
ที่มา : <http://www.stevenholl.com/project-detail.php?type=museums&id=18>

รูปที่ 3.49 แสดงลักษณะการจัดแสดงส่วนภายในส่วนจัดแสดงงานศิลปะ
ที่มา : <http://www.stevenholl.com/project-detail.php?type=museums&id=18>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 HERNING MUSEUM OF CONTEMPORARY ART เดนมาร์ค 2005-
9/SEP/2009

รูปที่ 3.50 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

ที่มา : www.archdaily.com

สถาปนิก

; STEVEN HOLL

ภูมิสถาปนิก

: Schonherr Landskab

รางวัล

: RIBA INTERNATIONAL A WARD 2010, UK, 2010

DASK BYGGERI IN SITU A WARD, Denmark, 2010

INTERNATIONAL ARCHITECTURE A WARD, USA, 2010

HERNING BUILDING OF THE YEAR, Denmark, 2010

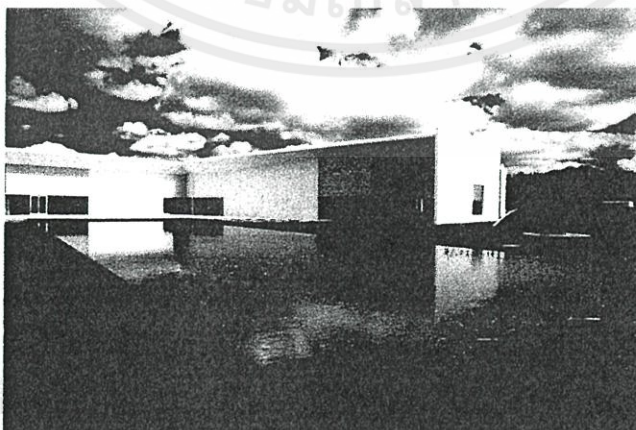
ขนาดของโครงการ

: 5600 ตารางเมตร

ประกอบด้วย

: นิทรรศการร่วมสมัย หอประชุม 150 ที่นั่ง ห้องซ้อมดนตรี

ร้านอาหาร ห้องสมุด ส่วนสำนักงาน

รูปที่ 351 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

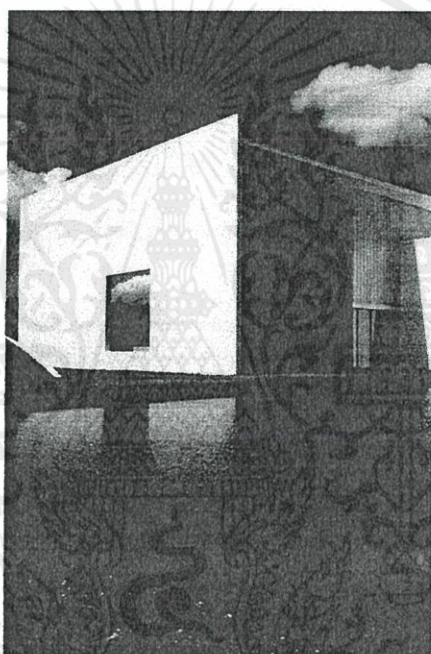
ที่มา : www.archdaily.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกท

หน้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
การทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2.1 ความเป็นมา

เป็นครั้งแรกของสถาบันทางวัฒนธรรม นั่นคือ The Herning Art Museum The Mid West Ensemble และ The Socle du Monde ได้จับมือกันสร้าง The Herning Center of the Art unites ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และการรวมกลุ่มของผู้รักศิลปะและดนตรี โดยออกแบบให้ Landscape และตัวอาคารรวมตัวและกลมกลืนเข้าด้วยกันโดยอาคารนั้นเป็นอาคารชั้นเดียว ซึ่งภายในประกอบด้วยฟังก์ชันต่าง ๆ ดังนี้ ส่วนจัด แสดงนิทรรศการ และพื้นที่ใช้สอยภายนอก Landscape

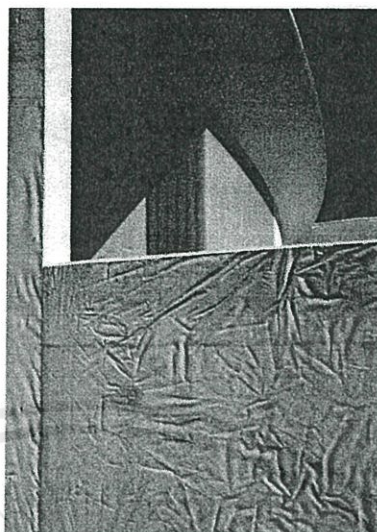
รูปที่ 3.52 แสดงลักษณะภายนอกอาคารบริเวณสระน้ำ

ที่มา : www.archdaily.com

3.2.2.2 ข้อมูลทั่วไป

โครงการนี้เริ่มต้นจากการสร้างปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพื้นที่ขนาด 40,000 ตารางเมตร โดยมีจุดประสงค์ในการออกแบบ “Building the site” โดยออกแบบให้มีลานที่เป็นพื้นที่หญ้าและสระน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ปิดบัง ส่วนที่จอดรถและส่วน Service ไว้ ในขณะที่การปรับภูมิทัศน์พื้นที่นั้นสร้างให้ความสำคัญกับสะท้อน Space และ Landscape ให้สะท้อนผ่านสระน้ำโดยอาศัย

เอกสารเป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

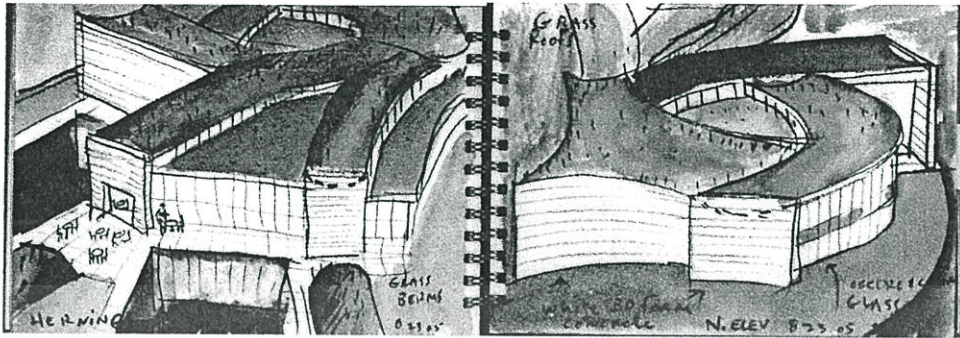
รูปที่ 3.53 แสดงลักษณะผิววัสดุภายนอกอาคาร
ที่มา : www.archdaily.com

3.2.2.3 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม

แนวความคิดของการออกแบบผิววัสดุของอาคารนั้นสอดคล้องกับรูปฟอร์มของเนื้อผ้า ซึ่ง STEVEN HOLL ได้แรงบันดาลใจมาจากคอลเล็กชันของชุดภาพปัจจุบันตั้งอยู่ในโรงงานเสื้อเก่าใน Herning ซึ่งเป็นอาคารในปี ค.ศ.1960 นี้ได้รับการออกแบบอาคารในรูปฟอร์มคอปกเสื้อ และอาคารนี้อยู่ฝั่งตรงข้ามกับ โครงการซึ่งมันเป็นความผูกพันระหว่างเจ้าของโรงงานและศิลปิน Arts Povera โดยรูปแบบของผ้าทำให้เกิดรูปทรงของอาคารซึ่งคล้ายกับคอลเล็กชันของ shirtsleeves เมื่อมองผ่านผนังและผิววัสดุแล้ว ผิวคอนกรีตสีขาวภายนอกอาคารเปรียบเสมือนผ้าที่หุ้มอยู่

“The imaginative intersection of art, light, and architecture
Offer a fittingly dramatic setting for the exhibitions”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.54 แสดงแนวความคิดของ Steven Holl

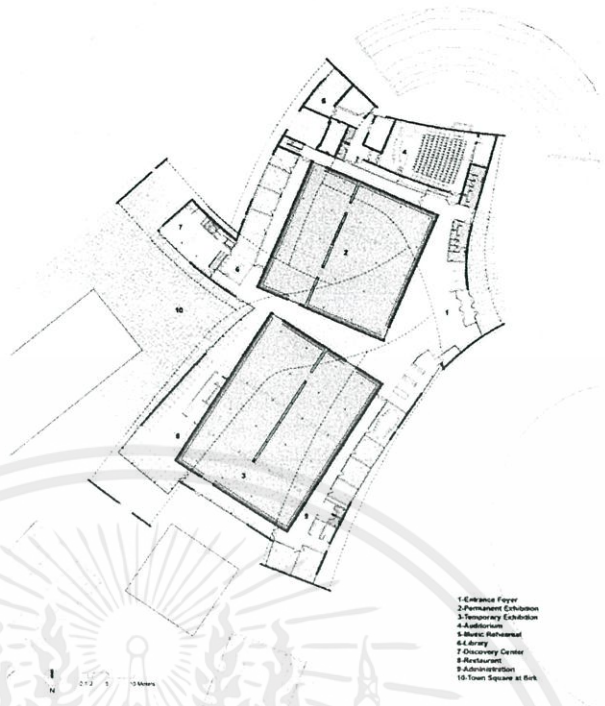
ที่มา : www.archdaily.com

อาคารใหม่ล่าสุดของ Steven Holl เป็นองค์ประกอบเชิงพื้นที่ที่ซับซ้อนแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับสถานที่และตั้งอาคาร ที่สื่อถึงแรงบันดาลใจในศิลปะที่เติมเต็มเปี่ยมด้วยการอ้างอิงถึงความงามของสิ่งทอ

ตัวอาคารประกอบด้วยแกนสี่แกนที่สานเกี่ยวเป็นอาคารเดียวกัน โดยที่แต่ละแกนบังคับสายตาให้พุ่งตรงออกไปสู่มุมมองภายนอกโดยมี Landscape ที่เป็นทุ่งหญ้าสีเขียวและสระน้ำที่ทำหน้าที่โอบล้อมกันได้อย่างลงตัว อีกทั้งทุ่งหญ่ายังตัดกับรูปทรงอาคารที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตและเมื่อเดินไปรอบ ๆ อาคาร ทำให้เกิดการเปลี่ยนมุมมองใหม่ของอาคารอย่างไม่จำเจ

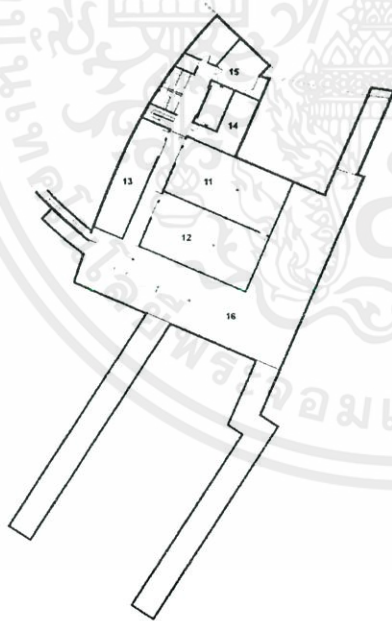
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1 Entrance Foyer
- 2 Permanent Exhibition
- 3 Temporary Exhibition
- 4 Auditorium
- 5 Music Rehearsal
- 6 Library
- 7 Discovery Center
- 8 Restaurant
- 9 Administration
- 10 Town Square at Birk

- 1-Entrance Foyer
- 2-Permanent Exhibition
- 3-Temporary Exhibition
- 4-Auditorium
- 5-Music Rehearsal
- 6-Library
- 7-Discovery Center
- 8-Restaurant
- 9-Administration
- 10-Town Square at Birk

รูปที่ 3.55 แสดง ground floor plan
ที่มา : www.archdaily.com

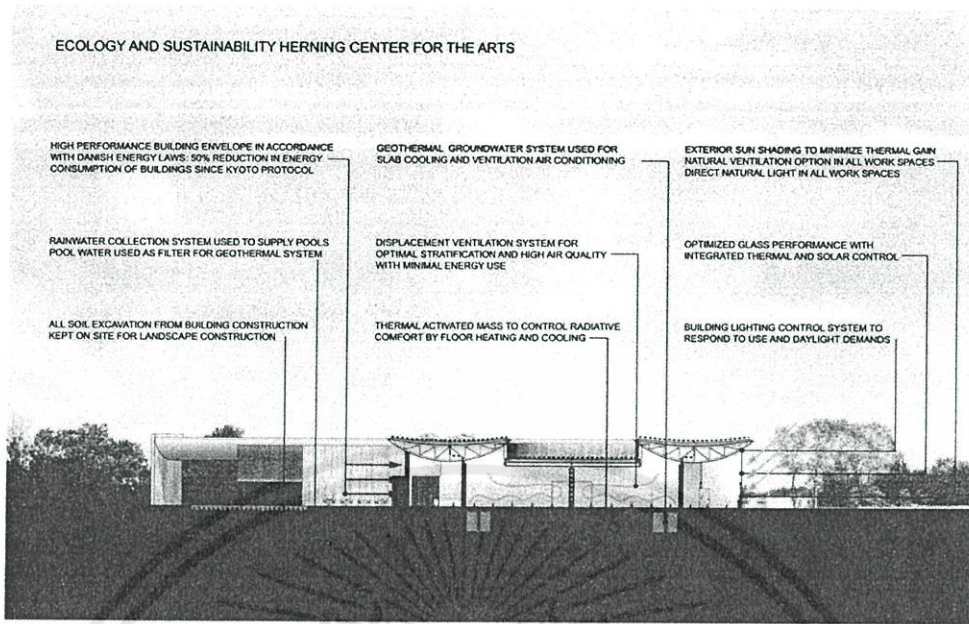

- 11Sculpture Storage
- 12Painting Storage
- 13 Print Storage
- 14 Workshop
- 15General Storage
- 16MechanicalRoom

- 11-Sculpture Storage
- 12-Painting Storage
- 13-Print Storage
- 14-Workshop
- 15-Storage
- 16-Mechanical Room

รูปที่ 3.56 แสดง 1th floor plan
ที่มา : www.archdaily.com

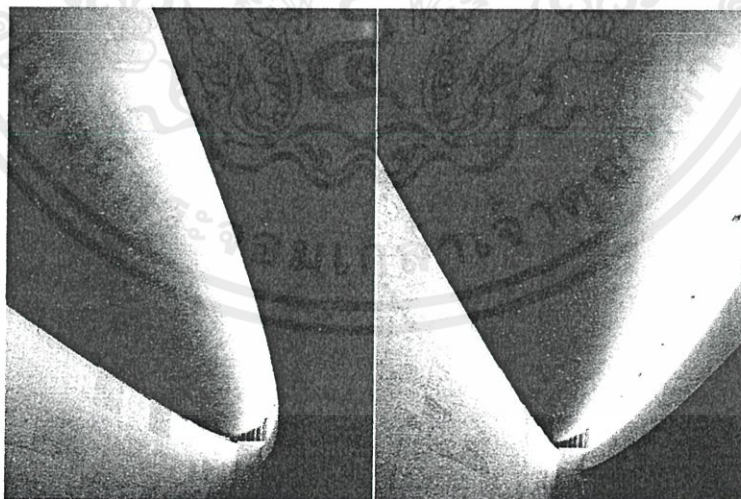
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้อัปโหลดเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.57 แสดง ระบบการประหยัดพลังงานเพื่อความยั่งยืน " ECONOMY AND SUSTAINABILITY " ที่มา : www.archdaily.com

3.2.2.4 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และลำดับความสัมพันธ์ของพื้นที่

ภายในอาคาร มีการเล่นแสงเงาที่เน้นงานศิลปะ และประติมากรรมได้อย่างชัดเจนโดยยังคงความเด่นของสัดส่วนจัดแสดงนิทรรศการอีกด้วย

รูปที่ 3.58 แสดง ระบบการประหยัดพลังงานด้วยแสงธรรมชาติ

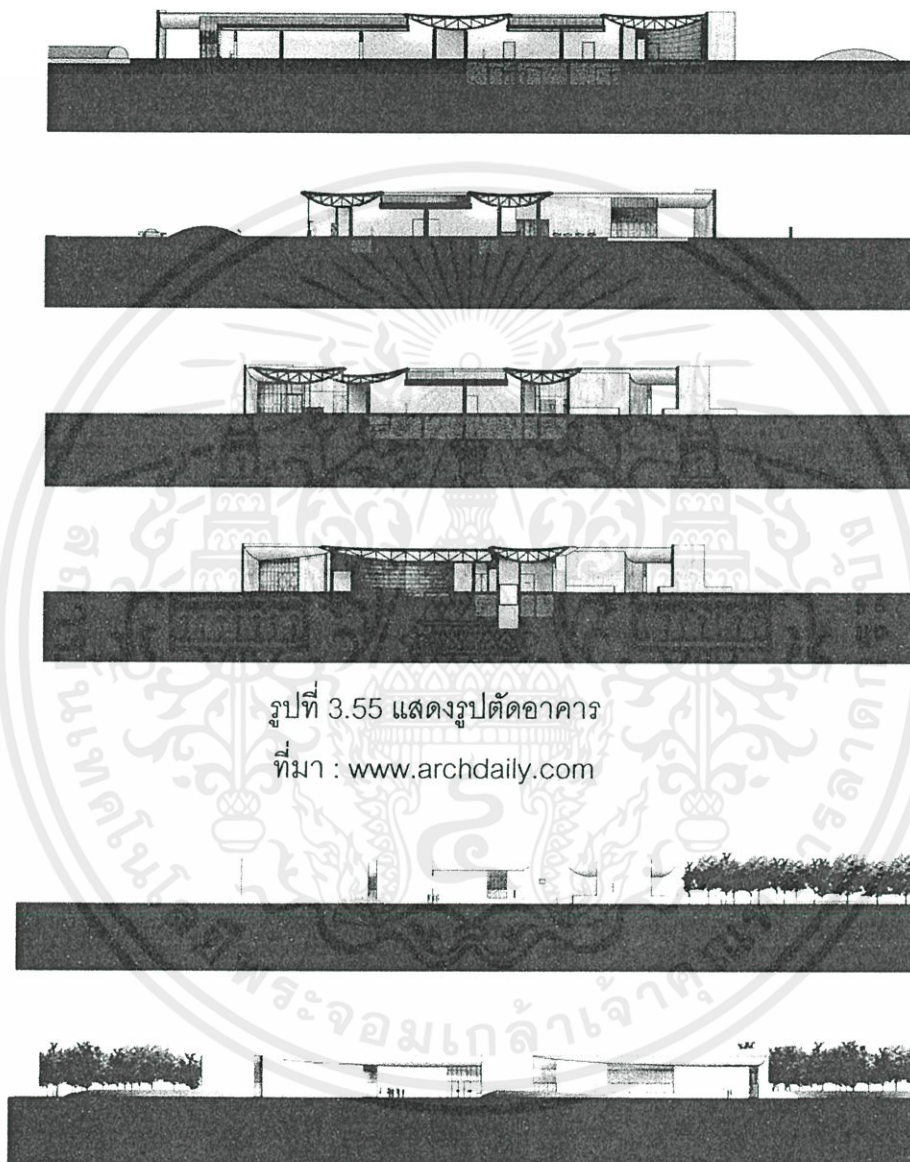
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการ ที่มา : www.archdaily.com อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนพิพิธภัณฑ์มีพื้นที่สำหรับแสดงนิทรรศการถาวรในด้านขวาและพื้นที่สำหรับจัด

นิทรรศการชั่วคราวอยู่ทางด้านซ้าย ทั้งสองส่วนจัดแสดงเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ที่สุดของพื้นที่

ชั้นล่าง หากมองจากแผนผังใน Space ภายในพิพิธภัณฑ์ทางด้านขวาของพื้นที่จัดนิทรรศการถาวรเป็นห้องประชุมที่สามารถรับรองได้ถึง 150 คน และด้านหลังหอประชุมเป็นพื้นที่สำหรับการฝึกซ้อมเพลง หลังพื้นที่จัดนิทรรศการถาวรเป็นห้องสมุดขนาดเล็กที่เชื่อมต่อกับศูนย์การค้นคว้า

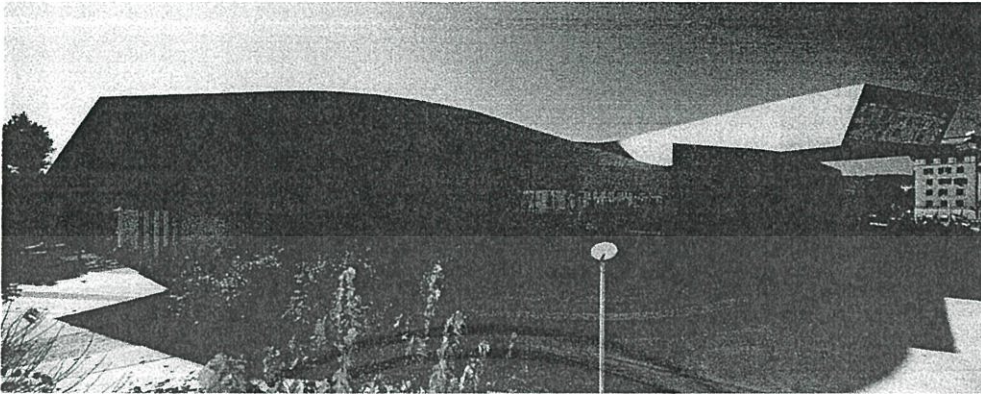

รูปที่ 3.55 แสดงรูปตัดอาคาร
ที่มา : www.archdaily.com

รูปที่ 3.59 แสดงรูปด้านอาคาร
ที่มา : www.archdaily.com

หลังพื้นที่จัดนิทรรศการชั่วคราว เป็นร้านอาหารสามารถมองเห็นสวยและส่วนสำนักงาน หากเอกสารจะขึ้นไปยังชั้นแรกมีส่วนสี่ช่องว่างสำหรับเก็บสินค้า และยังเป็นสถานที่ประชุมเชิงปฏิบัติการการค้าไม่ว่ากรณีบริเวณห้องเครื่องขนาดใหญ่จัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 MAXXI-MUSEUM OF XXI CENTURY ARTS

รูปที่ 3.60 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

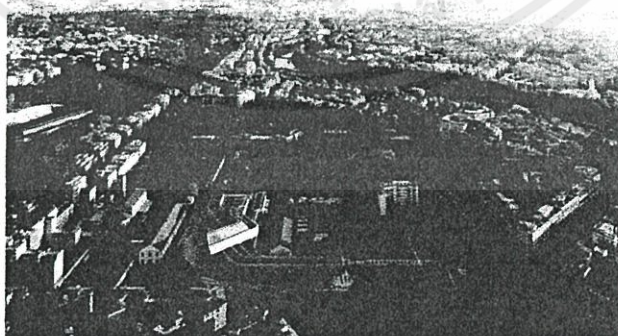
ที่มา : www.archdaily.com

สถาปนิก ; SAHA HADID

เจ้าของโครงการ : โรม, อิตาลี กระทรวงวัฒนธรรมอิตาลี 1988-2009

3.2.2.1 ข้อมูลทั่วไป

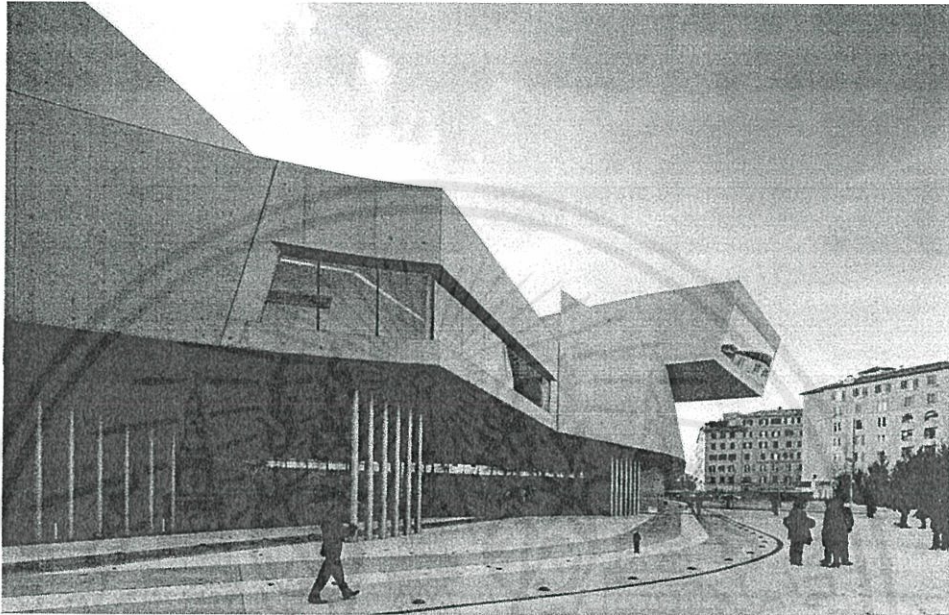
MIXX ย่อมาจาก Museum of Arts ศตวรรษที่ 21 เป็นครั้งแรกที่พิพิธภัณฑ์สาธารณะอิตาลีสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ในศิลปะร่วมสมัยและงานสถาปัตยกรรม เพื่อให้ประเพณีที่ดีในอดีตของอิตาลีต่อเนื่องไปถึงอนาคต MAXXI กลายเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมของวันพรุ่งนี้ ไม่เพียงแต่เป็นสถานที่จัดแสดงงานศิลปะ MAXXI ได้วางแผนการประชุมเชิงวิจัยภาษาร่วมสมัยที่แตกต่างของการออกแบบแฟชั่นและภาพยนตร์เพื่อสร้างบทสนทนาจบงานศิลปะและสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับรูปที่ 3.61 แสดงลักษณะบริบทภายนอกอาคาร ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลง ที่มา : www.archdaily.com ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2.2 แนวความคิดในการออกแบบ

“ ฉันทัน MAXXI เป็นสภาพแวดล้อมของเมือง immersive สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดของเมือง” ZAHA HADID

รูปที่ 3.62 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

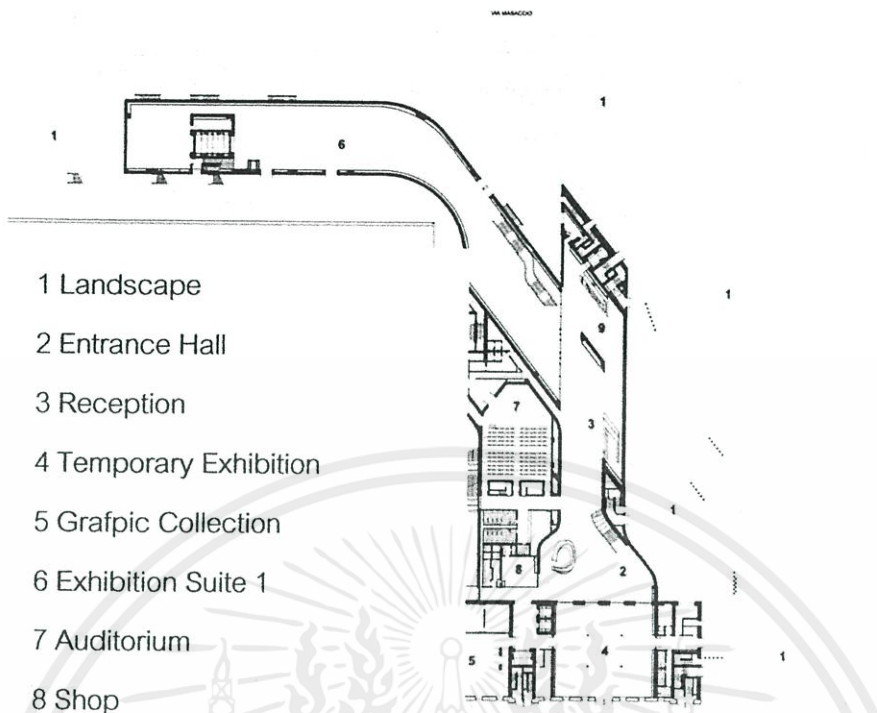
ที่มา : www.archdaily.com

รูปที่ 3.63 แสดงลักษณะภายนอกอาคาร

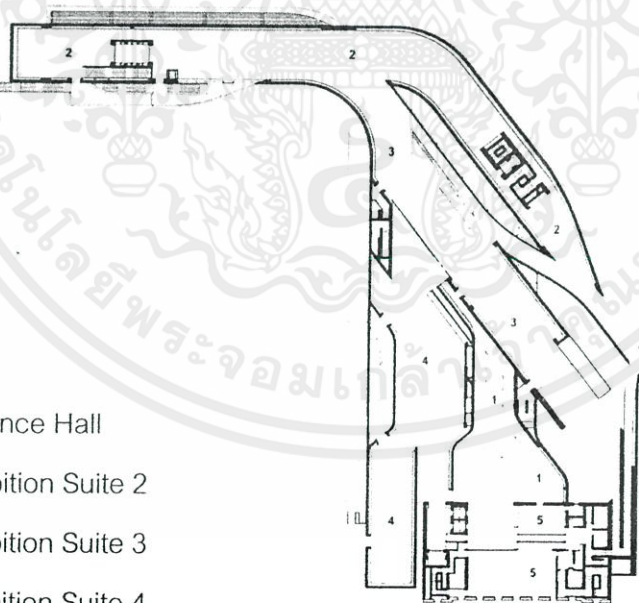
ที่มา : www.archdaily.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงาน วิชาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานน ไม่นอนจำกัด ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1 Landscape
- 2 Entrance Hall
- 3 Reception
- 4 Temporary Exhibition
- 5 Graphic Collection
- 6 Exhibition Suite 1
- 7 Auditorium
- 8 Shop
- 9 Coffee-Bar

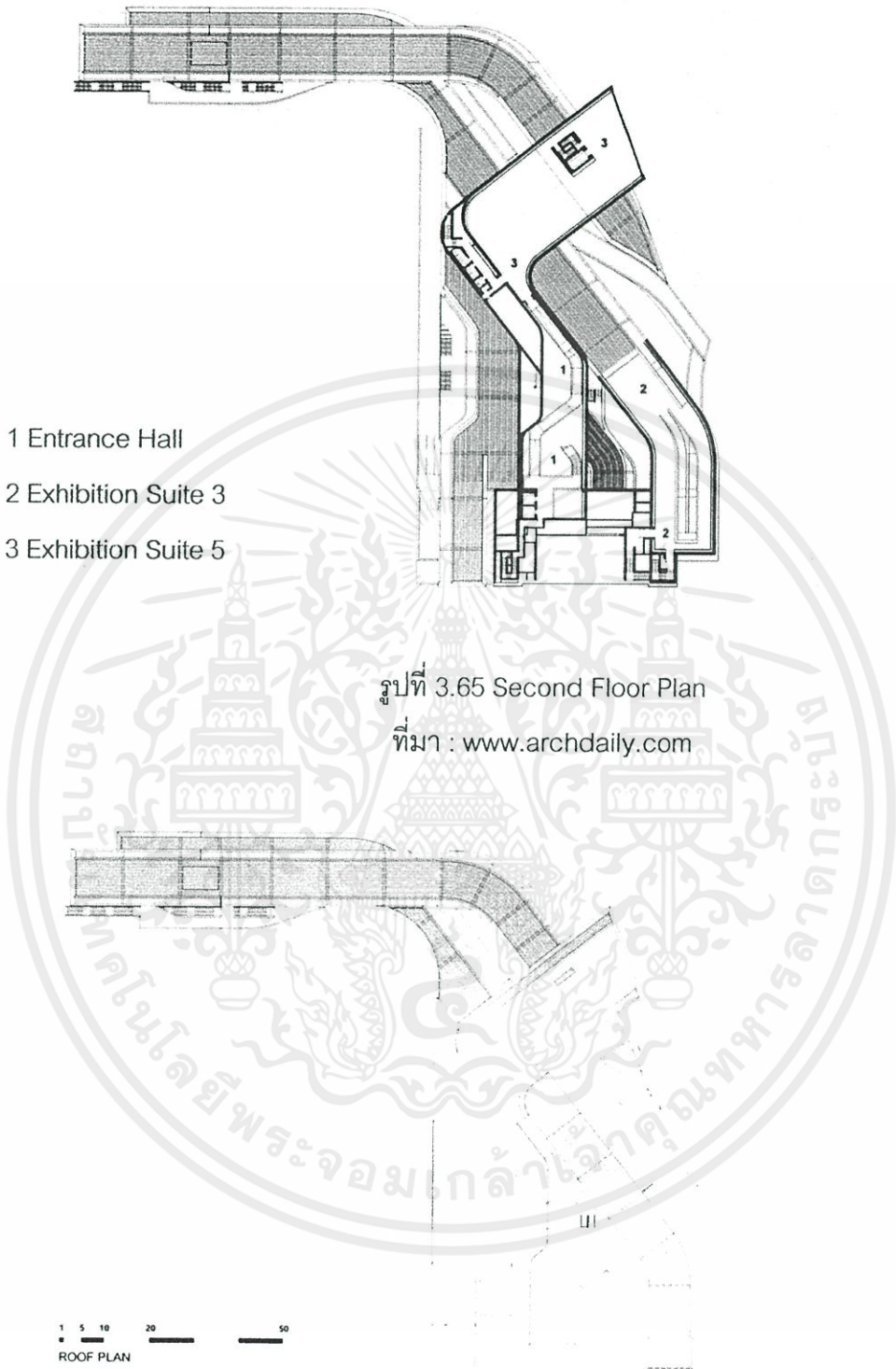
รูปที่ 3.61 Ground Floor Plan
ที่มา : www.archdaily.com

- 1 Entrance Hall
- 2 Exhibition Suite 2
- 3 Exhibition Suite 3
- 4 Exhibition Suite 4
- 5 Auditorium

รูปที่ 3.64 First Floor Plan

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาที่มา : www.archdaily.com ปรึกษาโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1 Entrance Hall
- 2 Exhibition Suite 3
- 3 Exhibition Suite 5

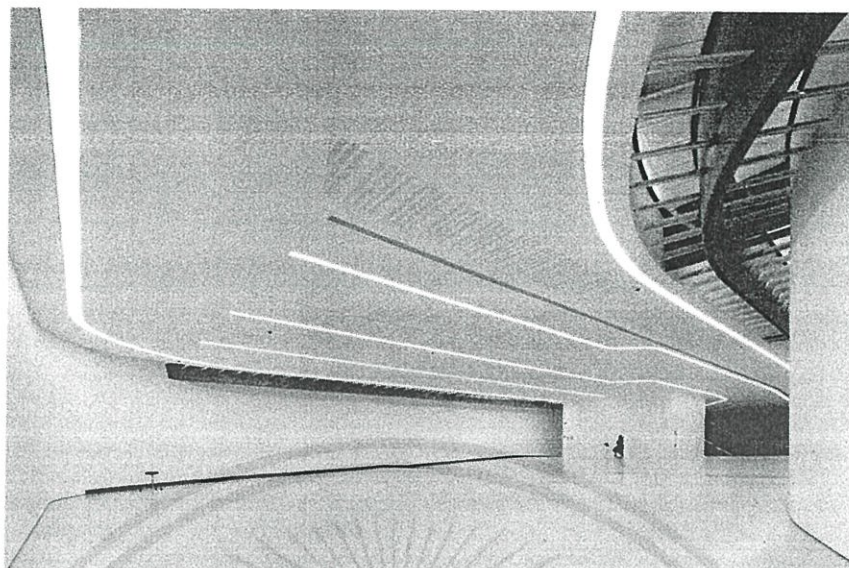
รูปที่ 3.65 Second Floor Plan
ที่มา : www.archdaily.com

1 5 10 20 50
ROOF PLAN

MAXXI MUSEO NAZIONALE
DELLE ARTI DEL XXI SECOLO

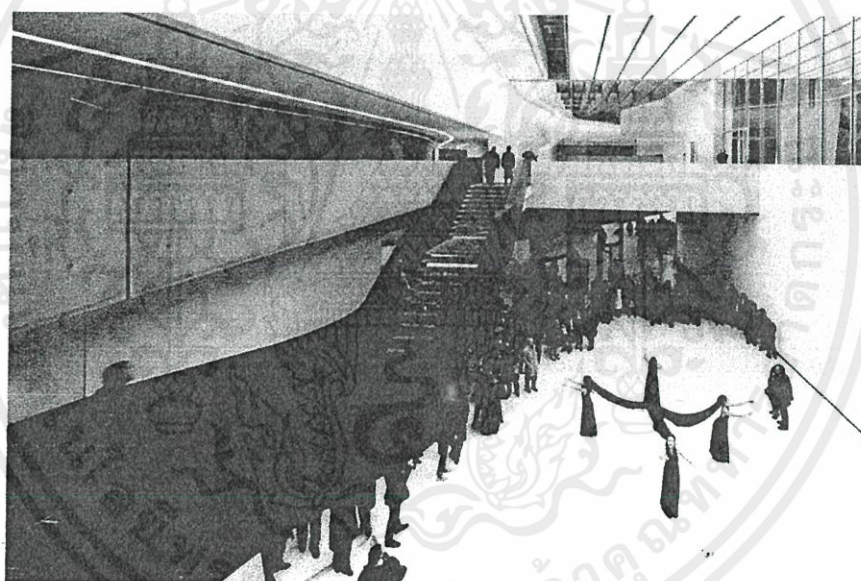
รูปที่ 3.66 Roof Floor Plan

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการที่มา : www.archdaily.com ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.65 แสดงพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในอาคาร

ที่มา : www.archdaily.com

รูปที่ 3.67 แสดงพื้นที่แสดงงานศิลปะที่ภายในอาคาร

ที่มา : www.archdaily.com

แนวความคิดหลักของโครงการคือการเชื่อมโยงของตัวอาคารที่เป็นศูนย์กลางการจัดแสดงนิทรรศการทัศนศิลป์ โดยผ่านผนังที่ข้ามพื้นที่ที่กำหนดภายในและภายนอกของ MAXXI โดยสองอาคารทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงอาคารให้หอศิลป์ ทำให้ผู้ที่มาเข้าชมเหมือนถูกเชื้อเชิญให้เข้ามาสู่ตัวอาคารได้อย่างต่อเนื่องกว่าอาคารแยก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

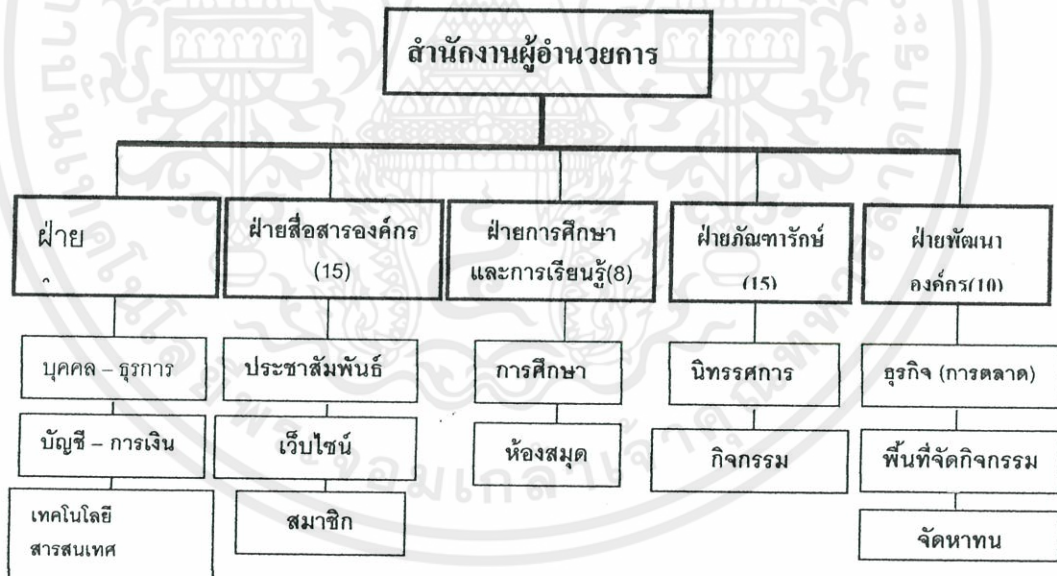
บทที่ 4

การศึกษารายละเอียดของผู้ใช้โครงการ

การศึกษารายละเอียดของโครงการเป็นการศึกษาเพื่อหาจำนวนและประเภทของผู้ใช้โครงการทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการคิดองค์ประกอบของโครงการ ทั้งในเรื่องของชนิดขององค์ประกอบ จำนวนของแต่ละชนิด และขนาดพื้นที่ การศึกษาผู้ใช้โครงการยังบ่งบอกถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบ เช่น การใช้สอยอาคารของเด็ก คนชรา หรือคนพิการ รวมถึงลำดับขั้นของการเข้าถึงโครงการของผู้ใช้โครงการแต่ละประเภทอีกด้วย

4.1 รายละเอียดด้านโครงสร้างการบริหาร

โครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช มีลักษณะคล้ายคลึงกับโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร จึงได้อ้างอิงโครงสร้างการบริหารมาจากโครงการดังกล่าว ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงวัฒนธรรม และนำมาปรับให้เหมาะสมกับโครงการได้ดังนี้

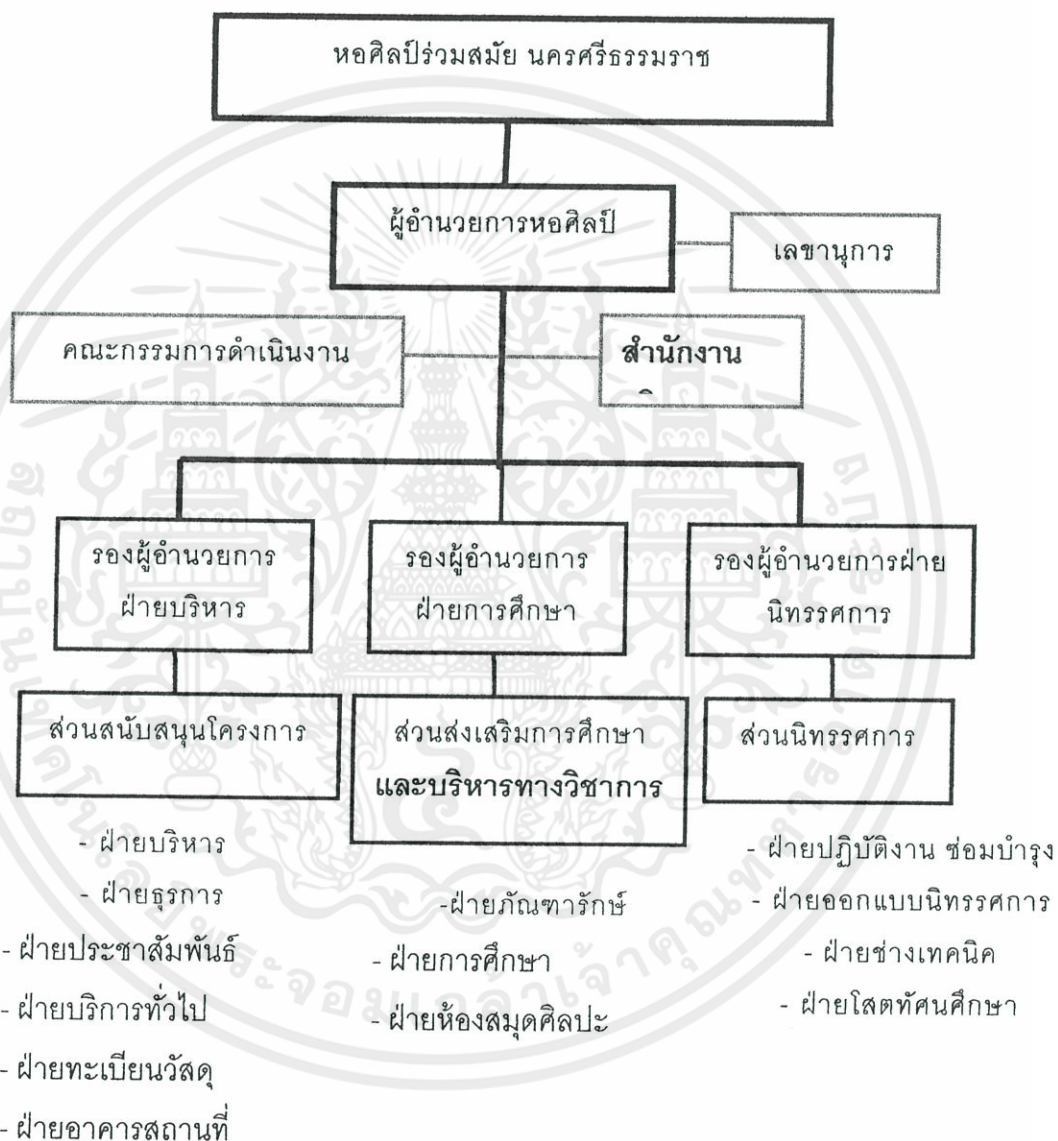

รูปที่ 4.1 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ที่มา : ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ เดือน
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สิงหาคม พ.ศ.2555
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 หน้าที่และจำนวนบุคลากรในโครงการ

หอศิลป์ร่วมสมัยเป็นโครงการของเทศบาลเมือง เมืองนครศรีธรรมราชจึงมีลักษณะการดำเนินงานโดยแบ่งส่วนงานออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ 3 ฝ่าย ดังนี้ ส่วนบริหาร ส่วนวิชาการ ส่วนเทคนิค โดยแต่ละฝ่ายงานต้องทำงานประสานกัน

รูปที่ 4. 2 แผนภูมิแสดงส่วนบริหารงานภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4. 1 แสดงการพิจารณาความเป็นมาของโครงการ

ความเป็นมาโครงการ	การดำเนินการ	องค์ประกอบ
- ปริมาณผู้เข้าชมศิลปะมีมากขึ้น แต่การจัดแสดงงานศิลปะยังขาดพื้นที่ตอบสนองได้เท่าที่ควร	- จัดพื้นที่แสดงงานศิลปะร่วมสมัย	- ส่วนจัดแสดงงานนิทรรศการ - ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
- การเรียนการสอนด้านศิลปะได้รับความสนใจมากขึ้น แต่ขาดแหล่งศูนย์รวมที่ให้ความรู้ที่ตอบสนองเท่าที่ควร	- เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้พิเศษด้านศิลปะ	- ห้องสมุด - ห้อง/พื้นที่ เรียนศิลปะ - ภัตตาคาร - ห้องโสต
- หอศิลป์ในประเทศไทยขาดมาตรฐานและมีลักษณะการใช้งานที่เข้าถึงได้ยาก	- เป็นสถานที่อบรมด้านศิลปะขั้นพื้นฐาน	- ห้องบรรยาย - ห้องประชุม
	- จัดแสดงงานศิลปกรรมร่วมสมัย	- ส่วนจัดแสดงงานนิทรรศการ - ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
	- จัดแสดงอย่างมีมาตรฐาน	- องค์ประกอบสนับสนุนในการแสดง - ห้องเครื่องต่างๆ
- ขาดพื้นที่ในการรวบรวมงานศิลปะที่มีคุณค่า	- จัดแสดงงานศิลปกรรมร่วมสมัยหลากหลายประเภท	- ส่วนจัดแสดงงานนิทรรศการ - ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
	- รองรับการเข้าถึงของผู้ใช้บริการได้อย่างสะดวก	- พื้นที่จอดรถ - ลานทางเข้า - โถงทางเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมาโครงการ	การดำเนินการ	องค์ประกอบ
- ชาติพื้นที่ในการรวบรวมงานศิลปะที่มีคุณค่า	- รongรับการเก็บรวบรวมงานศิลปะที่ทรงคุณค่า	- คลังศิลปะ
- ชาติพื้นที่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางด้านศิลปะและสำหรับการจัดงานประกวดงานศิลปะทุกแขนง	- จัดผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะในการซ่อมบำรุงรักษางานศิลปะ	- ส่วนปฏิบัติงานซ่อมบำรุง - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	- จัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัย	- ส่วนจัดแสดงงานนิทรรศการ - ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
	- จัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัย	- พื้นที่หรือโถงสำหรับจัดประกวดผลงานศิลปะ
	- จัดและให้เข้าเยี่ยมชมสถานที่ในการจัดประกวดแข่งขันทางด้านศิลปะทุกประเภท ในโอกาสต่าง ๆ	
- ศิลปินถูกบีบคั้นจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจ	- เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมศิลปะ เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านศิลปะให้ศิลปินเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	- ห้องบรรยาย - ห้องประชุม สัมมนา
- บำรุงรักษาสภาพจิตใจและเกิดการพักผ่อนหย่อนใจ	- เปิดโอกาสให้ศิลปินได้ขายผลงานของตน	- ห้องจำหน่ายผลงานศิลปะ - ส่วนลานเอนกประสงค์
	- จัดแสดงงานศิลปะกรรมร่วมสมัยหลากหลายประเภท	- ส่วนจัดแสดงงานนิทรรศการ - ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
	- แสดงงานศิลปะร่วมสมัย	- ส่วนจัดแสดงงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมาโครงการ	การดำเนินการ	องค์ประกอบ
	- จัดพื้นที่รองรับกิจกรรม ระหว่างชมรมกับหอศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง - ลานเอนกประสงค์ - สวนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4. 2 แสดงการพิจารณาวัตถุประสงค์โครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ	การดำเนินการ	องค์ประกอบ
1. เป็นศูนย์กลางการจัดแสดงงาน รวบรวมผลงานศิลปะที่ได้มาตรฐานและครบวงจร	- เก็บรวบรวมผลงานศิลปะที่ทรงคุณค่า	- คลังศิลปะ
	- จัดผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะในการซ่อมบำรุงงานศิลปะ	- ส่วนปฏิบัติการซ่อมบำรุง - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่
2. เป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชน	- จัดกิจกรรมบรรยายความรู้และประสบการณ์ศิลปะจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในเป็นประจำทุกเดือน	- ห้องบรรยาย - ห้องประชุม - ห้องรับรองแขกกิตติมศักดิ์
3. เป็นสถานที่จัดกิจกรรมสาธารณะเพื่อสังคมทางด้านส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม	- เปิดให้นักศึกษาที่มีความรู้ความถนัดทางด้านศิลปะและสนใจอยากแบ่งปันความรู้ทางด้านศิลปะ ยืมพื้นที่ภายในโครงการสำหรับเปิดสอนพิเศษ	- ลานเอนกประสงค์ - พื้นที่สำหรับการเรียนการสอนภายในและภายนอก - ร้านขายอุปกรณ์เครื่องเขียนรวบรวมอุปกรณ์ครบครัน
4. เป็นสถานที่สืบสานและปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม	- จัดนิทรรศการผลงานศิลปะที่มีคุณค่า	- ส่วนจัดแสดงงานนิทรรศการ - ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
	- จัดแสดงภาพยนตร์สั้นที่น่าสนใจทุกเดือน	
5. ส่งเสริมคุณค่าสาระประเพณีและวันสำคัญ	- จัดกิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมตามประเพณีสากลและพื้นบ้าน ตามเทศกาล	- ลานกิจกรรมกลางแจ้ง - ลานเอนกประสงค์ - สวนสาธารณะ
	- จัดกิจกรรมประกวดวาดภาพประจำเทศกาลหรือวันสำคัญ	- พื้นที่ หรือโรงสำหรับจัดประกวดงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์โครงการ	การดำเนินการ	องค์ประกอบ
5.ส่งเสริมคุณค่าสาระประเพณีและวันสำคัญ	สากลและพื้นบ้าน สำหรับศิลปินเยาวชนและศิลปินทั่วไปที่มีความสนใจ	- พื้นที่ หรือโถงสำหรับจัดประกวดงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

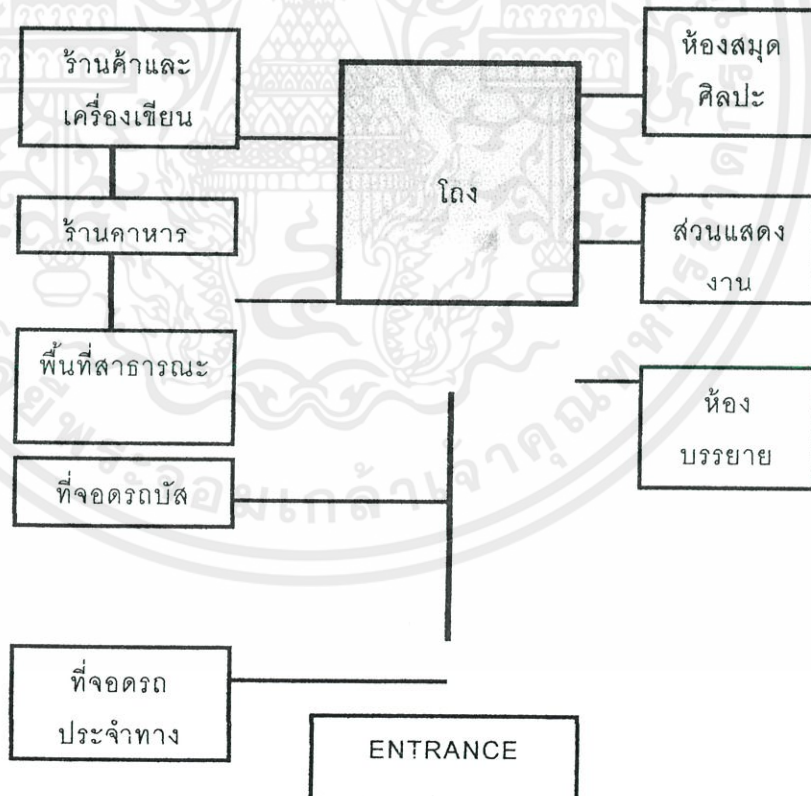
4.3 ประเภทของกลุ่มผู้ใช้โครงการ

ผู้ชม ได้แก่ผู้สนใจการแสดงผลงานศิลปะสมัยใหม่ มิได้หมายถึงผู้เข้าชมนิทรรศการอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงผู้เข้าใช้ห้องสมุด ห้องประชุมทางวิชาการ ห้องกิจกรรมทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ผู้ใช้โครงอาคารสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

4.3.1 ผู้มาใช้บริการ แยกออกเป็น

4.3.1.1 นักเรียน นิสิต นักศึกษา (Pupils and Student) ผู้ชมประเภทนี้มีจำนวนมาก เป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงระหว่างการศึกษามีความสนใจในเรื่องราวทันสมัยรอบ ๆ ตัวบางกลุ่มเป็นพวกที่กำลังศึกษาศิลปะเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่จะเข้ามาชมเป็นกลุ่ม โดยทางโรงเรียนจะจัดและติดต่อและพาเข้ามา ดังนั้นจึงมีการจัดบรรยายวิชาการและให้ความรู้ทางด้านศิลปะซึ่งมีวิทยากรนำชมและบรรยายที่เป็นประโยชน์แก่กลุ่มชมนิทรรศการ

- การบริการ - การศึกษาความรู้จากห้องสมุดศิลปะและสื่อข้อมูล
 - การเข้าฟังการบรรยาย เกี่ยวกับศิลปะจากวิทยากร
 - การเข้าชมนิทรรศการและการแสดงผลงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิได้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 รูปที่ 4.3 แสดงลักษณะการใช้อาคารของนักเรียน - นักศึกษา

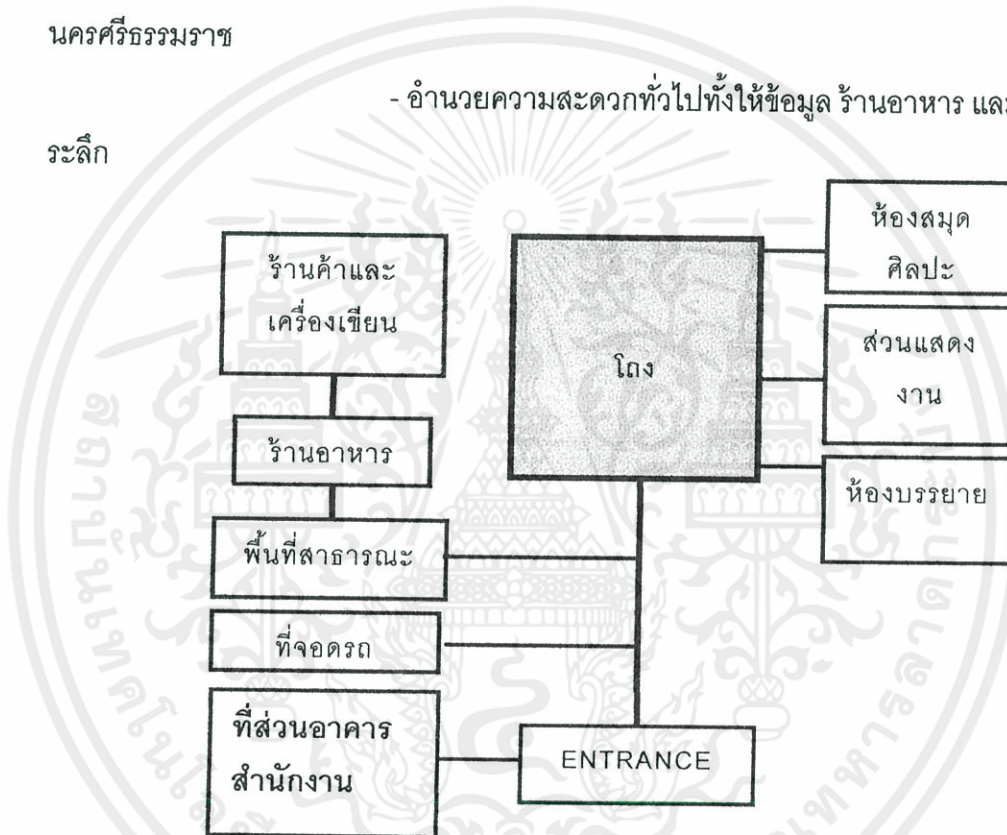
4.3.1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ (Tourist) ผู้ชมกลุ่มนี้ประกอบด้วยชาวไทยและต่าง ๆ ชาติที่สนใจในกิจกรรมทางด้านศิลปะต่าง ๆ และวัฒนธรรม โดยมีความรู้ทางศิลปะที่หลากหลายออกไป แต่ต้องการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรื่องราวของศิลปะสมัยใหม่มากกว่าประชาชนทั่วไป มีความสนใจด้านการบริการ ความสะอาดทุกสบายต่าง ๆ ที่ทางหอศิลป์จัดให้ รวมถึงมีการซื้อผลงานศิลปะ ซึ่งมีผลต่อความประทับใจของผู้ชมกลุ่มนี้มาก และผู้ชมกลุ่มนี้มาในวันหยุดและวันธรรมดา

การบริการ - การจัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัย และศิลปะพื้นถิ่นของจังหวัด

นครศรีธรรมราช

- อำนวยความสะดวกทั่วไปทั้งให้ข้อมูล ร้านอาหาร และขายของที่

ระลึก

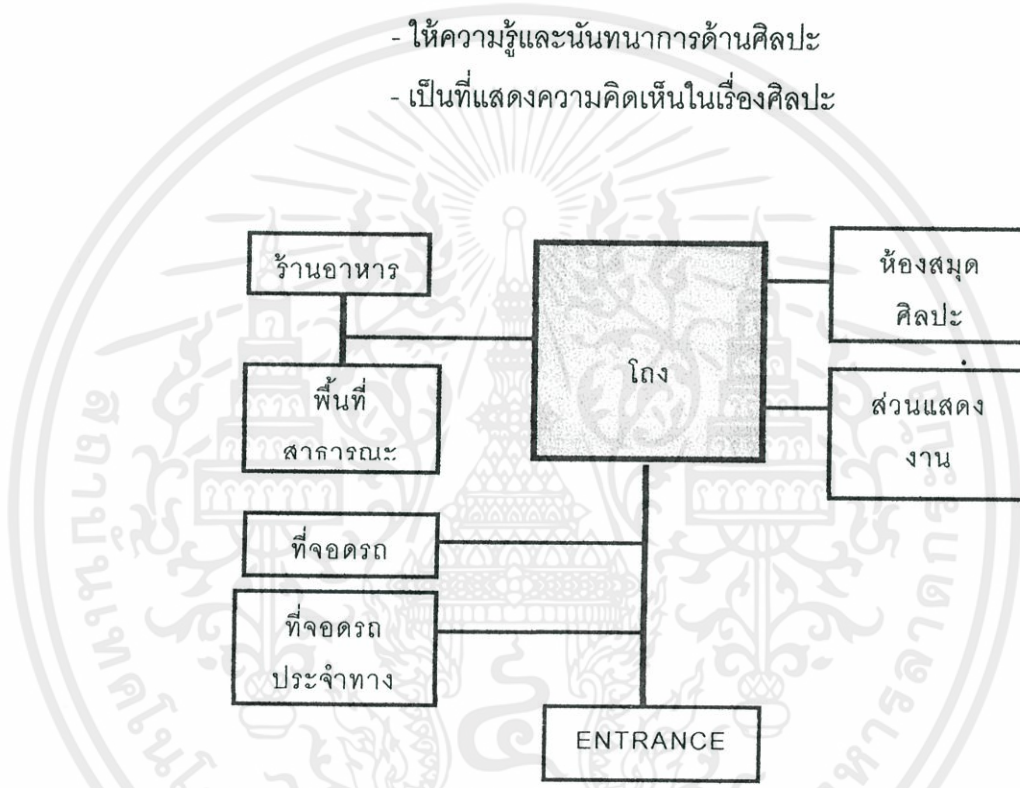

รูปที่ 4. 4 แสดงลักษณะการใช้อาคารของนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.1.3 ประชาชนทั่วไป (General Public) นิยมเข้าชมในวันสุดสัปดาห์หรือวันหยุดราชการพิเศษอาจมาเป็นครอบครัว เป็นกลุ่มที่ต้องการมาหาความพักผ่อนหย่อนใจไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคุณค่าของผลงานอย่างลึกซึ้ง ผู้ชมกลุ่มนี้จะไม่ค่อยมีภูมิหลังทางด้านศิลปะ แต่มุ่งแสวงหาความแปลกใหม่ และเทคนิค ความทันสมัย ดังนั้น หลักการจัดแสดงจำเป็นจะต้องใช้เทคนิคในการจัดแสดงต่าง ๆ ที่ทันสมัยสอดแทรกความรู้ด้านศิลปะให้กับผู้ชมด้วย

- การบริการ
- ส่วนพักผ่อน สันทนาการ
 - เป็นพื้นที่จัดแสดงศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมเฉพาะของท้องถิ่น
 - ให้ความรู้และนันทนาการด้านศิลปะ
 - เป็นที่แสดงความคิดเห็นในเรื่องศิลปะ

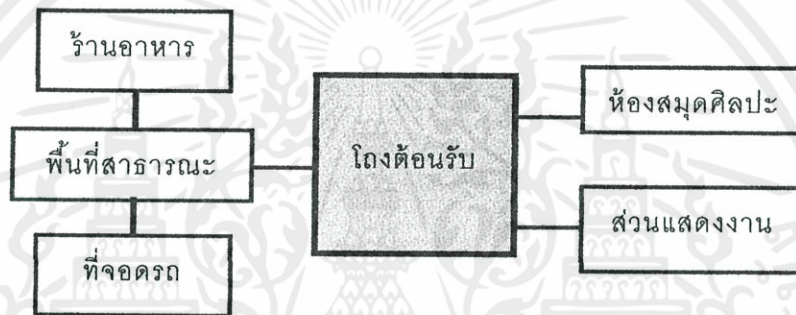
รูปที่ 4.5 แสดงลักษณะการใช้งานของประชาชนทั่วไป

4.3.2. เจ้าหน้าที่ของโครงการ คือ ผู้ที่ทำงานทางการบริหาร และดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโครงการโดยละเอียด ของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

4.3.3 ผู้มาติดต่อ ได้แก่ ผู้มาติดต่อเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโครงการจัดดำเนินการอยู่ หรืออาจเป็นการติดต่อขอใช้บริการต่าง ๆ เช่น การติดต่อขอใช้สถานที่ในการจัดแสดงนิทรรศการ หรือ การจัดการบรรยาย รวมทั้งผู้เข้ามาติดต่อประสานงานอื่น ๆ ที่มาติดต่อกับส่วนบริหาร ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้โครงการโดยตรง

4.3.3.1 ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักปราชญ์ (Scholar and Artists) ผู้ชมประเภทนี้จะมีจำนวนไม่มากเป็นกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านศิลปะเป็นอย่างดีอยู่แล้ว จุดประสงค์ของผู้ชมเหล่านี้เพื่อศึกษาค้นคว้าและวิจัย โดยให้ความสำคัญกับวัตถุและผลงานมากกว่าเทคนิคการจัดแสดง

- การบริการ - ห้องบรรยายเบาะส่วนพักผ่อน
 - เป็นพื้นที่จัดนิทรรศการแสดงศิลปะและพบปะสังสรรค์
 - ห้องสมุดศิลปะ
 - เป็นที่แสดงความคิดเห็นในเรื่องศิลปะ

รูปที่ 4.6 แสดงลักษณะการใช้อาคารของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักปราชญ์ และศิลปิน

4.3.3.2 ผู้สนใจกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของโครงการ ได้แก่

- 1) ผู้นำผลงานทางศิลปะมาแสดง ได้แก่ ศิลปิน อาจเป็นการแสดงเดี่ยวหรือจัดแสดงเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีผู้เข้าแสดง หรือการจัดประกวดอื่น ๆ อีก ซึ่งจัดเป็นนิทรรศการชั่วคราวทั้งสิ้น
- 2) สมาชิกของโครงการ อาจเป็นประชาชนหรือนักศึกษาที่สนใจในกิจกรรมศิลปะ โดยเป็นสมัครเป็นสมาชิก ซึ่งจะได้รับข่าวสารและความรู้จากการบรรยาย การอบรมภาคปฏิบัติ วันเสาร์ - วันอาทิตย์หรือช่วงปิดเทอม โดยเฉพาะเยาวชน เช่นเข้าร่วมโครงการศิลปะสมัยใหม่สำหรับเยาวชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมของผู้ใช้อาคารในโครงการ จะเป็นตัวบอกให้ทราบถึงกิจกรรมของผู้ใช้โครงการและทำให้สามารถกำหนดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการด้วย ดังนั้นจึงทำการพิจารณาจากกิจกรรม โดยแยกตามประเภทของผู้ใช้โครงการ

4.4.1 พฤติกรรมของกลุ่มผู้รับบริการ แบ่งเป็น

4.4.1.1 ผู้ชมซึ่งมีทั้งผู้ชมที่มาก่อน หรือมาเป็นหมู่คณะโดยจะใช้ระยะเวลาประมาณคนละ 15 นาที ที่โถงทางเข้าเพื่อสอบถาม พักผ่อน ชี้อัตร์เข้าชม ชี้อของที่ระลึก สูดิจัตร์ จากนั้นจะแยกเข้าชมในส่วนอื่น ๆ ของอาคาร เช่น ห้องสมุด ห้องโสต ห้องบรรยาย ห้องอาหาร หรือเข้าประชุมโดยขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ชม โดยมีการนำชมของวิทยากรของโครงการ และเข้าสู่ส่วนแสดงงาน โดยผ่านทางประตูทางเข้า ซึ่งมีการตรวจและฝากของ ในส่วนของการจัดแสดงนั้น จะมีทั้งส่วนนิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว และการจัดแสดงนิทรรศการกลางแจ้งอีกด้วย โดยเฉลี่ยแล้วผู้ชมจะชมนิทรรศการโดยเฉลี่ย 20 วินาที ต่อผลงานหนึ่งชิ้น และมีความต้องการพักผ่อนหลังจากชมงานทุก ๆ 30 วินาที เมื่อดูจนครบแล้วจะไปกลับผ่านหรือย้อนทางเข้าเดิม

4.4.1.2 ผู้สนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศิลปินหรือผู้จัดแสดงงาน หลังจากติดต่อกับทางหอศิลป์พร้อมสมัยแล้ว จะส่งผลงานมาเตรียมการก่อนเปิดการแสดง 1 สัปดาห์ การส่งงานจะนำมาที่ทางเข้าสำหรับส่งของ (SERVICE WAY) นำเข้าลงทางรับส่งของ (LOADING PLATFORM) แล้วจึงนำไปบริเวณคัดแยกงาน เพื่อแกะหีบห่อส่วนงานที่ชำรุดนั้นจะนำไปยังส่วนรักษาที่ส่วนซ่อมบำรุง งานที่พร้อมจะจัดแสดงจะนำไปส่วนเตรียมจัดแสดง (PREPARATION ROOM) แล้วออกแบบติดตั้งให้พร้อมที่จะนำออกมาแสดง แต่งานใดถ้ายังไม่พร้อมจัดแสดงก็จะนำมาเก็บในห้องเก็บของจัดแสดงชั่วคราว (TEMPORARY STORAGE) และเมื่องานแสดงที่เสร็จแล้วจะนำมาเก็บในห้องเดียวกัน แล้วจึงนำไปบรรจุหีบห่อเพื่อนำกลับไป ถ้าเป็นงานหอศิลป์ที่ได้มาหลังจากแกะหีบห่อแล้วจะนำมายังส่วนห้องซ่อมแซมและรักษา แล้วถ่ายรูปเก็บไว้เป็นหลักฐาน

4.4.2 พฤติกรรมของกลุ่มผู้ให้บริการ

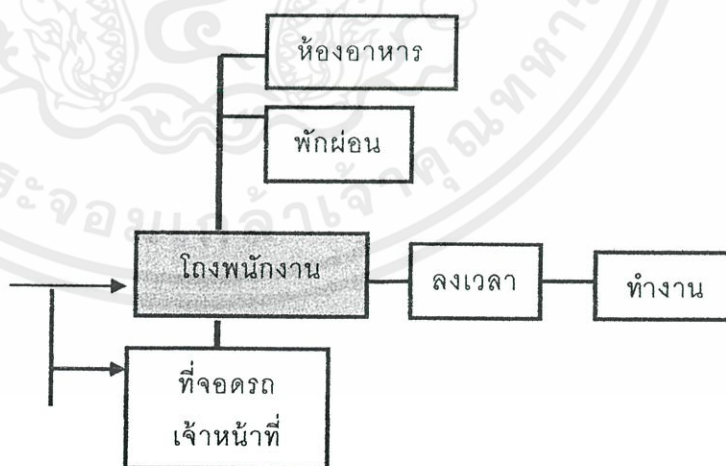
4.4.2.1 เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ ซึ่งพฤติกรรมจะขึ้นอยู่กับหน้าที่ของแต่ละบุคคล การเดินทางมายังโรงการ เดินทางมาโดยรถส่วนบุคคล รถโดยสารรับจ้าง รถโดยสารร่วมประจำทาง โดยกำหนดให้ทางเข้าออก ของเจ้าหน้าที่ แยกจากทางเข้า – ออกของผู้เข้าชมโครงการ เพื่อความเป็นสัดส่วนของผู้ใช้โครงการแต่ละกลุ่ม และความสะดวกในการเข้าชมโครงการของผู้

เข้าชม และการควบคุมเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ จะเข้าสู่ตัวอาคารที่ โถง (ส่วนของเจ้าหน้าที่ ซึ่งแยกส่วนผู้ให้บริการ) โดยผ่านทางส่วนตรวจเช็คแล้วลงเวลา ก่อน แยกไปทานอาหาร หรือพักผ่อนถึงเวลาทำงานจึงแยกไปปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละแผนก ส่วน ตอนเลิกงานจะลงเวลา และพักผ่อนทานอาหาร จากนั้นออกจากตัวอาคารที่เดียวกันกับทางเข้า

เวลา	พฤติกรรมเจ้าหน้าที่
ก่อน 8.00 น.	- เดินทางมาถึงโครงการ อาจจะได้รับประทานอาหารเช้า พักผ่อนตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคล - ลงวันเวลาเข้าปฏิบัติงาน
8.00 – 12.00 น.	- ปฏิบัติงานตามแต่ละหน้าที่ของแต่ละบุคคล
12.00 – 13.00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.30 น.	- ปฏิบัติงานตามแต่ละหน้าที่ของแต่ละบุคคล
หลัง 16.30 น.	- เลิกปฏิบัติงาน ลงเวลาเลิกปฏิบัติงาน, เดินทางกลับ

เพื่อเช็คความปลอดภัย

ตารางที่ 4.1 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ประจำในโครงการในแต่ละช่วงเวลา

รูปที่ 4.7 แสดงลำดับการใช้โครงการของเจ้าหน้าที่ประจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.-3 แสดงวิเคราะห์หาจำนวนอัตราบุคคลและหน้าที่รับผิดชอบ โดยอ้างอิงมาจาก Case Study โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.1

จำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร			
จำนวนผู้เข้าชมตั้งแต่เปิดหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ อย่างเป็นทางการ เมื่อ 19 สิงหาคม 2552 (เดือนสิงหาคม 2552-เดือนธันวาคม 2554)			
ปี 2554			
2554	ม.ค.	12,010	196,740
	ก.พ.	16,314	
	มี.ค.	19,255	
	เม.ย.	20,085	
	พ.ค.	18,399	
	มิ.ย.	14,367	
	ก.ค.	18,220	
	ส.ค.	15,680	
	ก.ย.	20,727	
	ต.ค.	14,404	
	พ.ย.	11,732	
	ธ.ค.	15,607	
ปี 2555			
2555	ม.ค.	14,113	12,010
	ก.พ.	17,375	
	มี.ค.	18,058	
	เม.ย.	13,745	
	พ.ค.	18,573	
	มิ.ย.	22,955	
เฉลี่ย / ปี มีคนเข้าใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ (ไม่นับปี 2555) ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า			166,849 คน/ปี

เอกสารนี้เป็น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน (คน)
ฝ่ายประชาสัมพันธ์		3
หัวหน้าฝ่าย	ติดต่อราชการ รับผิดชอบการบริหารภายในฝ่าย พิมพ์รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ได้ตอบจดหมาย	1
เจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์	รับผิดชอบชั้นปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ เช่น ทำสื่อ ประชาสัมพันธ์	2
ฝ่ายบริการทั่วไป		24
นักการภารโรง	ดูแลทำความสะอาดภายในโครงการ ทำหน้าที่เดิน เอกสาร หรือเดินเรื่องตามหน่วยงานต่าง ๆ	8
พนักงานขับรถ	ขับรถติดต่อธุระโครงการ	2
พนักงานรับฝากของ	รับฝากของจากผู้เข้าชม และส่งมอบคืน	2
พนักงานร้าน	ขายของที่ระลึกและร้านเครื่องเขียน	2
เจ้าหน้าที่คนครัว	ดูแลและบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม	3
เจ้าหน้าที่ดูแลสวน	ดูแลและสวนรอบอาคาร	2
เจ้าหน้าที่ห้องเครื่อง	ดูแล ตรวจ และบำรุงรักษาห้องเครื่อง	2
เจ้าหน้าที่ห้อง พยาบาล	ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น	1
เจ้าหน้าที่เดินเอกสาร	จัดส่งเอกสารให้หน่วยงานต่าง ๆ	2
ฝ่ายทะเบียนวัตถุ		3
นายทะเบียน	ควบคุมห้องคลังศิลปะ ควบคุมการลงทะเบียน ทำ ประวัติศิลปวัตถุ ควบคุมการยืมและตรวจตรา บัญชีวัตถุ	1
ผู้ช่วยนายทะเบียน	ลงทะเบียนศิลปวัตถุ ทำบัญชีตรวจสอบศิลปวัตถุ ในการรับเข้าออกทำบัตรประจำวัตถุ จำแนก ศิลปวัตถุเป็นหมวดหมู่	1
เสมียน	พิมพ์บัตรรายการประจำตัวศิลปวัตถุ	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนสิทธิ์ในเนื้อหาไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม จิตหนึ่งเห็นเป็นอันกลางเป็นอนันและจึงแจ้งแจ้งมาเพื่อเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน (คน)
ฝ่ายรักษาอาคารสถานที่		12
หัวหน้าเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	รับผิดชอบรักษาความปลอดภัย ดูแลสมบัติหอศิลป์ ดูแลการดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร	4
เจ้าหน้าที่รักษาการณ์	รักษาความปลอดภัยตามจัดต่าง ๆ ของอาคาร	5
เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	รักษาความปลอดภัยภายในห้องแสดงนิทรรศการ	2
2. ส่วนส่งเสริมการศึกษา		
ฝ่ายวิชาการ		6
หัวหน้าฝ่ายภัณฑารักษ์	รับผิดชอบหน้าที่งานด้านฝ่ายการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยงานของภัณฑารักษ์ฝ่ายต่าง ๆ และงานนโยบายแผนในส่วนของงานวิชาการแขนงต่าง ๆ	1
ภัณฑารักษ์จิตรกรรม	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับจิตรกรรม สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์ประติมากรรม	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับประติมากรรม สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์ภาพพิมพ์	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับภาพพิมพ์ สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์มณฑนศิลป์	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับมณฑนศิลป์ สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์นิเทศศิลป์	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับนิเทศศิลป์ สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่สู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่สู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน (คน)
3. ส่วนสนับสนุนวิชาการ		
ฝ่ายการศึกษา		8
หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	ควบคุมดูแลงานในฝ่ายการศึกษา นำชม ประชาสัมพันธ์	1
หัวหน้าฝ่ายอบรมและ นำชม	ควบคุมการดำเนินการ และจัดบริการให้การศึกษา ด้านศิลปะโดยจัดการบรรยายและการนำชม	1
เจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรม และนำชม	เป็นผู้ดำเนินการจะการบรรยาย และนำชมการจัด แสดงของหอศิลป์เป็นหมู่คณะ ควบคุมการจัด แสดง ร่วมกับฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการและ ประชาสัมพันธ์	3
เจ้าหน้าที่ทะเบียน	ควบคุม ตรวจสอบวัตถุ และอุปกรณ์จัดแสดง	2
เจ้าหน้าที่พัสดุ	รับพัสดุเก็บในคลัง ทำรายการเบิกจ่ายพัสดุ	1
ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ		7
บรรณารักษ์	ทำหน้าที่บริการงานภายในห้องสมุดจัดหนังสือและ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ เทป เป็นต้น	1
ผู้ช่วยบรรณารักษ์	จัดการยืม - คืนหนังสือ จัดทำบัญชีรายชื่อ หนังสือ	1
เจ้าหน้าที่และ พนักงานยืม-คืน	รับผิดชอบงานธุรการทั้งหมดของห้องสมุด และ ให้บริการยืม-คืนหนังสือแก่ผู้มาใช้	2
เจ้าหน้าที่โสต	บริการด้านโสตและดูแลรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ	1
เจ้าหน้าที่ซ่อมรักษา	ซ่อมหนังสือที่ชำรุด	1
เจ้าหน้าที่ คอมพิวเตอร์	ดูแลห้องคอมพิวเตอร์ และให้คำแนะนำ	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน (คน)
4. ส่วนนิทรรศการ		
ฝ่ายออกแบบนิทรรศการ		9
เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดแสดง	ดำเนินการ เตรียมการในการจัดการแสดง ติดต่อและประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด	1
หัวหน้าฝ่ายจัดแสดง	ควบคุมการจัดแสดงทั้งหมด กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการจัดแสดงร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น ภัณฑารักษ์ ประชาสัมพันธ์ อบรมและนำชมฝ่ายออกแบบ เป็นต้น	1
เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	วางแผนดำเนินงานด้านเทคนิคจัดแสดง ควบคุมช่างในแผนก ดูแลรับผิดชอบของครุภัณฑ์	1
ช่างออกแบบ	ออกแบบการจัดแสดง นำเสนองานและประสานงาน	3
ช่างภาพ	รับผิดชอบงานถ่ายภาพทั้งหมดของหอศิลป์ เพื่อทำงานต่าง ๆ	1
ผู้เชี่ยวชาญด้านแสง	จัดแสงให้เหมาะสมกับการจัดแสดง	1
ฝ่ายปฏิบัติงาน ซ่อมบำรุง		8
หัวหน้าฝ่ายงานระบบ	ควบคุมและดูแลระบบต่าง ๆ ภายในโครงการ และเป็นฝ่ายประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ	1
เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคาร	ควบคุมและดูแลฝ่ายระบบโครงสร้างอาคารและโครงสร้างภายในโครงการ รวมถึงควบคุมการซ่อมบำรุง	1
เจ้าหน้าที่ระบบไฟฟ้า	ควบคุมและดูแลระบบไฟฟ้าของอาคารรวมถึงซ่อมบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าของอาคาร	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน (คน)
เจ้าหน้าที่สุขาภิบาล	ควบคุมและดูแลระบบสุขาภิบาลของอาคารรวมถึง ซ่อมบำรุงรักษาระบบสุขาภิบาลของอาคาร	1
ช่างซ่อมบำรุง	ซ่อมบำรุงและดูแลระบบต่าง ๆ ภายในโครงการ	4
5. ส่วนพื้นที่สาธารณะ		
		7
พนักงานติดต่อ สอบถาม	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับภายในโครงการผู้ที่เข้ามาร่วม ชมโครงการ	2
พนักงานรับฝากของ	รับฝากสัมภาระผู้ที่มาเข้าร่วมชมนิทรรศการ	2
พนักงานขาย	ขายเครื่องเขียนภายในร้านเครื่องเขียนของหอศิลป์	3
รวมอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทั้งหมดภายในโครงการ		101

(อ้างอิงจากเจ้าหน้าที่ของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

1. ส่วนสำนักงานบริหาร

ฝ่ายบริหาร	3	อัตรา
ฝ่ายธุรการ	12	อัตรา
ฝ่ายประชาสัมพันธ์	3	อัตรา
ฝ่ายบริการทั่วไป	24	อัตรา
ฝ่ายทะเบียนวัสดุ	3	อัตรา
ฝ่ายรักษาอาคารสถานที่	12	อัตรา
รวม	57	อัตรา

2. ส่วนส่งเสริมการศึกษา

ฝ่ายภัณฑารักษ์	6	อัตรา
รวม	6	อัตรา

3. ส่วนสนับสนุนวิชาการ

ฝ่ายการศึกษา	8	อัตรา
ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ	7	อัตรา
รวม	27	อัตรา

4 ส่วนนิทรรศการ

ฝ่ายออกแบบนิทรรศการ	9	อัตรา
ฝ่ายปฏิบัติงาน ซ่อมบำรุง	8	อัตรา
รวม	17	อัตรา

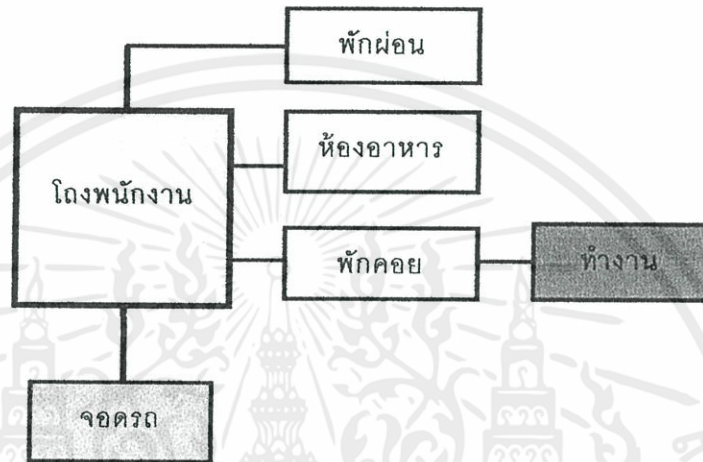
5. ส่วนพื้นที่สาธารณะ

พนักงานประจำ	7	อัตรา
--------------	---	-------

รวมทั้งหมด 95 อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.3 ผู้ให้บริการชั่วคราว ได้แก่ วิทยาการที่ถูกรับเชิญมาบรรยายให้ความรู้ การเดินทางมายังโครงการ และพฤติกรรมการใช้ในโครงการ จะมีลักษณะเหมือนกับกลุ่มผู้ให้บริการประจำ (เจ้าหน้าที่โครงการ) จะแตกต่างกันในเรื่องของเวลาในการใช้โครงการ เนื่องจากกลุ่มผู้ให้บริการชั่วคราวจะไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ วัน และเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ จะขึ้นอยู่กับ การถูกรับเชิญจากทางหอศิลป์ และความพร้อมในการมาปฏิบัติหน้าที่

รูปที่ 4.8 แสดงการลำดับใช้โครงการของเจ้าหน้าที่ชั่วคราว

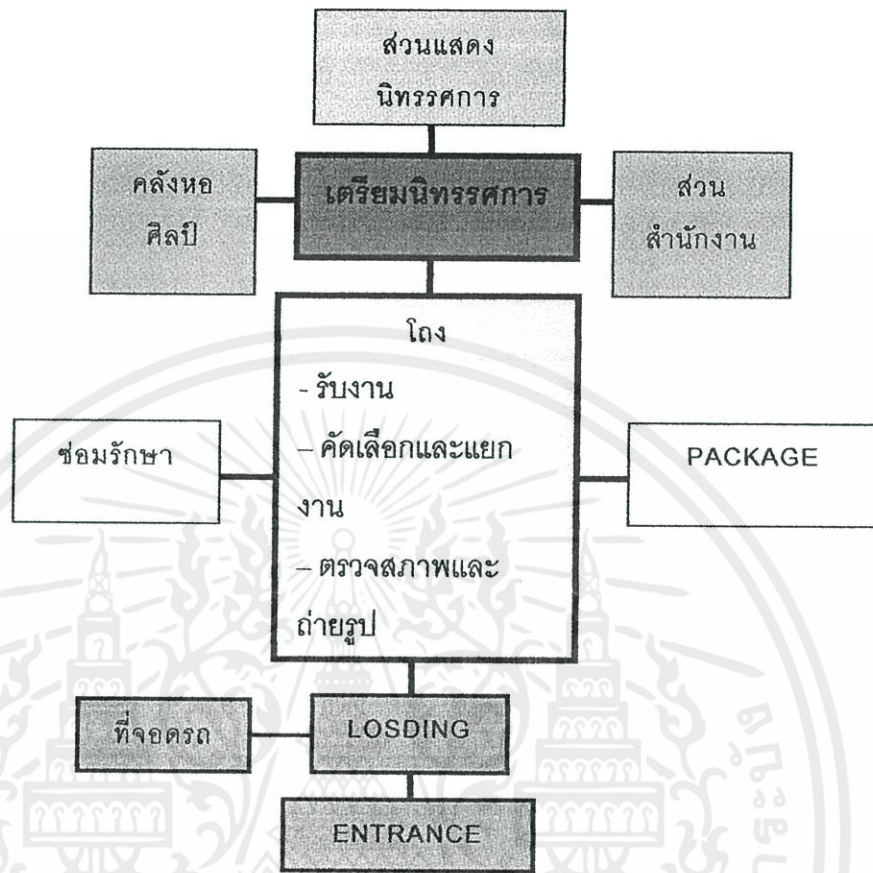
4.4.4 ผู้มาติดต่อหรือกลุ่มผู้รับบริการ จะเข้ามายังโถงทางเข้าแล้วไปติดต่อยังส่วนเจ้าหน้าที่โดยตรง เมื่อเสร็จธุระแล้วอาจเข้าสู่ตัวอาคาร ในส่วนร้านอาหาร หรือเข้าชมนิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว และนิทรรศการกลางแจ้งแล้วจึงเดินทางกลับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

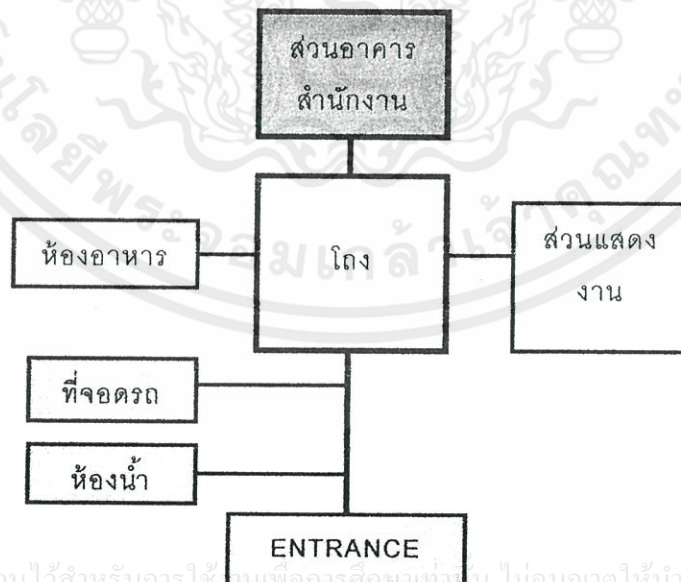
ตารางที่ 4.4 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้รับบริการโดยทั่วไป

ส่วนบุคคล	หมู่คณะ
1. เข้าสู่อาคาร ทางโถงทางเข้า ติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์หรือ เข้าชมผลงานด้วยตนเอง ฝากของ (ในกรณีที่มี) รับเอกสารคู่มือ หรือสูจิบัตร ใช้บริการอินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์สาธารณะ ห้องสุขาหรือ พักคอย	1. เข้าสู่อาคารโถงทางเข้า ติดต่อพบเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าชมนิทรรศการ ฝากของ (ในกรณีที่มี) รับสูจิบัตรของงานแสดง ใช้บริการอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์สาธารณะ ห้อง สุขาหรือพักคอย
2. เข้าชมผลงานศิลปะที่จัดแสดงในนิทรรศการ ชั่วคราว หรือถาวร	2. เข้าชมการเปิดนิทรรศการ และฟังบรรยาย จากศิลปินที่แสดงผลงาน
3. พักผ่อนหรือนั่งพักในบางช่วง	3. พักผ่อนหรือนั่งพักในบางช่วง
4. เข้าชมการจัดแสดงจนครบถ้วน หรือพอแก่ ความต้องการ แล้วออกจากส่วนจัดแสดง	4. เข้าชมการจัดแสดงจนครบถ้วน หรือพอแก่ ความต้องการ แล้วออกจากส่วนจัดแสดง
5. กลับสู่โถง รับของคืน (ในกรณีที่ฝากของ) ใช้บริการห้องสมุด ซื้อเครื่องเขียนหรือของทำมือ ทานอาหาร ใช้บริการอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ สาธารณะ ห้องสุขา หรือพักผ่อน	5. กลับสู่โถง รับของคืน (ในกรณีที่ฝากของ) ใช้บริการห้องสมุด ซื้อเครื่องเขียนหรือของทำมือ ทานอาหาร ใช้บริการอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ สาธารณะ ห้องสุขา หรือพักผ่อน
หมายเหตุ พฤติกรรมในข้อ 5 นี้ ขึ้นอยู่กับความ พึงพอใจของแต่ละบุคคล	หมายเหตุ พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและซื้อ เครื่องเขียนหรือของที่ระลึก ขึ้นอยู่กับหมายเหตุ กำหนดของแต่ละหมู่คณะ ส่วนพฤติกรรมข้ออื่น จะขึ้นกับความพึงพอใจของแต่ละบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.9 แผนภูมิแสดงพฤติกรรมของศิลปิน

รูปที่ 4.10 แผนภูมิแสดงพฤติกรรมผู้มาติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากฝ่ายที่มิการนำไปใช้

4.5 การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้งาน

คาดคะเนจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการศิลปะร่วมสมัยในปัจจุบันในประเทศไทย (จากการสำรวจสอบถาม ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555) การคาดคะเนผู้ใช้โครงการ คำนวณจากสถิติการให้บริการของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552-2554 นำมาเป็นแนวทางในการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้บริการโครงการ **ตารางที่ 4.5** แสดงจำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ ตั้งแต่เปิดอย่างเป็นทางการ เมื่อ 19 สิงหาคม 2552 (เดือนสิงหาคม 2552 – ธันวาคม 2554)

จำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร			
จำนวนผู้เข้าชมตั้งแต่เปิดหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ อย่างเป็นทางการ เมื่อ 19 สิงหาคม 2552 (เดือนสิงหาคม 2552-เดือนธันวาคม 2554)			
ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนผู้ใช้บริการ(คน)	รวมผู้เข้าชมต่อปี(คน)
ปี 2552			
2552	ส.ค.	15,585	71,742
	ก.ย.	15,907	
	ต.ค.	17,309	
	พ.ย.	22,598	
	ธ.ค.	20,752	
ปี 2553			
2553	ธ.ค.	20,752	232,063
	ก.พ.	18,583	
	มี.ค.	25,145	
	เม.ย.	11,518	
	พ.ค.	7,982	
	มิ.ย.	23,143	
	ก.ค.	25,864	
	ส.ค.	24,936	
	ก.ย.	18,266	
	ต.ค.	22,968	
	พ.ย.	14,299	
ธ.ค.	18,607		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในสำนักงานเพื่อการดำเนินงานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และข้อมูลใดๆที่ปรากฏในเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร			
จำนวนผู้เข้าชมตั้งแต่เปิดหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ อย่างเป็นทางการ เมื่อ 19 สิงหาคม 2552 (เดือนสิงหาคม 2552–เดือนธันวาคม 2554)			
ปี 2554			
2554	ม.ค.	12,010	196,740
	ก.พ.	16,314	
	มี.ค.	19,255	
	เม.ย.	20,085	
	พ.ค.	18,399	
	มิ.ย.	14,367	
	ก.ค.	18,220	
	ส.ค.	15,680	
	ก.ย.	20,727	
	ต.ค.	14,404	
	พ.ย.	11,732	
	ธ.ค.	15,607	
ปี 2555			
2555	ม.ค.	14,113	12,010
	ก.พ.	17,375	
	มี.ค.	18,058	
	เม.ย.	13,745	
	พ.ค.	18,573	
	มิ.ย.	22,955	
เฉลี่ย / ปี มีคนเข้าใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ (ไม่นับปี 2555)			166,849 คน/ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางแสดงจำนวนผู้เข้าใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครอย่างเป็นทางการ
ข้างต้น ปรากฏอัตราจำนวนผู้เข้าใช้โครงการดังนี้

ปี พ.ศ.2552 เดือนสิงหาคม – ธันวาคม เป็นจำนวน 5 เดือน มีผู้เข้าใช้ 71,742 คน
คิดค่าเฉลี่ยผู้เข้าใช้โครงการ/เดือน ได้ดังนี้ $71,742 / 5$ (เดือน) = 14,348 คน/เดือน
เนื่องจากหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร หยุดทุกวันจันทร์ ใน 1 เดือน จึงมีวันเปิดทำการ
26 วัน

คิดค่าเฉลี่ยผู้เข้าใช้โครงการ/วัน ได้ดังนี้ $14,348 / 26$ (วัน) = 551.86 คน/วัน
ปี พ.ศ.2553 เดือนมกราคม – ธันวาคม เป็นจำนวน 12 เดือน มีผู้เข้าใช้ 232,063 คน
คิดค่าเฉลี่ยผู้เข้าใช้โครงการ/เดือน ได้ดังนี้ $232,063 / 12$ (เดือน) = 19,338.58 คน/เดือน
เนื่องจากหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร หยุดทุกวันจันทร์ ใน 1 เดือน จึงมีวันเปิดทำการ
26 วัน คิดค่าเฉลี่ยผู้เข้าใช้โครงการ/วัน ได้ดังนี้ $19,338.58 / 26$ (วัน) = 743.79 คน/วัน

ปี พ.ศ.2554 เดือนมกราคม – ธันวาคม เป็นจำนวน 12 เดือน มีผู้เข้าใช้ 196,740 คน
คิดค่าเฉลี่ยผู้เข้าใช้โครงการ/เดือน ได้ดังนี้ $196,740 / 12$ (เดือน) = 16,395 คน/เดือน
เนื่องจากหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร หยุดทุกวันจันทร์ ใน 1 เดือน จึงมีวันเปิดทำการ
26 วัน

คิดค่าเฉลี่ยผู้เข้าใช้โครงการ/วัน ได้ดังนี้ $16,395 / 26$ (วัน) = 630.58 คน/วัน
ค่าเฉลี่ยทั้งผู้เข้าใช้หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2552-2554 = $1,926.23/3$ (ปี)
= 642.08 คน/วัน

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลด้านประชากรของกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้
ดังต่อไปนี้

ประชากรในกรุงเทพมหานคร เดือนธันวาคม ปี 2553 มีจำนวน 5,701,394 คน
ประชากรใน จ.นครศรีธรรมราช เดือนธันวาคม ปี 2553 มีจำนวน 1,522,564 คน
จังหวัดนครศรีธรรมราชและกรุงเทพมหานคร มีความต่างของประชากรอยู่ที่ $5,701,394/1,522,564$
= 3.74

หากคิดเป็น % 60% = $60 \times 642.08 / 100$ = 385.25 คน/วัน

หากคิดเป็น % 50% = $50 \times 642.08 / 100$ = 353.14 คน/วัน

หากคิดเป็น % 40% = $40 \times 642.08 / 100$ = 321.04 คน/วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹ ข้อมูลจากสำนักสถิติแห่งชาติ <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList/page1.htm>

ซึ่งในที่นี้จะขอใช้จำนวน 60% ในการอ้างอิง เพื่อคาดการณ์ปริมาณที่มากที่สุดในการนำมา
อ้างอิง เพื่อนำไปใช้ในการคิดหาองค์ประกอบของโครงการทั้งในเรื่องของชนิดขององค์ประกอบ
จำนวนของแต่ละชนิด และขนาดพื้นที่ การศึกษาผู้ใช้โครงการยังบ่งบอกถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการ
ออกแบบ เช่น การใช้สอยอาคารของเด็ก คนชรา หรือคนพิการ รวมถึงลำดับขั้นตอนของการเข้าถึง
โครงการของผู้ใช้โครงการแต่ละประเภท

สรุป จำนวนผู้มาใช้บริการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราชต่อวัน ประมาณ 385 คน/วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยโครงการ

การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ เป็นการศึกษาในเรื่องของการหาองค์ประกอบของโครงการ ตลอดจนกระทั่งขนาดขององค์ประกอบแต่ละตัว และการสรุปขนาดของพื้นที่องค์ประกอบของทั้งโครงการ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยนี้จะได้ข้อมูลสำหรับการหาพื้นที่ตั้งโครงการ การเลือกงานระบบที่เหมาะสมของโครงการ รวมถึงการแบ่งประเภทของโครงการตามกฎหมาย

5.1 การกำหนดองค์ประกอบโครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการและความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ของโครงการสามารถนำมาพิจารณาหาองค์ประกอบของโครงการได้ดังนี้

ตารางที่ 5. 1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบ จากวัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดแสดง และรวบรวมผลงานและอุปกรณ์ศิลปะร่วมสมัยที่ได้มาตรฐานและครบวงจร ตลอดจนเพื่อพัฒนางานศิลปะร่วมสมัยต่อไป	- ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานศิลปะ และได้มาตรฐานการจัดแสดงนิทรรศการ โดยส่งเสริมการเปิดรับการจัดแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มีจำนวนศิลปินเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน เพื่อเป็นพื้นที่รองรับและเปิดโอกาสสำหรับศิลปิน	- ส่วนสำนักงานบริหาร - ส่วนแสดงนิทรรศการการศึกษา จัดแสดงศิลปะ	- ฝ่ายสำนักงานบริการ - ฝ่ายประชาสัมพันธ์ - ห้องสมุดศิลปะ - ฝ่ายเทคนิคการจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
2. เพื่อเป็นสถานที่ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปะแขนงต่างๆ ให้แก่เยาวชน นักศึกษา และประชาชน ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะ	- ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ โดยการเพิ่มพื้นที่เพื่อการพัฒนาวงการศิลปะเพื่อสาธารณะ เอื้อเพื่อผลประโยชน์เพื่อการศึกษา พัฒนาความรู้ทางด้านศิลปะ	- ส่วนส่งเสริมการศึกษา	- ฝ่ายวิชาการ - ห้องสมุดศิลปะ
3. เพื่อเป็นสถานที่แสดงความรู้และความสามารถของศิลปินไทย ทุกช่วงวัย ให้ยกระดับ และพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสู่สากล	- จัดบรรยายพิเศษเชิงศิลปะ เพื่อเพิ่มความรู้และเป็นแนวทางให้ผู้ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะมั่นคง	- ส่วนส่งเสริมการศึกษา	- หอบรรยายใหญ่ - หอบรรยายย่อย - ฝ่ายวิชาการ - ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
4 เพื่อเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะเพื่อสังคมทางด้านการส่งเสริมสาธารณะ เพื่อให้เยาวชน นักศึกษา และประชาชน ให้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์งานศิลปะ และสร้างพื้นที่นันทนาการ	- เปิดกิจกรรมและจัดพื้นที่ ให้ผู้มีงานศิลปะของตนเอง ได้ร่วมนำงานศิลปะมาจัดแสดง	- ส่วนแสดงนิทรรศการ	- นิทรรศการกลางแจ้ง - สวนสาธารณะ - ลานเอนกประสงค์
5. เพื่อเป็นสถานที่สืบสานและปลูกฝังค่านิยมด้านศิลปะที่ดีงาม ให้กับสังคม	- จัดโครงการประกวดและร่วมแสดงงานศิลปะตามช่วงประเพณีประจำชาติร่วมถึงประเพณีภายในท้องถิ่น	- ส่วนแสดงนิทรรศการ - ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ	- นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการกลางแจ้ง - ลานเอนกประสงค์

วัตถุประสงค์ของ โครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ ดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
6. เพื่อเป็นสถานที่ พักผ่อนจรจโรจจิตใจ จากสภาพความ วุ่นวายของสังคมใน ปัจจุบัน	<p>- มีพื้นที่สาธารณะที่ สามารถพักผ่อนไป พร้อม ๆ กับร่วมชม นิทรรศการ เพื่อความ สุนทรีย์และผ่อนคลาย ทางจิตใจ เป็นการใช้ ศิลปะบำบัดใน ทางอ้อม</p> <p>- จัดกิจกรรมการแสดง พื้นบ้าน (หนังตลุง โนรา เพลงบอก) ใน โอกาสพิเศษ เพื่อเพิ่ม และดึงดูดกลุ่ม ผู้ใช้งาน เช่น ผู้ชรา</p>		- นิทรรศการกลางแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ

ตารางที่ 5.2 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการ

องค์ประกอบโครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง		
1.1 ส่วนนิทรรศการ		
- พื้นที่นิทรรศการถาวร	<ul style="list-style-type: none"> - จัดแสดงงานศิลปะที่ทรงคุณค่าต่อการรักษา - แสดงคุณค่าทางความงามของศิลปะร่วมสมัยหลากหลายประเภทอย่างถาวรหรือเปลี่ยนแปลง 1 ปี ต่อครั้ง - แสดงงานของศิลปินกิตติมศักดิ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางสังคม เพื่อเป็นแรงบันดาลใจและเป็นแนวทางต่อนักเรียนเยาวชน นักศึกษา และผู้ที่สนใจ - แสดงงานศิลปะร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปะพื้นถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช - มีส่วนประวัติ ความรู้และความเป็นมาทางด้านศิลปะร่วมสมัย - แสดงหุ่นจำลองโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนจัดแสดงงานศิลปะประเภทประติมากรรม - ส่วนจัดแสดงงานประเภทจิตรกรรม - ส่วนจัดแสดงงานของศิลปินกิตติมศักดิ์ - ส่วนจัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัยพื้นถิ่น - ส่วนนิทรรศการความรู้และความเป็นมาทางด้านศิลปะร่วมสมัย - ส่วนแสดงหุ่นจำลองโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช
- พื้นที่นิทรรศการชั่วคราว	<ul style="list-style-type: none"> - จัดแสดงงานศิลปะที่ทรงคุณค่าต่อการรักษา - แสดงคุณค่าทางความงามของศิลปะร่วมสมัยหลากหลายประเภทอย่างถาวรหรือเปลี่ยนแปลง 1 ปี ต่อครั้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนแสดงงานจิตรกรรม - ส่วนจัดแสดงงานประติมากรรม - ส่วนจัดแสดงงานภาพพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงชื่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง		
1.1 ส่วนนิทรรศการ		
- พื้นที่นิทรรศการ ชั่วคราว (ต่อ)	- แสดงศิลปะประเภทภาพถ่าย - แสดงศิลปะประเภทสื่อผสม - แสดงศิลปะประเภทประติมากรรม	- ส่วนจัดแสดงงานประเภท ภาพถ่าย - ส่วนจัดแสดงประเภท สื่อผสม - ลานอเนกประสงค์
- พื้นที่นิทรรศการ กลางแจ้ง	- เวทีกลางแจ้ง - จัดแสดงผลงานศิลปะ ซึ่งเป็นผลงานที่ ร่วมจัดแสดงทั้งแบบชั่วคราวและถาวร	- ส่วนจัดแสดงงานประเภท ประติมากรรมกลางแจ้ง
1.2 ส่วนเตรียมการจัดแสดง		
	- คิด หัวข้องาน(theme) ในกรณีที่เป็น นิทรรศการที่ทางหอศิลป์จัดประกวดใน โอกาสวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ หรือ คิดหัวข้อการร่วมแสดงงาน และกระจาย ช่างสารให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่สนใจ นำผลงานมาเข้า ร่วมแสดง - รับและส่งผลงานศิลปะที่เข้าร่วมจัด แสดง รวมถึงดูแลรักษาผลงานที่เข้าร่วม จัดแสดง - รับและส่งผลงานศิลปะที่เข้าร่วมจัด แสดง รวมถึงดูแลรักษาผลงานที่เข้าร่วม จัดแสดง	- ฝ่ายภัณฑารักษ์ - พื้นที่ Loading ผลงาน และเคลื่อนย้ายผลงานที่ได้ มาตรฐาน - ฝ่ายทะเบียนวัสดุ - ห้องนายทะเบียน - ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน - ห้องรับวัตถุ - ฝ่ายคลังหอศิลป์ - ห้องแกะและบรรจุหีบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารในส่วนท้ายภาพไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง		
1.2 ส่วนเตรียมการจัดแสดง		
	<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกประวัติชิ้นงาน ถ่ายรูปชิ้นงาน ก่อนจัดแสดงและชื่อศิลปิน เพื่อบันทึก แยกประเภทผลงานศิลปะที่ร่วมเข้าจัดแสดงในแต่ละนิทรรศการก่อนที่จะนำเข้ามา ร่วมแสดงงาน - เตรียมพื้นที่จัดแสดงงาน ร่วมกับศิลปิน ที่เข้าร่วมจัดแสดงงานศิลปะ เพื่อให้ได้ พื้นที่จัดแสดงงานที่เข้ากับประเภทและ ความต้องการของเจ้าของชิ้นงานศิลปะที่ ร่วมจัดแสดง - เตรียมเทคนิคแสงและระบบเทคนิคอื่น ๆ (หากมี) ก่อนเปิดจัดนิทรรศการแต่ละ ครั้ง - ระหว่างการจัดแสดงงาน หากมีผลงาน ที่เข้าร่วมจัดแสดงชำรุด เนื่องด้วยกรณี ใด ๆ ต้องรีบซ่อมแซมหรือติดต่อเจ้าของ งานโดยเร่งด่วน - จัดพื้นที่ประมูลผลงานศิลปะร่วมแสดง และจัดเก็บผลงานศิลปะที่ได้มาตรฐาน หากศิลปินไม่มีพื้นที่เก็บผลงานและ ต้องการเช่าพื้นที่เก็บผลงาน หรือฝาก ทางหอศิลป์จำหน่ายงานต่อจากการจัด แสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ - คลังกลาง - คลังคั่นคว่ำ - ฝ่ายเทคนิคการจัดแสดง - ห้องหัวหน้าฝ่ายสงวน รักษา - ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายสงวน รักษา - ห้องหัวหน้าฝ่ายเทคนิค - ห้องปฏิบัติช่างเทคนิค - ห้องหัวหน้าฝ่ายจัด แสดง - ฝ่ายเทคนิคการจัดแสดง - ห้องหัวหน้าฝ่ายสงวน รักษา - ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายสงวน รักษา - ห้องหัวหน้าฝ่ายเทคนิค - ฝ่ายคลังหอศิลป์ - ห้องนายทะเบียน - ห้องเก็บหีบห่อ - ห้องถ่ายภาพและห้อง มีด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ โดยอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาได้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง		
1.2 ส่วนเตรียมการจัดแสดง		
	<p>- หากศิลปิน หรือกรณีเป็นผลงานร่วมประกวดและจัดแสดงครบกำหนดแล้วของเยาวชน นักเรียน นักศึกษา มีเจ้าหน้าที่จัดส่งผลงานคืนแก่ผู้ร่วมประกวด เพื่อเก็บเป็นผลงานส่วนตัว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายคลังงานเก็บศิลปะ - คลังกลาง - คลังคั่นคว่ำ - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ - ห้องนายทะเบียน - ห้องเสมียน - ฝ่ายประชาสัมพันธ์ - หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ - ห้องคณะกรรมการดำเนินการ - ฝ่ายอาคารและสถานที่ - ห้องหัวหน้าฝ่ายอาคารและสถานที่ - ห้องคณะกรรมการฝ่ายอาคารและสถานที่ - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ - ห้องเสมียน - ฝ่ายคลังหอศิลป์ - ห้องบรรจุหีบห่อ - ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ - คลังคั่นคว่ำ - คลังกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำหรือปรับแก้ส่วนการที่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
2. ส่วนเก็บและซ่อมแซมงาน		
	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อผลงานหรือวัตถุจัดแสดงมาถึงหอศิลป์ จะเก็บไว้ชั่วคราวก่อนเก็บหีบห่อ ตรวจสอบสภาพวัตถุ โดยเจ้าหน้าที่ทะเบียน - จัดทำทะเบียนประจำวัตถุเพื่อจัดแสดงและผลงานที่จัดแสดง - หลังจากทำทะเบียนก็จะทำการถ่ายรูปและเก็บผลงานเพื่อเตรียมแสดง และเก็บอีกครั้งเมื่อจะนิทรรศการครบตามกำหนดเพื่อรอหีบห่อส่งกลับคืนศิลปิน กรณีศิลปินต้องการรับผลงานคืน - ส่วนซ่อมแซมผลงาน กรณีที่ระหว่างจัดแสดงหรือจัดแสดงเสร็จแล้วผลงานมีสภาพชำรุดไปจากเดิม - ถ่ายรูปผลงานหลังจัดแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ - ห้องนายทะเบียน - ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน - ห้องรับวัตถุ - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ - ห้องนายทะเบียน - ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน - ห้องรับวัตถุ - ฝ่ายคลังหอศิลป์ - ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ - ห้องเก็บหีบห่อ - ห้องถ่ายภาพและห้องมืด - ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ - คลังกลาง - คลังค้นคว้า - ฝ่ายเทคนิคและการจัดแสดง - ห้องหัวหน้าฝ่ายสงวนรักษา - ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายสงวนรักษา - ห้องหัวหน้าฝ่ายเทคนิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
3. ส่วนส่งเสริมการศึกษา		
3.1 ห้องสมุดศิลปะ		
	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและให้บริการข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านศิลปะ โดยเฉพาะ - จัดเก็บหลักฐานอ้างอิงและให้บริการหนังสือทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะทุกแขนง ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม ดนตรี การพิมพ์ภาพ ประยุกต์ศิลป์ เป็นต้น ผู้ต้องการใช้ต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ - จัดเก็บและให้บริการหนังสือทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัย และการให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน ที่มีความสนใจ - ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยสื่อต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - โถงทางเข้า - ห้องบรรณารักษ์ - ส่วนเก็บและอ้างอิงหนังสือ - ส่วนเก็บหนังสือ - โซนทัศนศึกษา - พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ - บริการคัดลอกหนังสือ - ห้องซ่อมหนังสือ - โต๊ะรับ – จ่ายหนังสือ
3.2 หอบรรยายใหญ่		
	<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่สำหรับต้อนรับผู้เข้าชม นิทรรศการศิลปะ และพักคอยการฟังบรรยายหรือการแสดงผลงาน - พื้นที่สำหรับรวบรวมคนจำนวนมาก เพื่อประกวดแข่งขันทางศิลปะทุกแขนง ฟังบรรยายหรือเปิดแสดงนิทรรศการ <p>ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้สำคัญ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - โถงต้อนรับ - ส่วนที่นั่ง

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
3. ส่วนส่งเสริมการศึกษา		
3.2 หอบรรยายใหญ่		
	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบและเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับ หอประชุมที่ได้มาตรฐาน เช่น เสียง แสง เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านเวที และด้านหลังเวที - ห้องควบคุมแสง - ห้อง staff หลังเวที - ห้องเก็บของ
3.3 ห้องบรรยายย่อย		
	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมย่อย เช่น บรรยายพิเศษจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือ วิทยากรประจำเดือน 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่นั่งฟังบรรยาย - พื้นที่จัดฉายสไลด์ - ห้องปฏิบัติการทางเสียง - ห้องเก็บของ - พื้นที่ทำงาน - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ โสตทัศนอุปกรณ์
4. ส่วนการให้บริการนักท่องเที่ยว		
	<ul style="list-style-type: none"> - ด้อนรับนักท่องเที่ยว - ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวงการ ศิลปะร่วมสมัยและโดยประสานงานกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - จำหน่ายผลงานศิลปะของทำมือ เครื่อง เขียน และหนังสือ 	<ul style="list-style-type: none"> - โถงทางเข้า - ติดต่อสอบถาม - ส่วนรับของฝาก - ห้องน้ำ - ห้อง ร.ป.ภ. - ห้องปฐมพยาบาล - ส่วนบริการข่าวสารข้อมูล - ฝ่ายประชาสัมพันธ์ - ร้านขายผลงานศิลปะของ ทำมือและเครื่องเขียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
5. ส่วนบริการสาธารณะ		
5.1 โถงทางเข้า		
	<ul style="list-style-type: none"> - ต้อนรับผู้ให้บริการ พักผ่อน ชม นิทรรศการศิลปะ - ให้บริการและอำนวยความสะดวก - ต้อนรับแขกพิเศษของหอศิลป์ 	<ul style="list-style-type: none"> - โถงพักคอย - ติดต่อสอบถาม - ส่วนบริการข้อมูลข่าวสาร - ห้องรับรอง
5.2 ห้องน้ำ		
	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการแก่ผู้ใช้โครงการ - ให้บริการเจ้าหน้าที่ในฝ่ายต่าง ๆ ของหอศิลป์ - เจ้าหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลรักษาทำความสะอาดเป็นประจำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องน้ำ-ผู้ใช้โครงการ - ห้องน้ำ-ส้วมเจ้าหน้าที่ - ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด
5.3 ส่วนที่จอดรถ		
	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการแก่ผู้มาใช้โครงการ - ให้บริการเจ้าหน้าที่โครงการ - เป็นรถของทางหอศิลป์เพื่อให้บริการแก่ผู้เข้าร่วมแสดงงาน - จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรมีอัตราการใช้รถจักรยานยนต์สูง จึงมีพื้นที่ให้บริการผู้มาใช้บริการด้วยรถจักรยานยนต์ด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - ที่จอดรถยนต์ผู้ให้บริการ - ที่จอดรถยนต์ทัศนศึกษาขนาดใหญ่ - ที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่โครงการ - ที่จอดรถบริการของหอศิลป์ - ที่จอดรถจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่และผู้ที่มาใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
5. ส่วนบริการสาธารณะ		
5.4 ลานเอนกประสงค์		
	<ul style="list-style-type: none"> - จัดงานกิจกรรมของจังหวัด - จุดต้อนรับนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - ลานกิจกรรม - เวทีการแสดงกลางแจ้ง - ป้ายโครงการ - ประชาสัมพันธ์ผลงานหรือนิทรรศการที่กำลังจัดแสดง - ห้องอาหาร - ร้านกาแฟ ร้ายขายของว่าง
5.5 ห้องเครื่อง		
	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่พักผ่อน 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนสาธารณะ - งานระบบโครงการ - ห้องควบคุม
6. ส่วนสำนักงานบริหาร		
6.1 ส่วนบริหาร		
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการรับผิดชอบงานทั้งหมดของหอศิลป์ในระดับนโยบาย - ผู้จัดการทำหน้าที่รับผิดชอบงานในแผนกต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องทำงานผู้อำนวยการ - ห้องทำงานผู้จัดการ
6.2 ฝ่ายธุรการ		
	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าฝ่ายธุรการ รับผิดชอบงานในแผนกต่าง ๆ - งานธุรการ - งานการเงิน – งานบัญชี - งานสถิติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย - ส่วนเจ้าหน้าที่ - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูโรงเรียนเพื่อการศึกษานำไปใช้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	องค์ประกอบย่อย
6. ส่วนสำนักงานบริหาร		
6.3 ฝ่ายประชาสัมพันธ์		
	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบงานในแผนกต่างๆ - งานประชาสัมพันธ์ทั้งหมด 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย - ส่วนงานเจ้าหน้าที่
6.4 ฝ่ายบริการ		
	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกงานเทคนิค รับผิดชอบงานเทคนิคต่าง ๆ - แผนกงานช่างศิลป์ รับผิดชอบงานศิลปกรรม - แผนกงานซ่อมบำรุง รับผิดชอบงานระบบต่าง ๆ ภายในอาคาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนงานหัวหน้าช่างเทคนิค - ส่วนงานช่างซ่อมบำรุง - ส่วนงานหัวหน้าช่างศิลป์ - ส่วนงานช่างศิลปกรรม - ส่วนงานหัวหน้าช่างซ่อม
6.5 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ		
	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแลเรื่องการและดูแลเรื่องลงทะเบียนทำประวัติศิลปวัตถุ รวมถึงควบคุมการยืมและตรวจตราบัญชี - ดำเนินการลงทะเบียนศิลปวัตถุ ทำบัญชีตรวจสอบศิลปวัตถุ ในการรับเข้า-ออก ทำบัตรประจำวัตถุ จำแนกศิลปวัตถุเป็นหมวดหมู่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย - ส่วนงานเจ้าหน้าที่
6.6 ฝ่ายรักษาอาคารและสถานที่		
	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกงานอาคารสถานที่ - แผนกรักษาความปลอดภัยภายในอาคาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนงานหัวหน้าแผนก - ส่วนติดต่อสอบถาม - ห้องพยาบาล - ส่วนงานหัวหน้ายาม - ชุมนยามรักษาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางสรุปการแบ่งลักษณะการใช้อาคารเป็น 5 กลุ่มซึ่งเป็นที่มาขององค์ประกอบหลักของโครงการดังนี้

5.2.1 ส่วนสำนักงานบริหารโครงการ

5.2.1.1 พื้นที่ส่วนกลาง

- 1) ส่วนรับแขก-พักคอย (waiting area)
- 2) ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)
- 3) ส่วนห้องประชุม (Meeting room)

5.2.1.2 ฝ่ายสำนักงานบริหาร

- 1) หัวหน้าฝ่ายธุรการ
- 2) ส่วนทำงานคณะกรรมการดำเนินการธุรการ

5.2.1.3 ฝ่ายประชาสัมพันธ์

- 1) ห้องหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์
- 2) ห้องคณะกรรมการดำเนินการฝ่ายประชาสัมพันธ์

5.2.1.4 ฝ่ายบริการทั่วไป

- 1) หัวหน้าฝ่ายทะเบียนวัตถุ
- 2) ส่วนทำงานคณะกรรมการฝ่ายทะเบียนวัตถุ

5.2.1.5 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ

- 1) ห้องหัวหน้าฝ่ายบริการทั่วไป
- 2) ห้องคณะกรรมการดำเนินการ

5.2.1.6 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ

- 1) หัวหน้าฝ่ายรักษาอาคารสถานที่
- 2) ส่วนทำงานคณะกรรมการฝ่ายรักษาอาคารสถานที่

5.2.2 ส่วนส่งเสริมการศึกษา

5.2.1.1 ห้องสมุดศิลปะ (Library) ให้บริการแก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้า ศิลปะด้วยตนเอง รวมถึงเจ้าหน้าที่โครงการ ประกอบด้วย

- 1) โถงทางเข้า - ออก
- 2) ส่วนโต๊ะรับ - จ่ายหนังสือ
- 3) ส่วนตู้บัตรรายการ
- 4) พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ
- 5) ส่วนเก็บหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6) ส่วนโสตทัศนศึกษา
- 7) ห้องบรรณารักษ์
- 8) ส่วนบริการคัดลอกหนังสือ
- 9) ห้องซ่อมหนังสือ

5.2.1.2 2. หอบรรยายใหญ่ (Auditorium) ใช้เป็นที่แสดง ปาฐกถา ฉาย ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และทำการแสดงศิลปะ (PERFORMANCE) ประกอบด้วย

- 1) โถงต้อนรับ
- 2) ส่วนที่นั่ง
- 3) ด้านเวที, หลังเวที
- 4) ห้องควบคุมเสียงและแสง
- 5) ห้อง staff หลังเวที
- 6) ห้องเก็บของ

5.2.1. 3. ห้องบรรยายย่อย ใช้เป็นที่สำหรับจัดกิจกรรม และแสดงศิลปะการจัดวาง (INSTALLATION ART) จำนวน 2 ห้อง

- 1) พื้นที่นั่งฟังบรรยาย
- 2) พื้นที่จัดฉายสไลด์
- 3) ส่วนเตรียมการบรรยาย
- 4) ห้องปฏิบัติการทางเสียง
- 5) ห้องเก็บของ
- 6) พื้นที่ทำงาน
- 7) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์

5.2.1. 4. ฝ่ายเทคนิคและการจัดแสดง

- 1) ห้องหัวหน้าฝ่ายสงวนรักษา
- 2) ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายสงวนรักษา
- 3) ห้องหัวหน้าฝ่ายเทคนิค
- 4) ห้องปฏิบัติช่างเทคนิค
- 5) ห้องหัวหน้าฝ่ายจัดแสดง
- 6) ห้องเจ้าหน้าที่จัดแสดง
- 7) ห้องผู้เชี่ยวชาญด้านแสดง

5.2.1. 5. ฝ่ายการศึกษา

- 1) หัวหน้าฝ่ายการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลบางประการที่ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2) เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา
- 3) เจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรมและนำชม

5.2.1. 6. ฝ่ายวิชาการ

- 1) ห้องทำงานหัวหน้าภัณฑารักษ์
- 2) ห้องภัณฑารักษ์จิตรกรรม
- 3) ห้องภัณฑารักษ์ประติมากรรม
- 4) ห้องภัณฑารักษ์ภาพพิมพ์
- 5) ห้องภัณฑารักษ์มณฑานศิลป์
- 6) ห้องภัณฑารักษ์นิเทศศิลป์

5.2.1. 7. ฝ่ายทะเบียนวัตถุ

- 1) ห้องนายทะเบียน
- 2) ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน
- 3) ห้องเสมียน
- 4) ห้องรับวัตถุ

5.2.1. 8. ฝ่ายคลังหอศิลป์

- 1) ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ
- 2) ห้องเก็บหีบห่อ
- 3) ห้องถ่ายภาพและห้องมีด

5.2.1. 9. ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ

- 1) คลังกลาง
- 2) คลังคั่นคว่ำ

5.2.3 ส่วนส่งเสริมการศึกษา

5.2.3.1 ห้องนิทรรศการถาวร (Permanent Exhibition) เป็นส่วนแสดงงานที่สลับสับเปลี่ยนกันในคลังพิพิธภัณฑ์ โดยทั่วไปจะเฉลี่ย 2-5 ปี จากการวิเคราะห์ จะมีงานศิลปะในแต่ละส่วนไม่เท่ากันและลักษณะการชมงานที่แตกต่างกัน ตาม ประเภทของผลงานศิลปะนั้น ๆ ดังนี้

1) ส่วนแสดงนิทรรศการถาวร

- ส่วนจัดแสดงงานศิลปะประเภทประติมากรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับส่วนจัดแสดงงานประเภทจิตรกรรม มอนูเมนต์ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ส่วนจัดแสดงงานของศิลปินกิตติมศักดิ์

- ส่วนจัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัยพื้นถิ่น

- ส่วนนิทรรศการความรู้และความเป็นมาทางด้านศิลปะร่วมสมัย
- ส่วนแสดงหุ่นจำลองโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช

“ในที่นี่จะนำเอาจำนวนผลงานทั้งหมดที่เคยมีในหอศิลป์อาคารตัวอย่างมาคิดค่าเฉลี่ยเป็นตาราง”

2) ส่วนแสดงนิทรรศการ ชั่วคราว (Temporary Exhibition) ห้อง นิ ท ร ร ศ ก า ร ชั่วคราว เป็นส่วนแสดงนิทรรศการ เป็นนิทรรศการพิเศษที่จัดเปลี่ยนไปตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ และเป็นส่วนดึงดูดผู้ชมได้ดีที่สุด ระยะเวลา ในการจัดแสดงนิทรรศการกำหนดเดือนต่อเดือน จึงมีการโยกย้ายและจัดใหม่อยู่เสมอ

- ส่วนจัดแสดงประเภทจิตรกรรม
- ส่วนจัดแสดงงานประติมากรรม
- ส่วนจัดแสดงงานประเภทภาพพิมพ์
- ส่วนจัดแสดงงานประเภทภาพถ่าย
- ส่วนจัดแสดงประเภทสื่อผสม
- ลานอเนกประสงค์

“นำเอาจำนวนผลงานทั้งหมดที่เคยจัดในหอศิลป์อาคารตัวอย่างมาคิดเป็นค่าเฉลี่ยเป็นตาราง”

3) ส่วนแสดงนิทรรศการกลางแจ้ง เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับจัดแสดงงานที่ต้องการสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบ หรือเป็นผลงานประติมากรรมที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศมีเกิดผลดี หากอยู่ในสภาวะกลางแจ้ง นอกจากจะใช้เป็นที่แสดงงานแล้วยังใช้เป็นที่ส่วนพักผ่อนและพบปะสังสรรค์ของผู้ชมและศิลปินเป็นอย่างดี ประมาณพื้นที่ใช้งานเป็นทั้งหมดที่เป็นที่ว่างภายนอกอาคาร

- ส่วนจัดแสดงงานประติมากรรมกลางแจ้ง

5.2.4 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ

5.2.4.1 1 โถงทางเข้า (Entrance Hall) เป็นจุดรวมผู้ใช้บริการก่อนจะแยก ไปยัง ส่วนต่าง ๆ ในส่วนโถงทางเข้า มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

- 1) โถงทางเข้า
- 2) โถงพักคอย
- 3) ติดต่อสอบถาม
- 4) ส่วนบริการข้อมูลข่าวสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ 5) ห้องรับรอง เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ 6) ส่วนรับฝากของ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 7) ร้านขายผลงานศิลปะของทำมือและเครื่องเขียน

- 8) ลานเอนกประสงค์
- 9) ร้านกาแฟ และร้านขายของว่าง
- 10) รักษาความปลอดภัย
- 11) ตู้โทรศัพท์
- 12) ห้องน้ำ
- 13) ห้อง ร.ป.ภ.
- 15) ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด
- 16) ห้องปฐมพยาบาล

5.2.4.1 2 ห้องอาหาร (Cafeteria) ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ส่วนรับประทานอาหาร
- 2) ครัว
- 3) เคาน์เตอร์บริการ
- 4) ห้องน้ำ
- 5) ส่วนเก็บของ

5.2.4.1 3 ที่จอดรถ

- 1) ที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการ
- 2) ที่จอดรถยนต์ที่ต้นศึกษาขนาดใหญ่
- 3) ที่จอดรถสำหรับคนพิการ
- 4) ที่จอดรถยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่
- 5) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่
- 6) ที่จอดรถยนต์บริการของหอศิลป์
- 7) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ผู้มาใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.5 ส่วนบริการอาคาร

5.2.4.1 1 ส่วนทำงานแผนกงานซ่อมบำรุง- เลขานุการ

- 1) ส่วนเก็บของแม่บ้าน
- 2) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอก
- 3) ห้องพักรักษา

5.2.4.1 2 ส่วนงานระบบ

- 1) ปรับอากาศ
- 2) บั๊มน้ำ
- 3) ไฟฟ้า

5.2.4.1 3 ห้องขยะ

5.2.4.1 4 ห้องเก็บอุปกรณ์และครุภัณฑ์

5.3 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ

5.3.1 ส่วนการจัดห้องแสดง

ห้องแสดงนิทรรศการศิลปะสถานต่าง ๆ มักมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราว และลักษณะการจัดแสดงไปตามประเภทของงานศิลปะในแต่ละครั้งของห้อง แสดงอยู่เสมอการเปลี่ยนแปลงห้องแสดงบ่อย ๆ รวมถึงวัตถุที่จัดแสดงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นประชาชนให้อยากเข้าชมงานในนิทรรศการศิลปะมากยิ่งขึ้น

หลักสำคัญของการวางผังรูปห้องแสดงนั้น ก็ไม่จำกัดรูปแบบลักษณะ แน่นจนแต่อย่างใด หากแต่มากขึ้นอยู่กับประเภท ขนาด และจำนวนของชิ้นงานในการจัดแสดงนั้น ๆ โดยปกติไม่ควรจัดประเภทของงานหลายหลาย ประเภทไว้ในเส้นทางเดียวกัน เพราะจะทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการชม โดยคำนึงถึงหลักสำคัญดังนี้

1) ในห้องแสดง ในบางกรณีและประเภทของงานบางชนิด ไม่ควรปล่อยให้ห้องโล่งจนมองดูเกิดความอ้างว้าง เพราะหากห้องแสดงโล่งแล้ว เป็นการดึงให้ประชาชนเดินผ่านไปอย่างรวดเร็ว โดยไม่ได้พิจารณาเรื่องราวและวัตถุต่างๆ

2) การวางแผนหรือฉากแสดงผลงาน ยกย่อง ควรจะได้เรียงลำดับเรื่องราว ของ เรื่องที่จัดแสดง ว่าอะไรเป็นเรื่องที่ 1 อะไรเป็นเรื่องที่ 2 เรื่องที่ 3 ฯลฯ ตามลำดับจนสิ้นสุดการแสดง

3) ขนาดของแผนหรือฉากแสดงผลงาน ตลอดจนสีที่ใช้ในการทาแผนจะมีความหนักเบา มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของชิ้นงานที่แสดง และห้องแสดง ควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงสีของแผนต่างๆทุกครั้งที่มีการเปลี่ยน นิทรรศการ ตามความเหมาะสม แต่ควรระมัดระวัง

ของสีไม่ควรดูฉูดฉาด ควรเป็นสีที่มองแล้วมีความเย็นตา สบายใจ และชวนแก่การมอง โดยปกติจะนิยมใช้สีขาว

4) เนื้อที่ระหว่างแผงหรือฉากแสดงผลงานแต่ละตอน ไม่ควรน้อยจนผู้เข้าชมต้องเบียดเสียดกันเดิน ควรมีช่องว่างให้ผู้เข้าชมสามารถเคลื่อนไหวไปมาได้อย่างสะดวก และให้ผู้ชมเคลื่อนไหวไปตามเนื้อหาที่จัดแสดงโดยอัตโนมัติ

5) ผังของห้องแสดงต้องไม่ยักเยื้องมากเกินไป จนทำให้เกิดความรู้สึกว่าหลงทาง และไม่ทราบว่าคุณเองอยู่จุดไหนของอาคารและห้องแสดง

6) ควรจะให้แผงหรือฉากแสดงผลงานแต่ละตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน โดยที่ผู้ชมมีอิสระในการเคลื่อนไหวไปตามความต้องการของภัณฑารักษ์ หรือเลือกชมเอาตามความสนใจของตนเอง ระหว่างแผงหรือฉากแสดงผลงาน แต่ละช่วงควรมีเนื้อที่มากพอที่จะหมุนเวียนหรือแหวกการจราจรภายในได้สะดวก

5.3.1.1 การแบ่งห้องในนิทรรศการ

1) Room to Room Arrangement

เป็นการจัดให้ผู้เข้าชมจากห้องหนึ่งไปยังอีกห้องหนึ่งเรื่อยไปจนครบโดยไม่มีตัองย้อนกลับแต่เมื่อปิดห้องหนึ่งจะทำให้เกิดการติดขัด

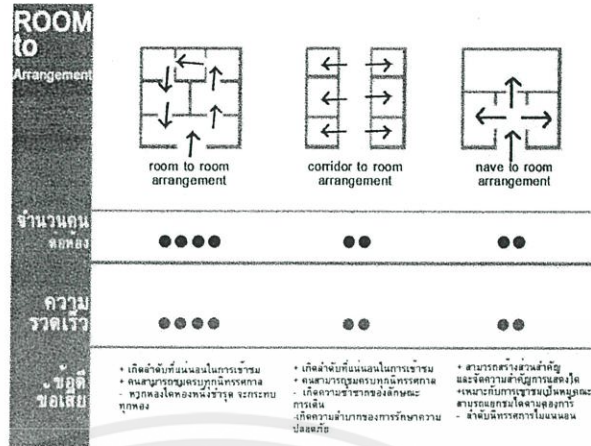
2) Corridor to Room Arrangement

แบบมีทางเดินหรือ Corridor อยู่ตรงกลาง มีทางเดินแยกเข้าห้องแสดงผลงาน แต่ละห้องจะมีทางเข้าออกโดยตรง ไม่ต้องผ่านห้องอื่นๆ แต่จะลำบากในการรักษาความปลอดภัย

3) Nave to Room Arrangement

อยู่ตรงกลางเป็นห้องโถงมีห้องแสดงผลงานอยู่โดยรอบ เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็นกลุ่ม ซึ่งจะแยกเข้าชมงานแสดงในแต่ละห้องได้ตามต้องการ

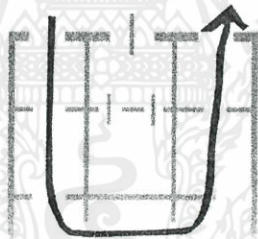
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5. 1 Diagram อธิบายการแบ่งห้องนิทรรศการ

ตัวอย่างการจัดห้องแสดงแบบต่างๆ

1) เป็นห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัสพอสมควร มีประตูทางเข้าออกอย่างละประตูแทนที่จะใช้ผนังทั้งสี่ของห้องจัด ก็อาจแบ่งซอยย่อยออกเป็นห้องเล็กๆ โดยใช้แผงหรือตู้เข้ามาแทนทำให้มีเนื้อที่สำหรับการจัดแสดงมากขึ้น และผู้ชมสามารถชมวัตถุและเรื่องได้ตามลำดับเหตุการณ์ วัตถุที่เป็นลำริดอาจไว้กลางห้องเพื่อกันความชื้นจากผนัง

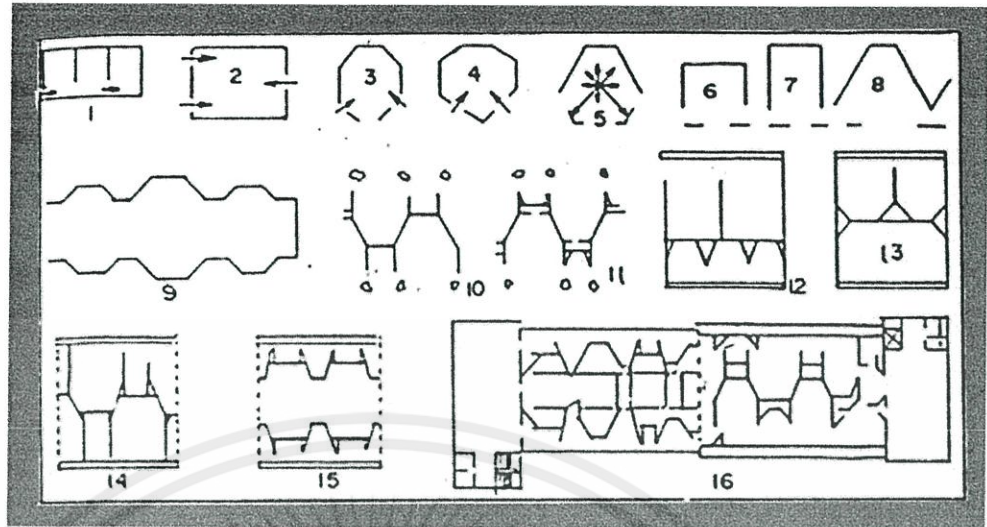

รูปที่ 5. 2 การจัดห้องแสดงสี่เหลี่ยมจัตุรัส

2) การแบ่งซอยห้องด้วยประตูทางเข้าต่างๆ ไม่ควรปล่อยให้ห้องโล่งเกินไป โดยผู้ชมมองเห็นทะลุห้องจัดแสดงจากการไหลเข้าไปที่ทางเข้าเท่านั้น วิธีการสะดวกกับการรักษาความปลอดภัยแต่ไม่ดึงดูดผู้ชมที่ยังเร่งรีบให้อยากเดินดูด้วยความรวดเร็ว

ที่มา : ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ สติมา เมียนละม้าย . 2550. “ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า

คุณทหาร ลาดกระบัง.

รูปที่ 5. 3 แสดงการขอยผังห้อง²

ตามผังที่ 1 เป็นการแสดงให้เห็นประตูทางเข้าห้องแสดงที่ผ่านไปหลายห้อง เหมาะสำหรับการจัดทำตู้ติดผนังหรือแขวนภาพเขียน เพราะห้องแสดงบังคับผู้ชมให้ เรียงลำดับไปตั้งแต่ทางเข้า ส่วนรูปที่ 2-8 เป็นประตูเข้าออกคู่โดยการวางผังเป็นรูปต่างๆ เพื่อหลบผนังรูปสี่เหลี่ยมที่จำเจ เป็นการเปลี่ยนแปลงสายตาและความจำเจของประชาชน สำหรับผังรูปห้องแสดงที่ 9 – 15 มีการยกเยื้ององค์ประกอบของห้องแสดงแบบต่างๆ ซึ่ง เน้นในเรื่องการเคลื่อนไหวของผู้ชม ให้เห็นเรื่องราวเป็นตอนสำหรับภาพสุดท้ายคือผนัง หมายเลข 16 นั้น ด้านซ้ายเป็นผนังชั้นล่าง ส่วนด้านขวาเป็นผนังชั้นที่ 2 ของ พิพิธภัณฑ์สถาน มหาวิทยาลัย บริณสตัน พิงส์เกต ว่าการจัดผังห้องแสดงภายในนั้น คือ การประยุกต์ห้องหมายเลข 9 – 15 มาจัดทำขึ้นเอง

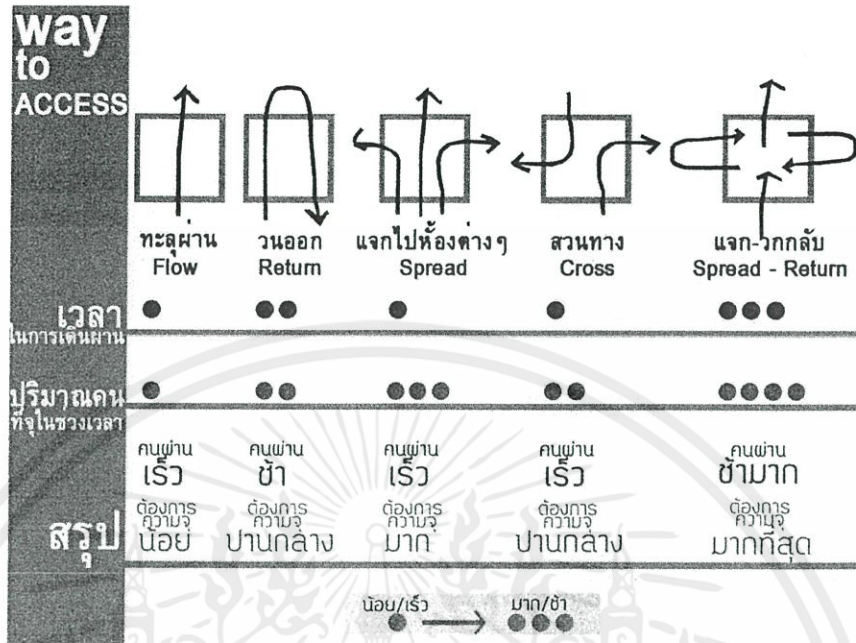
5.3.1.2 การเข้าถึงห้องนิทรรศการ

การเข้าถึงห้องจัดแสดงแบ่งเป็น 5 แบบ ดังนี้

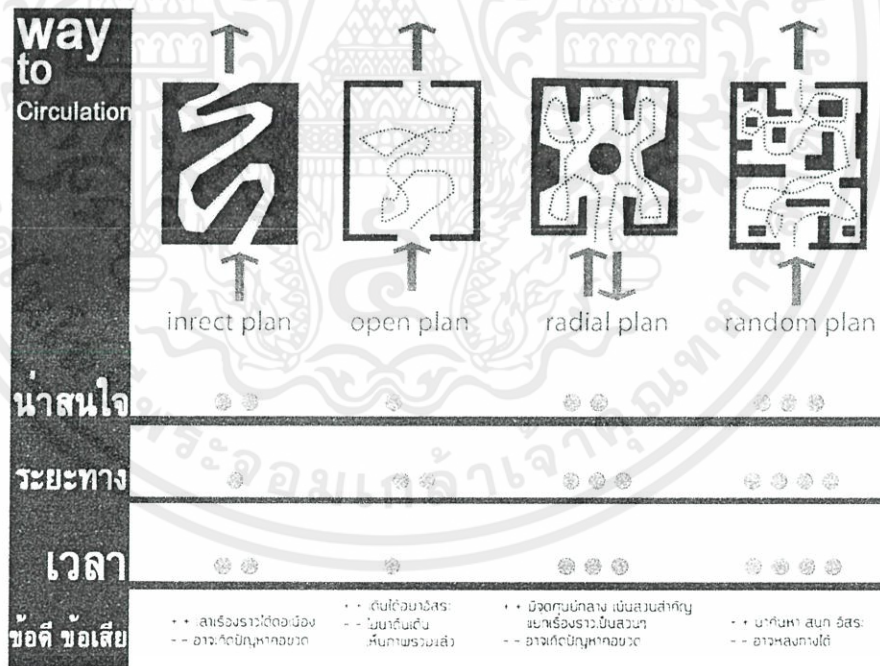
- 1) การเข้าถึงแบบทะลุผ่าน
- 2) การเข้าแล้ววนออก
- 3) การเข้าแล้วแยกแวกไปยังห้องเล็กต่างๆ
- 4) การเข้าถึงจากสองฝั่งสวนทางกัน
- 5) การแยก วกกลับแล้วไปยังนิทรรศการอื่นต่อ

โดยทั้งห้าลักษณะอธิบายผ่านแผนภูมิแจกแจงลักษณะ ได้ดังนี้

² ที่มา : ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ สติมา เมียนละม้าย . 2550. "ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี." วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า

รูปที่ 5. 4 Diagram อธิบายประเภทการเข้าถึงห้องในนิทรรศการ

รูปที่ 5. 5 Diagram อธิบายประเภททางสัญจรในห้องนิทรรศการ

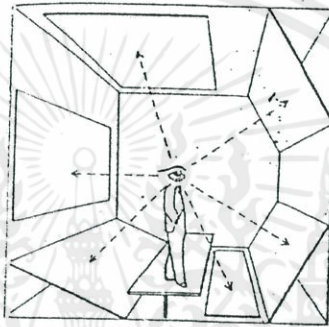
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.13 ระบบการจัดแสดงและขอบเขตการมองเห็น

1) ขอบเขตการมองเห็น

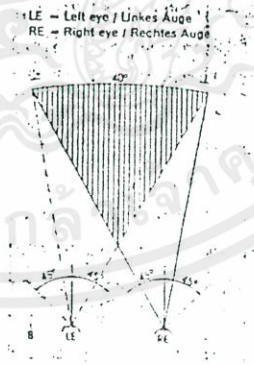
มุมมองของมนุษย์ที่ไม่ต้องหันศีรษะใช้ประมาณ 40 องศา ความจริงมุมมองของมนุษย์มากกว่า

A. พิจารณารูปภาพข้างล่างนี้ ผู้ดูภาพที่กำลังภาพๆหนึ่งหรือตามที่จัดเป็นกลุ่มก็ตาม ผู้ดูจะหมุนศีรษะหรือหมุนตัวเพื่อดูภาพอื่นๆ ดังนี้แสดงโดย Herbert Bayer ในปี 1939 แสดงว่า มนุษย์สามารถมองดูภาพได้ทุกทิศทุกทางทั้งด้านข้าง ด้านล่าง ด้านหลัง และ ด้านบน

รูปที่ 5. 6 ลักษณะการมองเห็นของมนุษย์

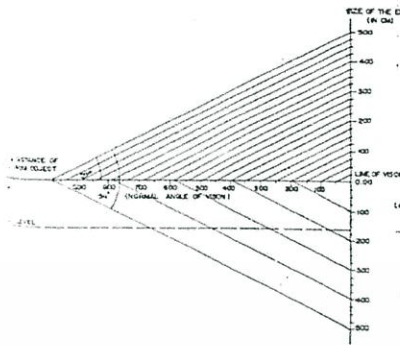
B. แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตาคปกติที่มี 2 ตา มุมที่สามารถแลเห็นได้ มีประมาณ 120 องศา แต่เราไม่ใช้ค่านี เพราะผู้ดูต้องหันศีรษะ ใช้เพียง 40 องศาซึ่งไม่จำเป็นต้องหันศีรษะ

รูปที่ 5. 7 ขอบเขตการมองเห็นของสายตาคปกติ³

C. กำหนดมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์ไว้ 27 องศาเหนือระดับสายตา และ 27 องศา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าได้ ระดับสายตา เป็นมุมมองที่สะดวกสบายที่สุด โดยไม่ต้องก้มหรือเงยศีรษะ² ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

³ จากข้อมูล Sight, Light W.C. Weston, H.K.Lenis, Second Edition

รูปที่ 5.8 มุมมองทางด้านหน้าของมนุษย์⁴

5.3.1.4 ขนาดของห้องจัดแสดง

เทคนิคการจัดแสดง (Presentation Techniques)

โดยหลักการพื้นฐาน (Basic Principles) การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถาน ทุกประเภท ยึดถือหลักการเดียวกัน แต่เทคนิคการจัดแสดงแตกต่างกันไปตามประเภทของวัตถุ มีวิธีการและเทคนิคต่างๆ ได้แก่

1) เทคนิคการจัดแสดงเพื่อความงาม (Esthetic Presentation)

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดแสดงศิลปวัตถุของพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะ และหอศิลป์ เทคนิคอยู่ที่การจัดวางรูปห้องให้มีพื้นหลัง ให้แสงสว่างแก่วัตถุ มีการออกแบบตู้และแท่นที่เหมาะสมสวยงาม ในพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะจะไม่พบการเขียนป้ายบรรยายรูปถ่ายแผนที่ แผนที่ประกอบ วัตถุ ป้ายบรรยายจะแยกอยู่ส่วนหนึ่ง จะไม่มีสิ่งใดมา อยู่ใกล้รบกวนสายตาของผู้ชม สิ่งที่ต้องเด่นและดึงดูดสายตาของผู้ชมมากที่สุดคือ ศิลปวัตถุองค์ประกอบที่ใช้ เช่น สีพื้นหลัง จะต้องเป็นสีที่ช่วยส่งเสริมวัตถุให้ดูเด่น ไม่ใช่สีจืดจาง

แสงที่ใช้กับศิลปวัตถุก็เช่นเดียวกันมีความสำคัญมากสำหรับพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะ ของชนิดใดต้องการแสงจ้า แสงตรง หรือแสงจากด้านข้าง การให้แสงสำหรับประติมากรรมจะต้องไม่ทำให้ ประติมากรรมแบน แต่ต้องเป็นแสงที่ช่วยให้ประติมากรรมเด่นขึ้น ในบางพิพิธภัณฑ์พยายามใช้แสงไฟด้วยเทคนิคต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความ ประทับใจ เช่น ให้ห้องมืดและใช้ไฟส่องไปที่วัตถุ และโดยทั่วไปแสง สลัวในลักษณะเช่นนี้ผู้ชมจะเพลิดเพลิน แต่ไม่สามารถจะดูรายละเอียดของวัตถุที่จัดแสดงได้อย่างเต็มที่

2) การจัดแสดงให้ความรู้ (Instructional Presentation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁴ Ernst Neufert . Architects' Data ,London

หรืออาจจะเรียกว่าการจัดแสดงให้เกิดปัญญา (Intellectual Presentation) เป็นการจัดแสดงที่ใช้การบรรยาย ภาพถ่าย ภาพเขียน แผนที่ แผนภูมิหรือองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะให้เรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องที่จัดแสดงนั้นๆ พิพิธภัณฑ์สถานประเภทต่างๆนอกจากประเภทศิลปะแล้ว จะใช้การจัดแสดงเพื่อให้ความรู้เป็นหลักสำคัญ เทคนิคซึ่งการใช้ องค์ประกอบเพื่อบรรยายให้เรื่องราว มีวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ภาพถ่ายขนาดใหญ่เป็นพื้นหลัง ให้ Graphic Art ตกแต่งประกอบการจัดแสดงวัตถุ การจัดแสดงดังกล่าวบางที่เรียกว่า Explanatory Exhibition

3) การจัดแสดงตามสภาพธรรมชาติ (Natural Context Presentation)

การจัดแสดงวัตถุให้เห็นตามสภาพจริงตามธรรมชาติของวัตถุนั้น ส่วนใหญ่เป็นการจัดแสดงใตพิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์ธรรมชาติ (Natural History Museum) โดยใช้เทคนิคจัดฉากละคร (Diorama Technique) หลักการสำคัญคือจัดแสดงให้เหมือนจริงตามธรรมชาติให้มากที่สุด

4) การจัดแสดงตามสภาพจริง (Authentic Setting Presentation)

ในพิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปะ นิยมการจัดแสดงตามสภาพเป็นจริงตามสมัย เรียกว่า Period Room Technique เช่นพิพิธภัณฑ์สถานบ้านประวัติศาสตร์ บ้านบุคคลสำคัญ ทุกอย่างภายใน บ้านจะรักษาไว้ในสภาพเดิมเหมือนเมื่อยังมีชีวิตอาศัยในบ้านนั้นๆ เทคนิคการจัดแสดงตามสภาพจริง ทำให้ผู้ชมสนุกเพลิดเพลินและเรียนรู้

ได้โดยง่าย โดยไม่ต้องบรรยายด้วยข้อความ

5) เทคนิคกดปุ่ม (Push Button Presentation)

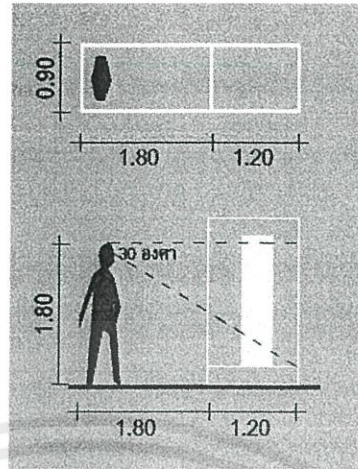
การจัดแสดงสำหรับเยาวชนนิยมให้เด็กได้ใช้ประสาททั้งหมดไม่ใช้การชมแต่ตาเพียงอย่างเดียว แต่อาจจะตาดู หูฟัง มือกดปุ่มหรือหุมนุ อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ เทคนิคการจัดแสดงด้วยวิธีดังกล่าวนี้ เป็นหลักการที่ใช้กันโดยทั่วไปในพิพิธภัณฑ์สถานตามแต่ความเหมาะสม ในกรณีของหอศิลป์จะใช้องค์ประกอบลักษณะนี้ในผลงานศิลปะประเภท สื่อผสม และ ดัดแปลงปรับปรุงอยู่เสมอ และที่สำคัญคือจะใช้เทคนิคอย่างใดต้องมีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด และ เข้าใจในหลักการของเทคนิคการจัดแสดงแต่ละวิธี

การจัดแสดงของโครงการได้เลือกใช้การจัดแสดงในแต่ละส่วนตามความเหมาะสม ดังกล่าว โดยแบ่งเป็น 6 ประเภท

ก) ตู้แสดง (Display)

ลักษณะเป็นตู้แสดงยกฐานสูง 0.30 เมตร เป็นตู้กระจกเพื่อป้องกันฝุ่น และ ความชื้นจากอากาศ ใช้พื้นที่ในการจัดแสดง ประมาณ 2.70 ตารางเมตร

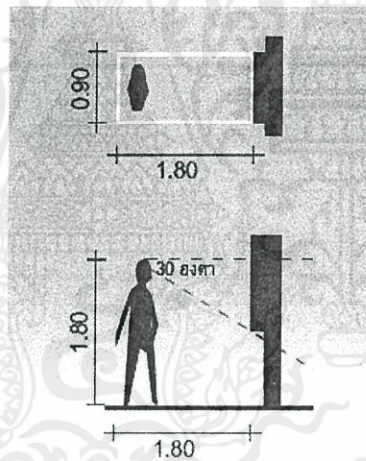
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษายเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องหน้า และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.9 แสดงแบบตู้แสดง⁵

ข) แผ่นภาพ (Board)

เป็นแผ่นรูปภาพและคำอธิบายประกอบผลงานที่แสดงในส่วนนิทรรศการใช้พื้นที่ในการจัดแสดง ประมาณ 1.60 ตารางเมตร

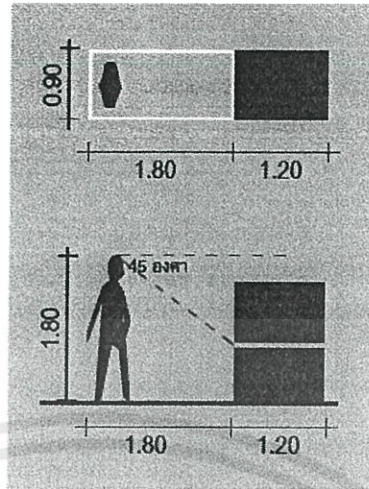

รูปที่ 5.10 แสดงลักษณะการจัดแผ่นภาพจัดแสดง³

ค) กล่องแสดง (Box Stand)

เป็นโต๊ะแสดงผลงานสูง 0.90 เมตร ด้านบนมีกระจกครอบ ป้องกันฝุ่นใช้พื้นที่ในการจัดแสดง ประมาณ 2.16 ตารางเมตร

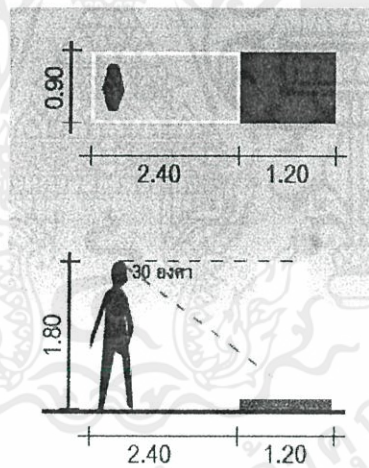
⁵ ที่มา : ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ สติมา เมียนละม้าย . 2550. "ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี." วิทยานิพนธ์สถาบันพัฒนกรรมศาสตร์บัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.

รูปที่ 5.11 แสดงแบบกล่องแสดงนิทรรศการ³

ง) ตั้งพื้น (Floor)

ชั้นงานที่มีขนาดใหญ่ ไม่สามารถบรรจุในที่เก็บ และทนต่อ สภาพอากาศภายนอก จะใช้วิธีการจัดแสดงบนพื้นพรม

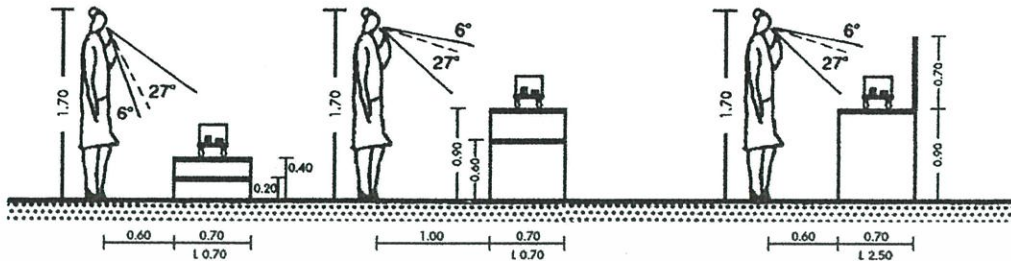

รูปที่ 5.12 แสดงแบบแสดงตั้งพื้นนิทรรศการ³⁶

ลักษณะการจัดวาง Exhibition Model ตามขนาดวัตถุที่แตกต่างกันไป

³ ที่มา : ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ สติมา เมียนละม้าย . 2550. “ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์สเถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.

M objects
 เนื้อที่ stand เท่ากัน
 ระยะห่างจากผู้ชมต่างกัน

Minimum 0.91 sq.m.

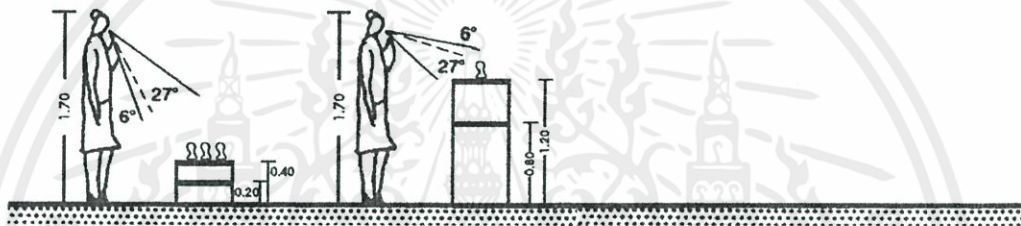
Maximum 1.19 sq.m.

Process Diorama 3.25 sq.m.

ระยะห่างผู้ชมมีระยะเดียวเพราะเป็นวัตถุขนาดเล็ก
 ไม่มีการจัด diorama Min-Max ใช้ระยะห่างเท่ากันเพราะวางใกล้ได้

diorama ขนาดเล็ก เนื้อที่แคบยาวสำหรับ
 แสดงลำดับ(sequence) ในแนวยาว
 จำลองสภาพแวดล้อม ระยะใกล้

S objects
 ระยะห่างผู้ชมมีระยะเดียว
 เพราะเป็นวัตถุขนาดเล็ก

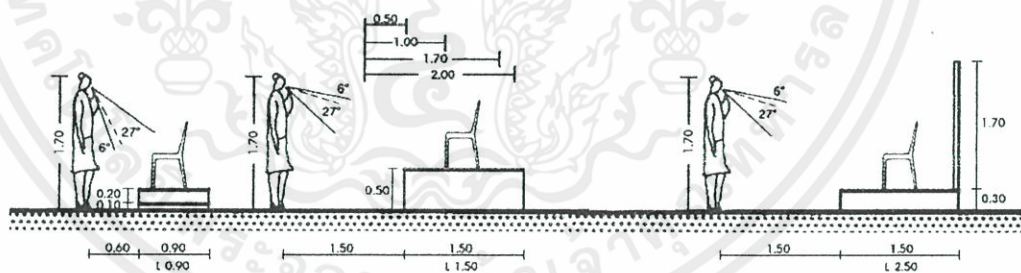

Minimum: 1 unit
 4 objects
 0.55 sq.m.

Maximum: 1 unit
 1 objects
 0.55 sq.m.

ระยะห่างผู้ชมมีระยะเดียวเพราะเป็นวัตถุขนาดเล็ก
 ไม่มีการจัด diorama Min-Max ใช้ระยะห่างเท่ากันเพราะวางใกล้ได้

L objects
 เนื้อที่ stand เท่ากัน
 ระยะห่างจากผู้ชมต่างกัน

Minimum 1.35 sq.m.

Maximum 4.50 sq.m.

Process Diorama 7.50 sq.m.

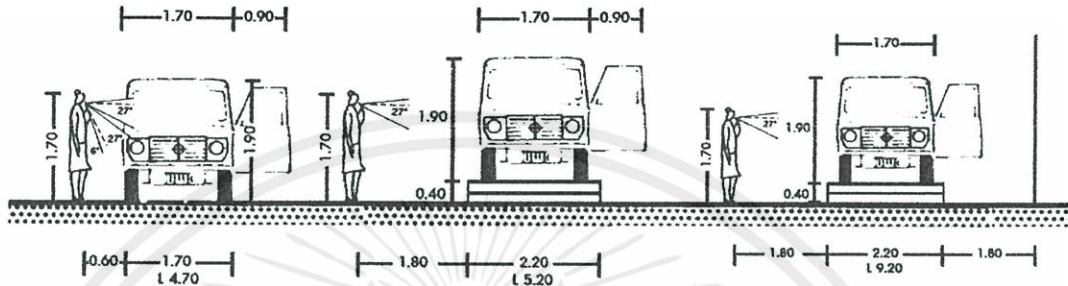
ฐานสูงปรับลดระยะความสูงเพื่อลดแทนความสูงของวัตถุ

พื้นที่สำหรับจัดแสดงบรรยากาศและ
 Process เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่มากกว่า
 ตามสัดส่วนขนาดวัตถุ

รูปที่ 5.13 INTERIOR GRAPHIC แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ⁷

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มอบไว้สำหรับครูใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ
 จังหวัดเพชรบุรี" วิทยาลัยนพนธ์สถาบันพัฒนศึกษาศาสตร์บัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า

XL objects
 เบื้อง stand เก้าอี้
 ระยะห่างจากผู้ชมต่างกัน

Minimum 10.81 sq.m.

Maximum 20.8 sq.m.

Process Diorama 53.36 sq.m.

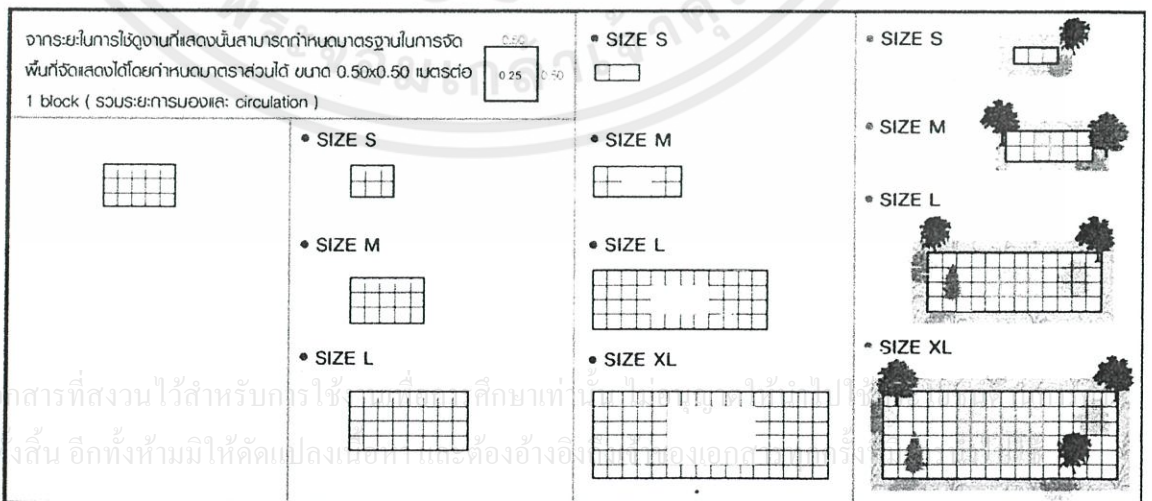
ใช้กรณีศึกษาขนาดรถยนต์เป็นตัวอย่าง
 เพราะเป็นขอบเขตวัตถุที่ใหญ่ที่สุดของโครงการ

Diorama ครอบคลุมถึง interior space
 ไล่ลำดับการเปลี่ยนแปลงจากวัสดุเริ่มต้น
 มาเป็น end product

รูปที่ 5.14 INTERIOR GRAPHIC แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ

ที่มา : ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ สถาปัตยกรรมบัณฑิต

ขนาดพื้นที่ในการติดตั้งนิทรรศการ ใช้อ้างอิงสำหรับการติดตั้งนิทรรศการ ชั่วคราวที่มี การปรับเปลี่ยนลักษณะพื้นที่การจัดแสดงที่แตกต่างไปในแต่ละครั้ง โดยคิด ระบบ Modular ของพื้นที่จัดแสดงเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้ งาน แต่การติดตั้งและ วัสดุอุปกรณ์ยังมีขนาดมาตรฐาน ทำให้ง่ายต่อการติดตั้ง ขนย้ายและ ซ่อมแซมนิทรรศการ โดย ขนาดตู้งานแสดงที่กำหนดขึ้นนั้นมีขนาดมาตรฐานที่ 0.50 ม. x 0.50 ม. เมื่อคิดคำนวณพื้นที่ใน การติดตั้งในลักษณะต่างๆจะมีขนาดดังภาพกราฟิกที่ ปรากฏ ดังนี้

รูปที่ 5.15 ขนาดพื้นที่ในการติดตั้งนิทรรศการ

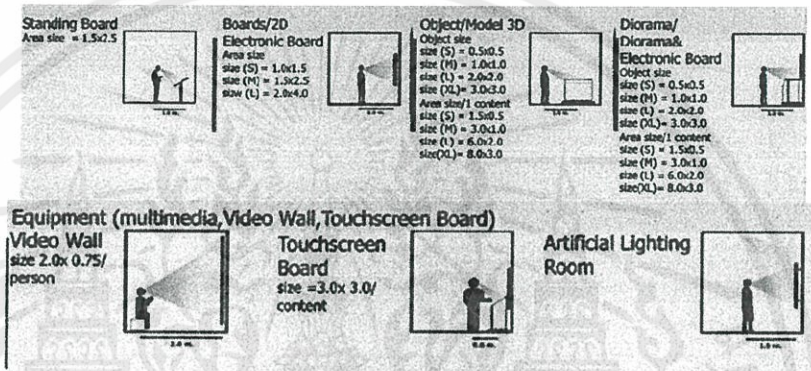
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้... ศึกษาที่... ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอก... ต้องอ้างอิง...

5.3.2 เทคนิคการจัดแสดง

การจัดแสดงผ่านสื่อผสม (Interactive) เป็นการจัดแสดงให้ผู้เข้าชมได้ เรียนรู้ มีส่วนร่วม ได้ สัมผัส กับวัตถุที่จัดแสดง เช่น การใช้เทคนิคปุ่มกด หรือแทน ข้อมูล ที่แสดงผลด้วยคอมพิวเตอร์ ผ่านการสัมผัส

ข้อดีของการจัดแสดงในลักษณะดังกล่าวมีความน่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ ทำให้ ผู้ ช ม นิทรรศการมีส่วนร่วมและสนุกสนานกับเรื่องราวนิทรรศการได้ง่าย แต่ข้อเสียคือมี ค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง บำรุงรักษาที่ค่อนข้างแพง

สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ที่ใช้สอยในส่วนนิทรรศการแบ่งตามลักษณะสื่อต่อตัวบุคคล

รูปที่ 5.16 สรุปพื้นที่ที่ใช้สอยส่วนนิทรรศการ⁸

5.3.3 ห้องนิทรรศการถาวร เป็นส่วนแสดงงานที่สลับสับเปลี่ยนกันอยู่ในคลังพิพิธภัณฑ์ โดยทั่วไปจะเฉลี่ยทุก 2 – 5 ปี จากการวิเคราะห์จะมีงานศิลปะในแต่ละส่วนไม่เท่ากันและลักษณะ การชมงานที่แตกต่างกันนำเอาจำนวนผลงานทั้งหมดที่เคยมีในหอศิลป์เจ้าฟ้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2544 มาคิดเฉลี่ยดังตารางต่อไปนี้

⁸ ที่มา : ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ สติมา เมื่อนละม้าย . 2550. “ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า

ตารางที่ 5.3 แสดงสถิติของจำนวนผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการถาวร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2544

ปี	ผลงานที่จัดแสดง	ผลงานที่เก็บคลัง	รวมจำนวนผลงาน
2544	128	453	581
2543	142	496	638
2542	134	438	572
2541	113	345	458
2540	164	514	678
รวม	681	2246	2297

จากตารางข้างต้นจะได้จำนวนผลงานเฉลี่ยต่อปี = $2927/5 = 586$ ชิ้น เพราะฉะนั้นเฉลี่ยเป็นจำนวน 600 ชิ้นต่อปี จำนวนงานที่นำมาแสดงควรจะเป็น 50 % ของจำนวนชิ้นงานทั้งหมดคือ 300 ชิ้น สามารถแบ่งเป็นผลงานประเภทต่าง ๆ ได้ 5 ประเภท และเป็นเปอร์เซ็นต์ โดยนำเอาสถิติของผลงานหอศิลป์เจ้าฟ้ามาเป็นเกณฑ์ส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวรกำหนด 300 ชิ้นแบ่งเป็น

- งานจิตรกรรม 40 % คิดเป็น 120 ชิ้น
- งานประติมากรรม 15 % คิดเป็น 45 ชิ้น
- งานภาพพิมพ์ 30 % คิดเป็น 90 ชิ้น
- งานสื่อผสม 10 % คิดเป็น 30 ชิ้น
- งานอื่น ๆ 5 % คิดเป็น 15 ชิ้น

โดยในแต่ละประเภทของงานก็แบ่งเป็นขนาดออกเป็น 2 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ และขนาดเฉลี่ย ซึ่งแต่ละประเภทก็จะมีอัตราส่วนระหว่างขนาดกับจำนวนไม่เท่ากันดังนี้ (นำมาจากสถิติของผลงานในหอศิลป์เจ้าฟ้า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยในแต่ละประเภทของงานก็แบ่งเป็นขนาดออกเป็น 2 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ซึ่งแต่ละประเภทก็จะมีอัตราส่วนระหว่างขนาดกับจำนวนไม่เท่ากันดังนี้ (นำมาจากสถิติของผลงานในหอศิลป์เจ้าฟ้า)

ตารางที่ 5. 4 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการถาวร

ขนาดของผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่	20%=24	20%=9	20%=9	20%=18	
ขนาดเล็ก (%)	80%=96	80%=36	80%=36	80%=72	100%=15

ตารางที่ 5. 5 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานของงานแต่ละประเภทในนิทรรศการถาวร

ขนาดของผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่	3 x 5	4 x 4 x 6	2 x 3	3.8 x 4.5	
ขนาดเล็ก	1.5 x 2.0	1 x 1.5 x 1.5	1 x 1.2	1.8 x 2.2	1 x 1

ตารางที่ 5. 6 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่าง ๆ ใน นิทรรศการถาวร

ขนาดของผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่ (ตร.ม.)	12	9.5	5.5	33.5	
ขนาดเล็ก ตร.ม.)	4.5	6.25	1.9	6.4	6.8
เฉลี่ยตามอัตราส่วน	6	8.05	2.6	11.8	6.8
พื้นที่ในการจัดการแสดงทั้งหมด	720	362	234	354	102

รวมพื้นที่นิทรรศการถาวรทั้งหมด $720+362+234+354+102=1,772$ ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 5.3.4 ห้องนิทรรศการชั่วคราว เป็นส่วนแสดงงานนิทรรศการหมุนเวียน เป็นนิทรรศการไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตามที่เปลี่ยนแปลงไปตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ และเป็นส่วนดึงดูดผู้ชมได้ดีที่สุด ระยะเวลาในการจัดแสดงนิทรรศการกำหนดเป็นเดือนต่อเดือน จึงมีการโยกย้ายและจัดใหม่อยู่เสมอ นำเอาจำนวน

ผลงานทั้งหมดที่เคยจัดแสดงในหอศิลป์เจ้าฟ้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2540 มาคิดเฉลี่ยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.7 แสดงสถิติของผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราวปี พ.ศ. 2544 – 2540

ปี	2544	2543	2542	2541	2540
จำนวนผลงานเฉลี่ย	327	301	218	173	164

$$\text{จำนวนผลงานเฉลี่ย} = (327 + 301 + 218 + 173 + 164) / 5 = 236 \text{ ชิ้น}$$

จากการนำเอาสถิติของหอศิลป์เจ้าฟ้า ในการจัดนิทรรศการชั่วคราว ที่มีอยู่ 8 ห้อง (ห้อง 1-8) รวมถึงห้องอเนกประสงค์ ที่ผ่านมากเคยจุงานมากที่สุด 364 ชิ้น ซึ่งปัจจุบันมีงานศิลปะร่วมสมัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและรวดเร็ว จึงเพิ่มพื้นที่ในการจัดเตรียมนิทรรศการไว้ 1 เท่าตัวคือ จำนวน $236 + 236 = 472$ ชิ้น

ส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว กำหนดเป็น	472	ชิ้น
- งานจิตรกรรม	40 % คิดเป็น	188 ชิ้น
- งานประติมากรรม	15 % คิดเป็น	71 ชิ้น
- งานภาพพิมพ์	30 % คิดเป็น	142 ชิ้น
- งานสื่อผสม	10 % คิดเป็น	47 ชิ้น
- งานอื่น ๆ	5 % คิดเป็น	24 ชิ้น

ตารางที่ 5.8 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการชั่วคราว

ขนาดของผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่	20%=38	20%=14	20%=28	20%=9	
ขนาดเฉลี่ย (%)	80%=150	80%=57	80%=114	80%=38	100%=24

ตารางที่ 5.9 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานของงานแต่ละประเภทในนิทรรศการชั่วคราว

ขนาดของผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่	3 x 5	4 x 4 x 6	2 x 3	3.8 x 4.5	
ขนาดเฉลี่ย	1.5 x 2.0	1 x 1.5 x 1.5	1 x 1.2	1.8 x 2.2	1 x 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5. 10 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่าง ๆ ใน นิทรรศการถาวร

ขนาดของผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่ (ตร.ม.)	15	9.5	5.5	33.5	
ขนาดเฉลี่ย ตร.ม.)	4.5	6.25	1.9	6.4	6.8
เฉลี่ยตามอัตราส่วน	6	8.05	2.6	11.8	6.8
พื้นที่ในการจัดการ แสดงทั้งหมด	1,128	568	369	555	163

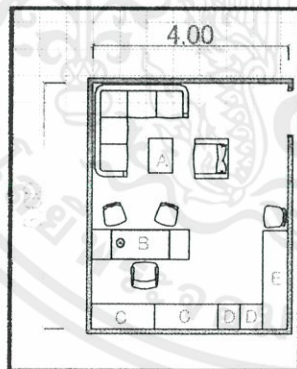
รวมพื้นที่นิทรรศการชั่วคราวทั้งหมด $1,128+568+369+555+163 = 2,738$ ตร.ม.

5.3.5 ห้องนิทรรศการชั่วคราว ส่วนจัดแสดงงานกลางแจ้ง เพื่อเป็นพื้นที่จัดแสดงงานที่ต้องการสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประติมากรรมที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ นอกจากจะใช้เป็นที่แสดงงานแล้วยังใช้เป็นที่พักผ่อนและพบปะสังสรรค์ของผู้ชมและศิลปินได้เป็นอย่างดี ประมาณเนื้อที่ก็สามารถใช้ทั้งหมดที่เป็นที่ว่างนอกอาคาร

5.3.6 ส่วนสำนักงานบริหารและการดำเนินการ

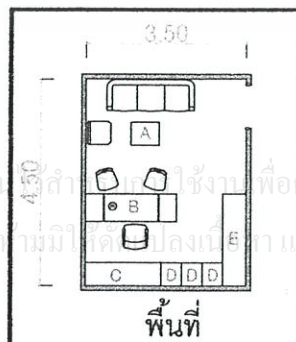
เป็นส่วนบริหารงานของหอศิลป์ ดำเนินงานเพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยการวิเคราะห์ ตามอัตราเจ้าหน้าที่ (บทที่ 2) ประกอบด้วย

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ

ชุดรับแขก	5-6 คน
โต๊ะทำงาน	ขนาด 2.00x0.80 สูง 0.75
ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร	0.50x1.50 สูง 2.00 เม
SIDE BOARD	0.50x0.65 สูง 2.00 เมตร
ลิ้นชักเก็บเอกสาร	0.50x0.65
พื้นที่	20.00 ตารางเมตร

- รองผู้อำนวยการ

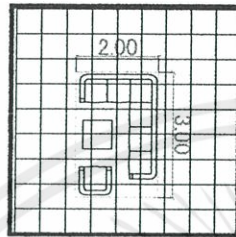
ชุดรับแขก	3-4 คน
โต๊ะทำงาน	ขนาด 0.50x0.80 สูง 0.75
ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร	0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร
ลิ้นชักเก็บเอกสาร	0.50x0.65
SIDE BOARD	0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร

พื้นที่ 15.75 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีลิขสิทธิ์สงวนเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

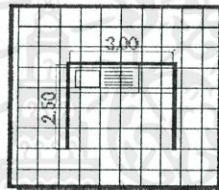
5.3.6.1 พื้นที่ส่วนกลาง

- 1) ส่วนรับแขก-พักคอย (waiting area)
 - 2) ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)
 - 3) ส่วนห้องประชุม (Meeting room)
- ส่วนรับแขก-พักคอย (waiting area)

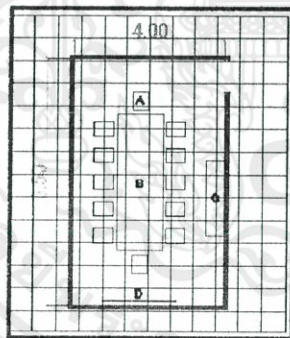
ชุดรับแขก 5-6 คน
พื้นที่ 6.00 ตารางเมตร

- ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)

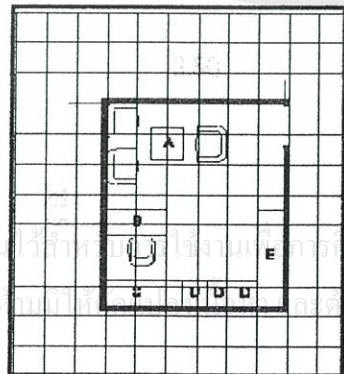
อ่างล้างจาน
เตาอบ 0.80x1.00 สูง 0.90
พื้นที่ 7.50 ตารางเมตร

- ส่วนห้องประชุม (Meeting room)

เก้าอี้นั่ง 0.50x0.40 สูง 0.45 เมตร
โต๊ะยาว 3.60x1.20 สูง 0.75 เมตร
ตู้เก็บของ-เอกสาร 0.50x2.00 สูง 1.00
จอสไลด์-เครื่องฉายพื้นที่ 26.00 ตารางเมตร

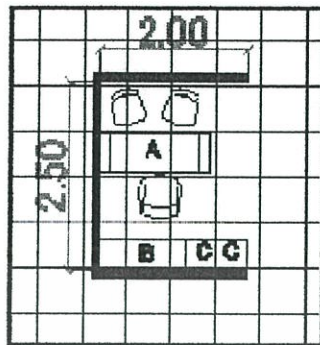
ห้องนำพนักงาน ขนาด 8.00 x 5.80 ขนาดพื้นที่ 46.40 ตารางเมตร- เลขานุการ

ชุดรับแขก
โต๊ะทำงานขนาด 1.50x0.80 สูง 0.75 เมตร
ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร 0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร
ลิ้นชักเก็บเอกสาร 0.50x0.65
SIDE BOARD 0.50x0.50 สูง 2.00 เมตร
พื้นที่ 14.00 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังห้ามเผยแพร่ข้อมูลข้างต้นไปยังผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- คณะกรรมการดำเนินการ 5 คน

โต๊ะทำงาน

ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร

ลิ้นชักเก็บเอกสาร

พื้นที่ 5.00 ตารางเมตร/2 คน

เป็นพื้นที่ 12.50 ตารางเมตร

5.3.6.2 ฝ่ายบริหาร

ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

รองหัวหน้าฝ่าย พื้นที่ 15.75 ตารางเมตร

เลขานุการ พื้นที่ 14.00 ตารางเมตร

รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร 49.75 ตารางเมตร

5.3.6.3 ฝ่ายสำนักงานธุรการ

อ้างอิงพื้นที่จากฝ่ายธุรการ

ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ 11 คน พื้นที่ 55.00 ตารางเมตร

รวมพื้นที่ฝ่ายธุรการ 75.00 ตารางเมตร

5.3.6.4 ฝ่ายประชาสัมพันธ์

อ้างอิงพื้นที่จากฝ่ายบริหาร

ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ 2 คน พื้นที่ 10.00 ตารางเมตร

รวมพื้นที่ฝ่ายธุรการ 30.00 ตารางเมตร

5.3.6.5 ฝ่ายบริการทั่วไป

อ้างอิงพื้นที่จากฝ่ายบริหาร

ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ 23 คน พื้นที่ 115.00 ตารางเมตร

รวมพื้นที่ฝ่ายธุรการ 135.00 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.7 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ

5.3.7.1 โถงทางเข้า (Entrance Hall) เป็นจุดรวมผู้ให้บริการก่อนจะแยก
ไปยังส่วนต่าง ๆ ในส่วนโถงทางเข้า มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) โถงทางเข้า

ความสามารถในการรองรับผู้มาใช้บริการของโถงทางเข้ากำหนดจากผู้ชม
เป็นหมู่คณะสูงสุด 250 คน และจำนวนผู้ที่มาใช้บริการ 15 นาที (เวลาผู้ให้บริการ
ติดต่อสอบถามและพักรอประมาณ 15 นาที)

จากการคาดคะเนผู้มาใช้บริการหอศิลป์ร่วมสมัย วันละ	385 คน	เฉลี่ยใน 15
นาทีจะมีผู้มาใช้บริการ	11 คน	
ดังนั้นโถงทางเข้าจะต้องรับผู้มาใช้บริการทั้งหมด (250 + 11)	261 คน	

2) พื้นที่พักคอย

พื้นที่พักคอยจากการคำนวณผู้ใช้งานเฉลี่ยต่อวันคือ 646 คน ต่อวัน (คิด ปริมาณ
จำนวนคนเข้าชมสูงสุด) ในขณะที่โครงการเปิดบริการตั้งแต่ 09.00-18.00 น. หรือ เท่ากับ 9
ชั่วโมง / วัน

ดังนั้น ภายในเวลา 1 ชั่วโมง จะมีผู้ใช้งาน 72 คนโดยเฉลี่ย เมื่อรวมเข้ากับจำนวนผู้
เข้าชมสูงสุดที่เข้าชมเป็นหมู่คณะสูงสุดที่โครงการสามารถรองรับได้คือ 250 คน

ผู้ใช้งานสูงสุดในโถงต้อนรับและพักคอย = $72 + 250 = 322$ คน โดยพื้นที่ในการ ใช้งาน
ต่อคน = 0.64 ตารางเมตร ดังนั้น

พื้นที่ทั้งหมดของส่วนพักคอย = 206.08 ตร.ม.

5.3.7.2 ห้องอาหาร (Cafeteria) ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1) ส่วนรับประทานอาหาร

2) ครีว

3) เคาน์เตอร์บริการ

4) ห้องน้ำ

5) ส่วนเก็บของ

- ส่วนบริการอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เจ้าหน้าที่จาก TIME SAVER แต่ละคนใช้ เวลา 15 นาที แบ่งเป็นผลัด / ชั่วโมง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คำปรึกษาเบื้องต้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ดังนั้น 1 ผลัด มีเจ้าหน้าที่มาใช้ในการนี้ (101 / 4) 26 คน .

ผู้มาใช้ส่วนนิทรรศการ

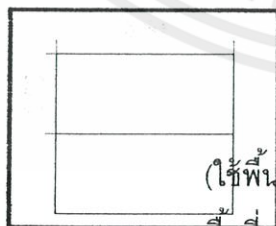
261 คน

ห้องสมุด 78 คน
 ห้องบรรยายทั้งสองห้อง $300 + 50 + 50$ 400 คน
 ผู้มาใช้บริการอาหาร 50 % ของทั้งหมด $(258 + 78 + 400) \times 50 / 100 = 368$ คน
 ดังนั้น 1 ผลัด มีผู้มาใช้บริการทั้งหมด $368 / 4 = 92$ คน
 ได้พื้นที่สำหรับรับประทานอาหารทั้งหมด $(92 + 20) \times 1.4 = 156.8$ ตร.ม
 - ส่วนครัว คิด 30 % ของพื้นที่รับประทานอาหาร 47.04 ตร.ม
 - เคาน์เตอร์บริการอาหาร คิด 20 % ของครัว 9.4 ตร.ม

5.3.7.3 ที่จอดรถ

- 1) ที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการ
- 2) ที่จอดรถยนต์ที่คนศึกษาขนาดใหญ่
- 3) ที่จอดรถสำหรับคนพิการ
- 4) ที่จอดรถยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่
- 5) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่
- 6) ที่จอดรถยนต์บริการของหอศิลป์
- 7) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ผู้มาใช้บริการ

- จากจำนวนผู้ชมสูงสุด 646 คน/ช่วงเวลา
 คิด 60% ของผู้เข้าชมเดินทางโดยรถส่วนตัว 388 คัน
 ผู้ที่มารถยนต์ส่วนตัวเข้าชมการแสดง⁹ เป็น 35%
 ได้จำนวนผู้มาใช้บริการโดยรถส่วนตัว 136 คน
 (กำหนดให้รถยนต์ส่วนตัวบรรจุ 4 คนต่อคัน)
 ได้จำนวนรถยนต์ส่วนตัว 34 คัน

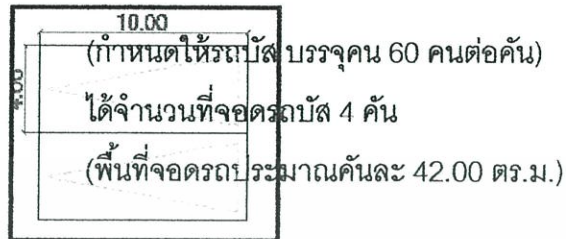
(ใช้พื้นที่จอดรถยนต์ 1 คันใช้พื้นที่ 13.75 ตร.ม)¹⁰

พื้นที่จอดรถยนต์ส่วนตัว 233.75 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ที่จากการสถิติของสวัสดิการสังคม อัตราส่วนผู้ที่มาใช้อาคารราชการทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ที่จอดรถโดยสารเป็นหมู่คณะ

ความถี่ในการเข้าใช้โครงการสาธารณะจากอาคารประมาณ 0-250 คน.ในช่วงครึ่งวัน

พื้นที่จอดรถบัส 126.00 ตารางเมตร

- ที่จอดรถสำหรับคนพิการ

คิดจากจำนวนที่จอดรถยนต์ทั่วไป สำหรับโครงการ มีที่จอดรถยนต์ทั่วไป 47 คัน อยู่ในช่วง 26 – 30 คัน จึงต้องมีพื้นที่จอดรถสำหรับคนพิการ 2 คัน ที่จอดรถสำหรับคนพิการมีเนื้อที่ $3.60 \times 6.00 = 21.60$ เมตร

- ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ของผู้มาใช้โครงการ

คิดเป็น 30% ของผู้มาใช้โครงการโดยรถส่วนตัว

ได้จำนวนผู้ใช้รถจักรยานและจักรยานยนต์ที่มาใช้โครงการ 41 คน

(กำหนดให้รถจักรยานยนต์คันละ 2 คันต่อคัน)

ได้จำนวนที่จอดรถจักรยานยนต์ 21 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 1.32 ตร.ม.)²

พื้นที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ของผู้มาใช้โครงการ 27.72 ตารางเมตร

- ที่จอดรถส่วนบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่

จำนวนเจ้าหน้าที่ศูนย์ 101 คน

(จากสถิติประชากร 10 คนมีรถยนต์ 1 คัน)

ได้จำนวนที่จอดรถยนต์ 11 คัน

(พื้นที่จอดรถยนต์ 1 คัน 13.75 ตร.ม.)

พื้นที่จอดรถยนต์ส่วนตัวเจ้าหน้าที่โครงการเท่ากับ 151.25 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องหลังเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
คิดเป็น 30% ของเจ้าหน้าที่โครงการ

เจ้าหน้าที่ใช้รถจักรยานและจักรยานยนต์ที่มาใช้โครงการ 31 คน

(กำหนดให้รถจักรยานยนต์จุกคน 2 คนต่อคัน)

ได้จำนวนที่จอดรถจักรยานยนต์ 16 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 1.32 ตร.ม.)

พื้นที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่โครงการ 21.12 ตารางเมตร

- ที่จอดรถที่ใช้ในงานบริการของหอศิลป์

รถบริการศูนย์จำนวน 3 คัน

(พื้นที่จอดรถยนต์ 1 คัน 13.75 ตร.ม.)

พื้นที่ในการจอดรถในการบริการของหอศิลป์เท่ากับ 41.25 ตารางเมตร

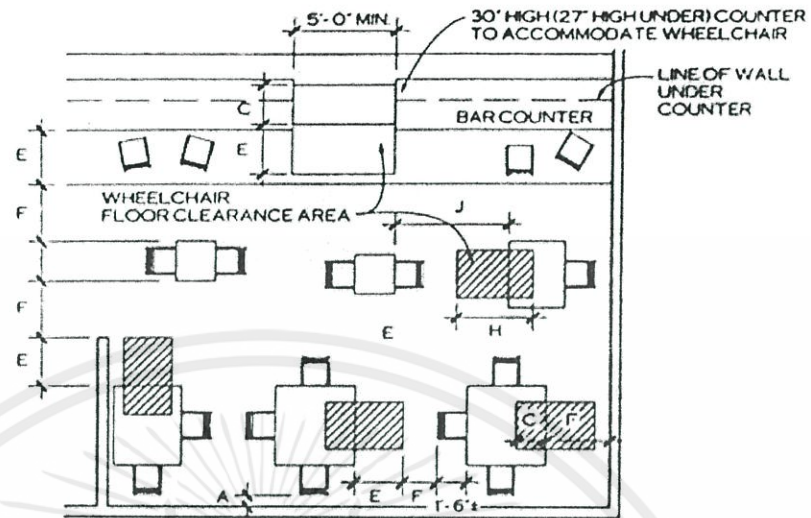
รวมพื้นที่ในการจอดรถทั้งหมด 656.69 ตารางเมตร

เพิ่มพื้นที่ Circulation 80% เป็น 525.352 ตารางเมตร

5.3.8 ส่วนส่งเสริมการศึกษา

5.3.8.1 ห้องสมุดศิลปะ (Library) ให้บริการแก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าศิลปะด้วยตนเอง รวมถึงเจ้าหน้าที่โครงการ ประกอบด้วย เป็นส่วนสำคัญของโครงการ เพราะนอกจากจะเป็นที่สำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญของศูนย์การเรียนรู้ศิลปะหลากหลายแขนงได้ทำการศึกษาค้นคว้าสำหรับการอ้างอิงทะเบียนศิลปะร่วมสมัย ยังใช้เป็นเวทีเผยแพร่ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจอีกด้วย การวางตำแหน่งของห้องสมุดนั้น จะคำนึงถึงความสะดวกในการเข้า-ออก เพื่อความสะดวกแก่ผู้เชี่ยวชาญ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจ และนอกจากนี้ จะมีนิทรรศการ วารสาร และหนังสือแล้ว ยังมีสื่อความรู้อื่น เช่น รูปถ่าย สไลด์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้บริการสามารถหาข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และควรคำนึงถึงการใช้งานของผู้พิการอีกด้วย

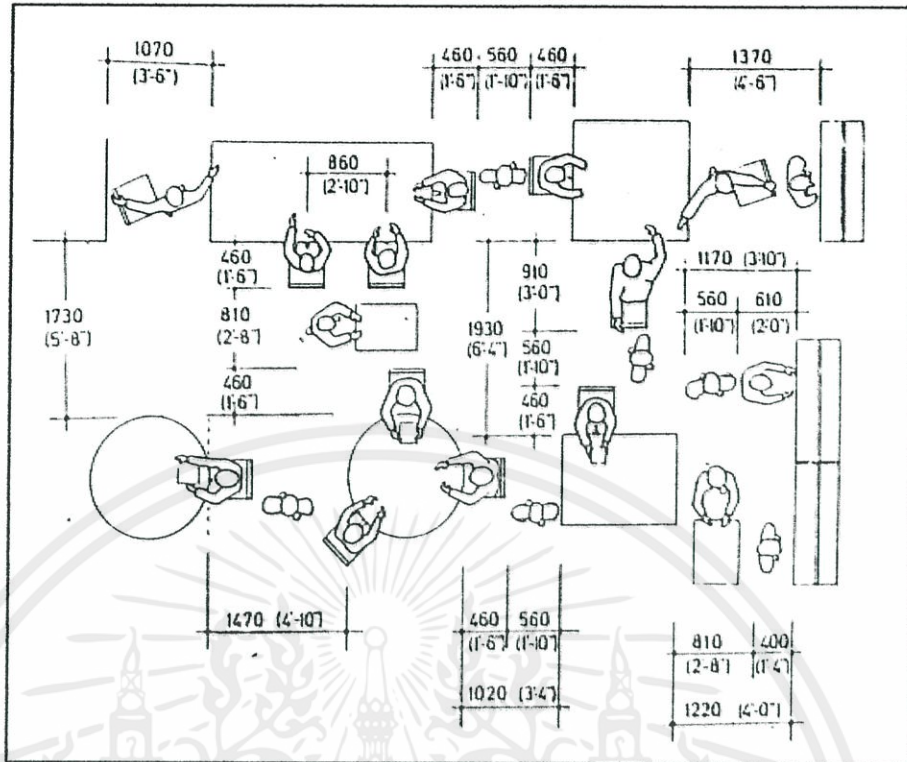
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.17 แสดงระยะการใช้โต๊ะของผู้พิการ

- 1) โถงทางเข้า - ออก
- 2) ส่วนโต๊ะรับ - จ่ายหนังสือ
- 3) ส่วนตู้บัตรรายการ
- 4) พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ
- 5) ส่วนเก็บหนังสือ
- 6) ส่วนเสดท์ค้นศึกษา
- 7) ห้องบรรณารักษ์
- 8) ส่วนบริการคัดลอกหนังสือ
- 9) ห้องซ่อมหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ 5.18 แสดงระยะต่างๆของการใช้สอยพื้นที่อ่านหนังสือ

โดยผู้เข้าใช้ห้องสมุดคิดเป็น 1/5 เท่าของผู้เข้าชมสูงสุด¹¹ จึงผู้เข้าชมวันละ (646/5) = 130คน โดยเฉลี่ยผู้ใช้งานคนละ 2 ชั่วโมง จึงมีผู้ใช้งานช่วงเวลาละ 33 คน โดยส่วนห้องสมุดประกอบด้วย

- พื้นที่อ่านหนังสือ คิด 2.70 ตร.ม ต่อคน โดยมีจำนวนผู้ใช้ 33 คน

มีพื้นที่ 89.10 ตารางเมตร

- ชั้นวางหนังสือจากมาตรฐานการตั้งห้องสมุดเฉพาะทางต้องมีหนังสือไม่ต่ำกว่า 5,000 เล่ม โดยที่ หนังสือ 250 เล่ม ใช้พื้นที่ 1.30 ตร.ม หนังสือ 5,000 เล่ม

มีพื้นที่ 26.00 ตารางเมตร

- ส่วน Computer จากตัวอย่างอาคาร¹² (สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ)

จะได้จำนวน 2 เครื่อง คิด 2.40 ตร.ม/เครื่อง

มีพื้นที่ 4.80 ตารางเมตร

- โถงทางเข้า-ออก คิดเป็น 10 % ของพื้นที่นั่งอ่านหนังสือ

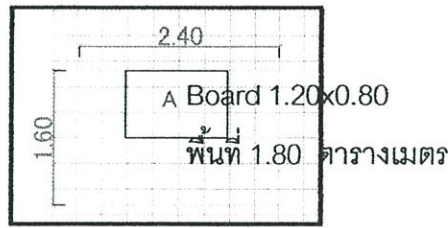
มีพื้นที่ 9.18 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹¹ สถิติจากศูนย์วิจัยการศึกษา

¹² สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

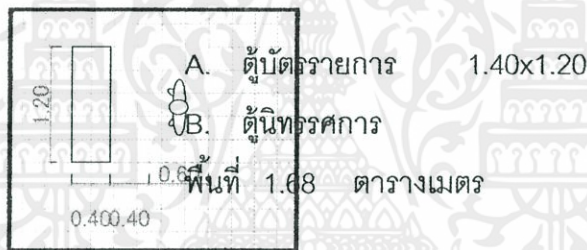
- โต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ¹³

- ห้องทำงานบรรณารักษ์¹

- ตู้บัตรรายการ¹

- ห้องซ่อมหนังสือ¹

I. ตู้เก็บหนังสือที่ต้องซ่อม 0.60x1.20
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 พื้นที่ 17.50 ตารางเมตร

¹³ Ernest Neufert. Architect's Data

- ส่วนถ่ายเอกสาร¹⁴

- โสตทัศนศึกษา¹

- Listening booth area

คิด 10% จากผู้ใช้งานห้องสมุด (14 คน)

พื้นที่ 12.04 ตารางเมตร

พื้นที่ส่วนห้องสมุด 176.20 ตารางเมตร

5.3.8.2 หอบรรยายใหญ่ (Auditorium) ใช้เป็นที่แสดง ปาฐกถา ฉายภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และทำการแสดงศิลปะ (PERFORMANCE) ประกอบด้วย เป็นส่วนพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะร่วมสมัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัด หรือการประชุมกันด้านศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น การเผยแพร่ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจ เป็นพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้อเนกประสงค์ หากมีการจัดการแสดงขึ้น

- คิดพื้นที่นั่ง พิจารณาจากจำนวนผู้ใช้จำนวน 300 คน

1) โถงต้อนรับ

2) ส่วนที่นั่ง

3) ด้านเวที, หลังเวที

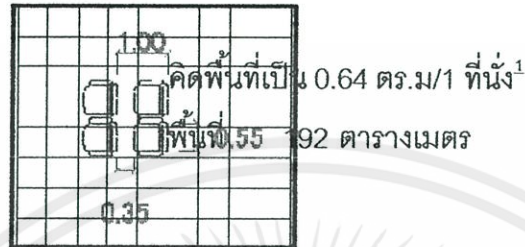
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁴ Ernest Neufert. Architect's Data

4) ห้องควบคุมเสียงและแสง

5) ห้อง staff หลังเวที

6) ห้องเก็บของ

- เวทีการแสดง 3.00x10.00

พื้นที่ 30.00 ตารางเมตร

- ห้องรับรอง

พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

- ห้องเปลี่ยนชุดนักแสดงชายและหญิง

พื้นที่ 40.00 ตารางเมตร

- โถงทางเข้า

ผู้เข้าใช้โครงการจำนวน 646 คน คิดจำนวนผู้ใช้โถงโครงการ 1 ใน 10 = 64.7

คิด 0.64 ตร.ม./คน¹ รวม มีพื้นที่ 42.00 ตารางเมตร

รวมพื้นที่ส่วนหอประชุมใหญ่ 324.00 ตารางเมตร

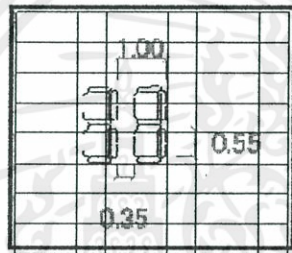
5.3.8. 3. ห้องบรรยายย่อย ใช้เป็นที่สำหรับจัดกิจกรรม และแสดงศิลปะการจัดวาง (INSTALLATION ART) จำนวน 2 ห้อง

เป็นส่วนเผยแพร่ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจ จากเจ้าหน้าที่ใน ศูนย์ฯ หรือวิทยากรกิตติมศักดิ์ สำหรับก่อนเข้าชมกิจกรรมภายในโครงการ และผู้เข้าชมโครงการ เป็นหมู่คณะกำหนดการใช้เป็นห้องบรรยายขนาดเล็กคือ ความจุไม่เกิน 50 คน โดยส่วนห้อง บรรยายประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1) พื้นที่นั่งฟังบรรยาย
- 2) พื้นที่จัดฉายสไลด์
- 3) ส่วนเตรียมการบรรยาย
- 4) ห้องปฏิบัติการทางเสียง
- 5) ห้องเก็บของ
- 6) พื้นที่ทำงาน
- 7) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์

- พื้นที่นั่งฟังบรรยาย พิจารณาจากจำนวนผู้เข้ารับฟังบรรยายขนาด 100 คน

คิดพื้นที่เป็น 0.64 ตร.ม/1 ที่นั่ง¹
พื้นที่ 64.00 ตารางเมตร

- พื้นที่จัดฉายสไลด์

พื้นที่ 3.00 ตารางเมตร

- ส่วนเตรียมการบรรยาย

พื้นที่ 15 ตารางเมตร

- ห้องปฏิบัติการทางเสียง

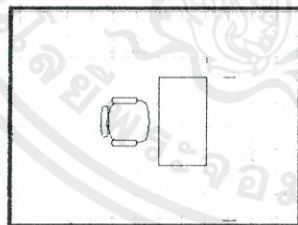
พื้นที่ 9 ตารางเมตร

- ห้องเก็บของ

พื้นที่ 9 ตารางเมตร

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์

พื้นที่ 6 ตารางเมตร

คิดพื้นที่ทำงาน 3.60 ตารางเมตร¹⁵

พื้นที่ส่วนบรรยายย่อย 77.60 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁵ Ernest Neufert. Architect's Data

ส่วนส่งเสริมการศึกษาและบริการวิชาการ

อ้างอิงพื้นที่จากฝ่ายบริหาร

ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ 3 คน พื้นที่ 7.50 ตารางเมตร

ส่วนบริหารการศึกษา

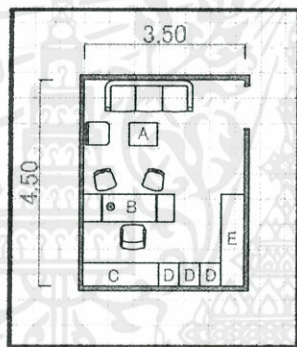
อ้างอิงพื้นที่จากฝ่ายบริหาร

ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ 2 คน พื้นที่ 5.00 ตารางเมตร

5.3.8. 4. ฝ่ายคลังหอศิลป์

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายคลังวัตถุและฝ่ายศิลปกรรม¹⁶

ชุดรับแขก 3-4 คน

โต๊ะทำงาน 0.50x0.80 สูง 0.75 เมตร

ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร 0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร

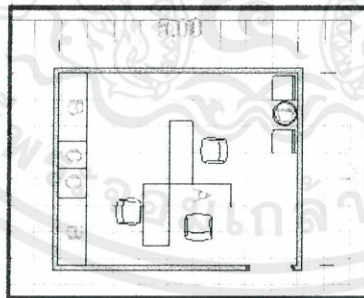
ลิ้นชักเก็บเอกสาร 0.50x0.65

SIDE BOARD 0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร

มีพื้นที่ 15.75 x 2 ตารางเมตร

31.50 ตารางเมตร

- ห้องทำงานภัณฑารักษ์¹

โต๊ะทำงาน

ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร

ลิ้นชักเก็บเอกสาร

ส่วนพักผ่อน

มีพื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

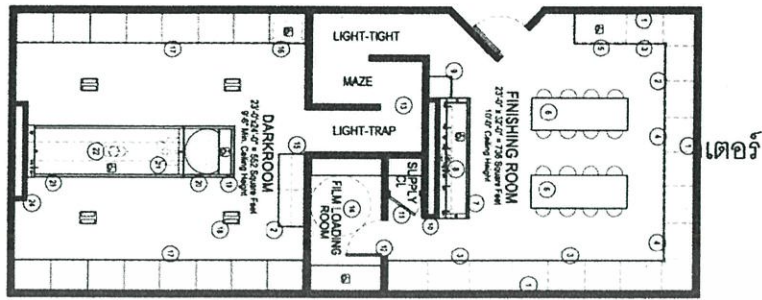
-ห้องทำงานเจ้าหน้าที่อ้างอิงจากส่วนบริหาร 8 คน คิดเป็นพื้นที่

20.00 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁶ Ernest Neufert. Architect's Data

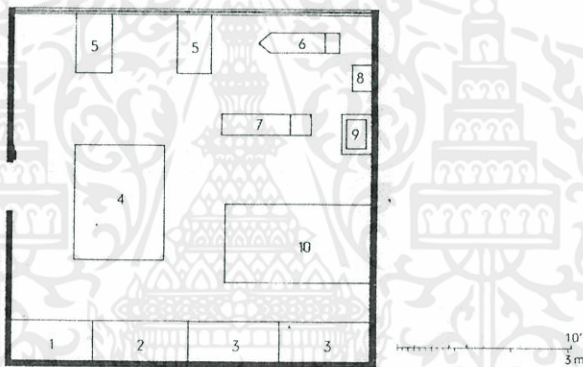
- ห้องถ่ายภาพและห้องมืด

- ส่วนพื้นที่ติดตั้งนิทรรศการ และทำงาน

การทำงานในส่วนนี้ ต้องการความกระชับ ควรจะจัดให้มีสภาพแวดล้อมและขนาดที่เหมาะสม อ้างอิงการจัดห้อง จาก พิพิธภัณฑ์ Victoria And Albert Museum , London

คิดเป็นพื้นที่ 42.25 ตารางเมตร

5.3.8. 5. ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนนี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนงานและวิธีการเก็บ โดยใช้วิธีคิด เทียบเคียง เป็นเปอร์เซ็นต์จากการแบ่งพื้นที่ โดยคิด 25% ของส่วนแสดงงาน¹⁷

- คลังนิทรรศการถาวร

คลังนิทรรศการถาวรคิดเป็นพื้นที่ 25% ส่วนจัดแสดงถาวร (1,772 ตร.ม.)

มีพื้นที่ 443.00 ตารางเมตร

- คลังนิทรรศการชั่วคราว

คลังนิทรรศการชั่วคราวคิดเป็นพื้นที่ 25% ส่วนจัดแสดงชั่วคราว (2,738 ตร.ม.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับพื้นที่ ใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า 684.5 นั้น ไม่เอาตารางเมตรไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกที่ลานรับส่งของ ปลงเนื้อหา 20.00 อ้างอิงถึง ตารางเมตร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁷ ฝ่ายทะเบียน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

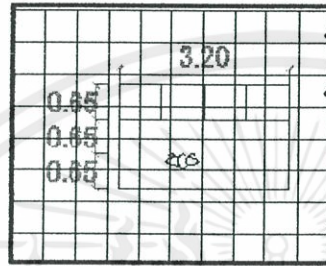
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย อ้างอิงจากส่วนสำนักงาน $20 \times 2 = 40$ ตร.ม.।
- ส่วนทำงานแผนกงานซ่อมบำรุง- เลขานุการ

(เทียบขนาดกับส่วนทำงานนักวิชาการ)พื้นที่ 5.00ตารางเมตร

- แผนกงานอาคารและ สถานที่- เลขานุการ

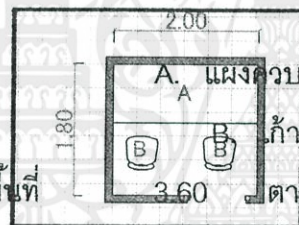
(เทียบขนาดกับส่วนทำงานนักวิชาการ)พื้นที่ 5.00ตารางเมตร

- ส่วนเก็บของแม่บ้าน

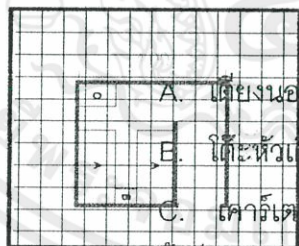
พื้นที่ 0.94 ตารางเมตร/ตู้
พื้นที่ 8.16ตารางเมตร

- พนักงานรักษาความปลอดภัย

พื้นที่ 3.60 ตารางเมตร

- ห้องพักร�าม

พื้นที่ 78.00 ตารางเมตร

พื้นที่แผนกอาคารและสถานที่เท่ากับ 74.76 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

ตารางที่ 5.1 กำหนดพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบ

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/ คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนบริหารโครงการ					
1. พื้นที่ส่วนกลาง					
ส่วนรับแขก-พักคอย (waiting area)		5-6	1	1	6
ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)	3		1	2.5	7.50
ส่วนห้องประชุม (Meeting room)	12		1	2	30
รวมพื้นที่ส่วนกลาง					43.50
2 ส่วนสำนักงานบริหาร					
1. ฝ่ายบริหาร					
ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1		1	20	20
รองผู้อำนวยการ	1		1	15.75	15.75
เลขานุการ	1		1	14	14
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร					49.75
2. ฝ่ายธุรการ					
หัวหน้าฝ่ายธุรการ	1		1	20	20
คณะกรรมการดำเนินการธุรการ	11		1	5	55
รวมพื้นที่ฝ่ายธุรการ					75
3. ฝ่ายประชาสัมพันธ์					
หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์	1		1		20
คณะกรรมการดำเนินการฝ่ายประชาสัมพันธ์	2		1	5	10
รวมพื้นที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์					30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/ คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนบริหารโครงการ					
4. ฝ่ายบริการทั่วไป					
หัวหน้าฝ่ายบริการทั่วไป	1		1	20	20
คณะกรรมการดำเนินการฝ่ายบริการ ทั่วไป	23		1	5	115
รวมพื้นที่ฝ่ายบริการทั่วไป					135
5. ฝ่ายทะเบียนวัตถุ					
หัวหน้าฝ่ายทะเบียนวัตถุ	1		1	20	20
คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนวัตถุ	2		1	5	10
รวมพื้นที่ฝ่ายทะเบียนวัตถุ					30
6. ฝ่ายรักษาอาคารสถานที่					
หัวหน้าฝ่ายรักษาอาคารสถานที่	1		1	20	20
คณะกรรมการฝ่ายรักษาอาคาร สถานที่	11		1	5	55
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร					75
รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานบริหาร					438.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/ คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนส่งเสริมการศึกษา					
1 ห้องสมุดศิลปะ (Library)					
โถงทางเข้า - ออก			1	10%ที่ นั่ง	15.39
โต๊ะรับ - จ่ายหนังสือ	1		1	1	1.80
ตู้บัตรรายการ			2		3.36
พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ		57	1	2.7	153.90
ชั้นวางหนังสือ				40 %ที่ นั่ง	61.56
โสตทัศนศึกษา			14	10% ผู้ใช้	8.428
ห้องบรรณารักษ์	1		1	8.40	8.40
บริการคัดลอกหนังสือ	1		1	3	3
ห้องซ่อมหนังสือ	2		1	8.75	17.50
รวมพื้นที่ห้องสมุด					273.338
2. หอบรรยายใหญ่ (Auditorium)					
โถงทางเข้า		65	1	0.64	41.60
ส่วนที่นั่ง					192
ด้านเวที, หลังเวที					30
ห้องควบคุมเสียงและแสง	2		1	3.60	7.20
ห้อง staff หลังเวที	5		1	6	30
ห้องเก็บของ			1		20
รวมพื้นที่ส่วนหอบรรยายใหญ่					320.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/ คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนส่งเสริมการศึกษา					
3. ห้องบรรยายย่อย					
พื้นที่นั่งฟังบรรยาย		50	1	0.64	64
พื้นที่จัดฉายสไลด์	1		1	3	3
ส่วนเตรียมการบรรยาย					15
ห้องปฏิบัติการทางเสียง	2		1	4.5	9
ห้องเก็บของ					9
พื้นที่ทำงาน	1				3
ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์	2		1	3	6
รวมพื้นที่ส่วนห้องบรรยายย่อย					109.60
4. ฝ่ายเทคนิคการและจัดแสดง					
ห้องหัวหน้าฝ่ายสงวนรักษา	2		1	15	30
ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายสงวนรักษา	1		1	20	20
ห้องหัวหน้าฝ่ายเทคนิค	1		1	15	15
ห้องปฏิบัติช่างเทคนิค	2		1	20	40
ห้องหัวหน้าฝ่ายจัดแสง	1		1	15	15
ห้องเจ้าหน้าที่จัดแสง	1		1	12	24
ห้องผู้เชี่ยวชาญด้านแสง	1		1	12	12
รวมพื้นที่ฝ่ายเทคนิคและจัดแสง					156
5. ฝ่ายการศึกษา					
หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	1		1	15	15
เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา	1		1	10	10
เจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรมและนำชม	3		1	10	40
รวมพื้นที่ฝ่ายการศึกษา					65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนส่งเสริมการศึกษา					
6. ฝ่ายวิชาการ					
ห้องทำงานหัวหน้าภัณฑารักษ์	1		1	20	20
ห้องภัณฑารักษ์จิตรกรรม	1		1	15	15
ห้องภัณฑารักษ์ประติมากรรม	1		1	15	15
ห้องภัณฑารักษ์ภาพพิมพ์	1		1	15	15
ห้องภัณฑารักษ์มัณฑนศิลป์	1		1	15	15
ห้องภัณฑารักษ์นิเทศศิลป์	1		1	15	15
รวมพื้นที่ฝ่ายวิชาการ					95
7. ฝ่ายทะเบียนวัตถุ					
ห้องนายทะเบียน	1		1	12	12
ผู้ช่วยนายทะเบียน	1		1	12	12
เสมียน	1		1	6	6
ห้องรับวัตถุ	1		1	30/ห้อง	30
รวมพื้นที่ฝ่ายทะเบียนวัตถุ					60
8. ฝ่ายคลังหอศิลป์					
ห้องทำงานภัณฑารักษ์	3				20
ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ	2		1	31.50	31.50
ห้องเก็บหีบห่อ			1	30/ห้อง	30
ห้องถ่ายภาพและห้องมืด			1	30	30
รวมพื้นที่ฝ่ายส่วนคลังหอศิลป์					111.50
9. คลังเก็บงานศิลปะ					
คลังนิทรรศการชั่วคราว				25% ของพื้นที่จัดแสดงถาวร	684.50
คลังนิทรรศการถาวร				25% ของพื้นที่จัดแสดงถาวร	443
คลังค้นคว้า				25% ของคลังกลาง	221.50
ลานรับส่งของ					20
รวมพื้นที่ส่วนคลังเก็บงานศิลปะ					1369.00
รวมพื้นที่ส่วนส่งเสริมการศึกษา					2,560.238

เอกสารนี้เป็นเอกสารส่วนราชการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/ คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนแสดงนิทรรศการ					
ห้องนิทรรศการถาวร (Permanent Exhibition)					
1. ส่วนแสดงนิทรรศการถาวร	1		1	20	1,772.00
2. ส่วนแสดงนิทรรศการ ชั่วคราว	1		1	15	2,738.00
3. ส่วนแสดงนิทรรศการกลางแจ้ง			1	15	1,503.33
รวมพื้นที่ส่วนแสดงนิทรรศการ					6,013.33
ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ					
1 โถงทางเข้า (Entrance Hall)					
โถงพักคอย		322	1	0.64	206.08
ติดต่อสอบถาม	2		1	4	8
ส่วนบริการข้อมูลข่าวสาร			1 บอร์ด	2.88	4.5
ห้องรับรอง					15
ส่วนรับฝากของ	2		1 ที่	4	8
ร้านขายผลงานศิลปะของทำมือ แครี องเขียนและหนังสือด้านศิลปะ	4	21	1	3	75
รักษาความปลอดภัย	5		1	1.24	6.2
ตู้โทรศัพท์			4 เครื่อง	0.64	2.55
ห้องน้ำ			2	24/ห้อง	48
ห้อง ร.ป.ภ.	12		1	2	24
ห้องปฐมพยาบาล			1	20	20
รวมพื้นที่ส่วนพื้นที่โถงทางเข้า					417.34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/ คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ					
2 ห้องอาหาร (Cafeteria)					
ส่วนรับประทานอาหาร		94	1	1.4	162.4
ครัว	3		1	30%ของที่นั่ง	48.72
เคาน์เตอร์บริการ	3		1	20%ของครัว	9.744
ห้องน้ำ			2	15 ห้อง	30
ส่วนเก็บของ			1	10	10
รวมพื้นที่ส่วนบริการอาหาร					260.864
3 ที่จอดรถ					
ที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการ		34 คัน	1 คัน	13.75	233.75
ที่จอดรถยนต์ที่ศึกษาขนาดใหญ่		4 คัน	1 คัน	40	160.00
ที่จอดรถสำหรับคนพิการ		6 คัน	1 คัน	3.60	21.60
ที่จอดรถยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่		11 คัน	1 คัน	13.75	151.25
ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่		16 คัน	1 คัน	1.32	21.12
ที่จอดรถยนต์บริการของหอศิลป์		3 คัน	1 คัน	13.75	41.25
ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ผู้มาใช้บริการ		21 คัน	1 คัน	1.32	27.72
รวมพื้นที่ที่จอดรถ					656.69
เพิ่มพื้นที่ Circulation 80%					525.352
รวมพื้นที่ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ					1,203.556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่/คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนบริการอาคาร					
1 ส่วนทำงานแผนงานซ่อมบำรุง- เลขานุการ					
ส่วนเก็บของแม่บ้าน		8	4	8.16	16.32
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอก		5	2	3.60	10.8
ห้องพักรวม				13	13.00
รวมพื้นที่ส่วนทำงานแผนงานซ่อมบำรุง- เลขานุการ					40.12
2 ส่วนงานระบบ					
ปรับอากาศ					150
ปั้มน้ำ					57
ไฟฟ้า					187.5
รวมพื้นที่ส่วนห้องเครื่อง					394.5
3. ห้องขยะ					25
4. ห้องเก็บอุปกรณ์และครุภัณฑ์					30
รวมพื้นที่ส่วนบริการอาคาร					489.62
รวมพื้นที่โครงการทั้งหมด					10,704.994

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

การวิเคราะห์กำหนดที่ตั้งโครงการ เป็นขั้นตอนของการเลือกตำแหน่งที่ตั้งโครงการโดยจะเลือกโดยพิจารณาจากเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้น ผสมกับข้อมูลที่ได้ผ่านการศึกษาและวิเคราะห์จากบทก่อนหน้ามาแล้ว เช่น การเลือกพื้นที่ซึ่งเหมาะสมกับเนื้อหาของโครงการสามารถตอบสนองทางด้านองค์ประกอบและพื้นที่ของโครงการได้ รวมถึงมีความสัมพันธ์กับผู้ใช้โครงการด้วย

6.1 ข้อพิจารณาที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ

โครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช เป็นโครงการที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับผลงานศิลปะ ร่วมสมัยทุกประเภท ที่สังคมกำลังให้ความสนใจในขณะนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นที่สาธารณะที่เป็นศูนย์กลางการจัดแสดง และรวบรวมผลงานศิลปะร่วมสมัย และเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ ภายในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ได้มาตรฐานและครบวงจรพัฒนาศักยภาพก้าวสู่ระดับสากล สำหรับศิลปินไทยในจังหวัดนครศรีธรรมราชและในภาคใต้

ทั้งนี้ศิลปะร่วมสมัยล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยสะท้อนสภาพทางสังคม อีกทั้งยังช่วยกล่อมเกลาระยะระดับจิตใจ ช่วยลดความสับสน และปัญหาทางจิตใจที่เกิดจากความกดดันของลักษณะสภาพสังคมในปัจจุบันให้บรรเทาลงได้ จึงเห็นว่าสถานที่ที่เหมาะสมของหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราชควรมีลักษณะที่ตั้งโครงการชนิดดังกล่าว ดังนี้
ควรตั้งอยู่ศูนย์กลางของเมือง อยู่ในเส้นทางการเดินทาง เพราะจุดใจเจ้าหน้าที่ ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ไปยังหอศิลป์ได้ง่ายและสะดวก

มีถนนที่ยานพาหนะสามารถเดินทางได้สะดวก

มีรถประจำทางผ่านเป็นประจำ

มีคุณค่าด้านทัศนียภาพทางประวัติศาสตร์ และสุนทรียภาพทางด้านสิ่งแวดล้อม การระบายน้ำ สภาพดิน ไฟฟ้าและการเข้าสู่อาคาร

หอศิลป์ร่วมสมัย จึงควรอยู่ในย่านที่มีความสัมพันธ์กับผู้ที่น่าจะเข้ามาใช้โครงการบ่อยที่สุด สถานที่ศึกษา คือย่านสถาบันการศึกษาของจังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มีสถานที่จอดรถได้สะดวก เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดของที่ตั้งกว้างพอสมควรและรูปแบบพอเหมาะที่จะสร้างและขยายเพิ่มเติมไปตามแนวอาคาร และเพื่อคงความงามทางด้านสุนทรียภาพที่เหมาะสม รวมทั้งเพื่อการแสดงวัตถุกลางแจ้งด้วย

การรักษาความปลอดภัยต้องสัมพันธ์กับองค์ดับเพลิง สถานีตำรวจและเขตที่พักอาศัยของประชาชน

ไม่อยู่ย่านอันตรายที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม อากาศเสีย อัคคีภัย แผ่นดินไหว สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งที่ตั้งและสิ่งแวดล้อมข้างเคียงได้มาก

โดยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการระดับการเลือกที่ตั้งโครงการแล้วได้เสนอแนะหลักในการเลือกที่ตั้งโครงการอ้างอิงจากความสัมพันธ์ทางด้านองค์ประกอบของบริเวณรอบ ๆ ที่ตั้งโครงการที่ได้ ทำการเลือกมา ดังที่ปรากฏในแผนที่และภาพถ่ายการสำรวจเบื้องต้น

6.1.1 แหล่งที่ตั้ง (Zone)

ความเหมาะสมของย่าน (Land use)(คำนำหน้าการพิจารณา 4)

โครงสร้างประชากร (Population Structure) (คำนำหน้าการพิจารณา 3) พูดเกี่ยวกับเรื่องความหนาแน่นประชากร

ความเป็นศูนย์กลาง (Centre) (คำนำหน้าการพิจารณา 4) ควรมีความเป็นศูนย์กลางของแหล่งชุมชนและสถานศึกษา และความสัมพันธ์กับหมู่อาคารสถาบันข้างเคียงเพื่อติดต่อและประสานงานได้อย่างทั่วถึง

ความสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยว (Route of Tourist) (คำนำหน้าการพิจารณา 3)

ความสัมพันธ์กับสถานศึกษา (Education zone) (คำนำหน้าการพิจารณา 4) อยู่ไม่ไกลจากสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม

ที่ตั้งมีคุณค่าทางด้านทัศนียภาพ (Atmosphere) (คำนำหน้าการพิจารณา 4) บริเวณที่ตั้งโครงการควรมีลักษณะที่จะเกิดประโยชน์และส่งเสริมโครงการในด้านความงาม

6.1.2 ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง (Geography)

รูปร่างและขนาดของที่ดิน (Exiting site) (คำนำหน้าการพิจารณา 3) ควรมีขนาดและความเหมาะสมกับพื้นที่โครงการ รวมถึงแนวการขยายตัวในอนาคตควรมีความยืดหยุ่น

สภาพปัจจุบันและการปรับปรุงพื้นที่ (Land Development) (คำนำหน้าการพิจารณา 2) บริเวณที่ต้องมีการปรับปรุงมากต้องมีการจ่ายมาก และยุ่งยาก

สภาพแวดล้อมของโครงการ (Environment) (คำนำหน้าการพิจารณา 2) สภาพแวดล้อมของโครงการต้องเอื้อประโยชน์ต่อโครงการไม่มีมลภาวะรบกวน

6.1.3 การเข้าถึงโครงการ (Accessibility & Traffic) (คำแนะนำนักการพิจารณา 3)

การสัญจรของคนและรถที่มีมีมิ่งโครงการและการจราจรบริเวณรอบ ๆ (คำแนะนำนักการพิจารณา 2) ควรอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมและสะดวก โครงข่ายถนนครอบคลุมพื้นที่ทุก ๆ พื้นที่ เส้นทางไม่ถูกรบกวน

การดึงดูดและจูงใจเข้าสู่โครงการ (Approach & Invitation) (คำแนะนำนักการพิจารณา 3) เนื่องจากเป็นโครงการเฉพาะเฉพาะอย่างหลายกิจกรรมรวมกัน และรับปริมาณผู้ใช้สอยจำนวนมากพอสมควร โครงการควรอยู่ย่านที่รู้จักกันดี ควรอยู่ในที่ที่เข้าถึงได้ง่าย สังเกตมองเห็นได้ง่าย

สภาพการจราจร (Traffic Flow) (คำแนะนำนักการพิจารณา 2) ควรอยู่ในสภาพของถนน การไหลเวียนของการจราจรที่คล่องตัวโดยมีขนาดความกว้างของผิวจราจร มีความเชื่อมต่อโครงข่ายถนนได้หลาย ๆ สาย เพื่อสะดวกในการมาของทุก ๆ ส่วนของเมือง

การคมนาคม (Transportation) (คำแนะนำนักการพิจารณา 2) ควรมีความสะดวกในการเข้าถึงของรถประจำทาง รถส่วนบุคคล เรือ หรือ การสัญจรทางเท้า

6.1.4 ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ (คำแนะนำนักการพิจารณา 2)

ควรอยู่ในบริเวณที่มีระบบสาธารณูปโภคอย่างพร้อมมูล เพื่อตอบสนองโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.5 ความปลอดภัย (Safety Factor) (คำแนะนำนักการพิจารณา 2)

บริเวณที่ตั้งควรอยู่ในบริเวณที่ติดต่อกันง่าย จากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ทั้งจากอัคคีภัย ภัยธรรมชาติและอาชญากรรมสภาพโดยรอบที่ตั้งโครงการควรอยู่ในบริเวณที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย ระบบโครงข่ายการจราจรที่ดี เช่น ขนาดของถนนไม่ควรเล็กแคบและซับซ้อนทำให้ยากต่อการเข้าถึง

6.1.6 ความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่ (คำแนะนำนักการพิจารณา 4)

การได้มาซึ่งที่ดินเจ้าของที่ดินและกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินงบประมาณลงทุนและสิทธิพิเศษของรัฐบาลในเฉพาะบางเขตบางกิจกรรม

6.1.7 ลักษณะเฉพาะของโครงการ (คำแนะนำนักการพิจารณา 4)

ตำแหน่งที่ตั้งบริเวณใกล้เคียงที่กำหนดสอดคล้อง และมีความเป็นไปได้ที่จะมีผู้เข้ามาใช้งาน กับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายในโครงการหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 4 ระดับ

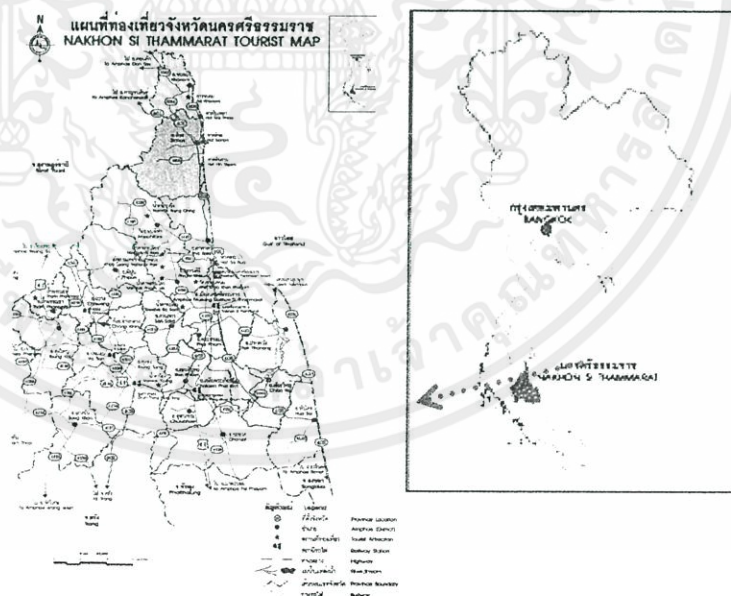
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้คะแนน	ระดับ 4 หมายถึง	ดีมาก
	ระดับ 3 หมายถึง	ดี
	ระดับ 2 หมายถึง	พอใช้
	ระดับ 1 หมายถึง	ไม่ดี

6.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

6.2.1 การเลือกจังหวัดที่ตั้ง

จากองค์ประกอบของโครงการ ทำให้ที่ตั้งของโครงการต้องอยู่บริเวณที่มีความสัมพันธ์กับสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือติดกับสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะของจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมมาตั้งแต่โบราณ มาจนถึงปัจจุบัน และมีส่วนสร้างบุคลากรสำคัญทางด้านศิลปะให้กับประเทศมาหลายท่านด้วยกัน หากแต่จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังขาดพื้นที่สำหรับเผยแพร่และแสดงผลงานศิลปะที่เหล่าศิลปิน และเยาวชนผู้สนใจในงานศิลปะ ได้รังสรรค์ผลงานขึ้นอย่างมากมายในทุก ๆ ปี ที่ผ่านมา จึงเห็นสมควรที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรจะมีหอศิลป์ร่วมสมัยประจำจังหวัด

รูปที่ 6.1 แผนที่แสดงตำแหน่งจังหวัดนครศรีธรรมราช (เทียบจากแผนที่ประเทศไทย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า (ที่มา : <http://www.novabizz.com/Map/69.htm>)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2 การเลือกที่ตั้งในจังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 6. 2 แสดงสัญลักษณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

(ที่มา : ข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

6.2.2.1 ปัจจัยการคมนาคมและขนส่งภายในเขตผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช

การขนส่งของภายในเมือง ประกอบด้วย การจำแนกประเภทของถนนโครงข่ายในพื้นที่ผังเมืองรวม จังหวัดนครศรีธรรมราชมีถนนเส้นหลัก 2 สายด้วยกัน คือ

1) ถนนราชดำเนิน (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4012) เป็นถนนเส้นหลักด้านทิศตะวันออก เชื่อมต่อดำบลปากนครและสุดสายที่ชายฝั่งอ่าวไทย ที่ผ่านกลางเมืองนครศรีธรรมราช ถือเป็นถนนสายวัฒนธรรมของเมืองนคร เป็นถนนสายดั้งเดิมของเมือง เป็นถนนที่ตัดผ่านสถานที่ราชการและสถานที่สำคัญมากมาย โบราณสถาน วัดสำคัญโรงเรียนประจำจังหวัดรวมทั้งย่านชุมชนเก่าของเมืองนครศรีธรรมราช

ถนนราชดำเนิน เป็นถนนที่ได้รับผลกระทบทางด้านการจราจรสูงที่สุด

2) ถนนพัฒนาการคูขวาง (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4013) เป็นเส้นทางเลี่ยงเมืองนครทางด้านทิศตะวันตก เชื่อมต่อระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 เป็นเส้นทางสายหลักด้านทิศตะวันออก เชื่อมต่ออำเภอปากพนังเกิดขึ้นภายหลังถนนราชดำเนิน เนื่องจากสร้างถนนอีกสายหนึ่งเพื่อการค้าและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ นับว่าเป็นถนนสายการค้าและธุรกิจ จึงถือเป็นถนนเส้นหลักที่รองจากถนนราชดำเนิน ปัจจุบันมีอาคารพาณิชย์เกิดขึ้นใหม่มากมาย

ถนนพัฒนาการคูขวาง เป็นถนนเส้นหลักในแนวทิศเหนือ – ทิศใต้ที่สำคัญเทียบเท่ากับถนนราชดำเนิน¹

6.2.2.2 ปัจจัยการคมนาคมระหว่างเมือง

การคมนาคมระหว่างเมือง ประกอบด้วย การขนส่งทางถนน การขนส่งด้วยระบบราง

การขนส่งสาธารณะ และการขนส่งทางอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹ จากการสำภาษณ์ กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.2555

1) การขนส่งทางถนน การคมนาคมขนส่งทางถนนระหว่างเมืองส่วนใหญ่จะใช้ถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ดังแสดงในแผนที่ 6.1 โดยจังหวัดที่มีเขตติดกับจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ ตรัง พัทลุง และจังหวัดสงขลา ถนนโครงข่ายที่สำคัญ ประกอบด้วย ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 403 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4012 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4013

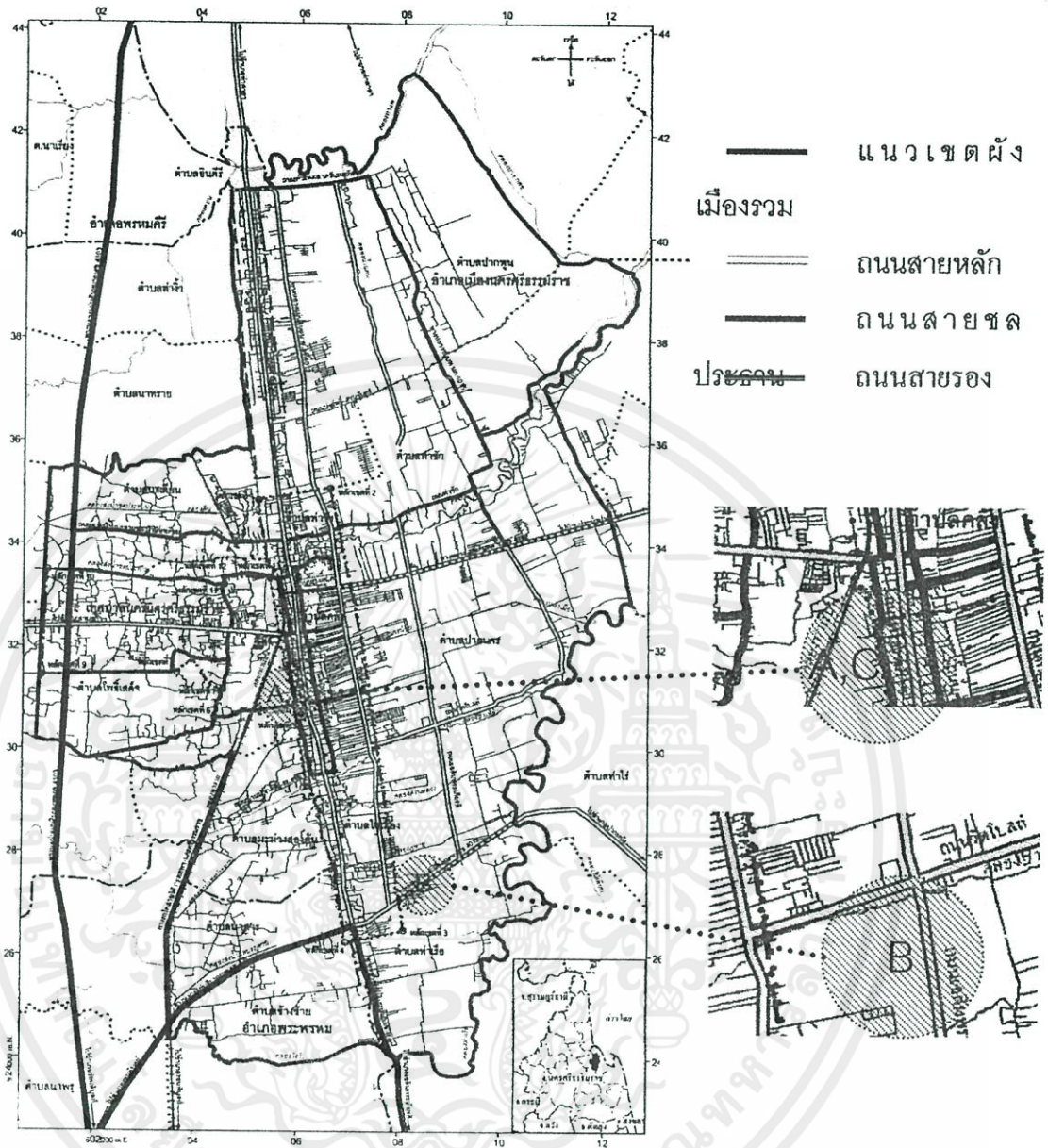
2) การขนส่งด้วยระบบราง สถานีรถไฟนครศรีธรรมราชตั้งอยู่บริเวณถนนยมราช บริเวณที่ติดกับถนนบูรณาราม มีขบวนรถจากนครศรีธรรมราช – กรุงเทพมหานคร วันละ 2 ขบวน คือ รถด่วน และรถเร็ว ส่วนที่เหลือเป็นขบวนที่มีจุดหมายปลายทางที่จังหวัดพัทลุง และจังหวัดยะลา อำเภอสุโขทัย

3) การขนส่งสาธารณะ การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ สามารถใช้รถประจำทางหมวด 2 ของบริษัท ขนส่ง จำกัด โดยสถานีขนส่งตั้งอยู่บริเวณริมทางหลวงหมายเลข 4016 (ถนนกะโรม) นอกจากนั้นยังมีบริการรถโดยสารระหว่างอำเภอหรือจังหวัดข้างเคียง ได้แก่ นครศรีธรรมราช – ปากพนัง นครศรีธรรมราช – ทุ่งสง นครศรีธรรมราช – พัทลุง นครศรีธรรมราช – สงขลา และ ฯลฯ ก็มีให้บริการที่สถานีขนส่งเช่นกัน โดยรถโดยสารบางสายก็มีการหยุดรับส่งบริเวณสี่แยกศาลามีชัย (หัวถนน) และตามแนวถนนราชดำเนิน

4) การขนส่งสาธารณะ การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ สามารถใช้รถประจำทางหมวด 2 ของบริษัท ขนส่ง จำกัด โดยสถานีขนส่งตั้งอยู่บริเวณริมทางหลวงหมายเลข 4016 (ถนนกะโรม) นอกจากนั้นยังมีบริการรถโดยสารระหว่างอำเภอหรือจังหวัดข้างเคียง ได้แก่ นครศรีธรรมราช – ปากพนัง นครศรีธรรมราช – ทุ่งสง นครศรีธรรมราช – พัทลุง นครศรีธรรมราช – สงขลา และ ฯลฯ ก็มีให้บริการที่สถานีขนส่งเช่นกัน โดยรถโดยสารบางสายก็มีการหยุดรับส่งบริเวณสี่แยกศาลามีชัย (หัวถนน) และตามแนวถนนราชดำเนิน

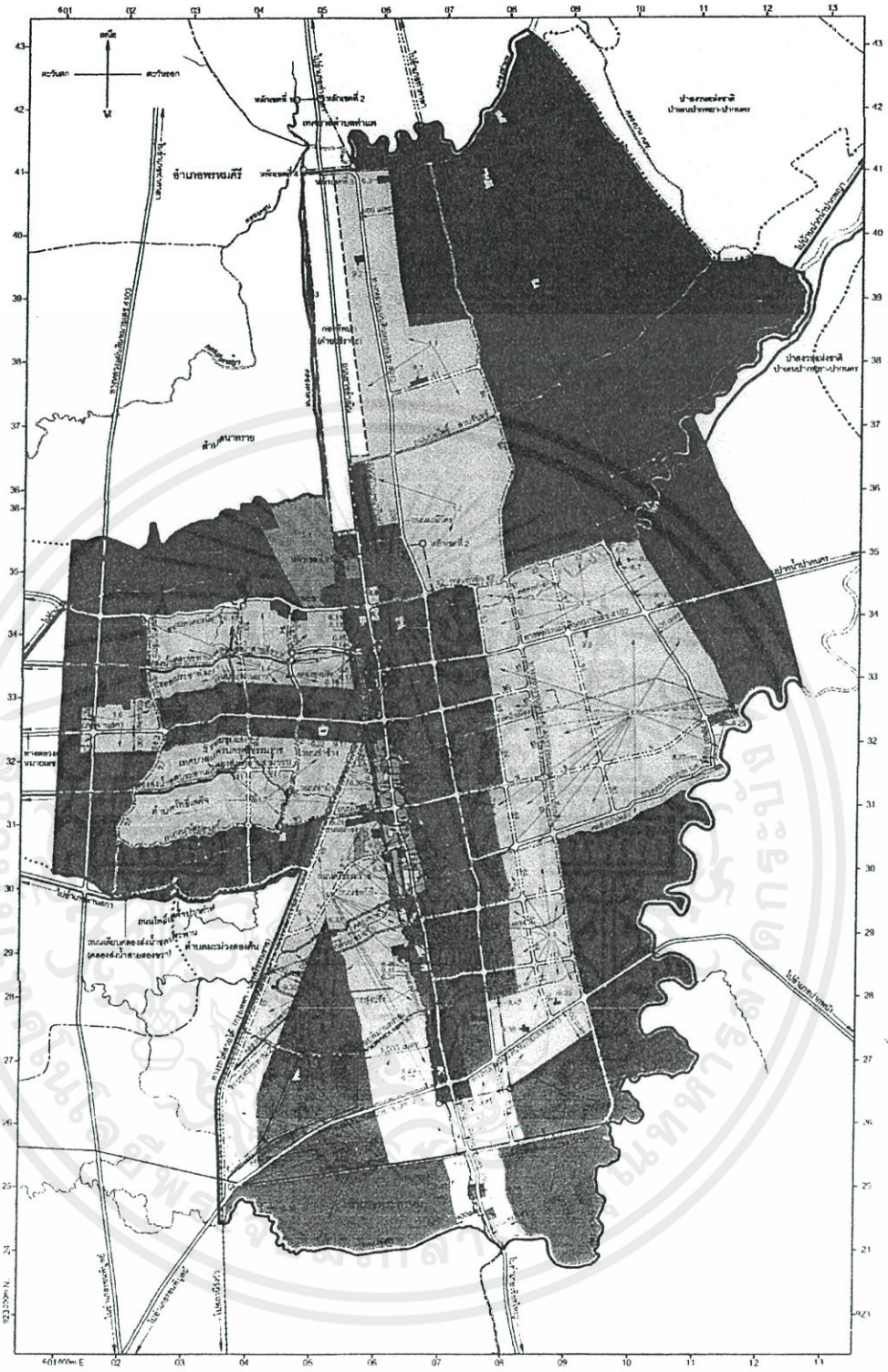
5) การขนส่งทางอากาศ สนามบินนครศรีธรรมราชตั้งในพื้นที่ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชไปทางทิศเหนือ ประมาณ 14 กิโลเมตร พื้นที่ประมาณ 1,790 ไร่ การเดินทางระหว่างตัวเมืองกับสนามบินสามารถเลือกใช้ได้ทั้งทางหลวงหมายเลข 4016 หรือใช้ทางลัดตามถนนเลียบคลองส่งน้ำชลประทาน โดยปัจจุบันที่สนามบินที่สนามบินนครศรีธรรมราชมีสายการบินที่ให้บริการอยู่ 3 สายการบิน คือ สายการบินนกแอร์ สายการบินไทยแอร์เอเชีย และสายการบินโอเรียนท์ไทย (วันทูโก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาและวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6.3 แสดงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช
(ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 4 แสดงผังการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช

(ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า พ.ศ.2555)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากลักษณะที่ตั้ง มีเพียงอำเภอเมืองเท่านั้นที่สามารถใช้กับโครงการได้ เนื่องจากโครงการจำเป็นต้องเป็นศูนย์กลางของจังหวัด เพื่อที่มีการเชื่อมต่อกับสถานที่ศึกษาและเข้าถึงเยาวชนกลุ่มผู้ใช้งานหลักของโครงการที่สามารถเข้าถึงโครงการได้ง่ายและสะดวก หากโครงการตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของจังหวัด รวมถึงการอยู่ติดกับระบบสาธารณูปโภคที่ครบถ้วนอีกด้วย

ปัจจัยการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 6. 1 แสดงการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ประเภทพาณิชยกรรมในผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช²

ปัจจัยการวิเคราะห์พื้นที่พาณิชยกรรม	
1. ภูมิศาสตร์และสภาพที่ตั้ง	ความลาดชัน
	แหล่งน้ำธรรมชาติ
	แหล่งน้ำมนุษย์สร้างขึ้น
	ความเหมาะสมของดินต่อการเกษตร
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน	
3. โครงสร้างพื้นฐาน	พื้นที่ให้บริการของตลาด
	การเข้าถึงถนนสายหลัก
	การเข้าถึงถนนสายรอง
	การเข้าถึงสถานีรถไฟ
	การเข้าถึงสถานีรถโดยสาร
4. พื้นที่เสี่ยงภัย	พื้นที่น้ำท่วม
	พื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

² สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อการวางผัง เมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช

1.Site A

Site อยู่ติดกับกำแพงเมืองเก่า (บริเวณใจกลางเมืองนครศรีธรรมราช) เดิมพื้นที่นี้เคยเป็นเรือนจำกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อนจะย้ายไปอยู่ที่ อ.นาพรุ จ.นครศรีธรรมราช ปัจจุบันได้ใช้พื้นที่เป็นสวนสาธารณะศรีธรรมโศก ใช้จัดงานเป็นครั้งคราวตามเทศกาล

ที่ตั้ง ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง ต.บุปผาในเมือง จ.นครศรีธรรมราช ติดกับถนนราชดำเนินซึ่งเป็นถนนที่วิ่งผ่านกลางเมืองนครศรีธรรมราช

พื้นที่มีขนาดประมาณ 14,684.72 ตารางเมตร ประมาณ 9 ไร่ มีสภาพเป็นพื้นที่สาธารณะ มีการใช้สอยเป็นครั้งคราวเนื่องใจโอกาสเทศกาลประจำจังหวัด

ทิศเหนือ ติดกับกำแพงเมืองเก่า และคูเมืองนครศรีธรรมราชที่ยังหลงเหลือ ตลอดแนวถัดออกไปเป็นสนามหน้าเมืองและห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศใต้ ติดกับโรงเรียนเสมาเมืองและวัดเสมาเมือง เป็นวัดสำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราชแห่งหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีถนนเสมาชัยคั่นระหว่างสวนสาธารณะและโรงเรียน

ทิศตะวันออก ติดกับถนนราชดำเนินตลอดด้านหน้า Site

ทิศตะวันตก ติดกับโรงเรียนนานาชาติเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช (NICS) และถนนศรีธรรมราชที่เชื่อมต่อกันกับถนนท่าช้างซึ่งเป็นถนนที่ข้ามกำแพงเมืองเก่าและคูเมืองนครศรีธรรมราช

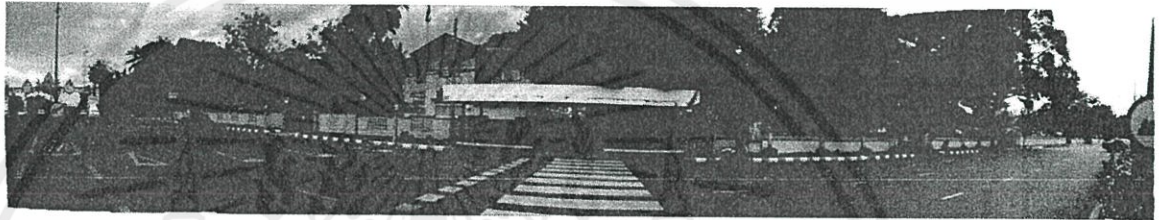

รูปที่ 6. 5 แสดงลักษณะของ Site A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 6 แสดงลักษณะภายใน Site A มุมมองจากทิศใต้
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 7 ป้ายรถประจำทาง (เส้นทางถนนราชดำเนิน) บริเวณฝั่งตรงกันข้ามกับ Site A มุมมอง
จากทิศใต้
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 8 ป้ายรถประจำทาง (เส้นทางถนนราชดำเนิน) บริเวณฝั่งตรงกันข้ามกับ Site A มุมมอง
จากทิศใต้
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 9 แสดงบริเวณโดยรอบ Site A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาดูงาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแบบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.Site B

Site อยู่บริเวณใกล้กับวิทยาลัยศิลปหัตถกรรม นครศรีธรรมราช และติดถนนพัฒนาการคูขวาง ซึ่งเป็นถนนสายหลักที่รองมาจากถนนราชดำเนิน

ที่ตั้ง ติดถนนพัฒนาการคูขวาง ซึ่งเป็นถนนสายสำคัญอีกสายหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากเป็นถนนสายการค้าของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นถนนย่านการค้าและห้างสรรพสินค้า, โรงแรม, หมู่บ้าน, ภัตตาคารร้านอาหาร, สถาบันกวดวิชา, รวมถึงสำนักงานราชการที่เกิดขึ้นใหม่ในภายหลังที่ถนนสายนี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นแล้ว

พื้นที่มีขนาดประมาณ 19090.01ตารางเมตร ประมาณ 12 ไร่ มีสภาพเป็นพื้นที่ว่างไม่มี

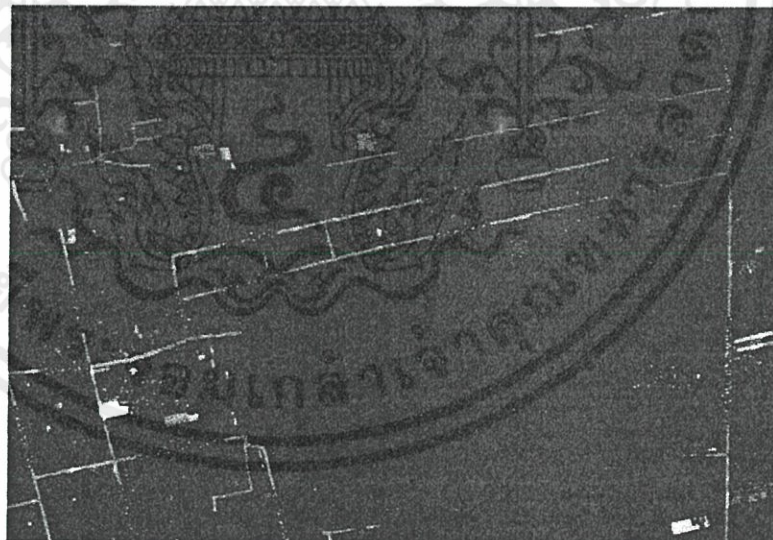
สิ่งก่อสร้างอาคารปลูกสร้างอยู่ บริเวณโดยรอบเป็นป่า

ทิศเหนือ ติดกับสำนักงาน บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) สำนักงานบริการลูกค้า CAT telecom และซอยห่อไตร 1 ซึ่งเป็นถนนสายที่ตรงไปวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ระหว่างซอยเป็นบ้านทาวเฮาส์

ทิศใต้ ติดกับโกดังสินค้าและสถาบันกวดวิชาเจีย สาขานครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก ติดกับถนนพัฒนาการคูขวาง ฝั่งตรงข้ามเป็นบริษัทMITSUBUSHI MOTORS

ทิศตะวันตก ติดกับวิทยาลัยศิลปหัตถกรรม นครศรีธรรมราช

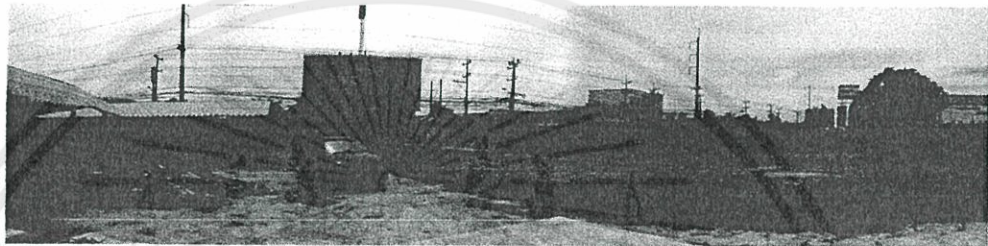

รูปที่ 6. 10 แสดงลักษณะของ Site A

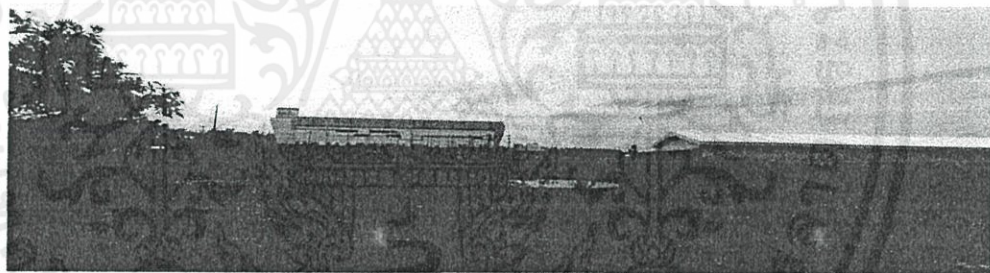
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 11 แสดงลักษณะภายใน Site B
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 12 แสดงบริเวณโดยรอบ Site B มองออกไปด้านหน้าโครงการ
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 13 แสดงบริเวณโดยรอบ Site B มองไปด้านทิศใต้
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6.14 แสดงถนนด้านหน้า (ถนนพัฒนาการคูขวาง) และอาคารตรงข้าม Site B
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.Site C

Site อยู่ตรงกันข้ามกับสนามหน้าเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งปัจจุบันเรียกสถานที่บริเวณนี้ว่า ศาลาประตูหก เดิมเป็นพื้นที่สำหรับคนจรที่ไม่มีที่พักอาศัยเพื่อพักพิงชั่วคราว ภายในศาลาประตูหก

ที่ตั้ง ติดถนนราชดำเนิน และจวนผู้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง

พื้นที่มีขนาดประมาณ 13154.79ตารางเมตร ประมาณ 8ไร่ มีสภาพเป็นพื้นที่สาธารณะที่ได้รับการปรับปรุง จากโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ชื่อโครงการ ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณศาลาประตูหก ใช้งบประมาณที่ทำการก่อสร้าง 2545 งบประมาณ 995,000 บาท ก่อสร้างด้วยเงินภาษีท้องถิ่นจัดเก็บ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ทิศเหนือ ติดกับโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช มีถนนเอกมหาราชขั้วคั่นระหว่าง

ทิศใต้ ติดกับจวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก ติดกับบ้านพักข้าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช และร้านขนมจีนน้ำยา ถัดไปอีกทางด้านทิศใต้เป็นคูเมืองและกำแพงเมืองเก่าจังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตก ติดกับถนนราชดำเนิน ฝั่งตรงกันข้ามเป็นสนามหน้าเมือง

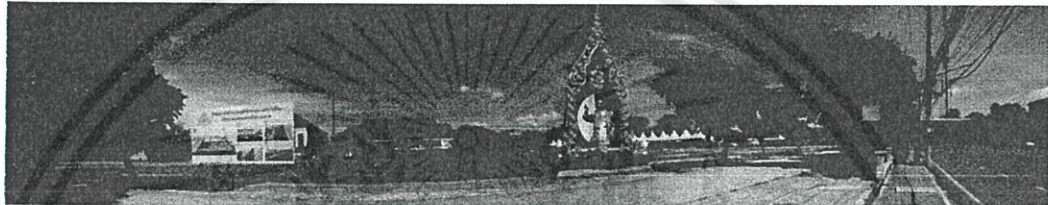

รูปที่ 6. 6 แสดงลักษณะของ Site A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 7 แสดงถนนด้านหน้า (ถนนราชดำเนิน) และมุมมองจากตรงข้าม Site C
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

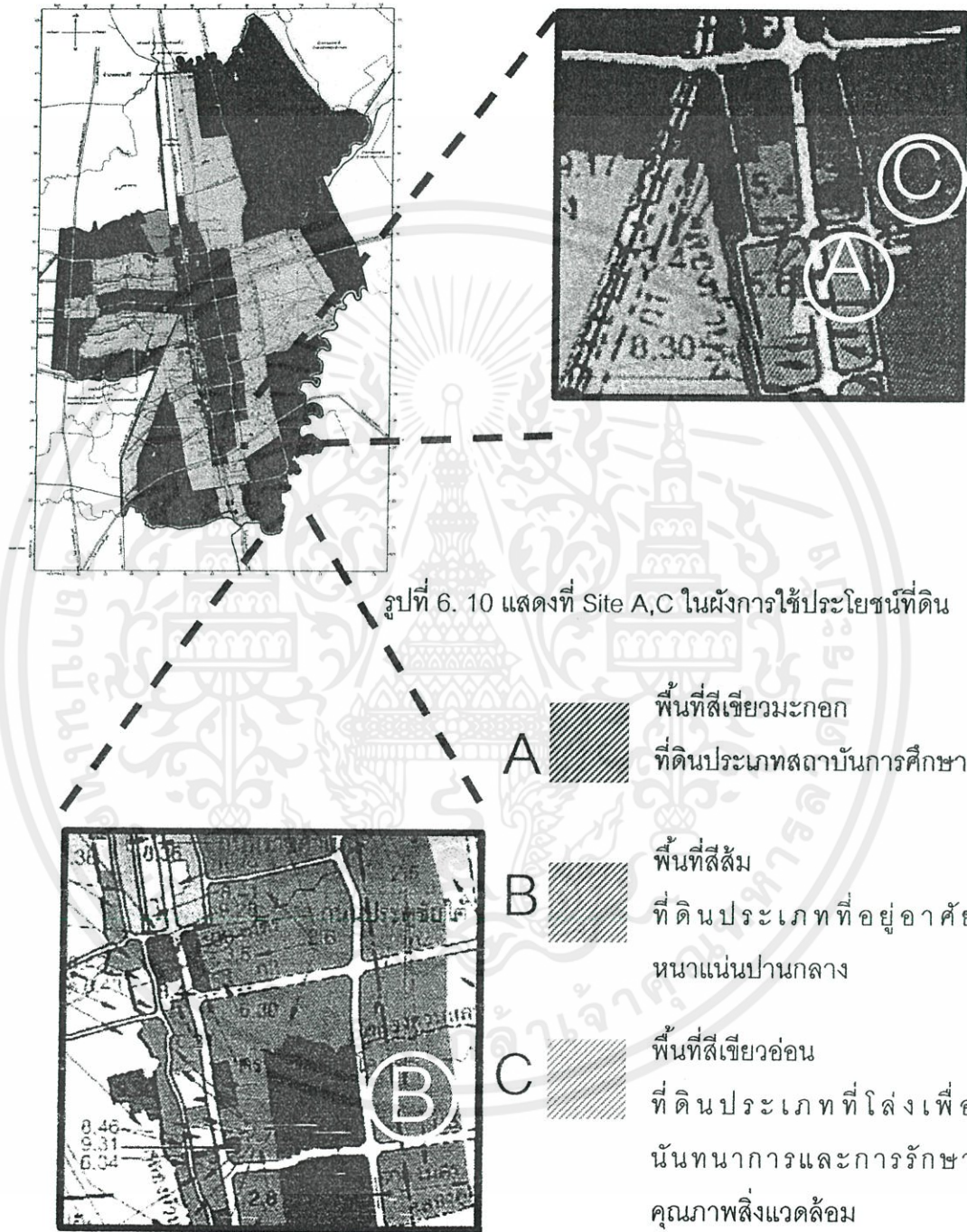
รูปที่ 6. 8 แสดง Site ด้านหน้า (สนามหน้าเมือง) มุมมองตรงข้าม Site C
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 9 แสดงลักษณะภายใน Site C
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

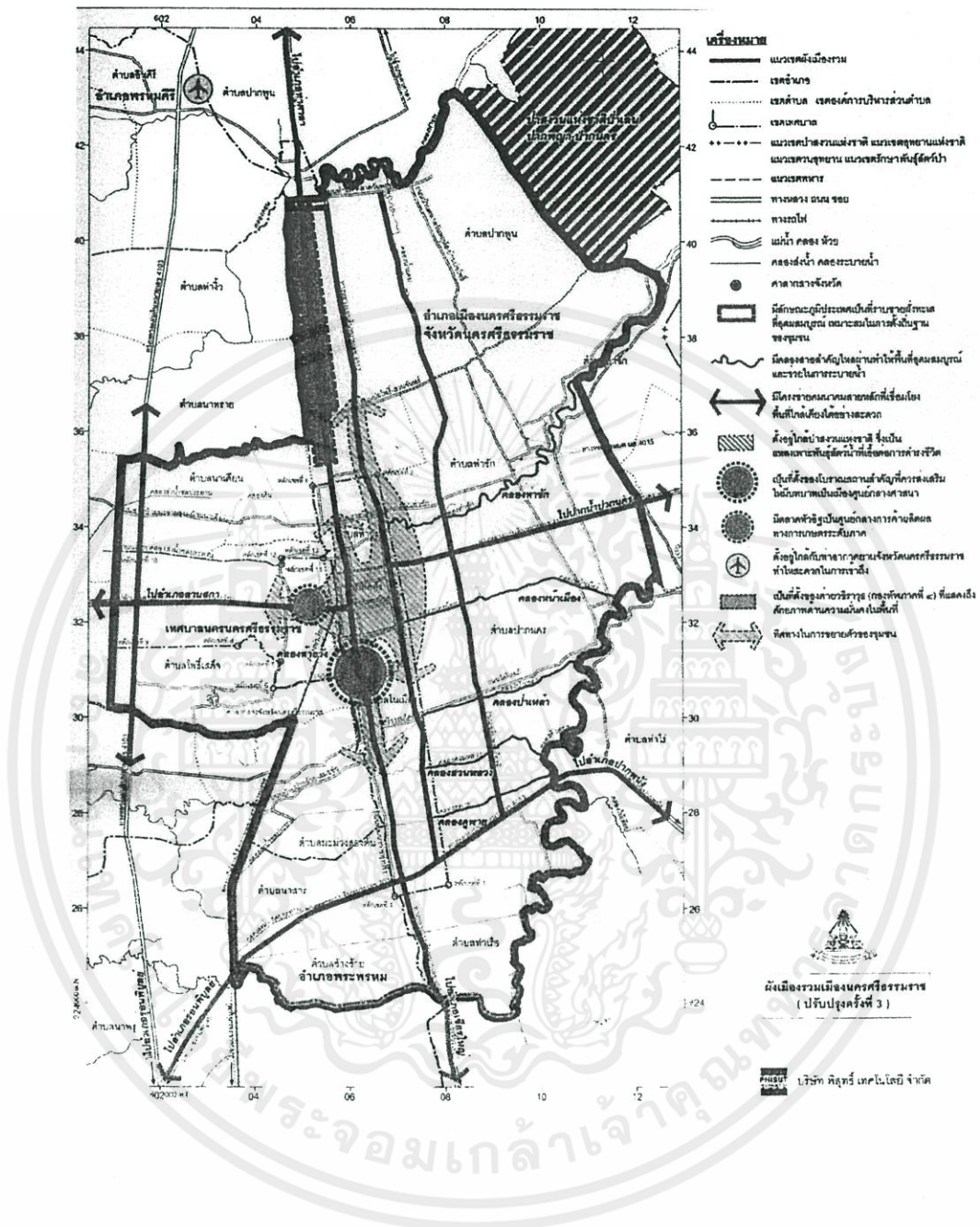
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2.3 ปัจจัยลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน

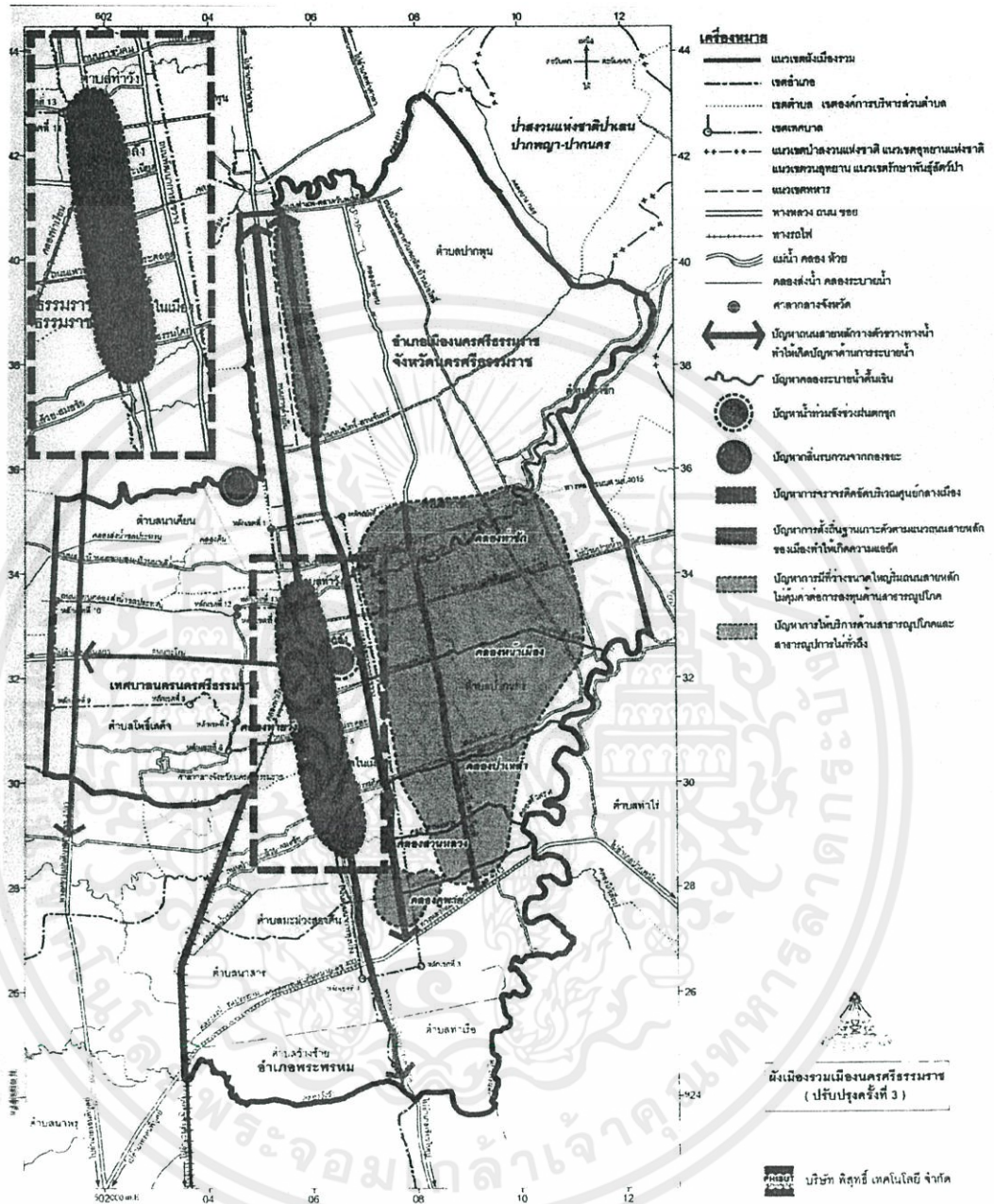
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 11 แสดงที่ Site B ในผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน

รูปที่ 6. 12 แสดงข้อจำกัดของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช (ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

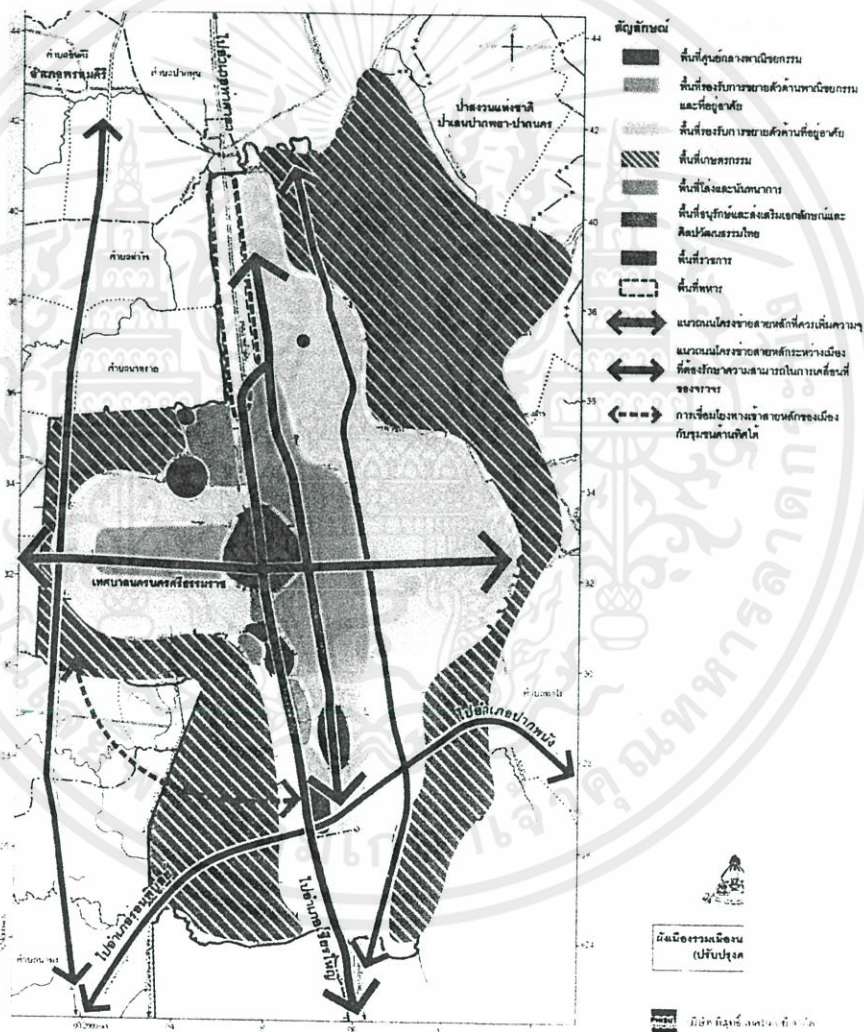

รูปที่ 6. 13 แสดงภาพปัญหาของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช

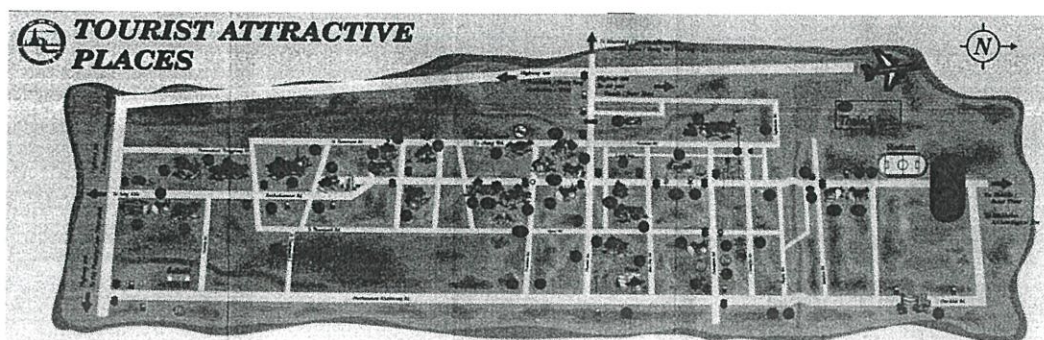
(ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกริใช้งานเพื่อการศึกษาท่านน โมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า พ.ศ.2555) ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ลักษณะที่ตั้งโครงการอยู่ในย่านขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่รองรับการขยายตัวด้านพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย ซึ่งพื้นที่พาณิชยกรรมของเมืองจะอยู่บริเวณศูนย์กลางของเมืองเดิม ซึ่งเป็นศูนย์กลางการจับจ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภค บริโภค และการให้บริการต่าง ๆ ในราคาที่เหมาะสม โดยจะเพียบพร้อมด้วยการอำนวยความสะดวกทั้งร้านค้าระดับต่าง ๆ ร้านอาหาร การให้บริการด้านการสื่อสาร รวมทั้งที่พักแรมที่สะดวก เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวพร้อมด้วย ได้แก่ บริเวณสี่แยกท่าวัง สี่แยกตลาดแขก สี่แยกศาลามีชัย และบริเวณตอนล่างของถนนพัฒนาการคูขวาง

รูปที่ 6. 14 แสดงการวางผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช แสดงการขยายตัวทางด้านพาณิชยกรรม (ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า พ.ศ.2555) ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 15 แสดงแผนที่การท่องเที่ยว จ.นครศรีธรรมราช
(ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล กรมการท่องเที่ยว จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

6.2.2.5 ข้อจำกัดของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช

จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ในพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช สามารถสรุปข้อจำกัดของพื้นที่ได้ดังนี้

- 1) พื้นที่ตอนบนและตอนล่างของผังเมืองเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขังซึ่งเป็นการจำกัดการพัฒนาเมือง จึงไม่เหมาะที่จะเลือกเป็นที่ตั้งโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช
- 2) พื้นที่ตอนบนของเมืองถูกจำกัดด้วยพื้นที่ทหาร (ค่ายวชิราวุธ กองทัพภาคที่ 4) ทำให้การพัฒนาพื้นที่ทั้งด้านโครงข่ายคมนาคมและการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง จึงไม่เหมาะที่จะเลือกเป็นที่ตั้งโครงการโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช
- 3) พื้นที่ด้านตะวันตกถูกจำกัดด้วยคลองทุ่งปรุง คลองท้ายวัง และเส้นทางรถไฟสายใต้ ทำให้ทิศทางการขยายตัวของเมืองถูกจำกัดให้เป็นไปตามถนนสายหลักที่สามารถเดินทางเชื่อมต่อกับพื้นที่รอบนอกได้อย่างสะดวก จึงไม่เหมาะที่จะเลือกเป็นที่ตั้งโครงการโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6. 2 แสดงการพิจารณาเลือกที่ตั้ง

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกที่ตั้ง	ค่าน้ำหนัก การ พิจารณา	ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ		
		SITE A	SITE B	SITE C
1. แหล่งที่ตั้ง				
1.1 ความเหมาะสมของย่าน	4	4	4	4
1.2 โครงสร้างประชากรที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ	4	3	4	4
1.3 ความเป็นศูนย์กลาง	4	4	3	4
1.4 ความสัมพันธ์กับเส้นทางทางรถที่เกี่ยว	4	4	3	4
1.5 ความสัมพันธ์กับสถานศึกษา	4	4	4	4
1.6 คุณค่าทางทัศนียภาพ	4	4	4	3
1.7 ความสอดคล้องกับกฎหมายการใช้ ประโยชน์ที่ดิน	4	0	4	0
2. ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง				
2.1 รูปร่างของขนาดที่ดิน	3	3	4	2
2.2 สภาพปัจจุบันและการปรับปรุง	3	3	4	3
2.3 สภาพแวดล้อมของโครงการ	3	4	4	3
3. การเข้าถึงโครงการและการจราจร				
3.1 การสัญจรของคนและรถบริเวณรอบ ๆ โครงการ	3	4	4	4
3.2 การดึงดูดเข้าสู่โครงการ	3	4	4	4
3.3 สภาพการจราจร	3	4	4	4
3.4 การคมนาคม	3	4	4	4
4. ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	2	4	4	4
5. ความปลอดภัย	2	4	4	4
6. ความเป็นไปได้ในการพัฒนา	3	4	4	2
ค่าเฉลี่ย		3.7	3.89	3.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการเลือกที่ตั้งของโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช ได้เลือก SITE B อยู่ในเขตเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขนาดประมาณ 19090.01 ตารางเมตร ประมาณ 12 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณถนนพัฒนาการคูขวาง และเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในย่านการค้าถนนพัฒนาการคูขวาง ดังแสดงในแผนที่ 6.19 ของจังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งเป็นย่านของสถาบันการศึกษาและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 6.16 แสดงที่ตั้งโครงการ จากแผนที่เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
(ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล รูปที่ 6. 15เดือน กันยายน พ.ศ.2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 16 แสดงที่ตั้งโครงการ
จากแผนที่ท่องเที่ยว จ.นครศรีธรรมราช

6.3 การวิเคราะห์บริเวณที่ตั้งโครงการ

6.3.1 การศึกษาพื้นที่ตั้งโครงการ

ผังเมืองนครศรีธรรมราช พ.ศ.2545 มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 128 ตารางกิโลเมตร

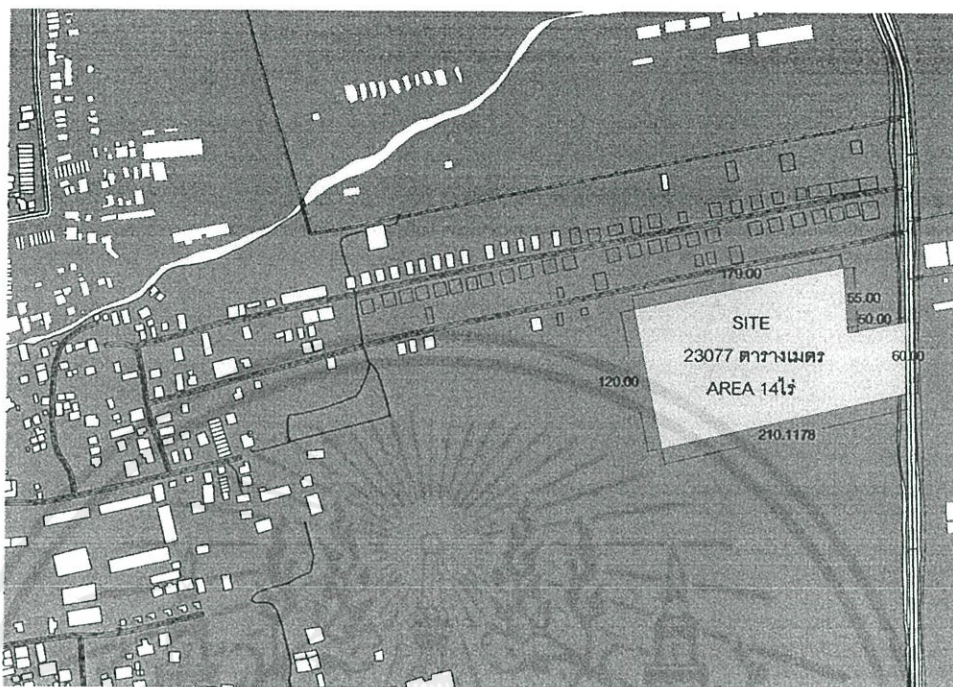
จากการศึกษาพื้นที่ตั้งโครงการ พื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นชุมชนที่อยู่บริเวณย่านพาณิชย์กรรม อาคารส่วนใหญ่ภายในบริเวณนี้ ล้อมรอบไปได้สถานที่การค้า สถานที่ราชการสำคัญของจังหวัด สถาบันการศึกษาระดับจังหวัด และเป็นบริเวณใจกลางย่านเศรษฐกิจย่านใหม่ของเมือง ที่มีทางหลวงหมายเลข 4013 วิ่งผ่านกลางชุมชน ประกอบด้วยพื้นที่ บริเวณนี้เป็นบริเวณที่ใกล้กับห้างสรรพสินค้า (Tesco Lotus , Robinson , MC donald's) และโรงแรมระดับจังหวัด เช่น โรงแรมทวินโลตัส (Twin Lotus) ทำให้บริเวณนี้มาการคมนาคมที่ดี มียานพาหนะที่ชาวนครฯ ใช้กันเป็นประจำ รวมถึงสำหรับการเดินทางจากทุกสารทิศของจังหวัดมาที่จุดนี้ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

จากแผนที่จะเห็นว่าอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชมีเส้นทางสัญจรหลักคือทางหลวงหมายเลข 4012 และ 4013 ซึ่งบริเวณที่ตั้งโครงการที่เลือก ตั้งอยู่ติดกับถนนทางหลวงสาย 4013 (ถนนพัฒนาการคูขวาง) เป็นการแบ่งชุมชนออกเป็นสองฝั่ง คือ ฝั่งวัดพระธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นถนนสายวัฒนธรรม และอาคารที่พักอาศัย แทรกตัวระหว่างสถานที่สำคัญและโรงเรียนประจำจังหวัด ในทุกส่วน จะแทรกตัว ไปด้วยวัดและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง สองฝั่ง และส่วนฝั่งพัฒนาการคูขวาง ซึ่งเป็นย่านเศรษฐกิจใหม่ที่กำลังเจริญเติบโต ของเมืองนครศรีธรรมราช มีย่านการค้าและพาณิชย์เกิดขึ้นเรื่อย ๆ ประกอบด้วยชุมชน ซึ่งบริเวณที่ตั้งโครงการ ตั้งอยู่ในทิศทางในการขยายตัวของชุมชน และมีโครงข่ายคมนาคมสายหลักที่เชื่อมโยงพื้นที่ใกล้เคียงได้อย่างสะดวก³

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

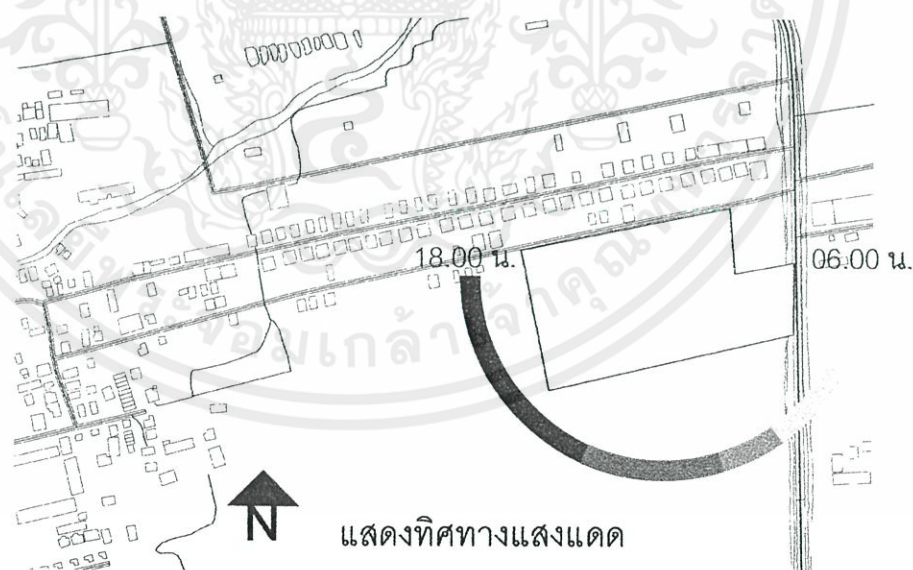
³ ข้อมูลจากสำนักโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช หนังสือผังเมืองรวมนครศรีธรรมราชฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3

6.3.2 การวิเคราะห์อาณาเขตที่ตั้งโครงการ

รูปที่ 6. 18 แสดงอาณาเขตที่ตั้งโครงการ

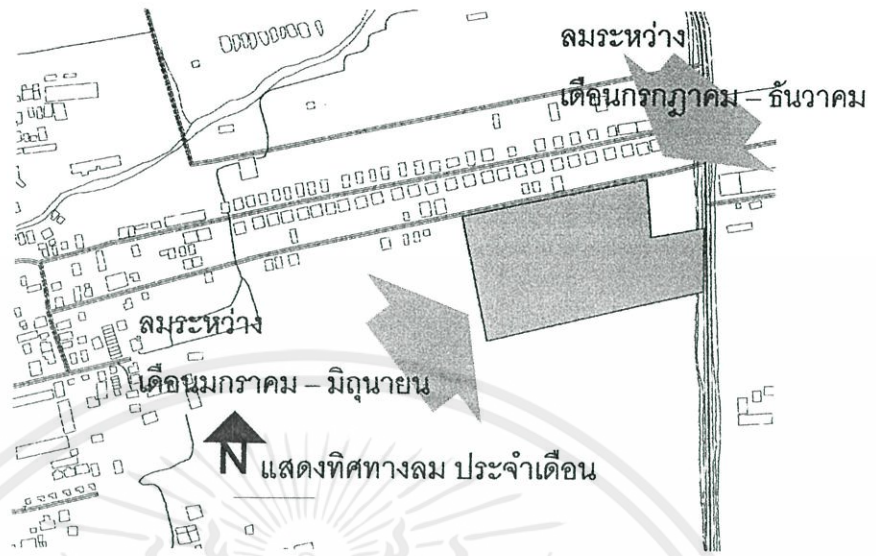
6.3.2.1 การวิเคราะห์ทิศทางของแดด

รูปที่ 6. 19 แสดงทิศทางแดด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในโครงการเท่านั้น ไม่สามารถให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 แดดทำมุมไปทางทิศใต้มากที่สุด 28 องศา ในวันที่ 21 ธันวาคมและจะทำมุมเฉียงไป
 ทางทิศเหนือมากที่สุด 5 องศา ในวันที่ 21 มิถุนายน ของทุกปี

6.3.2.2 การวิเคราะห์ทิศทางลม

รูปที่ 6. 20 แสดงทิศทางลมในโครงการ

6.3.2.3 การวิเคราะห์มุมมองจากโครงการ

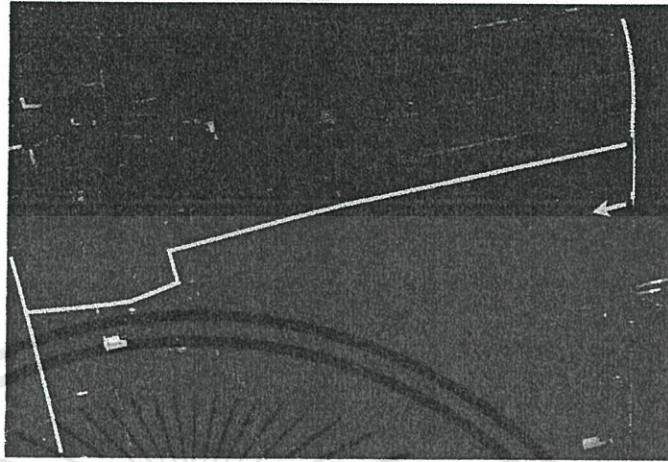

รูปที่ 6. 21 แสดงการให้ค่าแนวทิวทัศน์

- 4 = มุมมองที่ดีมาก
- 3 = มุมมองที่ดี
- 2 = มุมมอง
- 1 = มุมมองที่ไม่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และตัดต่อข้อมูลเองถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.2.4 การวิเคราะห์การเข้าถึงโครงการ

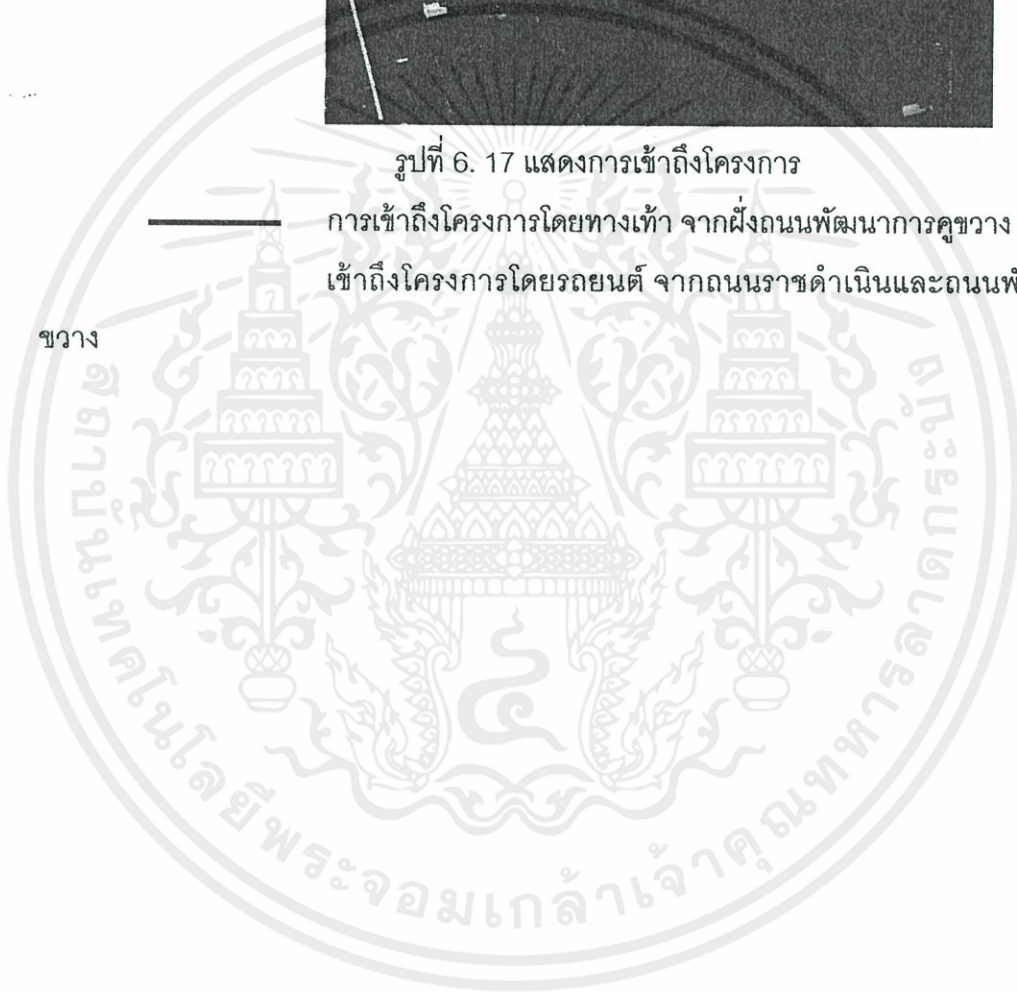

รูปที่ 6. 17 แสดงการเข้าถึงโครงการ

การเข้าถึงโครงการโดยทางเท้า จากฝั่งถนนพัฒนาการคูขวาง

เข้าถึงโครงการโดยรถยนต์ จากถนนราชดำเนินและถนนพัฒนาการคู

ขวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6. 18 แสดงบริเวณทางเดินเท้าด้านหน้าทางเข้าโครงการ
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 19 แสดงพื้นที่ดินภายในโครงการ
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

รูปที่ 6. 20 แสดงบริเวณด้านข้างโครงการ ซอยหอไตร 1
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

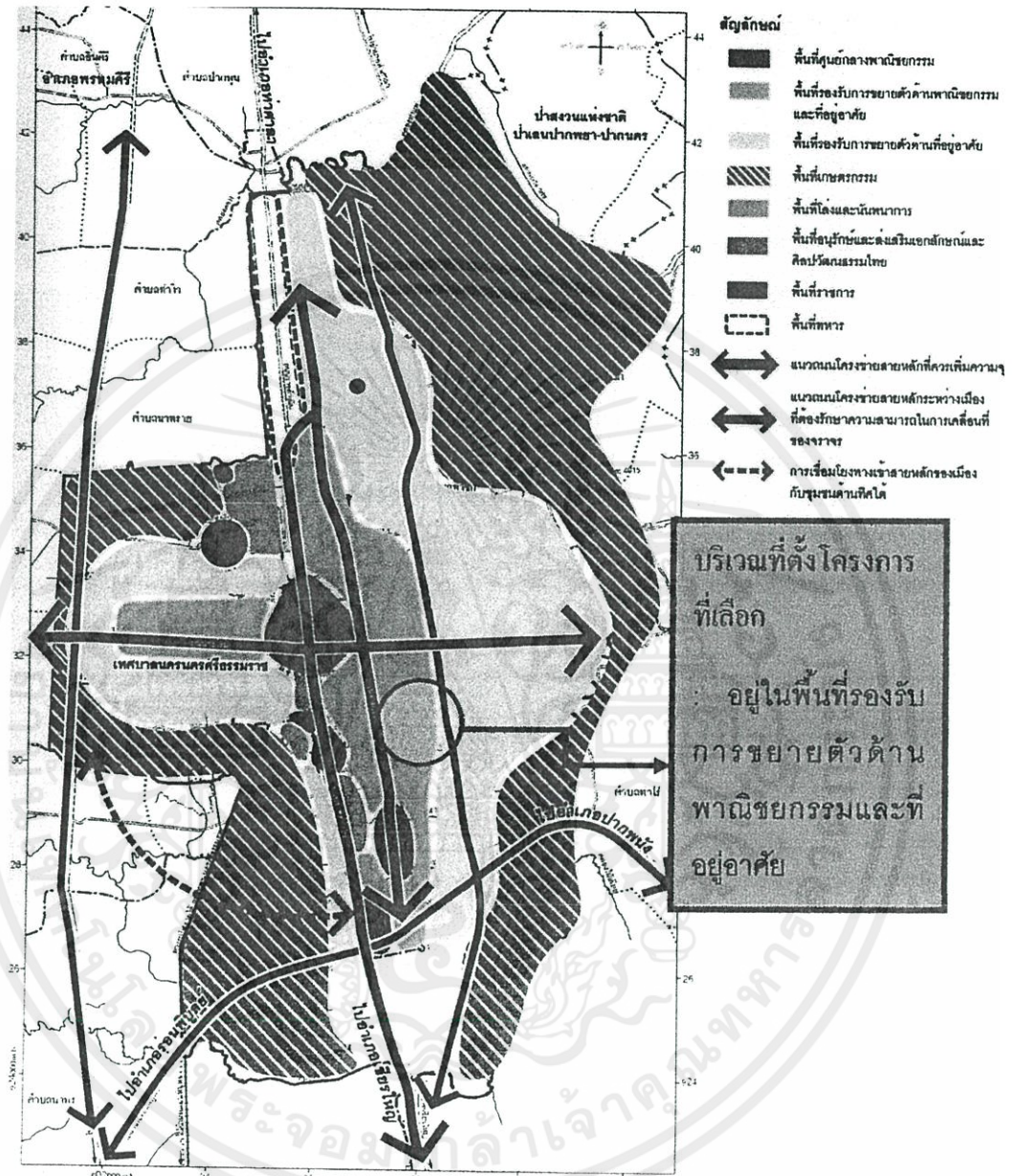
รูปที่ 6. 21 แสดงป้ายบอกเส้นทางไปวิทยาลัยศิลปหัตถกรรม บริเวณซอยข้างโครงการ
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส

รค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งท มม เหตุคณเปลงเนื้อที่า และตองอ้างอิงจงเงาของเอกส เรทุกครั้งทมกรณา เปเซ

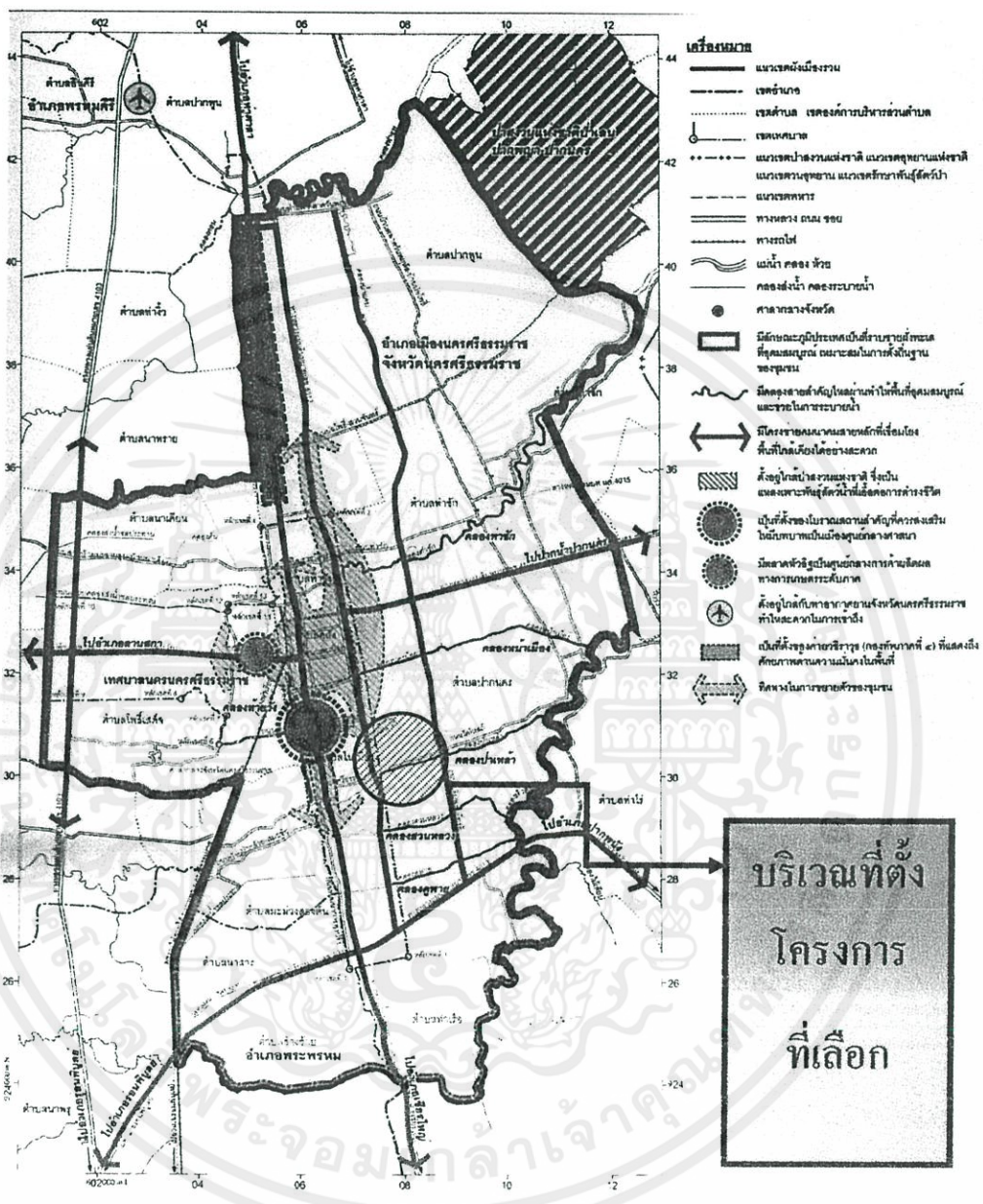
บริเวณที่ตั้ง โครงการที่เลือก อยู่ในพื้นที่อยู่ในพื้นที่รองรับการขยายตัวด้านพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย

รูปที่ 6. 22 แสดงนโยบายการวางผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช การขยายตัวทางด้านพาณิชยกรรม (ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

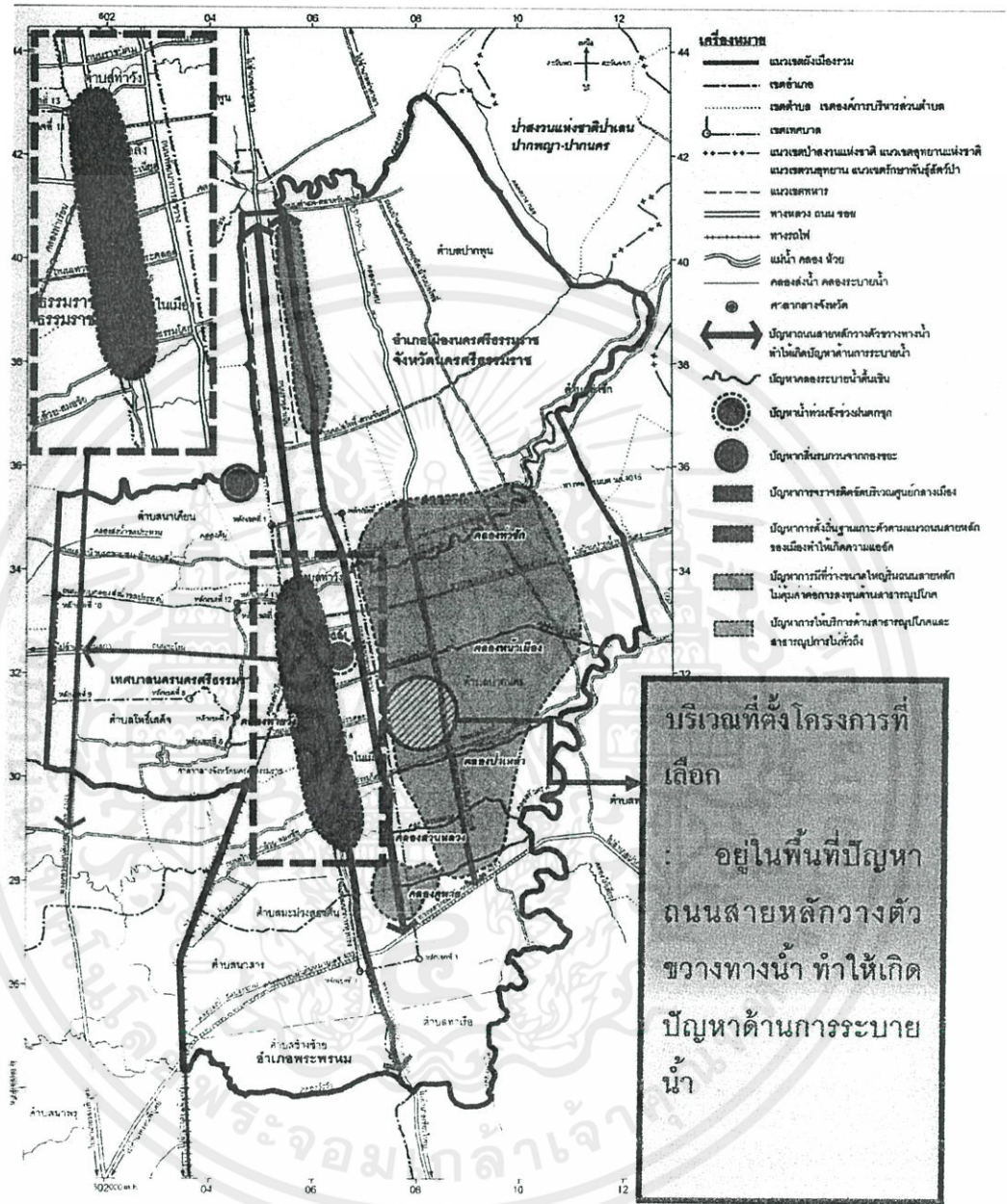
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณที่ตั้งโครงการที่เลือก อยู่ในพื้นที่ที่อยู่ในทิศทางการขยายตัวของชุมชน มีคลองสายสำคัญไหลผ่านทำให้พื้นที่อุดมสมบูรณ์และช่วยในการระบายน้ำ

รูปที่ 6. 23 แสดงศักยภาพและแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนในพื้นที่ผังเมืองนครศรีธรรมราช (ที่มา : จากการสำรวจ ณ สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือน กันยายน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ พ.ศ.2555) ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

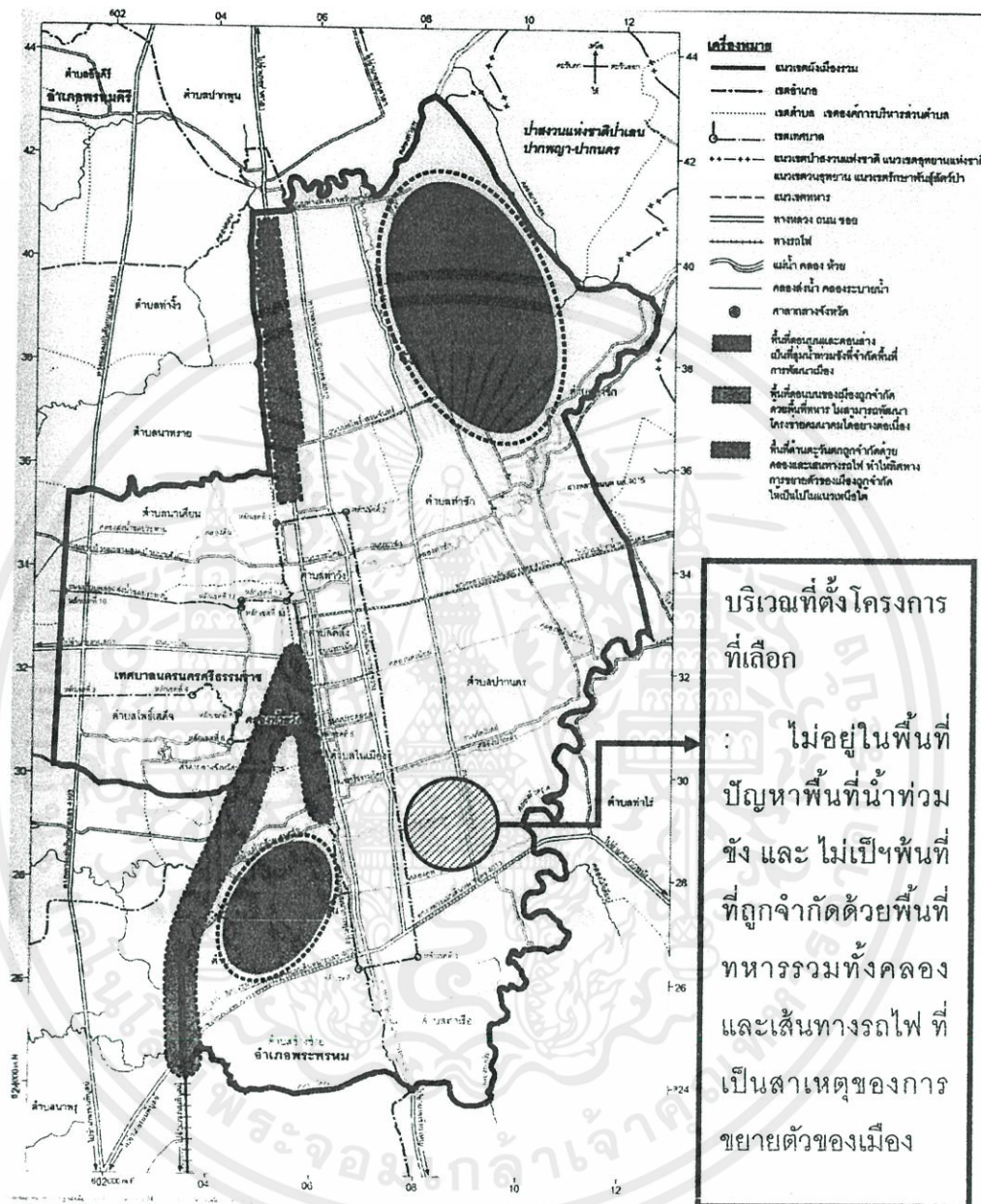
บริเวณที่ตั้งโครงการที่เลือก อยู่ในพื้นที่ปัญหาดถนนสายหลักขวางตัวขวางทางน้ำ ทำให้เกิดปัญหาด้านการระบายน้ำ

รูปที่ 6. 29 แสดงภาพปัญหาของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช (ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน

พ.ศ.2555) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณที่ตั้งโครงการที่เลือก ไม่อยู่ในพื้นที่ปัญหาพื้นที่น้ำท่วมซ้ำ และ ไม่เป็นพื้นที่ที่ถูกจำกัดด้วยพื้นที่ทหารรวมทั้งคลองและเส้นทางรถไฟ ที่เป็นสาเหตุของการขยายตัวของเมือง

รูปที่ 6. 24 แสดงข้อจำกัดของพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช

(ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 สรุปทวิเคราะห์และไหนที่ตั้งโครงการ

จากการวิเคราะห์และเลือกโครงการแล้ว ก็ได้พื้นที่บริเวณถนนพัฒนาการคูขวาง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ตั้งโครงการ โดยพื้นที่นี้มีขนาด 19090.01ตารางเมตร ประมาณ 12 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้วิเคราะห์แล้วว่ามีความเหมาะสมกับโครงการมากที่สุด

จากพื้นที่ตั้งนี้จะนำไปใช้ในการหาข้อกฎหมายเฉพาะของพื้นที่ เช่น ในการออกแบบและก่อสร้างอาคารในพื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำเป็นต้องมีงานระบบโครงสร้างที่เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีภาระระบายน้ำไม่สะดวก เป็นต้น และข้อมูลเหล่านี้ก็ถูกนำมาใช้ประกอบการออกแบบ รวมถึงการเลือกงานระบบอาคารที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

การศึกษางานระบบที่ใช้ในโครงการ

การวิเคราะห์งานระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นการวิเคราะห์ที่คำนึงถึงองค์ประกอบของโครงการ ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ระยะเวลาในการใช้พื้นที่ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อโครงการและพื้นที่ข้างเคียง

ในการวิเคราะห์เลือกงานระบบที่จะใช้ จะส่งผลต่อการออกแบบ เพื่อให้การออกแบบไม่ผิดพลาดและมีการเตรียมพื้นที่สำหรับงานระบบเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง

7.1 ระบบก่อสร้าง และโครงสร้างของอาคาร

7.1.1 ระบบการก่อสร้างงานหอคิลป์

ระบบการก่อสร้างหอคิลป์เกิดขึ้นเป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

7.1.1.1 CLOSED STRUCTURE SYSTEM

เป็นระบบที่สมบูรณ์ในตัว เหมาะกับงานที่ต้องการความเฉพาะตัว รูปร่างทางสถาปัตยกรรมออกมาในรูปที่เฉพาะเจาะจง และเป็นตัวของตัวเอง วัสดุแต่ละชนิด แต่ละประเภท จะมีผลสะท้อนให้เกิดรูปทรงทางสถาปัตยกรรม ซึ่งได้รับการเลือกสรรให้เหมาะสมกับระบบของการจัดผนังและเพดาน จะออกแบบให้อยู่ภายในโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์กับการแสดง วัสดุก่อสร้างที่ใช้ในหอคิลป์ การที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์กับสภาวะของการจัดระบบการก่ออิฐให้มีความรู้สึกทางพื้นผิว เหล็กให้ความรู้สึก ตรงไปตรงมาของโครงสร้างส่วนคอนกรีตเสริมเหล็กเปิดโอกาสให้มีอิสระทำให้เกิดความสัมพันธ์ของอาคาร ทั้งทางตั้งและทางราบ เนื่องจากความเป็นเนื้อเดียวกันของโครงสร้างระบบผนังทึบ หรือเป็นโครง อาจนำมาใช้ได้ทั้ง 2 กรณีขึ้นอยู่กับความเหมาะสมระบบนี้จะดูเหมาะสมกับการใช้ผนังมากกว่าเสา แต่เมื่อนำระบบนี้มาใช้ คุณสมบัติทางด้านความยืดหยุ่น (FLEXIBILIT) จะลดลงทันที

7.1.2 OPEND STRUCTURE SYSTEM

ระบบนี้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงความแตกต่างด้านหน้าที่ใช้สอย การจัดแสดงมีความเป็นอิสระ เนื่องจาก SPACE โถงและเป็น NEUTRAL SPACE การจัดแสดงจะแรบส ความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับการจัดภายใน การออกแบบอาคารมิได้ออกมาในลักษณะให้เกิดความสัมพันธ์ ระหว่างวัสดุกับอาคารอย่างสอดคล้องกันจากการพิจารณาทั้งสอง ดังกล่าว พบว่าสมควรใช้ระบบ CLOSED STRUCTURE ในส่วนนิทรรศการถาวร เนื่องจากสามารถจัดให้SPACE ของอาคาร

สัมพันธ์กับวัตถุที่จัดแสดงได้เป็นอย่างดี ส่วน ระบบ OPENED STRUCTURE น่าจะนำมาใช้ใน ส่วนนิทรรศการชั่วคราวซึ่งต้องการความยืดหยุ่นในการจัดเลี้ยงการแสดงหมุนเวียนกันไปมากกว่า

7.1.3 การเลือกระบบและขนาดของโครงสร้าง

พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

7.1.3.1 พื้นที่ใช้สอยส่วนใหญ่ของอาคาร

7.1.3.2 เปรียบเทียบกับอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน

7.1.3.3 การใช้ระบบโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น ระบบพื้นกับช่วงล่าง

7.1.3.4 ความประหยัดของโครงสร้าง

7.1.3.5 ประสิทธิภาพ และความชำนาญของช่าง

7.1.4 แรงที่มีผลต่อโครงสร้างของอาคาร

โครงสร้างโดยทั่วไปของอาคารจะมีแรงที่เกี่ยวข้องกระทำอยู่ 2 ทิศทาง คือ ในทางราบ (HORIZONTAL) และทางแนวตั้ง (VERTICAL)

7.1.4.1 ทางแนวราบ ได้แก่ พื้น คาน หรือโครงสร้างหลังคาที่ถ่ายน้ำหนักลงสู่จุดเสา หรือผนังน้ำหนัก ซึ่งออกแบบได้เป็น 2 แบบ คือ

1) LONG SPAN การคลุมพื้นที่ที่ต้องการส่วนเปิดโล่งกว้าง ๆ ไม่มีส่วน โครงสร้าง เช่น เสามาขวางเพื่อประโยชน์ใช้สอยขององค์ประกอบของโครงการ ได้แก่ ส่วน AUDITORIUM ซึ่งต้องการพื้นที่กว้างประมาณ 22-25 เมตร ส่วน นิทรรศการ EXHIBITION ต้องการความคล่องตัวในการเปลี่ยนแปลง และการขน ย้ายวัตถุ แสดง'กว้างประมาณ 10 – 15 เมตร

2) SHORT SPAN การคลุมพื้นที่บริเวณเล็ก ๆ ที่จุดรับน้ำหนักไม่ทำให้เกิด ปัญหาของส่วนใช้สอยซึ่งประหยัดกว่า LONG SPAN องค์ประกอบที่ต้องการ โครงสร้างประเภทนี้ ได้แก่ ส่วนสำนักงานส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ ส่วนห้องสมุด เป็นต้น

7.1.4.2 ทางแนวตั้ง ได้แก่ เสา และกำแพง รับน้ำหนักจากพื้นและคาน และโครงสร้าง หลังคาแล้วถ่ายสู่ฐานราก ซึ่งการใช้เสา และคานหรือกำแพงรับน้ำหนักขึ้นอยู่กับ ก า ร อ ก แบบ และประโยชน์ใช้สอยของแต่ละองค์ประกอบ

7.1.4.4 การวิเคราะห์โครงสร้าง LONG SPAN

โครงสร้างที่ถือว่าเป็น LONG SPAN ในการใช้คลุมพื้นที่กว้างมาก ๆ ได้แก่ TRUSS เป็นโครงสร้างที่ประกอบจากชิ้นส่วนของวัตถุขนาดสั้น ๆ สามารถคลุมพื้นที่ให้กว้าง 24-25 มีน้ำหนักเบา ง่ายต่อการคำนวณและการก่อสร้าง FOLDED PLATE และ SHELL เป็นโครงสร้างแผ่นคอนกรีตเสริมเหล็กเมื่อเทียบกับ สัณฐานของตัวอาคาร FOLDED PLATE เป็นแบบอาศัยการจับพับจับเป็นสัน ทำให้เกิดความแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักส่วนโค้ง ส่วน SHELL เป็นลักษณะนูน

เรียบ เช่น เปลือกหอยต้องใช้ความชำนาญ และเทคนิคสูง GABLE และ TENT เป็น โครงสร้าง ชนิด TENSILE STRUCTURE ฉะนั้นจึงมีโครงสร้างหลักสำหรับแรง TENSION เช่น PIER หรือ กำแพงรับ TENSION GABLE และ TENT สามารถคลุมพื้นที่ได้มากแต่ต้องใช้ความชำนาญ และ เทคนิคมากมายเป็นพิเศษกว่าแบบ FOLDED PLATE และ SHELL

7.1.4.5 การวิเคราะห์โครงสร้าง SHORT SPAN

ขึ้นโดยปกติซึ่งยาว 10 เมตร และใช้เทคนิคการก่อสร้างพื้น และคาน(การ หัก คอ ม้า และหักมุม) ซึ่งจะเหลือความยาววัดได้ประมาณ 8 – 9 เมตร ในที่นี้หมายถึงพื้นและคาน ซึ่ง พิจารณาในการเลือกคือความประหยัดของวัสดุ และความ เหมาะสมกับพื้นที่ใช้สอยของ องค์ประกอบเนื่องจากส่วนเจ้าหน้าที่จะจัดเป็นแบบ INDIVIDUAL ROOM SYSTEM และ ความ ต้องการของเนื้อที่แต่ละส่วนเล็กน้อย ดังนั้นการกีดขวางจึงไม่มีปัญหา นอกจากความประหยัด เท่านั้น ส่วนห้องสมุดได้ กำหนดส่วนตัว STACK มีความยาวน้อยที่สุด 6.90 เมตร (ขนาด STACK = 0.25 x 0.90)

7.2 ระบบไฟฟ้า

7.2.1 การวางระบบควบคุมและการวางผังทางเดินสายไฟ

การเลือกที่ตั้งห้องควบคุมที่เหมาะสมจะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ห้องควบคุม ไฟฟ้าที่ใช้ใน อาคารทั่วไปจะเป็นตู้ควบคุมระบบไฟฟ้าซึ่งสายไฟทั้งหมดจะต้องเดินมา รวมอยู่ที่ตู้ควบคุมนี้ โดยตู้ควบคุมนี้จะมีสวิตช์ใหญ่และสวิตช์เป็นเซอร์กิตเบรกเกอร์ (CIRCUIT BREAKER) ซึ่งให้ สะดวกปลอดภัย ควรมีการแยกจุดให้มากพอสำหรับการควบคุมอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญ โดยอิสระ เช่น เครื่องปรับอากาศ บัมพ์น้ำเป็นต้น แต่ในเวลาที่จะต้องทำการซ่อมแซมแก้ไข การมี สวิตช์สำหรับตัดกระแสไฟฟ้าจากภายนอกไม่ให้เข้าเครื่องย่อมจะให้ความสะดวกและปลอดภัย มากกว่า

7.2.2 ระบบแสงสว่าง

โดยทั่วไปการให้แสงสว่างภายในอาคารประเภทหอศิลป์ก็เหมือนกับอาคารทั่วไป แตกต่างกันใน ส่วนจัดแสดงเท่านั้น ซึ่งจะมีลักษณะพิเศษเฉพาะ ต่างจากส่วนทำงาน ห้อง ประชุม และห้อง โดยทั่วไปการให้แสงสว่างในส่วนจัดแสดงงานต้องจัดให้เหมาะสม เพื่อการมองเห็นอย่างชัดเจน ตลอดจนการได้บรรยากาศของการจัดแสดง นอกจากนี้การ เลือกใช้ชนิดของพลังแสง ต้องไม่ ทำลายสายตาของผู้เข้าชม และไม่ทำให้ชิ้นงานที่แสดง เสียหายได้ การให้แสงของส่วนจัดแสดง ไม่จำเป็นต้องสว่างเท่า ๆ กันโดยตลอด เพื่อการจัดที่ได้บรรยากาศ และมีความรู้สึกต่างกันกับ

ภายนอก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเรื่องและ สิ่งที่แสดงการให้แสงสว่างโดยทั่วไปของศูนย์เทคโนโลยีทางการถ่ายภาพนี้จะมีการใช้ทั้ง แสงธรรมชาติ และแสงประดิษฐ์ การใช้แสงธรรมชาติ แต่เพียงอย่างเดียวมันไม่เหมาะสม เพราะยากแก่การควบคุม ส่วนแสงวิทยาศาสตร์เราสามารถทำการควบคุมได้ แต่มีข้อเสียคือ ความเข้มของแสงน้อยกว่าแสงธรรมชาติ และอาจทำให้นัยน์ตาเหนื่อยง่าย ดังนั้นการให้ แสงสว่างควรเป็นแบบของแสงระหว่างแสงธรรมชาติแบบแสงประดิษฐ์ เพราะจะได้ไม่ ต้องคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงตามวัน และเวลาของแสงธรรมชาติ

7.2.2.1 เทคนิคการให้แสงสว่างในห้องแสดงงาน

1) ชนิดของแสงสว่าง ได้แก่ แสงสว่างจากธรรมชาติ แสงสว่างจากแสง ประดิษฐ์ และ แสงสว่างประดิษฐ์

2) คุณสมบัติของแสงสว่าง แสงสว่างจากธรรมชาติก่อให้เกิดบรรยากาศ และมีชีวิตชีวาส่วนแสงประดิษฐ์เป็นแสงที่ชวนน่าเบื่อ แต่แสงจากธรรมชาติมีปัญหาด้านการควบคุม ต่างจากแสงประดิษฐ์ที่ควบคุมได้ แสงจากธรรมชาตินั้นยัง มีความแตกต่างกันอีก เช่น แสงจากทางเหนือมีสีน้ำเงินมาก เหมาะกับภาพเขียน แสงจากทางทิศใต้ มีสีเหลือง และสีแดงมาก เหมาะกับงานประติมากรรม เป็นต้น

3) การกำหนดความแรงของแสงสว่าง ก็มีความแตกต่างกันตามแต่ของตำแหน่งที่ตั้ง เช่นในประเทศไทยแถวที่มีอากาศหนาว เช่นในทวีปยุโรป มีความ ต้องการปริมาณความแรงของแสงสว่างมากต่างจากประเทศในแถบที่มีอากาศร้อน เช่น ในทวีปอเมริกาใต้ มีความต้องการปริมาณความแรงของสว่างน้อย

4) ปฏิกิริยาการเกิดจากแสงสว่าง โดยทั่วไปแล้วอาจทำให้ความว่าง หรือเกิดแรงสะท้อนดังนั้นจึงต้องระวังปัญหาในเรื่องแสงสะท้อน และแสงสว่างที่ ส่องสว่างในระดับสายตา

5) การกระทบของแสงสว่าง วัตถุที่จัดแสดงบางชนิด อาจมีคุณค่าหรือเสีย ความงามไปขึ้นอยู่กับกรให้แสงสว่าง โดยทั่วไปแล้วจะต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้แสง สว่าง อยู่ใน ระดับเดียวกับวัตถุ แสงสว่างที่ดีที่สุดสำหรับภาพเขียน คือแสงที่มาจาก ด้านบนหรือเหนือศีรษะ ดังนั้น หอศิลป์จึงมักนิยมแสงสว่างจากหลังคา (SKY LIGHT)

6) ทิศทางของแสงสว่าง ไม่ว่าจะเป็นแสงธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นแสง ธรรมชาติ หรือแสงประดิษฐ์ก็ตามทิศทางของแสงจะต้องเดินมาที่วัตถุ โดยที่ จะต้อง มีแสงสว่างกระจายทั่วถึงพื้นห้องด้วย แต่มีบางเทคนิคที่จัดให้แสงสว่างเน้น ที่จุดจัดแสดงโดยที่ภายในห้องมีบรรยากาศค่อนข้างมืด เพื่อให้จุดที่จัดแสดงมี ความเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้นำไปลง นิตยสาร และห้องสมุดอื่นใดของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2.2.2 วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้แสงสว่าง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) แสงธรรมชาติก่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ และมีชีวิตชีวาการ ให้แสงสว่างธรรมชาติในห้องแสดงงานมี 4 วิธี คือ

ก) การให้แสงสว่างจากทางด้านบน เหมาะกับสิ่งแสดงทางวัตถุ แต่มีข้อเสีย คือ แสงสว่างส่วนใหญ่ต่ำลงที่พื้นห้องมากกว่าผนัง และเกิดการสะท้อนที่ตู้กระจกทำให้เกิดความรู้สึกว่าห้องนั้นแคบลงไป แก้ไข โดยการทำเพดานให้สูงขึ้น ลักษณะส่วนใหญ่ ของแสงได้จากหลังคา กระจก จะเป็นทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้ ประเภทแถบร้อนอาจใช้แผ่นกระจกแผ่นเล็ก ๆ ไม่เกิน 6% ของเนื้อที่หลังคาข้อเสียของหลังคากระจก

- ควบคุมปริมาณแสงสว่างได้ยาก เช่น ถ้าแดดจัด สามารถ แก้ไขได้โดยมีม่าน เปิดปิดได้หลังคากระจก และในวันที่อากาศครึ้ม ต้องใช้แสงประดิษฐ์เข้าช่วยด้วย

- การกระจายแสงไม่เท่ากันแต่แก้ไขได้โดยทำกำแพงกันแสงขวางอยู่ใต้หลังคา หรืออาจทำกระจกสองชั้น ห่างกัน 1.20 เซนติเมตร ชั้นบนเป็นกระจกธรรมดา ชั้นล่าง เป็นกระจก กรองแสงสีนวลโดยเป็นกระจกกระจายแสงทั้ง 2 แผ่น คุณสมบัติของกระจกธรรมดาแสงผ่านได้ 79% กระจกสีนวลแสงผ่านได้ 50% และกระจกฝ้าแสง ผ่านได้ 40%

- หลังคากระจกต้องติดตั้งให้อยู่สูงจากพื้น เพื่อป้องกัน นัยน์ตาพร่าเพราะ ความสว่างจ้าของแสงมากเกินไป

ข) การให้แสงสว่างด้านข้าง แสงสว่างจากหน้าต่างที่อยู่ในระดับ ต่ำ ทำให้ด้านหลังของวัตถุได้รับแสงไม่พอ เกิดมีแสงสะท้อนทำให้นัยน์ตาผู้ชมพร่าเมื่อออกไปจาก หน้าต่าง และทำให้เงาผู้ชม

ปรากฏอยู่บนวัตถุ การแก้ปัญหา

- ควรมีหน้าต่างบานเดียว แม้ห้องจะขนาดใหญ่มากก็ตาม

- ขอบหน้าต่างควรอยู่สูงกว่าระดับสายตาผู้ชม

- กรอบหน้าต่างต้องลึก เพื่อให้มีแสงเฉพาะกลางห้อง

- หน้าต่างต้องมีความกว้างครึ่งหนึ่งของความกว้างของ ห้อง และมีความ สูง ครึ่งหนึ่งของห้อง

- ต้องมีอะไรมาบังหน้าต่างกระจก เพราะจุดกระทบของแสงที่ดีจะอยู่ระหว่าง

45 – 70 องศา

- ใช้กระจกหน้าต่างที่มีแถวเป็นรูปสามเหลี่ยมเล็ก ๆ ยื่นออกไป แต่ว่า สิ้นเปลืองมาก

- ใช้กระจกพิเศษป้องกันการสะท้อนแสง คือ กระจกที่มี ฝ้าไหมยาว ๆ สอดได้

กลางกระจกชนิดนี้เป็นกระจก โปร่งแสง แต่มีข้อเสียคือ กระจกชนิดนี้สูญเสียแสงสว่างไปมาก แต่มี ข้อเสีย คือกระจกชนิดนี้จะสูญเสียแสงสว่าง ไปมากนอกจากวิธีดังกล่าวแล้วอาจใช้กระจกแยก แสง THERMOLUM ติดเฉพาะส่วนบนของหน้าต่าง หรือทำ ให้หน้าต่างขนานกับผนังน้อยที่สุด

ค) การใช้แสงสว่างจากหน้าต่างค่อนข้างสูง เป็นการใช้แสงที่เหมาะสมที่สุดแสงตก ทำมุม 45 องศาและกระจายได้ทั่วทั้งห้อง หน้าต่างที่สูงมากทำให้เกิดแสงสะท้อนและนัยน์ตาพร่า แต่แก้ไขได้โดยใช้เพดาน หรือจากแขวนอยู่กลางห้องเพื่อกระจายแสง หรือตัดแปลงโดยการทำ หลังคากระจกเอียงเพื่อให้แสงสว่างส่อง ยังผนังได้ หรือผนังตั้งฉากอยู่บนหลังคา เพื่อกันไม่ให้แสง สว่างส่องโดยตรงลงมาทางกระจกนั้นได้แสงสว่างที่ส่องมาได้ จะเป็น แสงสะท้อน ทำให้ได้แสง สว่างสว่างที่สม่ำเสมอ

ง) การให้แสงสว่างจากธรรมชาติโดยทางอ้อม

- ให้แสงสว่างมายังผนังที่สะท้อนแสงรูปโค้ง ผนังจะเก็บกักแสงเสียส่วนมาก ถ้า หากสีขาวจะส่องสว่างมาก ถึง 86% ปูนฉาบธรรมดาเพียง 64%

- อาจใช้แสงที่ลาดจากหลังคา ซึ่งซ่อนอยู่หลายชั้น เหมาะกับประเทศที่มีแสงแดด จัด

- ใช้กระจก 2 แผ่น แผ่นหนึ่งติดอยู่กับที่อีกแผ่นหนึ่งเคลื่อนไหวไปตามการโคจร ของดวงอาทิตย์ แผ่นเคลื่อนไหวคอยรับแสงจากดวงอาทิตย์ส่องลงมายังแผ่นที่อยู่กับที่ใช้กับ ประเทศที่มีแสงแดดมากหรือเหมาะ กับ ส่วนที่ไม่ต้องการใช้หน้าต่าง

2) แสงสว่างประดิษฐ์

ข้อดีของการนำแสงประดิษฐ์มาใช้

ก) มีความเป็นไปได้ที่จะจัดแสงแบบต่าง ๆ ให้มีความเข้มของแสงต่างกัน ให้ผล มากมายไม่มีข้อจำกัด

ข) ต้นกำเนิดแสงจัดให้ยืดหยุ่นได้ และสามารถจัดแสงเน้นได้แก่ วัตถุตามต้องการ แสงประดิษฐ์เปิดโอกาสอย่างมากในการจัด แปลนอย่างอิสระ

ข้อเสียของการนำแสงประดิษฐ์มาใช้

ก) เกิด MONOTORY ทำให้ปฏิกิริยาทางกายภาพของมนุษย์ตก ลงไป

ข) มีผลทำให้อุณหภูมิของห้องสูงขึ้น จากการใช้ไฟ

ค) การ DISTRIBUTE CONTRAST ในมุมมองไม่น่าพอใจนักแสงสว่างประดิษฐ์ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

ก) แสงไฟฟ้าธรรมดา (INCANDESCENT) ความร้อน และกำลัง การส่องสว่างของ แสงสีแดงยิ่งกว่าแสงดวงอาทิตย์ แสงดวงอาทิตย์มีสีน้ำเงินมากกว่า เพื่อแก้ไขข้อแตกต่างนี้ จึงใช้ หลอดสีขาวปนหลอดน้ำเงิน แต่ปรากฏว่าเวลาคลื่นแสงตัดกันแล้วไม่เท่ากัน เมื่อปรากฏให้เห็นบน เพดานความเท่ากันของแสงจะเสียไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องหลังอื่น ๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) แสงฟลูออเรสเซนต์ (FLUORESCENT) เดิมใช้เฉพาะร้านค้า และท้องถนน ไม่ เหมาะกับงานประติมากรรม เพราะเป็นแสง สว่างไม่มีเงา สีของไฟทั่วไปคล้ายกับแสงธรรมชาติ

มาก และอาจ ดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัตถุได้ นับเป็นแสงประดิษฐ์ที่ เหมาะสมที่สุดแสงฟลูออเรสเซนต์ (FLUORESCENT) ได้เปรียบกว่า INCANDESCENT ในเรื่องการกระจายแสง ออกไปทางด้านกว้าง และให้ประกายต่ำ แต่มีออกมาด้วยซึ่งไม่ถูกต้อง INCANDESCENT ให้โทนออกมา นุ่มนวล และชัดกว่าจึงเหมาะกับการให้แสงสว่างเป็นจุดสำคัญการใช้แสงประดิษฐ์ ทางตรง แสงที่ส่องออกไม่เท่ากัน ทำให้เกิดแสงสะท้อน และนัยน์ตาพร่า โดยทั่วไปผสมกับแสงทางอ้อมเพื่อ แก้ข้อเสียของกันและกัน

- ไฟฟ้าธรรมดา มีข้อเสีย คือ ทำให้ตาพร่า และแสงกระจายออกไปไม่เท่ากัน

- ไฟที่ส่องออกมาโดยเฉพาะ ไฟฟ้าแบบนี้ไม่เหมาะกับ ภาพเขียน แต่ทำให้วางเรียง ในแถวด้านบนก็พอใช้ได้ แต่ อาจทำให้ผู้ชมตาพร่าได้ การใช้ไฟแบบนี้บางครั้งอาจมี เครื่องกันอยู่ หน้าดวงไฟ และปล่อยให้แสงส่องออกไปรอบ ๆ วัตถุ โดยปล่อยให้วัตถุอยู่ในที่มืด หรือปล่อยให้แสง สว่างลงตรงวัตถุเด่นอยู่ในความมืดวิธีที่ดีเกี่ยวกับไฟฟ้า ธรรมดา และไฟที่ส่องเฉพาะจุด คือ การนำ แนวไฟฟ้าดวงยาว และฉากั้นระหว่างหลอดไฟฟ้า เพื่อให้มี นัยน์ตาพร่า ในสหรัฐอเมริกา METROPOLITAN MUSEUM ใน NEWYORK ใช้ไฟฟ้าติดไว้ข้างนอกส่อง ผ่านหน้าต่างโปร่งแสง ทำให้แสงกระจาย และสว่าง เท่ากันตลอดแสงสว่างประดิษฐ์ทางอ้อม สิ่งที่สะท้อน แสงได้ดีคือ หลังคาแต่วิธีที่ดีกว่า คือการหย่อนหลอดไฟ ไว้ตามหลอดผนัง หรือในภาพที่แขวนไว้บนผนัง หรือวางไว้บนฐานของวัตถุ หรือหย่อนไว้ในแจกันซึ่งเป็นวิธี ที่ดีมากสำหรับการซ่อนไฟฟ้าสำหรับส่อง โดยเฉพาะ

ในศตวรรษที่ 20 ใช้แสงจากธรรมชาติ ทางด้านข้างและ ปรับปรุงให้แสงทางหลังคากระจกแสง ธรรมชาติตอน กลางวัน ทำให้นัยน์ตาเรามองเห็นวัตถุตามธรรมชาติ ของมันรวมทั้งสีสันทึบที่ต้อง และการเน้นก็เห็นชัด ซึ่ง ไม่สามารถมองเห็นจากแสงวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตามแสงธรรมชาติมี คุณภาพไม่สม่ำเสมอตลอดวันจึงจำเป็นต้องใช้แสงประดิษฐ์มาแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว

การใช้แสงวิทยาศาสตร์ ในห้องแสดงนิทรรศการ ต้อง ระวังไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายควรมี การพักสายตาจาก สิ่งแสดง โดยสามารถมองผ่านไปยังภายนอกได้ซึ่ง อาจ จะ ออก แบบ ให้ มี มุมมองออกไปรับแสงธรรมชาติ หรือความสวยงามของธรรมชาติ

7.2.3 การออกแบบไฟฟ้าและการให้แสงสว่างภายในอาคาร

การมองเห็นทางตามนุษย์ขึ้นอยู่กับแสงสว่าง และสามารถมองในแนวราบได้ ในช่วง 180 องศา ในแนวตั้งได้ 60 และ 70 องศาบนและล่างจากระดับสายตาตารางแสดง การเปรียบเทียบ การสะท้อนของสีต่าง ๆ เพื่อประกอบการให้สีภายในอาคารระบบไฟฟ้าใน อาคาร ต้องคำนึงถึง จำนวนไฟฟ้าที่ต้องการใช้ในอาคาร ประมาณได้จากอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ กับปริมาณวัตต์ต่อพื้นที่

แผงสวิตช์บอร์ด (SWITCH BOARD) ควรติดตั้งทุก ๆ ชั้น และอยู่ตรงอาคารเพื่อให้เดินสายเท่า ๆ กัน ปกติช่วง 40 – 50 เมตร จึงจะประหยัดสายและแรงดันไฟฟ้าตกลงมาที่ปลายทางมากนัก

7.3. ระบบปรับอากาศ

วัตถุประสงค์หลักของการใช้ระบบปรับอากาศ คือ การทำให้สภาพอากาศคงที่อุณหภูมิกับความชื้นที่ต้องการ และทำให้อากาศสะอาดกระจายทั่วบริเวณที่ปรับอากาศ

โครงการมีพื้นที่ที่มีความจำเป็นในการต้องใช้ระบบปรับอากาศเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะส่วนจัดแสดง และคลังหอศิลป์ ทั้งนี้เพื่อผลในการสงวนรักษาวัตถุให้มีอายุยืนนาน

7.3.1 หลักการเบื้องต้นของระบบปรับอากาศ

การใช้สารทำความเย็น (REFRIGERANT) ผ่านเข้าไปในคอมเพรสเซอร์ (COMPRESSOR) แก๊สจะถูกอัดให้ร้อนขึ้น และผ่านต่อไปยัง CONDENSOR (เครื่องจะทำให้แก๊สร้อนกลายเป็นของเหลว) ของเหลวที่อยู่ภายใต้ความดันจะถูกอัดเข้าไปใน EXPANSION VALVE และผ่านไปยัง EVAPORATOR ซึ่งอยู่ในลักษณะของ AIR INTAKE CHAMBER โดยตั้งในเครื่องทำความเย็น COLD STORAGE หรืออาจเป็นห้องที่จุดด้วยท่อใน ลักษณะแบบ CHILLED จากนั้นสารทำความเย็นที่เป็นแก๊สจะกลับไปยัง COMPRESSOR อีกเป็นวงจรเช่นนี้ สารทำความเย็นที่ใช้ งานมากที่สุดคือ ฟรอน FREON นอกจากนี้ก็มี ARCTON METHYLCHLORIDE และ แอมโมเนีย ซึ่งสารเคมีเหล่านี้จะใช้ในลักษณะแตกต่างกันไปส่วนอากาศภายนอก เมื่อผ่านท่อเข้ามาก็มารับ FILTER หรือ WATER SPRAY จากนั้นจะถึง COOLING COIL ซึ่งมีความเย็นอยู่ โดยการกระทำของ COMPRESSOR และ CONDENSOR อากาศที่บริสุทธิ์นี้จะมี ความเย็น ถูก พ่นให้ผ่านท่อ ไปยังห้องต่าง ๆ ที่ต้องการโดยพัดลม

7.3.2 ชนิดของเครื่องปรับอากาศ

7.3.2.1 เครื่องปรับอากาศชนิดแยกส่วน (SPLIT TYPE)

7.3.2.2 เครื่องปรับอากาศแบบชุด (PACKAGE TYPE)

7.3.2.3 เครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง (CENTRAL TYPE)

7.3.3 ระบบปรับอากาศที่ใช้ในโครงการ

เมื่อพิจารณาการใช้งานทั้งโครงการแล้ว ศูนย์เทคโนโลยีของการถ่ายภาพที่มีความเหมาะสม ไม่ว่าจะกรณีใดก็ตาม ก็ควรเป็นไปอย่างปลอดภัยและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของสถานประกอบการที่มีอำนาจไปใช้ในการเลือกใช้ระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง ระบายความร้อนด้วยน้ำกับทุก ส่วนของราคา

จำเป็นต้องมีการปรับอากาศ เพราะเมื่อพิจารณาในระยะยาวแล้ว เครื่องปรับอากาศแบบ ส่วนกลางสามารถประหยัดค่าใช้จ่าย

ได้มากกว่า เนื่องจากอาคารมีการใช้งานเป็นช่วงเวลา สามารถควบคุมการใช้งานของทุกส่วน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง (CENTRAL AIR CONDIPIONTR) เป็น เครื่องปรับอากาศแบบพื้นฐานที่สุดในระบบ UNIT WATER SYSTEM เครื่องปรับอากาศแบบ ส่วนกลางมีระบบเหมือนกับระบบอื่น ๆ เพียงแต่มีสารทำความเย็นเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งคือ น้ำ (SECOND REFRIGANT) แทนที่จะเดินท่อน้ำไปยัง FAN COIL แต่ละแห่งที่ต้องทำความเย็นเรา จะให้น้ำผ่าน EVAPORATOR แล้วส่งไปยัง แผ่น COIL ในแต่ละห้อง ระบบนี้ใช้ในสถานที่กว้าง ๆ ที่มีห้องจำนวนมาก ซึ่งอาจใช้ไม่ พร้อมกัน ถ้าใช้ระบบธรรมดาจะเสียค่าน้ำยามาก และการเดิน ท่อน้ำไกล ๆ จะทำให้ประสิทธิภาพลดลง เพราะน้ำยาเปลี่ยนสถานะได้ง่ายกว่าน้ำ ส่วนน้ำนั้นส่งไป ได้ไกลกว่า ขึ้นอยู่กับกำลังส่งแรงดันน้ำ หากแต่น้ำจะต้องมีเครื่องระบายความร้อนที่มี ประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีหม้อทำน้ำเย็นขนาดใหญ่ เพื่อทำความเย็นในระบบ

7.3.4 รายละเอียดของระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง VRV

ระบบปรับอากาศแบบ VRV ย่อมาจาก Variable Refrigerant Volume หรือ ระบบปรับ อากาศที่ใช้น้ำยาปรับอากาศเป็นสื่อความเย็น โดยมีความสามารถปรับปริมาณน้ำยาทำความเย็น ที่ส่งออกจากตัวคอมเพรสเซอร์เข้าสู่ Fan Coil เปลี่ยนแปลงตามความต้องการ ระบบนี้ใช้พลังงาน น้อยกว่าระบบ CRV ที่ปริมาณน้ำยาทำความเย็นที่ส่งออกจากคอมเพรสเซอร์จะมีปริมาณคงที่ ตลอดเวลา การที่ระบบ VRV สามารถปรับเปลี่ยนปริมาณน้ำยาทำความเย็นส่งผลให้สามารถ ควบคุมอุณหภูมิในพื้นที่ปรับอากาศได้ดีกว่าระบบเดิม

ระบบนี้ได้รับการพัฒนาในต่างประเทศมานานมากกว่าสิบปี หนึ่งในผู้ทำการพัฒนาระบบคือ บริษัทไดกินแห่งประเทศญี่ปุ่น โดยมี บริษัท สยามไดกินเซลล์ จำกัด เป็นผู้นำระบบนี้เข้ามาจัด จำหน่ายในประเทศไทย

ระบบปรับอากาศ VRV ที่บริษัท ไดกิน นำเข้ามานั้น นอกเหนือจากความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนปริมาณน้ำยาทำความเย็นในระบบที่เป็นคุณสมบัติหลักของเครื่องปรับอากาศแบบ VRV แล้ว ระบบที่นำเข้ามายังมีคุณสมบัติอื่นๆที่น่าสนใจดังนี้

7.3.4.1 ปรับเปลี่ยนระดับการทำงานของคอมเพรสเซอร์

ระบบ VRV ซึ่งเป็น ระบบหลักของเครื่องระบบนี้ ทำงานผ่านอุปกรณ์ที่เรียกว่า Inverter ทำให้ คอมเพรสเซอร์ ของระบบนี้สามารถปรับเปลี่ยนการทำงานเป็นขั้นๆตามภาระการทำความเย็นที่ ต้องการ โดยที่ในรุ่นเล็ก ซึ่งมีขนาด 6 แรงม้า(ประมาณ 5 ตันความเย็น) สามารถควบคุมการ

ทำงานขึ้นลงได้ 13 ชั้น ส่วนในรุ่นใหญ่ขนาด 10 แรงม้า (ประมาณ 9 ตันความเย็น) สามารถควบคุมรอบการทำงานของคอมเพรสเซอร์ได้ 21 ชั้น

7.3.4.2 อุปกรณ์ท่อแบ่งจ่ายน้ำยา (REFNET Pipe System)

เป็นอุปกรณ์เสริมที่ทำให้สามารถเดินท่อน้ำยาแบบหรือแยกท่อ เหมือนการเดินระบบท่อน้ำปะปา ทำให้การติดตั้งท่อน้ำยาปรับอากาศ สะดวก, ประหยัด และยืดหยุ่น กว่าเดินท่อน้ำยาในระบบเดิม ซึ่งคุณสมบัติข้อนี้ร่วมกับคุณสมบัติในข้อแรก ทำให้ระบบนี้สามารถติดตั้ง FCU. หลายชุด กับ CDU. เพียงตัวเดียวได้

7.3.4.3 ระบบควบคุม

การควบคุมของระบบปรับอากาศชนิดนี้จะใช้ Super Wiring System ลักษณะจะเป็นสายสัญญาณที่ต่อกันเป็นอนุกรมจากเครื่อง FCU. เข้าหากัน แล้วต่อเข้าเครื่อง CDU. การต่ออุปกรณ์ควบคุมสามารถต่อกับ CDU. เพียงจุดเดียว จะสามารถควบคุมการทำงานของระบบทั้งหมด (รายละเอียดเกี่ยวกับระบบควบคุมการทำงานมีข้อปลีกย่อยอีกมาก สามารถศึกษาได้จากเอกสารของผู้ขาย)

นอกจากนี้ยังมีระบบควบคุมการทำงานและแจ้งความผิดปกติในการทำงานของเครื่อง ตั้งแต่การตรวจสอบความผิดปกติในการต่อเชื่อมสายเคเบิล, ความผิดปกติในการเดินท่อน้ำยาปรับอากาศ, ระบบควบคุมและแสดงสถานะการทำงาน, ระบบแสดงความผิดปกติของการทำงาน โดยแสดงเป็นรหัสซึ่งสามารถแจ้งให้ฝ่ายซ่อมบำรุงรับรู้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นคือจุดใด นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมต่อบริษัทระบบควบคุมนี้เข้ากับระบบบริหารอาคาร (BMS) ส่วนกลางได้อีกด้วย

7.3.4.4 การแก้ปัญหาเรื่องระบบน้ำมันหล่อลื่น

มีการพัฒนาและแก้ปัญหาเรื่องระบบน้ำมันหล่อลื่นในคอมเพรสเซอร์ ทำให้สามารถวางท่อน้ำยาทำความเย็นได้ไกลกว่า การวางท่อน้ำยาในระบบเดิมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.4. ระบบเสียงและการป้องกัน

การจัดการเกี่ยวกับเสียงภายในหอศิลป์ร่วมสมัย มีความสำคัญโดยเฉพาะระบบ เสียงในห้องที่มีความจำเป็นที่จะต้องมีความควบคุมในการจัดการเสียง เช่น ห้องแสดงนิทรรศการ หอประชุม เป็นต้นรวมถึงการป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอก ดังมีรายละเอียดดังนี้

7.4.1 ค่ามาตรฐานในการควบคุม และป้องกันเสียงรบกวน

ห้องทำงาน 15 เดซิเบล

ห้องอ่าน เขียนหนังสือ 20 เดซิเบล

ห้องประชุม – สัมมนา 30 – 35 เดซิเบล

สำนักงานทั่วไป – ห้องอาหาร 40 เดซิเบล

สำนักงานที่มีเสียงดัง 60 เดซิเบล

7.4.2 มาตรฐานในการควบคุมเสียงและป้องกันเสียง สามารถแบ่งกว้าง ๆ ได้ 2 วิธี คือ

7.4.2 1. เก็บเสียงที่พึงพอใจ

7.4.2 2. ขจัดเสียงที่ไม่ต้องการทั้งสองข้อที่กล่าวมานี้ เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลกับงานออกแบบทางสถาปัตยกรรม

7.4.3 อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อเสียง

7.4.3.1 ผลของลมต่อการเดินทางของเสียง

1) เสียงที่ต้องลมจะมีความเร็วลดลง และมีทิศทางขึ้นด้านบน

2) เสียงที่จะตกลงจะมีความเร็วเพิ่มขึ้น มีทิศทางลงข้างล่าง และกระจาย ตัวออก

7.4.3.2 อุณหภูมิของอากาศ

1) เสียงจะมีความเร็วเพิ่มขึ้น เมื่ออุณหภูมิใกล้ผิวโลกในเวลากลางวันสูง. ขึ้น แต่ความดันจะลดลงเนื่องจากคลื่นเสียงกระจาย และเบนโค้งออกจากผิวโลก

2) ในเวลากลางคืนที่ท้องฟ้าแจ่มใส อุณหภูมิที่พื้นดินจะลดลงเร็วกว่า อากาศที่อยู่เหนือขึ้นไป ทำให้เสียงเคลื่อนที่ในระดับได้ดีกว่าที่ระดับต่ำ แนวทางเคลื่อนที่จึงปรากฏโค้งลงทำให้รู้สึกเหมือนเสียงเคลื่อนที่ได้ระยะทางมากกว่าเดิม

7.4.4 เสียงภายในอาคาร สามารถป้องกันได้ดังนี้

1) ลดเสียงจากแหล่งกำเนิด

- 2) บรรจุก้อนกำเนิดเสียงลงในกล่อง หรือห้องปิด แล้วแยกห่างออกไปอาจ ใช้แผงกันเสียงหรือผนังดูดกลืนกันเสียง
- 3) ใช้วัสดุป้องกันเสียง หรือการทำผนังกระจก 2 ชั้น
- 4) แยกส่วนที่มีเสียงดังออกจากบริเวณที่ต้องการความเงียบ
- 5) ลดเสียงภายในห้องโดยการติดวัสดุดูดกลืนเสียง

7.5. ระบบสุขาภิบาล

7.5.1 ระบบน้ำใช้

สำหรับโครงการหอศิลป์ร่วมสมัยตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ เทศบาลเมืองเชียงใหม่ น้ำประปาที่ใช้ใช้จึงได้จากการประปาส่วนภูมิภาคเขต 9 คลองชลทานแม่แตง

7.5.2 ระบบจ่ายน้ำ

ตามทฤษฎีแล้วท่อน้ำจะส่งน้ำเริ่มจากแหล่งน้ำเดิมเป็นเส้นตรงไปยังจุดใช้น้ำเพื่อลดการประหยัดแต่ทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถทำได้ ท่อส่งน้ำอาจจะต้องเลี้ยวเปลี่ยนทิศทาง บ้าง เพื่อหลบเลี่ยง บางส่วนที่ท่อผ่านไม่ได้ นอกจากนี้การเดินทางท่อควรคำนึงถึงความสะดวกในการดูแลรักษาด้วยระบบจ่ายน้ำแบ่งตามลักษณะการจ่ายน้ำดังนี้

7.5.2.1 ระบบจ่ายขึ้น (UP – FEED SYSTEM)

7.5.2.2 ระบบจ่ายลง (DOWN – FEED SYSTEM)

สำหรับโครงการนี้ใช้ระบบการจ่ายน้ำ แบบระบบจ่ายลง (DOWN – FEED SYSTEM) เป็นการจ่ายน้ำจากชั้นบนสุดลงมายังชั้นล่างของอาคาร โดย อาศัยแรงดึงดูดของโลกระบบนี้ เหมาะกับอาคารขนาดเล็กไปจนถึงอาคารขนาดใหญ่ โดยจะต้องมีเครื่องสูบน้ำช่วยส่งน้ำขึ้นไป ถึงชั้นบนสุดของอาคาร ถังเก็บเก็บ น้ำมักทำเป็นสองส่วนเพื่อที่จะทำความสะอาดได้ทีละส่วน ขนาดของถังขึ้นอยู่กั้อัตราการใช้น้ำในภาวะปกติ และจะต้องมีส่วนสำรองไว้ใช้ในกรณีเกิดเพลิงไหม้

7.5.3 ระบบกำจัดน้ำเสีย

7.5.3.1 ระบบน้ำทิ้ง หมายถึง น้ำที่ผ่านการใช้งานจากสุขภัณฑ์ต่าง ๆ โดยรวมถึงจาก น้ำส้วม และที่ปัสสาวะ ซึ่งน้ำทิ้งเหล่านี้ในบางกรณีที่มีน้ำไม่สกปรกมาก เช่น ไม่มี ส า ร เค มี ไม่ว่าจะกรณีใดก็ตามก็จำเป็นต้องบำบัดก่อนปล่อยทิ้งและต้องอ้างถึงเจ้าของอาคารทุกกรณีที่มีการนำไปใช้ หรือสิ่งสกปรกมากเกินไป ก็สามารถช่วยระบายลงสู่บ่อสาธารณะได้ ระบบน้ำทิ้ง ในอาคารมาจาก

ท่อระบายน้ำ และท่อระบายอากาศเป็นหลัก ซึ่งท่ออากาศเป็นส่วนช่วยให้ อากาศผ่านเข้าออกจากระบบ หรือช่วยให้อากาศเกิดการหมุนเวียนเพื่อรักษาระดับและกลิ่น ของน้ำในท่อไว้

7.5.3.2 ระบบกำจัดน้ำโสโครก น้ำโสโครกเป็นน้ำทิ้งจากส้วมและที่ปัสสาวะซึ่งไม่สามารถระบายออกสู่ระบบระบายน้ำสาธารณะได้โดยตรง น้ำโสโครกจะต้องผ่านกรรมวิธี การทำน้ำให้สะอาดเสียก่อนที่จะระบายน้ำทิ้งไป หรือปล่อยให้ซึมลงสู่ดินกรรมวิธีดังกล่าว มี 2 หลักการใหญ่ ๆ คือ

1) ANAEROBIC เป็นใช้การตกตะกอนของปฏิกูล โดยปล่อยน้ำที่ลอยอยู่ไหลลง ท่อระบายน้ำสาธารณะเลยหรือซึมในพื้นที่ดิน ในการผ่านปล่อยลงท่อน้ำทิ้ง สาธารณะเลยไม่ควรกระทำอย่างยิ่งเพราะยังมีค่าความสกปรกอยู่มาก ตามปกติน้ำทิ้งเข้าบ่อเกรอะจะมีค่า B.O.D. ประมาณ 200 – 300 มิลลิกรัม/ลิตร เมื่อน้ำออกจากบ่อจะมีค่า B.O.D. ประมาณ 60 – 80 มิลลิกรัม/ลิตร ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่สูงอยู่ และสามารถทำให้น้ำเกิดการเหม็นเน่าได้ ดังนั้นเพื่อความสะอาดยิ่งขึ้น จึงได้มีบ่อซึมเกิดขึ้นเป็นลักษณะกลมก่อด้วยอิฐ หรือคอนกรีตเจาะรูพูนขนาดของบ่อต้องมีความสัมพันธ์กับอัตราการซึมของน้ำการซึมสามารถต่อท่อจากบ่อไปยังพื้น สำหรับราคาในการก่อสร้างไม่แพง สามารถทำได้ในอาคารที่ไม่ใหญ่โตและไม่สูง

2) AEROBIC เป็นระบบที่ใช้เครื่องจักรกล และสารเคมีมีช่วยในการย่อยสลาย หลักการคือ ใช้เครื่องอัดอากาศให้ละลายในน้ำ ทำให้สิ่งปฏิกูลย่อยได้ดีและเร็วขึ้น แล้วใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรค ช่วยทำความสะอาดน้ำอีกครั้งก่อนทำการระบายทิ้งระบบนี้ใช้เนื้อที่ในการก่อสร้างน้อยกว่าระบบ ANAEROBIC แต่มีกรรมวิธีที่ยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า ดังนั้นในโครงการนี้จึงจัดทำการบำบัดน้ำเสีย และน้ำโสโครกด้วยวิธี AEROBIC ให้น้ำมีคุณสมบัติดี พอที่จะระบายน้ำทิ้งและสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะได้

7.5.4 ระบบระบายน้ำฝน

น้ำที่ไหลไปตามผิวดิน เป็นตัวการสำคัญให้เกิดการกัดเซาะ และ การพังทลาย โดยเฉพาะหน้าฝน ตามต่างจังหวัดที่ยังไม่มีสิ่งก่อสร้างมากนัก น้ำฝนส่วนมากจะสามารถ ซึมผ่านดินได้ มีเพียง 20 – 30 % เท่านั้นที่ไหลไปตามผิวดินแต่สำหรับเมืองที่มีการพัฒนา สิ่งก่อสร้างมากมายน้ำ จะไม่สามารถซึมสู่ผิวดินถึง 90 – 95 %

ประโยชน์ของการระบายน้ำฝน

- 1) เพื่อป้องกันการกัดเซาะและพังทลาย โดยการลดอัตราการไหลและปริมาณของน้ำลง
- 2) ลดปัญหาความเสียหายด้านทรัพย์สินจากการเกิดน้ำท่วม
- 3) ป้องกันน้ำขัง อันเป็นสาเหตุของการเน่าเสียและเป็นแหล่งเพาะยุง

- 4) การเติบโตของต้นไม้ดีขึ้นโดยการระบายน้ำที่อึดตัวในดิน
- 5) ดินรับน้ำหนักได้ดีขึ้น ทำให้บริเวณนั้นเหมาะแก่การก่อสร้างมากขึ้น

ระบบการระบายน้ำฝนส่วนใหญ่เป็นการระบายน้ำฝนจากหลังคา อุปกรณ์ที่สำคัญ ในการระบายน้ำฝน คือ

ก) รางระบายน้ำฝน ขนาดรางจะถูกกำหนดโดยลักษณะของหลังคา ขนาด รางไม่ค่อยมีความสำคัญเท่ารูปร่างของราง เพราะหากน้ำฝนสามารถระบายใน แนวตั้งได้ทัน น้ำฝนจะไม่ล้นรางระบาย สิ่งสำคัญอีกประการคือ ความลึกของราง ที่ต้องเผื่อกรณีที่ท่อระบายน้ำอุดตัน ประกอบด้วยรางรับน้ำฝนบนหลังคาอาคาร

ตะแกรงครอบท่อระบายน้ำฝน ระวังพื้นดินตลอดจนบ่อพักขนาดของรางน้ำฝน มักถูกกำหนดโดยลักษณะของอาคาร แต่ขนาดไม่ค่อยมีความสำคัญเท่ากับรูปร่างของรางเพราะตราบเท่าที่น้ำฝนสามารถระบายลงตามท่อในแนวตั้งได้ทัน น้ำฝนก็ไม่มีโอกาส ล้นรางได้ ที่สำคัญคือ ความลึกของราง โดยเฉพาะความลึก ส่วนที่

ต้องเผื่อไว้สำหรับเป็น FREE BOARD จาก BUILDING RESEARCH ความกว้างของกันรางไม่ควรน้อยกว่า 12 นิ้ว และ FREE BOARD ควรมีประมาณ 3 นิ้ว เพื่อ ป้องกันน้ำ ล้นรางขนาดของท่อระบายน้ำฝนชนิดในแนวตั้งต้องไม่เล็กกว่า 6 นิ้ว และไม่ควรเล็กกว่าขนาดท่อที่ระบายน้ำจำนวนเท่ากันในแนวระดับ แต่ที่จริงทำใน แนวตั้งจะสามารถระบายน้ำได้เป็นประมาณมากกว่าขนาดท่อเดียวกันกับรางใน

แนวระดับ การใช้ท่อขนาด 4 นิ้ว ต่อเนื้อที่ของหลังคาประมาณ 3,000 ตารางฟุตก็เป็น การเพียงพอ ในกรณีที่หลังคาเป็นแบบแบนอาจจะใช้ท่อขนาด 3 นิ้ว ก็ได้ นอกจากการระบายน้ำฝนจากหลังคา แล้วการระบายน้ำฝนจากผนังของอาคารก็เป็นสิ่งจำเป็น การมีกันสาดยื่นเป็นระยะ ๆ จะช่วยตัดตอนน้ำฝนที่ไหลลงมาตาม

ผนังอาคาร ช่วยลดประมารน้ำฝนที่จะสาดลงสู่บาทวิถีหรือช่วยลดการซึมของรางน้ำในขณะที่ไหลลงมาตามผนัง

ข) ช่องระบายน้ำฝน มีหลายแบบตามลักษณะการใช้งาน ช่องระบาย น้ำ ฝน ที่ดีต้องมีที่กรองผงติดอยู่และต้องมีช่องให้น้ำไหลเข้าไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่า ครึ่งของพื้นที่หน้าตัดของท่อน้ำฝน

ค) ท่อระบายน้ำฝน จำนวนและขนาดท่อขึ้นอยู่กับพื้นที่หลังคาที่รองรับน้ำฝนและ อัตราการตกของฝน หากใช้ท่อระบายน้ำฝนขนาดใหญ่จะสามารถลด ขนาดท่อได้ แต่การใช้ท่อน้ำฝนจำนวนมากจะดีกว่าการใช้ท่อที่มีขนาดใหญ่แต่ จำนวนน้อยกว่าการฝังท่อระบายน้ำฝนใน โครงสร้างอาคาร จะรักษาลักษณะของ อาคารให้สวยงาม แต่ถ้าเป็นไปได้ควรหลีกเลี่ยงเพราะ

1) หากควบคุมไม่ดีแล้ว คณงานอาจเทคอนกรีตลงไปเพื่อระบายน้ำขณะเทคอนกรีต
 ดันเสาะ ทำให้ท่ออุดตันหรือทำระบายน้ำเล็กลง

2) ไม่สามารถบำรุงรักษาท่อได้ เมื่อเกิดการรั่วหรือเป็นสนิม

3) การทำงานลำบาก เช่น การต่อท่อเลี้ยวไปส่วนอื่น เพราะตัดเหล็กเสริมการ ป้องกัน
 น้ำท่วมของโครงการ มีแนวทาง คือ

- การคำนึงถึงเรื่องระบบการระบายน้ำให้มีประสิทธิภาพที่ดี

- การฝังท่อระบายน้ำใต้ดินเพื่อไม่ให้เกิดน้ำขัง และช่วยในการระบายน้ำ

เป็นไปอย่างรวดเร็ว

- การใช้ภูมิสถาปัตย์เข้าช่วย โดยการมีบ่อและสระน้ำในส่วนต่างของ
 โครงการ เพื่อเป็นส่วนช่วยรองรับน้ำฝนและน้ำที่ระบายจากส่วนต่าง ๆ ของโครงการ

7.6. ระบบดับเพลิง

ระบบดับเพลิงที่ใช้กันแพร่หลายมีหลายแบบ มีความเหมาะสมกับวัสดุเชื้อเพลิงงานระบบ
 ดับเพลิงและระบบเตือนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

7.6.1. ระบบสำรองน้ำ

7.6.2. ระบบตรวจจับเพลิงไหม้แบบควันและแบบความร้อน

7.6.2.1. อุปกรณ์ตรวจจับควัน (Smoke Detector)

อาคารหลังนี้มีการเลือกใช้ smoke detector ในส่วนที่เป็นห้องเรียน ชนิดของอุปกรณ์
 ตรวจจับควันที่เลือกใช้คือแบบอุปกรณ์ตรวจจับควันชนิดไอออนไนเซชัน (Ionization Smoke
 Detector) ภาพแสดงอุปกรณ์จับควันชนิดไอออนไนเซชันอุปกรณ์ชนิด นี้เหมาะสำหรับใช้ตรวจจับ
 สัญญาณควันในระยะเริ่มต้นที่มีอนุภาคของควันเล็กน้อย

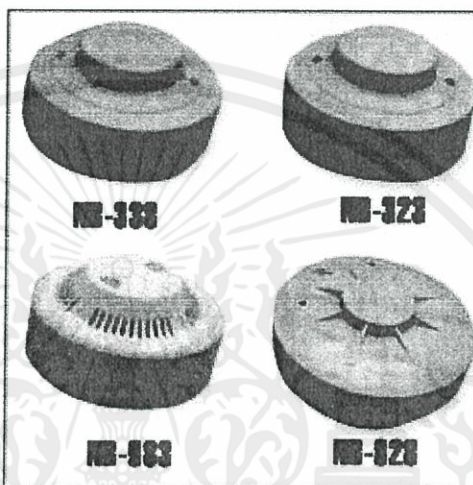
ทำงานโดยให้หลักการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะทางไฟฟ้าโดยใช้สารกัมมันตภาพรังสี
 ปริมาณน้อยมากซึ่งอยู่ใน Chamber ซึ่งจะทำปฏิกิริยากับอากาศที่อยู่ระหว่างขั้วบวกและลบ
 ทำให้ความนำไฟฟ้า (Conductivity) เพิ่มขึ้นมีผลให้กระแสสามารถไหลผ่านได้โดยสะดวก เมื่อ มี
 อนุภาคของควันเข้ามาใน Sensing Chamber นี้อนุภาคของควันจะไปรวมตัวกับไอออน จะมีผล
 ทำให้การไหลของกระแสลดลงด้วย ซึ่งทำให้ตัวตรวจจับควันแจ้งสถานะ Alarm ทันที

7.6.2.2. อุปกรณ์ตรวจจับความร้อน (Heat Detector)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดงอุปกรณ์ตรวจจับความร้อน (Heat Detector) อุปกรณ์ตรวจจับความร้อน เป็น อุปกรณ์แจ้งอัคคีภัยอัตโนมัติรุ่นแรก ๆ มีหลายชนิดซึ่งนับได้ว่าเป็นอุปกรณ์ที่ราคาถูก ที่สุดและมี สัญญาณหลอก (Fault Alarm) น้อยที่สุดในปัจจุบัน อุปกรณ์ตรวจจับความร้อน

ที่ใช้ในอาคารในส่วนที่เป็นทางเดิน ประเภทที่เลือกใช้คือ อุปกรณ์ตรวจจับความร้อนชนิดจับ อุณหภูมิคงที่(Fixed Temperature Heat Detector)

รูปที่ 7. 1 ภาพแสดงอุปกรณ์ตรวจจับความร้อนแบบต่างๆ

อุปกรณ์ชนิดนี้จะทำงาน เมื่ออุณหภูมิของSensors สูงถึงจุดที่กำหนดไว้ซึ่งมีตั้งแต่ 60 องศาเซลเซียสไปจนถึง 150 องศาเซลเซียส การทำงานอาศัยหลักการของโลหะสองชนิด เมื่อถูกความร้อนแล้วมีสัมประสิทธิ์การขยายตัวแตกต่างกัน เมื่อนำโลหะทั้งสองมาแนบติดกัน และให้ความร้อน จะเกิดการขยายตัวที่แตกต่างกันทำให้เกิดบิดโค้งงอไปอีกด้านหนึ่ง เมื่ออุณหภูมิลดลงก็จะคืนสู่สภาพเดิม

7.6.2.3. ระดับเพลิงในห้องควบคุมไฟฟ้า และห้องปั่นไฟ

สำหรับก๊าซ FM 200 โดยธรรมชาติเป็นก๊าซไม่เป็นพิษ ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น และไม่ เป็นอันตรายกับคนที่อยู่ในห้องที่มีก๊าซ จะแตกต่างกับก๊าซเฮลออนตรงที่ก๊าซ FM200 เป็น ก๊าซที่ไม่ทำลายชั้นบรรยากาศและไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนี้จะใช้บริเวณห้อง ระบบ ไฟฟ้า ห้องคอมพิวเตอร์ระบบดับเพลิงอัตโนมัติแบบใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂ System) ลักษณะของ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ คือ เป็นก๊าซที่ไม่ติดไฟ และมีความถ่วงจำเพาะมากกว่า อากาศ ตัวก๊าซจะช่วยดับเพลิงโดยการลดปริมาณออกซิเจนลงจนถึงจุดที่ไม่สามารถเกิดเพลิงไหม้ ได้ มีลักษณะเป็นถึงสารเคมี มีท่อต่อ ติดตั้งอยู่ภายในห้อง การใช้ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในการ ดับเพลิงมีข้อดี คือ ก๊าซจะไม่ทำความเสียหายให้กับโครงสร้างอาคาร อุปกรณ์ไฟฟ้า และห้องเก็บ

สารเคมี ส่วนข้อเสีย คือ ระบบท่อต้องทนความดันสูง และไม่ปลอดภัยต่อคนที่อยู่ในพื้นที่ เนื่องจากปริมาณออกซิเจนจะลดต่ำลง

มากจนเป็นอันตราย ระบบนี้จะใช้ในส่วนเครื่องปั้นไฟลูกเงิน

7.6.2.4. ระบบเตือนไฟไหม้แบบออด

อุปกรณ์แจ้งสัญญาณด้วยเสียงและแสง (Audible & Visual Signalling Alarm Devices) หลังจากอุปกรณ์เริ่มสัญญาณทำงานโดยส่งสัญญาณมายังตู้ควบคุม (FCP) แล้ว FCP จึงส่งสัญญาณออกมาโดยผ่านอุปกรณ์ได้แก่ กระดิ่ง, ไชเรน, ไฟสัญญาณ เป็นต้น เพื่อให้ผู้อยู่อาศัย ผู้รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ดับเพลิงได้ทราบว่ามีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้น

7.6.2.5. ถังดับเพลิง

ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ซึ่งถึงประเภทนี้จะนิยมบรรจุในถังสีแดงแต่ใน ต่างประเทศ จะบรรจุถังสีฟ้า ภายในถังจะบรรจุผงเคมีที่มีคุณสมบัติไว้หลายชนิด เวลาใช้ผง เคมี จะ ถูก ดัน ออกไปคลุมไฟทำให้ยับอากาศลักษณะเหมือนฝุ่นละอองที่กระจายจึงทำให้เกิดคราบสกปรก ใช้ดับไฟประเภทบีได้ดี รวมถึงสามารถดับไฟประเภทซีได้อีกด้วย เพราะ ผงเคมีที่บรรจุภายในไม่มีพิษภัย ไม่เป็นสื่อไฟฟ้า แต่ด้วยฝุ่นที่ฟุ้งกระจายอาจทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้าราคาแพงเสียหายได้ นอกจากนี้ยังใช้ดับไฟประเภทเอได้แต่ควรใช้น้ำดับก่อน ถึงดับเพลิงชนิดนี้มีราคาถูก เป็นระบบดับเพลิงที่นำมาใช้ในส่วนทั่วไปภายในอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.6.2.6. ระบบน้ำในสายดับเพลิง

ระบบท่อเปียก (Wet pipe system) เหมาะกับพื้นที่ที่ไม่ทำให้น้ำในเส้นท่อเกิดการแข็งตัว เป็นระบบที่นิยมใช้กันมากที่สุด ติดตั้งง่ายและราคาถูก ลักษณะโดยทั่วไปในเส้น ท่อจะมีน้ำอยู่ใน เส้นท่อตลอดเวลา หัวจ่ายน้ำเป็นระบบปิด โดยมีชุดส่วนประกอบของ ระบบท่อเปียกประกอบด้วย

1) หัวกระจายน้ำดับเพลิง (Automatic sprinkler) จะทำงานทันทีเมื่อความร้อนจากเพลิงไหม้ทำให้อุณหภูมิบริเวณที่ติดตั้งสูงกว่าอุณหภูมิทำงานของหัวกระจายน้ำดับเพลิงนั้น

ก) ระบบท่อน้ำ (Piping system)

ข) ระบบส่งน้ำ (Water supply system)

ค) วาล์วสัญญาณระบบท่อเปียก (Wet pipe alarm valve) เป็นวาล์วที่ทำหน้าที่กำเนิดเสียงเตือนภัยด้วยระฆังน้ำ พร้อมส่งสัญญาณแจ้งเหตุไปยัง ระบบเตือนภัย

ง) อุปกรณ์ส่งสัญญาณการไหลของน้ำ (Water flow switch) ซึ่งจะติดตั้ง 1ชุด ต่อหัวกระจายน้ำ 20 หัว โดยมีข้อกำหนดในการออกแบบการจัด ระยะห่างหัวกระจายน้ำดับเพลิง ดังนี้

จ) ระยะ 18 ตารางเมตร/หัว สำหรับอาคารที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย น้อย

ข) ระยะ 8 ตารางเมตร/หัว สำหรับอาคารที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย มาก

7.6.2.7. ระบบเตือนไฟแบบใช้คน

อุปกรณ์เริ่มสัญญาณจากบุคคล (Manual Station) ได้แก่ สถานีแจ้งสัญญาณเตือน อัคคีภัยแบบใช้มือกด (Manual Push Station)

7.6.2.8. ทางหนีไฟ

มีบันไดหนีไฟ 3 โชน โชนกลางเป็นบันไดหลัก เป็นบันไดที่มีระบบอัดอากาศ มี ก าร ติดตั้งช่องอัดอากาศเข้ามาในชั้น ได้ดิน (B1 และ B2) และ ที่ชั้น 4 ส่วนบันไดในอีก 2 โชนจะ ไม่มีระบบอัดอากาศเนื่องจากติดกับประตูและหน้าต่าง

7.6.2.9. ห้องเก็บอุปกรณ์ดับเพลิงสำหรับพนักงานดับเพลิง

จะมี Fire Hose Cabinet ติดอยู่ข้างผนังบันไดหนีไฟทุกๆ ชั้น ภายใน Fire Hose Cabinet จะประกอบด้วย สายดับเพลิง ถึงดับเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.7 ระบบรักษาความปลอดภัย

การป้องกันความเสียหาย และการสูญเสีย ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นแก่พิพิธภัณฑ์ภัณฑวัตถุ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

ในการดำเนินการบริหารเมื่อพิพิธภัณฑ์ทำการรวบรวมวัตถุเข้าไว้ จึงเกิดเป็นความรับผิดชอบ ที่จะต้องดูแลคุ้มครองป้องกันความปลอดภัยทั้งปวง ปลอดภัยจากโจรกรรม ปลอดภัยจากอัคคีภัย ปลอดภัยจากการชำรุดเสื่อมสภาพ เช่น อุณหภูมิ ความชื้น แสงสว่าง เป็นต้น

ความสูญเสีย และเสียหายที่สำคัญ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นกับพิพิธภัณฑ์ภัณฑวัตถุที่รวบรวมไว้ อีกเหตุหนึ่ง คือการบกพร่องในงานทะเบียน ซึ่งเป็นหลักฐานในการคุ้มครองวัตถุจากการสูญหายหรือการทุจริตทั้งปวงทั้งงานซ่อมแซมสงวนรักษา และงานทะเบียน เป็นเทคนิคเฉพาะที่ต้องกล่าวถึงเป็นพิเศษ ระบบรักษาความปลอดภัยที่จะกล่าวถึงในหัวข้อนี้ คือ การป้องกันอันตรายจากผู้เข้าชม การป้องกันการโจรกรรม การป้องกันอัคคีภัย

การป้องกันการโจรกรรม และการป้องกันอัคคีภัย มีเทคนิคอันทันสมัยอยู่มากที่จะเลือกใช้ แต่ในบางกรณีก็ขัดกับทางด้านหลักการบ้าง เช่น การป้องกันอัคคีภัย อาคารจะต้องมีบันไดเพลิง หรือทางออกฉุกเฉินซึ่งเป็นบันไดที่อาจจะเป็นประโยชน์ในการโจรกรรมได้ ดังนั้น ต้องวางแผนป้องกันจุดอ่อนบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ด้วยวิธีการที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด

7.7.1. การป้องกันอันตรายจากผู้เข้าชม

เป็นธรรมดาอย่างหนึ่งที่ผู้เข้าชม มีความรู้สึกอยากที่จะสัมผัสจับต้องวัตถุ เพื่อชื่นชมในความงามหรือเมื่อมีความสนใจเป็นพิเศษ ในการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถาน จะต้อง มีทั้งจัดแสดงในตู้ และนอกตู้ของนอกตู้มักจะถูกสัมผัสจับต้องอยู่เสมอ การสัมผัสแตะต้องนั้น อาจจะทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย หรือเสื่อมสภาพได้ง่าย จากเหตุดังกล่าวทำให้การจัดแสดงต้องหาทางป้องกัน ออกแบบยกพื้นบริเวณที่ตั้งวัตถุจัดแสดง ไม่ให้ผู้ชมเข้าถึงหรือเอื้อมมือถึง หรือใช้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยควบคุมดูแล ดังนั้นการป้องกันอันตรายจากผู้เข้าชมจึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ออกแบบ การจัดแสดง และผู้แสดงจัดจะต้องคำนึงถึงในเรื่องความปลอดภัย และวางแผนป้องกันไปพร้อมกับการออกแบบนิทรรศการ

7.7.2. การป้องกันการโจรกรรม

เนื่องจากในปัจจุบัน การโจรกรรมได้มีการพัฒนาเทคนิคอันทันสมัยขึ้นตลอดเวลา ทำให้การโจรกรรมวัตถุหรือสิ่งของมีค่า เป็นไปโดยสะดวก และรวดเร็ว ดังนั้น การสร้างอาคารที่ต้องเก็บวัตถุหรือสิ่งของที่มีค่า จึงต้องคำนึงถึงการป้องกันการโจรกรรม ซึ่งสามารถป้องกันได้จาก

7.7.2.1 การออกแบบสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า วัตถุประสงค์ของที่มีค่า จึงต้องคำนึงถึงการป้องกันการโจรกรรม ซึ่งสามารถป้องกันได้จาก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดเปลี่ยนแปลง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อให้เกิดระบบรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพในโครงการ ต้องมี การเตรียมการป้องกันการโจรกรรม และการป้องกันอัคคีภัยในขั้นตอนการ

ออกแบบ และการก่อสร้างอาคาร โดยเฉพาะอาคารที่จะติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัย จะต้องวางแผนไปพร้อมกัน เช่น การใช้ประตูเหล็กซ่อนในผนัง การใช้ระบบ

อัตโนมัติ เมื่อเกิดเสียงสัญญาณเตือนภัย ประตูจะปิดเองทันที ระบบแมคคานิค ง่าย ๆ คือ ระบบใส่เหล็กประตูหน้าต่าง กุญแจก็ต้องออกแบบให้เหมาะสม สวยงาม ดูแลรักษาง่าย เตรียมการแก้ปัญหาต่างๆ ให้รอบคอบตั้งแต่การออกแบบอาคาร การออกแบบอาคารโดยไม่คำนึงถึงระบบรักษาความปลอดภัยล่วงหน้า จะเกิดปัญหามาต้องมาเสริมเหล็กดัด เพิ่มกำแพงเพิ่มความมั่นคงอื่นๆ เมื่ออาคาร

ก่อสร้างเสร็จแล้ว จะทำให้สิ้นเปลือง และไม่มีความเหมาะสมการป้องกันการโจรกรรม จากการออกแบบสถาปัตยกรรม จะเริ่มตั้งแต่การเลือกตำแหน่งที่ตั้งของ

โครงการ ควรเลือกที่ตั้งโครงการให้ไม่อยู่พื้นที่ที่เปลี่ยวหรือห่างชุมชนซึ่งจะมีแนวโน้มให้เกิดการโจรกรรมมากกว่าพื้นที่ที่อยู่ในเขตชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้อง คำนึงถึงความปลอดภัยจากมลภาวะ สภาพแวดล้อมธรรมชาติไม่อยู่ในแหล่งแออัด หรือแหล่งอุตสาหกรรม อันจะก่อให้เกิดมลภาวะทั้งเรื่องเขม่า ควันไฟ อากาศ

เสีย ซึ่งอาจเกิดเพลิงไหม้ได้ง่ายอาคารที่ถูกหลักการ ควรจะมีประตูทางเข้าออก อาคารประตูเดียว จะเป็นการง่ายในการคุ้มครองหากเกิดเหตุโจรกรรม เมื่อปิดประตูเข้าออก ก็จะสามารถกักขังผู้เข้าชมไว้ในอาคารทั้งหมด

7.7.2.2 ระบบป้องกันโจรกรรม

อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นเครื่องช่วยในการป้องกันการโจรกรรม มีความจำเป็นอย่างมาก คือ ระบบสัญญาณเตือนภัย ในปัจจุบันเทคโนโลยีอันทันสมัย ทำให้เกิดเครื่องส่งสัญญาณเตือนภัยด้วยระบบต่างๆ ที่จะ นำมาเลือกติดตั้งในพิพิธภัณฑ์สถาน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีระบบสัญญาณแจ้งภัยที่เชื่อว่าไว้ผลดีที่สุดก็คือ แต่ไม่มีอุปกรณ์ใดจะแทนที่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สัญญาณแจ้งภัยจะไม่มีประสิทธิภาพหากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยขาดประสิทธิภาพในการทำงานระบบป้องกันสมัยใหม่นั้น MR.ANPRE NOBLECOURT ได้เขียนบทความไว้ในวารสาร MUSEUM มีหลักสำคัญ ดังนี้

1) เทคนิคทางกลศาสตร์ (MECHANICAL TECHNIQUES) คือการป้องกันรักษาความปลอดภัยที่ใช้อยู่ทั่วไป ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้ส่วนบุคคลเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ก) การสร้างรั้วล้อมที่มีมั่นคงแข็งแรง

ข) ใช้ระบบกุญแจ ใส่ประตูห้อง และตู้จัดแสดง

ค) ตู้กระจก กันสั่นสะเทือน (SHOCK-SPROOFIN)

- ง) กันกระสุน (BULLET –PROOFING)
- จ) ใส้พลาสติกหนา หรือ PLEXIGLASS
- ฉ) สร้างห้องนิรภัย หรือตู้นิรภัยป้องกันการโจรกรรม
- ช) ใช้บานประตูเหล็กสำหรับห้องสำคัญ และใช้ระบบประตูที่สามารถเปิดปิดเองได้

2) เทคนิคทางไฟฟ้า (ELECTRICAL TECHNIQUES) ใช้ระบบสัญญาณแจ้งเหตุ (ALARMSYSTEM) ประกอบด้วยเครื่องดัก (DETECTOR) ซึ่งจะรายงาน TRANSMISSION เป็นสัญญาณ ALARM เป็นเครื่องป้องกันรักษาความปลอดภัย ที่มีเทคนิคใหม่ๆ อยู่มาก

3) เทคนิคทางเคมี ได้แก่การใช้สารเคมีที่เป็นสีทำการย้อมสิ่งของที่มีค่า เมื่อผู้ใดจับต้องสารเคมีนั้นจะติดไปกับผู้นั้นด้วย เพื่อช่วยในการติดตาม

7.8. ระบบลิฟต์

7.8.1 ลิฟต์โดยสาร

มีทั้งลิฟต์โดยสารทั่วไป และลิฟต์แก้ว ลักษณะของตัวลิฟต์จะมีด้านกว้าง (ด้านประตู) ยาว กว่าด้านลึก ประตูลิฟต์จะเป็นแบบ 2 บานเปิดได้กว้าง 0.80 – 1.11 เมตร สูง 2.10 เมตร ลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของลิฟต์โดยสารคือ เป็นลิฟต์ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความนิ่มนวลในการใช้งาน และมีการพัฒนาให้มีความเร็วสูง เพื่อใช้กับอาคารสูง ๆ

7.8.2 ลิฟต์บรรทุกของ

ลิฟต์บรรทุกของโดยส่วนใหญ่จะเป็นลิฟต์ความเร็วต่ำ บรรทุกน้ำหนักจำนวนตั้งแต่ 10 – 15 ตันส่วนมากใช้โรงงานอุตสาหกรรม ห้างสรรพสินค้า ลักษณะโดยทั่วไปมีขนาดใหญ่กว่าลิฟต์โดยสาร และมีด้านลึกยาวกว่าด้านกว้างประตูลิฟต์จะเป็นแบบ 2-3 บานหรือมากกว่าเปิดไปในทางเดียวกัน ขนาดประตูลิฟต์จะสูงกว่าลิฟต์โดยสารทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการขนถ่ายสิ่งของ

7.8.3 ส่วนประกอบของลิฟต์

ระบบลิฟต์ประกอบด้วยส่วนสำคัญดังต่อไปนี้

7.8.3.1 ตัวลิฟต์ลักษณะเป็นตู้สี่เหลี่ยม สร้างด้วยโลหะน้ำหนักเบาประกอบเป็นโครงที่แข็งแรง ส่วนบนจะใช้แขวนสายโยงดึงตัวลิฟต์ให้เลื่อนขึ้นหรือต่ำลง ในช่องลิฟต์ประกอบด้วยอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย มีความสะดวกสบายต่อการใช้งาน ตัวลิฟต์จะมีประตูที่ให้ความปลอดภัยสูง มีอุปกรณ์บังคับการขึ้นลง แผงกดปุ่มภายในเป็นสัญญาณตัวเลข แสดงระดับชั้นไฟสว่างการระบายอากาศ ปุ่มกดและสัญญาณไฟฉุกเฉิน การเลื่อนขึ้น – ลงที่เงียบและง่ายต่อการบำรุงรักษา

7.8.3.2 สายเคเบิลจะทำหน้าที่ยกและหย่อนตัวลิฟต์ ปกติจะมีสายเคเบิล 4 – 8 เส้น ขนานกันและช่วยกันรับน้ำหนักของลิฟต์ไปเท่า ๆ กัน สายเคเบิลจะผูกติดอยู่กับส่วนบนของตัวลิฟต์ โดยร้อยผ่านเครื่องมอดเตอร์ซึ่งมีร่องสายเคเบิลเหล่านี้ และผ่านลงไปติดกับเครื่องถ่วงน้ำหนักลิฟต์

7.8.3.3 เครื่องขับเคลื่อนลิฟต์จะทำหน้าที่ยกหย่อนตัวลิฟต์

7.8.3.4 แผงกลไกการบังคับ คือ ส่วนประกอบที่ประกอบด้วยปุ่มบังคับเป็นสัญญาณและเครื่องมืออื่น ๆ ที่สามารถบังคับด้วยมือหรืออัตโนมัติ เพื่อบังคับให้เปิด - ปิดประตูลิฟต์ปรับระดับและหยุดลิฟต์

7.8.3.5 เครื่องถ่วงน้ำหนัก ส่วนที่เป็นน้ำหนักถ่วงหรือเคาท์เตอร์เวท ประกอบด้วยโครงเหล็กและมีแท่งเหล็กรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซ่อนอยู่บรรจุกภายในโครงสำหรับเป็นเครื่องถ่วงตัวลิฟต์ ปลายข้างหนึ่งผูกกับเคเบิลที่โยงกับตัวลิฟต์ มีหน้าที่ถ่วงน้ำหนักบรรทุก ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เกิดสมดุลโดยไม่ต้องใช้แรงขับเคลื่อนมากนักเพื่อประหยัดพลังงานที่ต้องใช้และอายุการใช้งานของเครื่องขับเคลื่อนลิฟต์ โดยปกติใช้น้ำหนักถ่วง 40% ของน้ำหนักบรรทุกของลิฟต์

7.8.3.6 ช่องลิฟต์ คือ ช่องว่างในแนวตั้งสำหรับตัวลิฟต์ และถ้าเป็นน้ำหนักถ่วงวิ่งขึ้น - ลงที่ผนังของลิฟต์จะติดตั้งรางลิฟต์ เพื่อให้ตัวลิฟต์วิ่งขึ้นลงตามรางนี้ การก่อสร้างช่องลิฟต์จะต้องก่อสร้างช่องไว้สำหรับติดตั้งประตูลิฟต์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แผงกดปุ่มเรียกลิฟต์ แผงสัญญาณตำแหน่งของลิฟต์เหนือประตู ที่ส่วนล่างของช่องลิฟต์เรียกว่า บ่อลิฟต์ จะติดตั้งระบบกันสะเทือนและส่วนบนสุดของช่องลิฟต์จะทำเป็นห้องเครื่องสำหรับจัดวางเครื่องขับเคลื่อนลิฟต์ผนังของช่องลิฟต์โดยทั่วไปเป็นผนัง ค.ส.ล. หนาตั้งแต่ 20-30 เซนติเมตรขนาดของช่องลิฟต์ศึกษาได้จากผู้ผลิตลิฟต์ สำหรับที่ใช้ระบบประตูบานเลื่อนแบบราบแบบอัตโนมัติ จะมีด้านหูข้างยื่นเข้าไปช่องลิฟต์ ยกเว้นบางแบบที่ไม่ต้องใช้ เพราะฉะนั้นผู้ออกแบบจะต้องศึกษารายละเอียดให้ดีถ้วน มิฉะนั้นจะมีปัญหาในการก่อสร้าง

7.8.3.7 บ่อลิฟต์ เป็นส่วนที่อยู่ล่างสุดของลิฟต์ต้องสามารถก่อสร้างกันน้ำซึมได้ขนาดความลึกต้องไม่น้อยกว่าที่แต่บริษัทของผู้ผลิตกำหนด และขนาดความลึกของบ่อลิฟต์จะเปลี่ยนไปตามความเร็วของลิฟต์ ถ้าความเร็วมากก็ต้องการความลึกมากขึ้น และการออกแบบจะต้องพิจารณาทั้งจะรองรับปลายรางลิฟต์ที่พื้นกันบ่อลิฟต์ และตำแหน่งที่ติดตั้งระบบกันสะเทือนด้วย

7.8.3.8 ราง จะอยู่ในแนวตั้งเพื่อนำทางตัวลิฟต์และเครื่องถ่วงน้ำหนัก รางทำมาจากเหล็กกล้าและทำการเชื่อมต่อย่างระมัดระวังเพื่อให้รางราบรื่นที่สุด รางของลิฟต์ที่ทันสมัยจะไม่ใส่ น้ำมันหล่อลื่น เนื่องจากตัวลูกรอกที่ติดอยู่ทำจากวัสดุสังเคราะห์

7.8.3.9 ห้องเครื่องลิฟต์ คือ ห้องที่ติดตั้งเครื่องจักรของลิฟต์ ปกติอยู่เหนือช่องลิฟต์ นอกจากนี้ภายในห้องยังเป็นที่ติดตั้งของมอเตอร์พลังงานไปให้กับตัวเครื่องจักร แผงควบคุม และอุปกรณ์การควบคุมอื่น ๆ โดยอุปกรณ์และเครื่องจักรทั้งหมดนี้จะออกแบบให้ทำงานเงียบที่สุด ความกว้าง ความยาว และความสูงของห้องเครื่องควรให้ได้ขนาดตามข้อกำหนดของลิฟต์ที่ติดตั้ง โดยทั่วไปจะมีขนาดใหญ่กว่าลิฟต์และมีช่องประตูทางเข้าสำหรับการติดตั้งดูแลรักษา การก่อสร้างพื้นที่ห้องเครื่องเหนือช่องลิฟต์จะต้องเว้นช่องขนาดช่องลิฟต์ไว้เพื่อเป็นช่องทางสำหรับดึงเอาเครื่องขับลิฟต์ไปติดตั้ง เมื่อวางคานและติดตั้งเครื่องแล้วจึงเทพื้นปิดช่องไว้ภายหลังในการออกแบบควรจะได้มีการออกแบบคานสำหรับแขวนรอก ซึ่งโดยมากจะทำเป็นคานเหล็ก และติดตั้งห้วงสำหรับแขวนกับเพดานห้องลิฟต์โดยตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

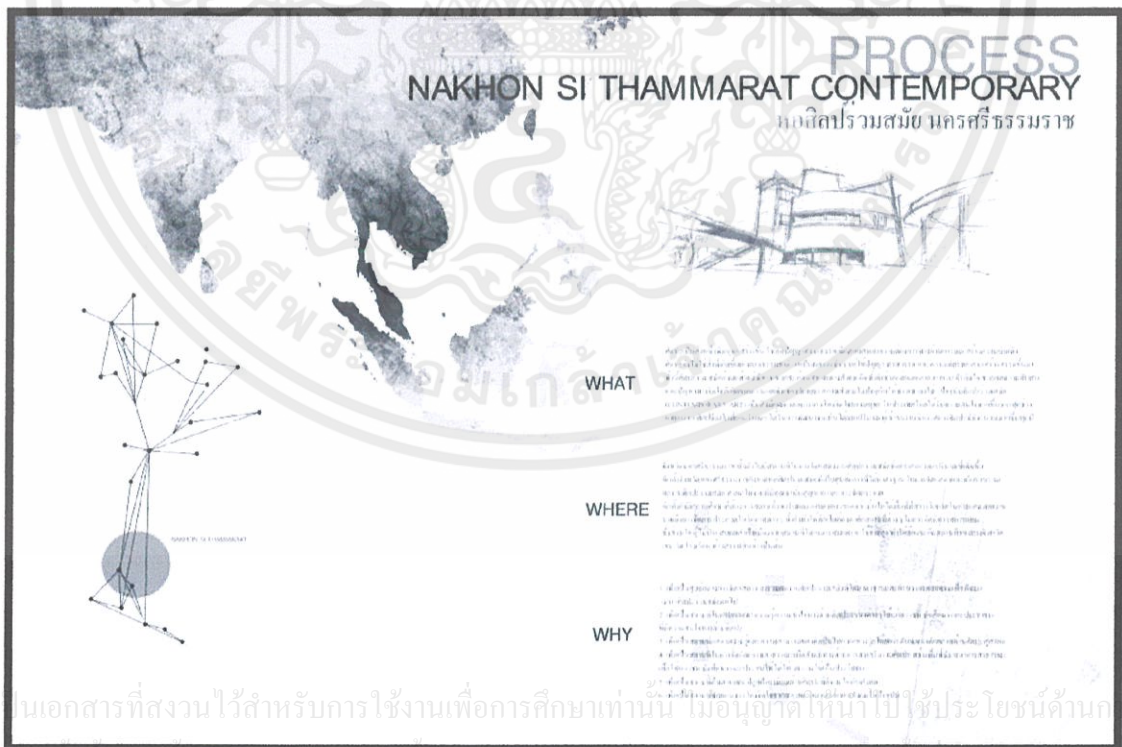
บทที่ 8

สรุปผลงานออกแบบ

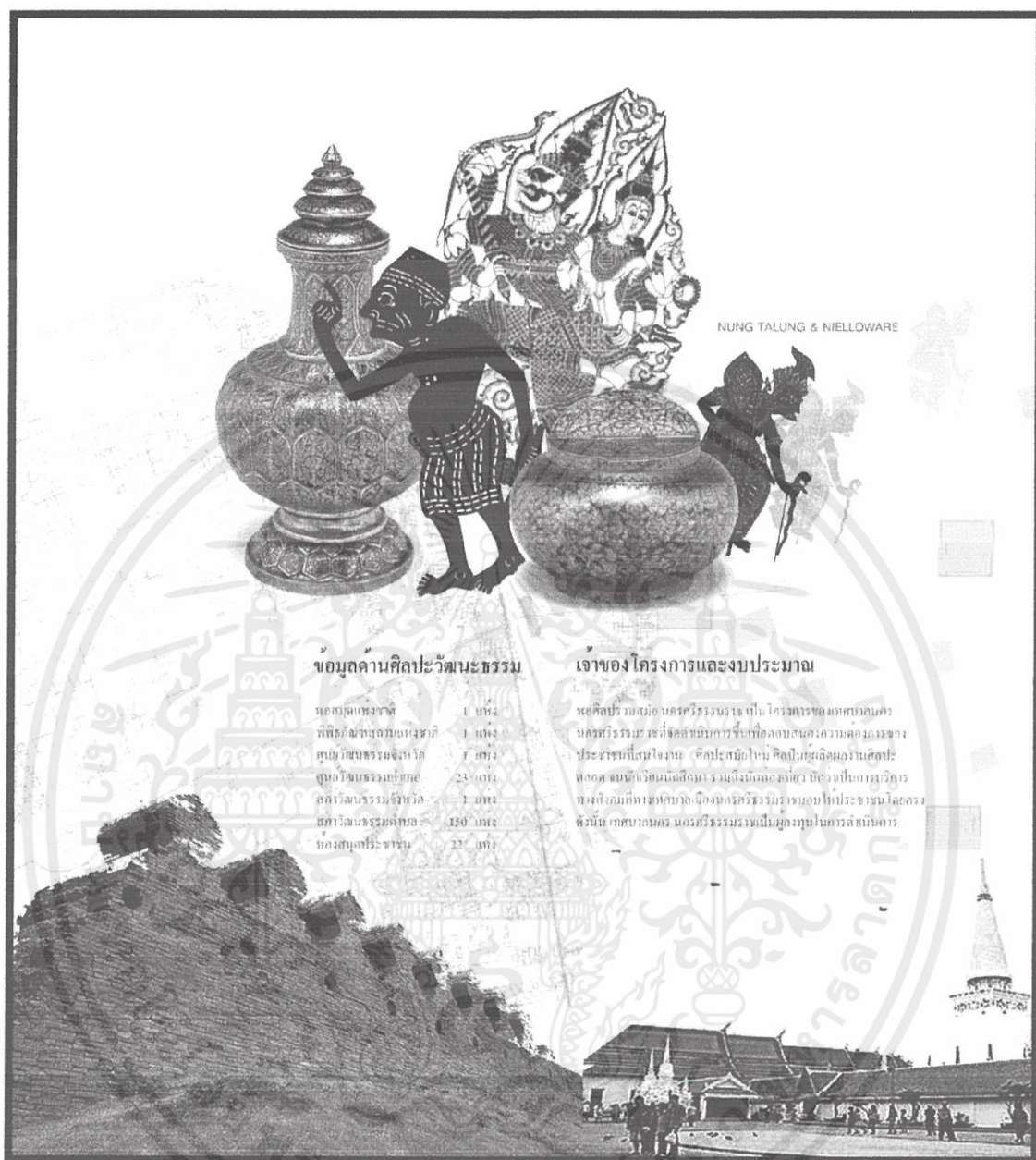
8.1 แนวคิดในการออกแบบ

8.1.1 แนวคิดในการวางผัง

การวางอาคารของโครงการ มีแนวคิดที่จะให้ด้านหน้าหลักของอาคารหันไปยังถนนพัฒนาการคูขวางซึ่งเป็นด้านหน้าขอโครงการ และเปิดมุมมองไปยังพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นด้านหลังของโครงการ เนื่องจากการสัญจรหลักมุ่งไปสู่ย่านเศรษฐกิจของเมืองนครศรีธรรมราชสิ่งนี้จำทำให้เกิดด้านหน้าโครงการเป็นลานโล่ง เปิดมุมมองเพื่อให้เห็นผลงานศิลปะของด้านในโครงการ ก็คือด้านที่ติดกับถนนพัฒนาการคูขวาง จึงทำให้เกิดแกนที่เชื่อมระหว่างด้านหน้าและด้านหลังซึ่งเชื่อมต่อกันด้วยแกนที่มีผลงานศิลปะจัดแสดงเชื่อมต่อกัน เกิดเป็นส่วน ลานด้านหน้า โถงส่วนกลาง และพื้นที่ลานด้านหลัง ตามแนวความคิดของการวางอาคารแบบอาคาร "ซิโนโปรตุกีส"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ข้อมูลใดๆที่ปรากฏในเอกสารนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากการนำใบเซ
รูปที่ 8.1 แสดงขั้นตอนการออกแบบ

รูปที่ 8. 2 แสดงขั้นตอนการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ร่วมสมัยนครศรีธรรมราช เป็นอาคารสาธารณะ มีพื้นที่เพื่อการศึกษา คือ
 นิทรรศการถาวร นิทรรศการกลางแจ้ง พื้นที่เพื่อการศึกษา ห้องสมุดศิลปะ ห้องบรรยายพิเศษจาก
 ศิลปิน พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และศาสนามากที่สุดเมืองหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นครศรีธรรมราช มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมาไม่น้อยกว่า 1,800 ปีมาแล้ว หลักฐานทางโบราณคดี ด้วยเหตุที่นครศรีธรรมราช มีประวัติอันยาวนานมาเกือบสองพันปี ซึ่งถือว่าเป็นราชธานีแรกของไทยมีความเจริญทางพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์มาก่อน ศิลปวัฒนธรรม เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม ข่างฝีมือพื้นบ้าน การละเล่น และขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจึงมีมาก ซึ่งชาวเมืองยังยึดถือปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน นครศรีธรรมราชจึงมีอารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาตินบ้านเมืองมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

รูปที่ 8.3 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้การ ใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.Site A

แสดงลักษณะของ Site A

อยู่ติดกับกำแพงเมืองเก่า
(บริเวณใจกลางเมืองนครศรีธรรมราช) เดิมพื้นที่นี้เคย
เป็นเรือนจำกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ปัจจุบัน ได้ใช้พื้นที่เป็นสวนสาธารณะศรีธรรมโศก
ใช้จัดงานเป็นครั้งคราวตามเทศกาล

แสดงลักษณะภายใน Site A มุมมองจากทิศใต้

บริเวณฝั่งตรงกันข้ามกับ Site A มุมมองจากทิศใต้

2.Site B

แสดงลักษณะของ Site B

คิดถนนพัฒนาการคู่ขวาง
เนื่องจากเป็นถนนสายการค้าของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็น ถนนย่านการค้าและห้างสรรพสินค้า
โรงแรม, หมู่บ้าน, ภัตตาคารร้านอาหาร,
สถาบันกวดวิชา, สำนักงานราชการที่เกิดขึ้นใหม่

แสดงลักษณะภายใน Site B

แสดงบริเวณโดยรอบ Site B มองออกไปด้านหน้าโครงการ

3.Site C

แสดงลักษณะของ Site C

อยู่ตรงกันข้ามกับสนามหน้าเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งปัจจุบันเรียก
สถานที่บริเวณนี้ว่า ศาลาประตูหก
เดิมเป็นพื้นที่สำหรับคนจรที่ไม่มีที่พักอาศัย
เพื่อพักพิงชั่วคราว ภายในศาลาประตูหก

แสดง Site ด้านหน้า (สนามหน้าเมือง) มุมมองตรงข้าม Site C

แสดงลักษณะภายใน Site C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำซ้ำหรือเผยแพร่ข้อมูลใดๆที่มีการนำไปใช้

SITE ANALYSIS

แสดงภาพพิจารณาเลือกที่ตั้ง

พื้นที่วิเคราะห์ตามเงื่อนไข	สภาพพื้นที่เดิม	ชนิดพื้นที่โครงการ		
		SITE A	SITE B	SITE C
1. ธรณีวิทยา				
1.1 ความเหมาะสมของดิน	4	4	4	4
1.2 ไรโซล/สึนามิ/ระดับน้ำใต้ดิน	4	3	4	4
1.3 ความเสี่ยงของดิน	4	4	3	4
1.4 ความเสี่ยงภัยพิบัติและผลกระทบ	4	4	3	4
1.5 ความเสี่ยงภัยพิบัติทางวิศวกรรม	4	4	4	4
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ				
2.1 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
2.2 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
2.3 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
2.4 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
3. ความเหมาะสมของที่ตั้ง				
3.1 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
3.2 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
3.3 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
3.4 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4. ความเหมาะสมของที่ตั้ง				
4.1 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.2 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.3 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.4 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.5 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.6 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.7 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.8 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.9 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.10 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.11 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.12 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.13 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.14 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.15 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.16 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.17 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.18 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.19 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.20 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.21 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.22 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.23 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.24 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.25 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.26 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.27 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.28 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.29 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.30 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.31 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.32 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.33 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.34 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.35 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.36 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.37 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.38 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.39 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.40 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.41 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.42 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.43 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.44 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.45 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.46 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.47 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.48 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.49 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3
4.50 ความเหมาะสมของที่ตั้ง	4	3	4	3

สรุปการเลือกที่ตั้งของโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช ได้เลือก SITE B อยู่ในเขตเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขนาดประมาณ 19090.01 ตารางเมตร ประมาณ 12 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณถนนพัฒนาการคูขวาง และเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในย่านการค้าถนนพัฒนาการคูขวาง ดังแสดงในแผนที่ 6.19 ของจังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งเป็นย่านของสถาบันการศึกษาและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์อาณาเขตที่ตั้งโครงการ

01 แสดงทิศทางแดด
แดดหันมไปทางทิศใสมากที่สุด 28 องศา ในวันที่ 21 ธันวาคมและจะหันมเอียงไปทางทิศเหนือมากที่สุด 5 องศา ในวันที่ 21 มิถุนายน ของทุกปี

02 การวิเคราะห์ทิศทางลม
แสดงทิศทางลมในโครงการ

03 การวิเคราะห์มุมมองจากโครงการ
แสดงการไหลเวียนวิวทิวทัศน์
4 = มุมมองที่ดีมาก
3 = มุมมองที่ดี
2 = มุมมอง
1 = มุมมองที่ไม่ดี

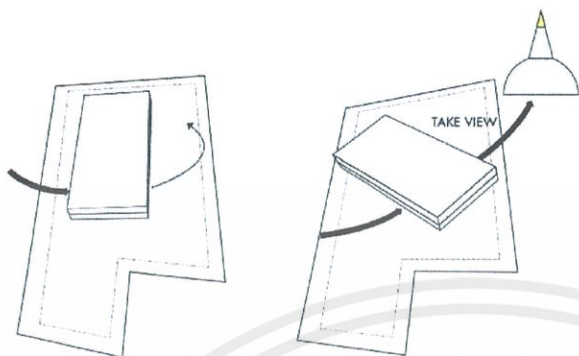
04 การวิเคราะห์การเข้าถึงโครงการ
การเข้าถึงโครงการ โดยทางเท้า จากฝั่งถนนพัฒนาการคูขวาง เข้าถึงโครงการโดยรถยนต์ จากถนนราชดำเนินและถนนพัฒนาการคูขวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้เผยแพร่ข้อมูลและข้อมูลเชิงลึกของงานนี้ไปสู่อีกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 8. 6 ภาพแสดงแนวความคิดการวางผังอาคาร

8.1.2 แนวคิดในการวางอาคาร

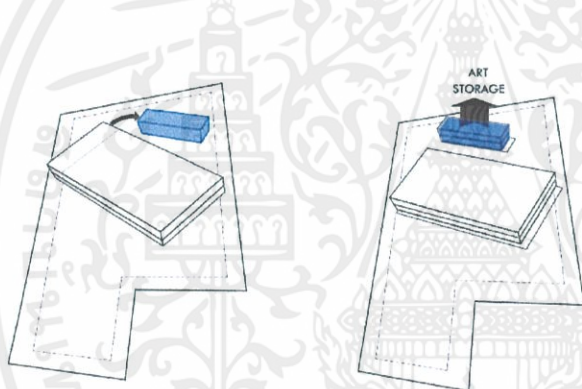
MASS MODEL DEVELOPEMENT

หมุนแกนตัวอาคาร
เพื่อหันไปทางเจดีย์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
ที่สามารถมองเห็นได้จากที่ตั้งโครงการ

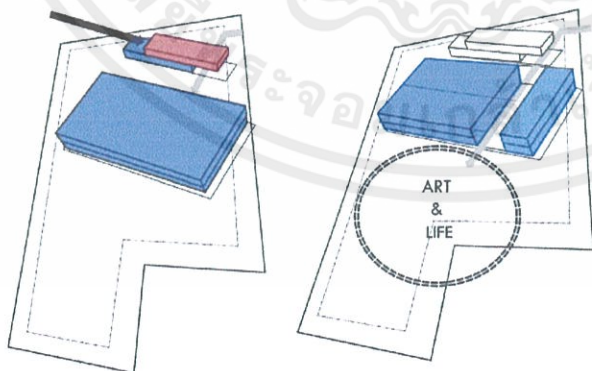

MASS MODEL DEVELOPEMENT

ส่วนเก็บผลงานศิลปะ
และ
พื้นที่ให้เช่าเพื่อเก็บผลงานศิลปะ

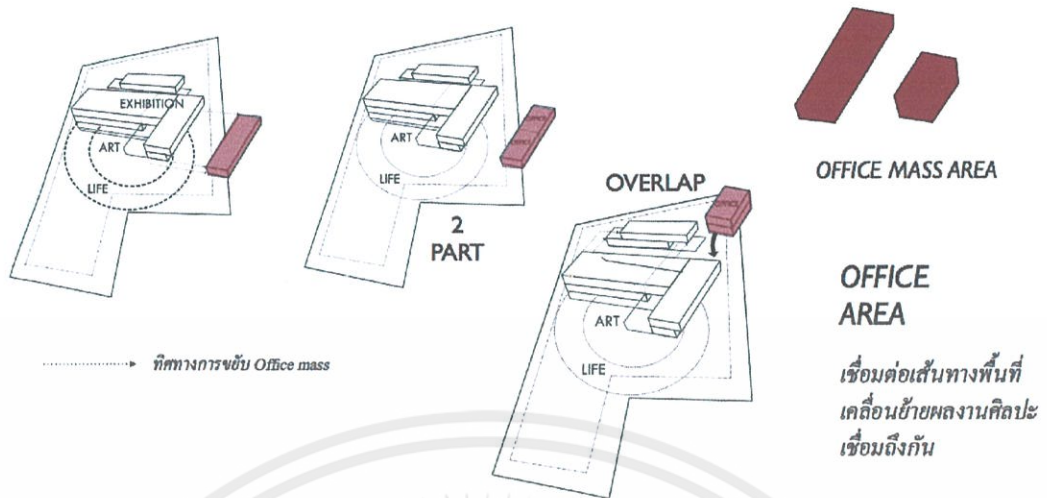
MASS MODEL DEVELOPEMENT

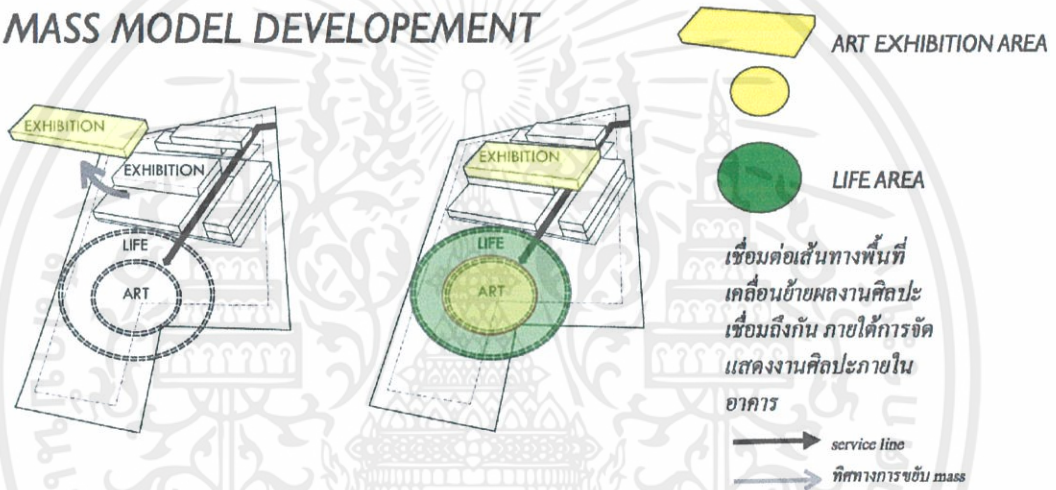
เชื่อมต่อเส้นทางเพื่อพื้นที่ที่เคลื่อน
ย้ายผลงานศิลปะที่เชื่อมถึงกัน

→ ทิศทางการขยับ mass
→ service line

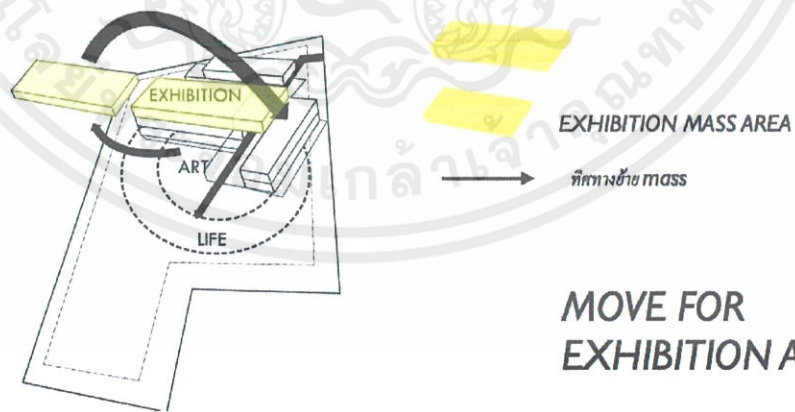
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอก รูปที่ 8.7 แสดงขั้นตอนการออกแบบเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MASS MODEL DEVELOPEMENT

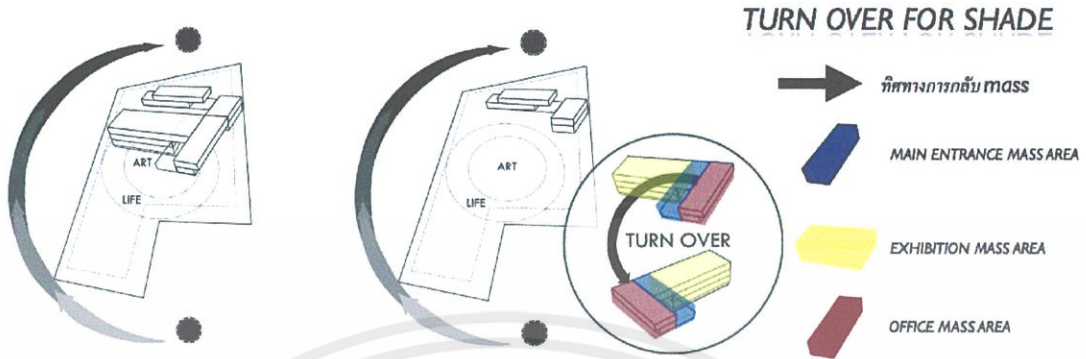
MASS MODEL DEVELOPEMENT

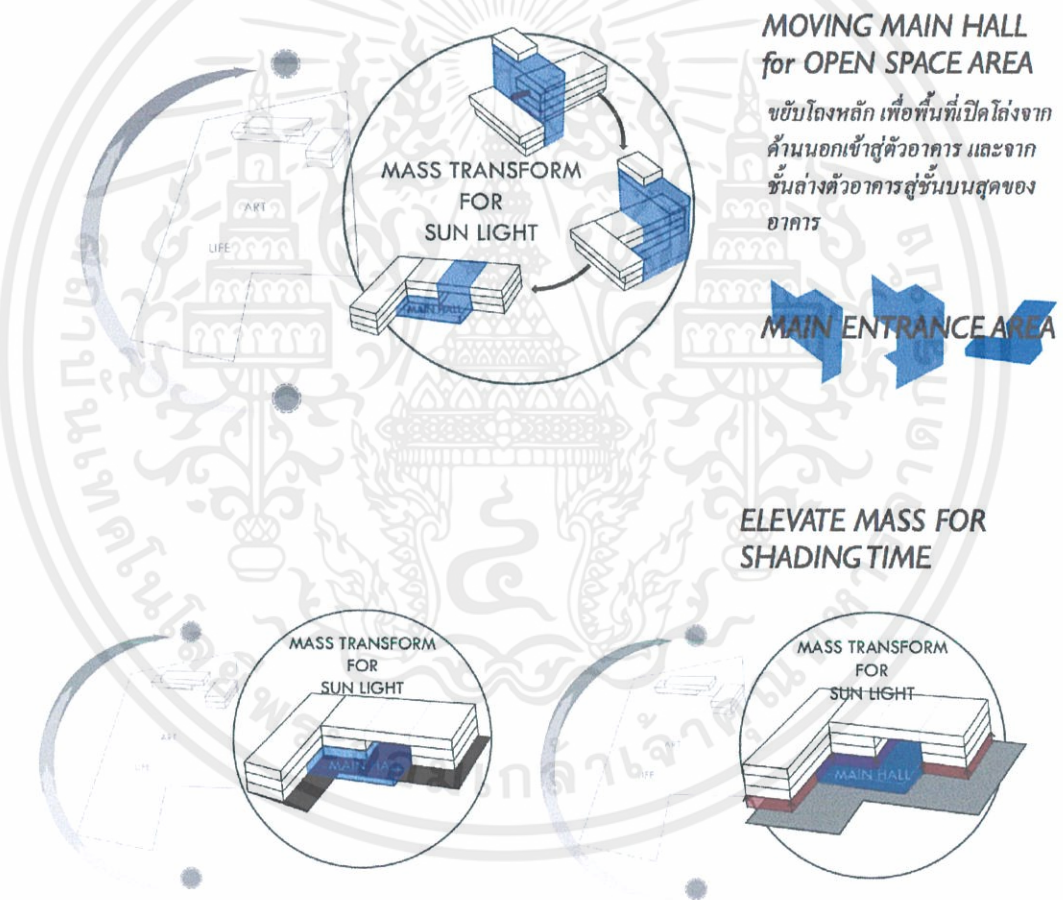
MOVE FOR EXHIBITION AREA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานำเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 รูปที่ 8. 8 แสดงขั้นตอนการออกแบบ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแบบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MASS MODEL DEVELOPEMENT

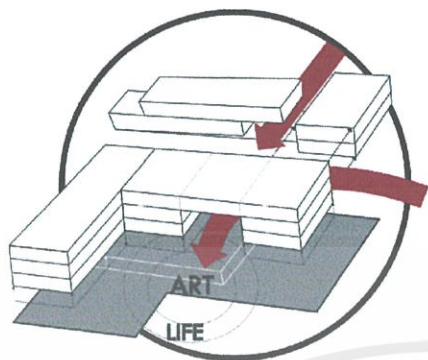

MASS MODEL DEVELOPEMENT

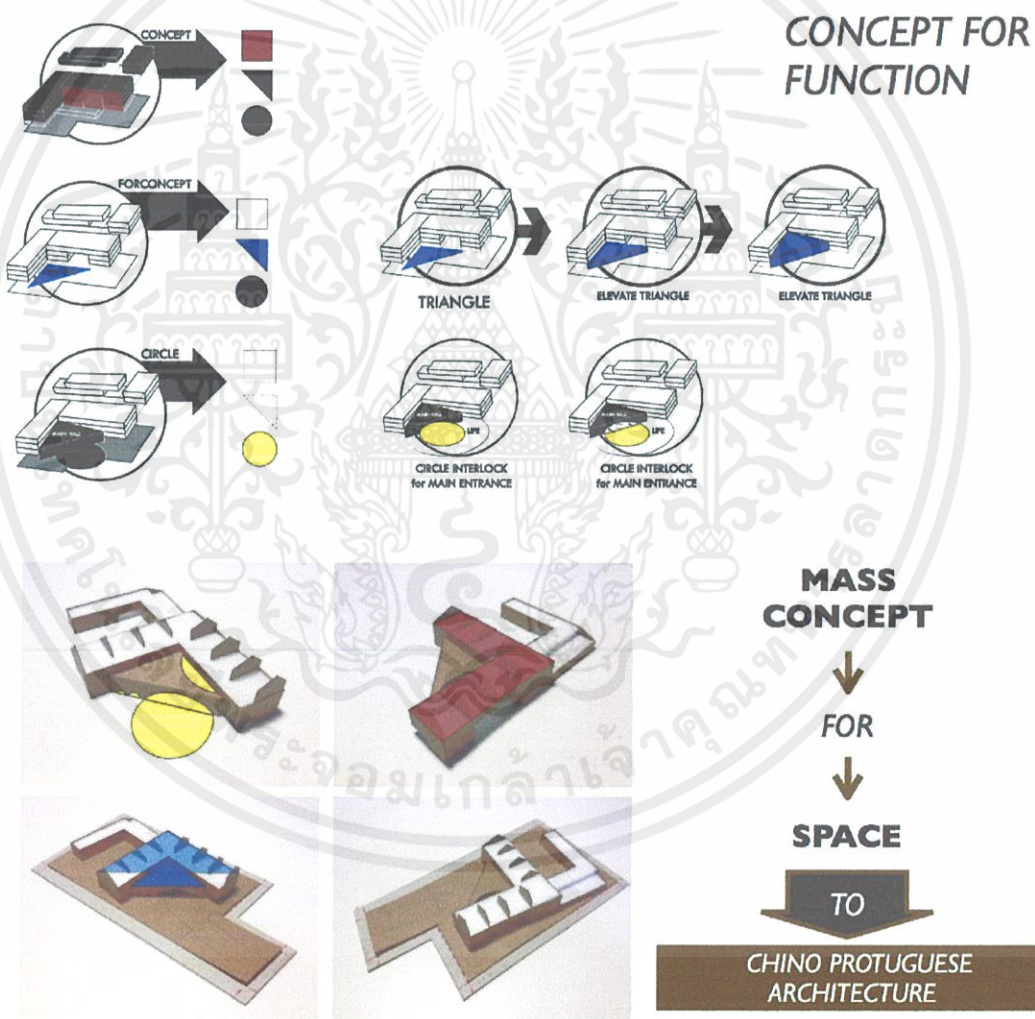
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรรูปที่ 8.9 แสดงขั้นตอนการออกแบบคให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

OPEN SPACE FOR SERVICE & MAIN ENTRANCE

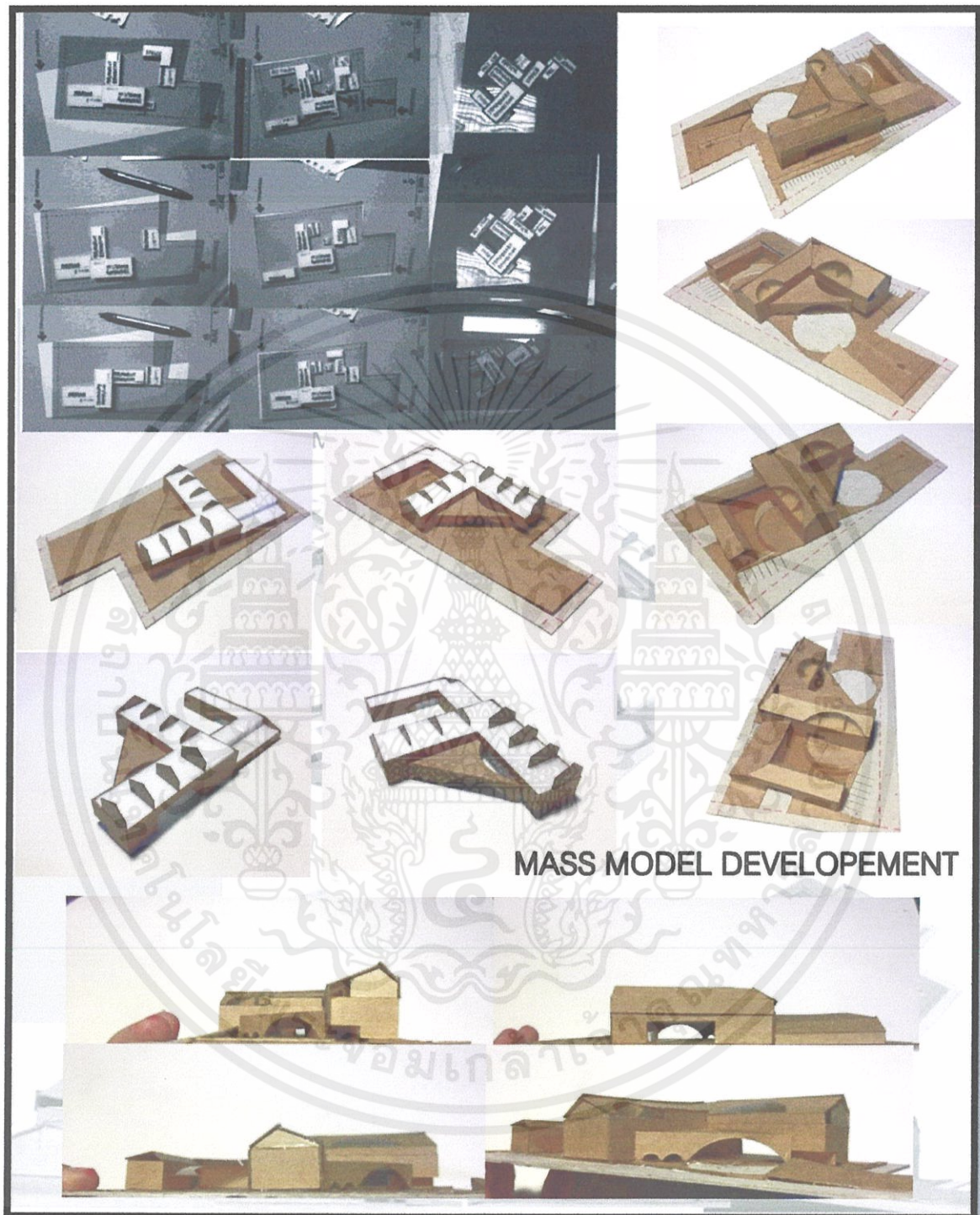
FINAL CONCEPT MASS
ART CIRCULATION LINE

SERVICE CIRCULATION LINE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกไปใช้งานและตั้งคำถามถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 8. 10 แสดงขั้นตอนการออกแบบ

รูปที่ 8. 11 ภาพแสดงแบบจำลองขั้นตอนการออกแบบอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลานด้านหน้า

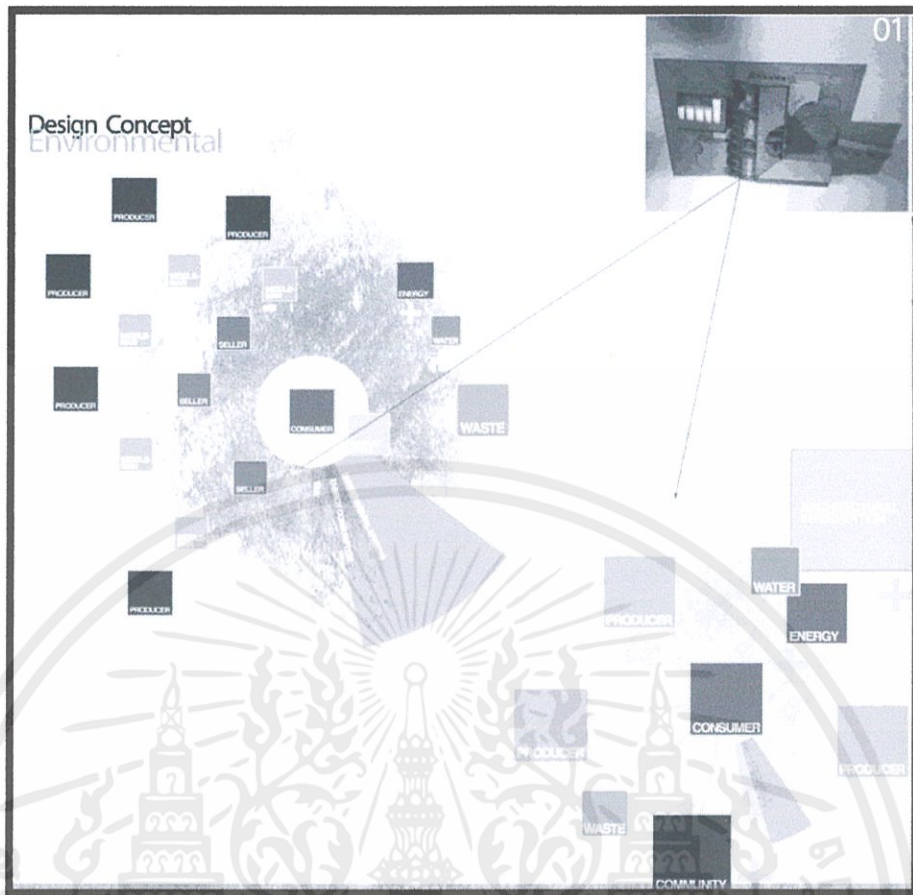
โถงส่วนกลาง

ลานด้านหลัง

รูปที่ 8. 12 แสดงขั้นตอนการออกแบบ ตามแนวความคิดบ้านรูปแบบ "ชิโนโปรตุเกส (Chino-Portuguese Architecture)

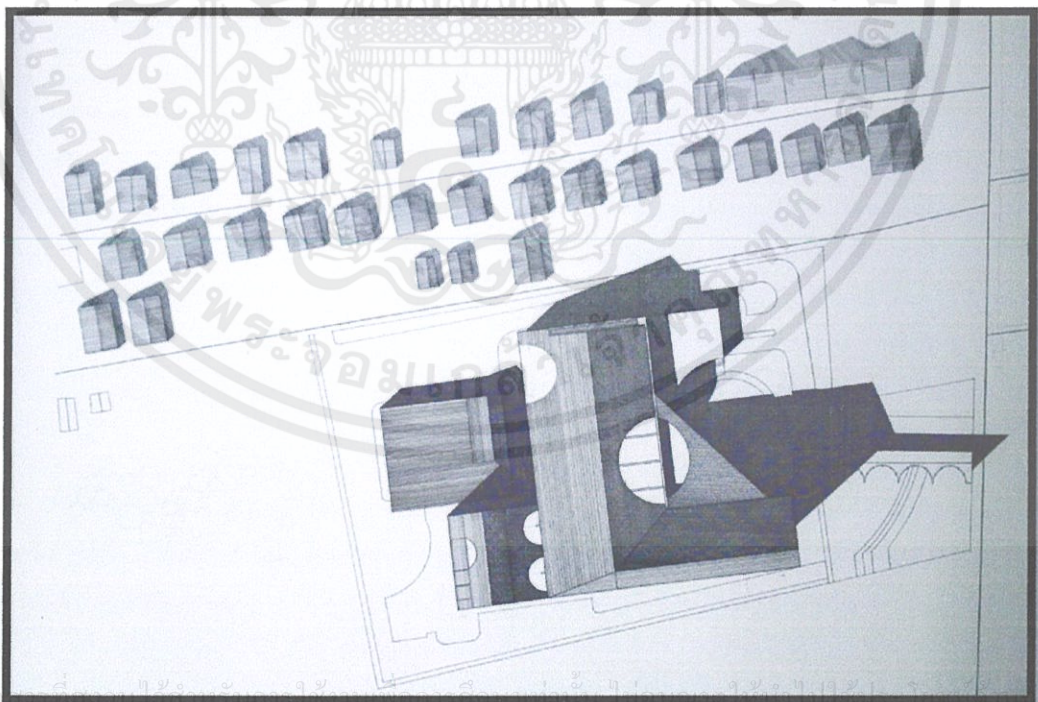

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 8. 13 แสดงขั้นตอนการออกแบบ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

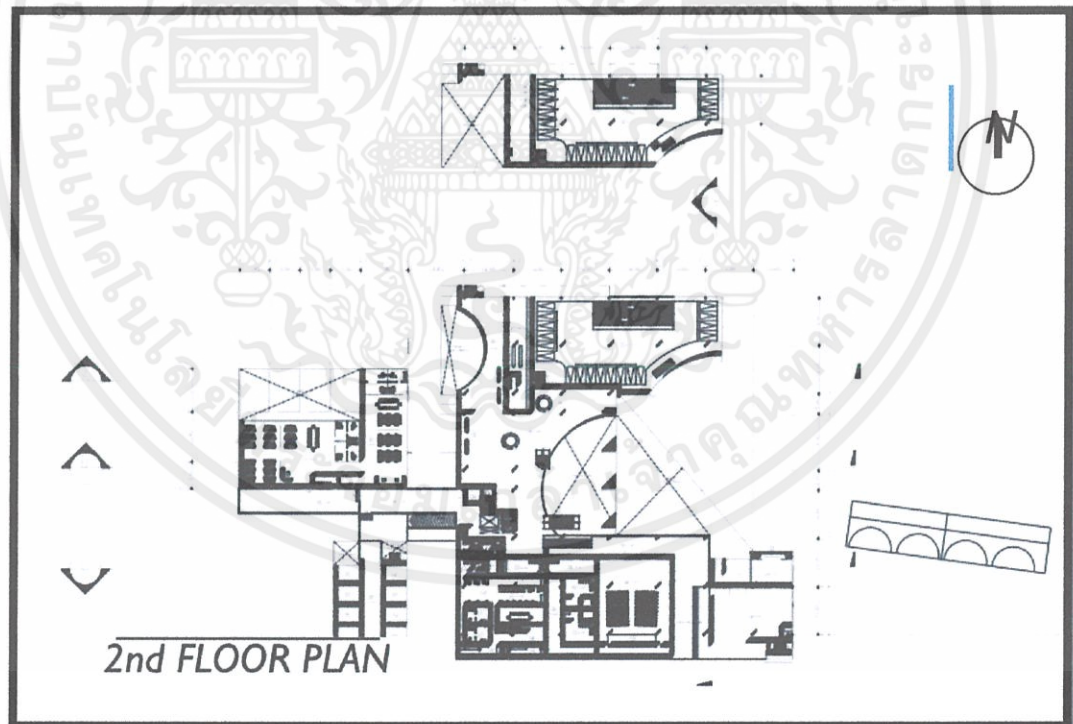
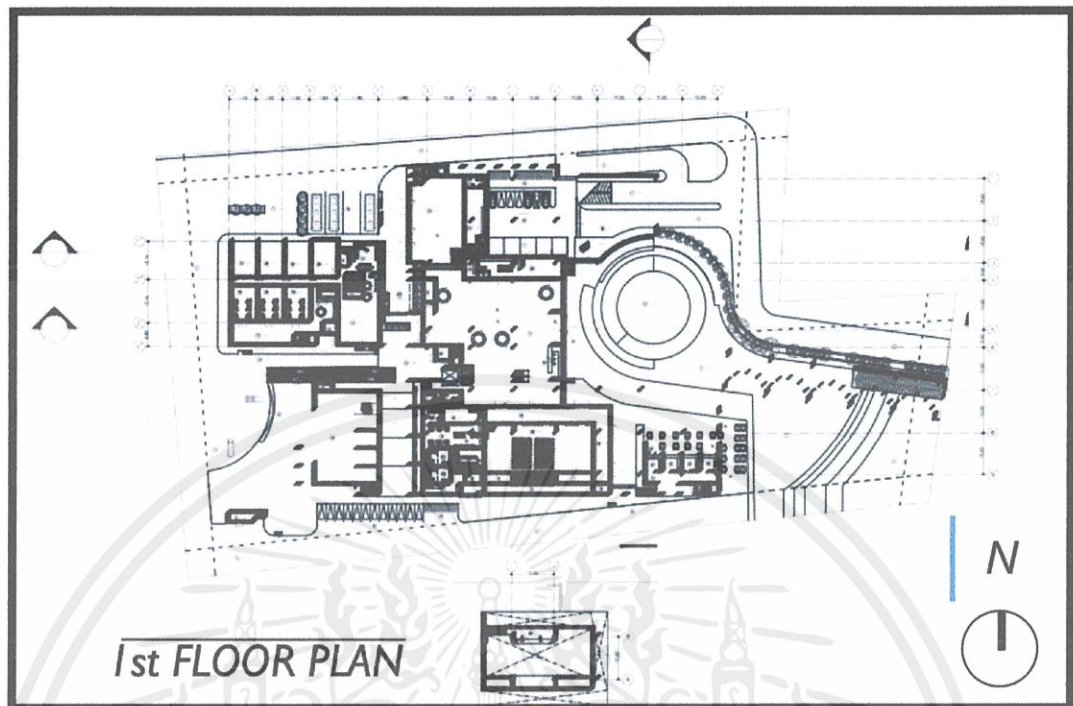
รูปที่ 8. 15 แสดงขั้นตอนการคิดตัวอาคารโครงการหอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช

8.1 ผลงานการออกแบบ

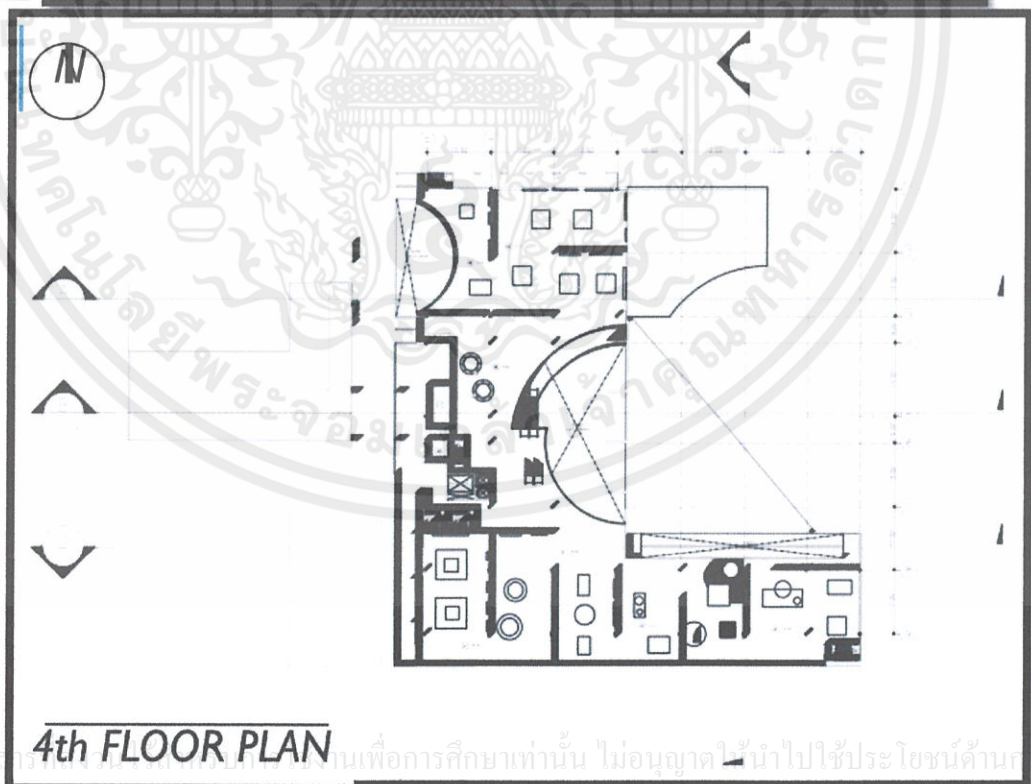
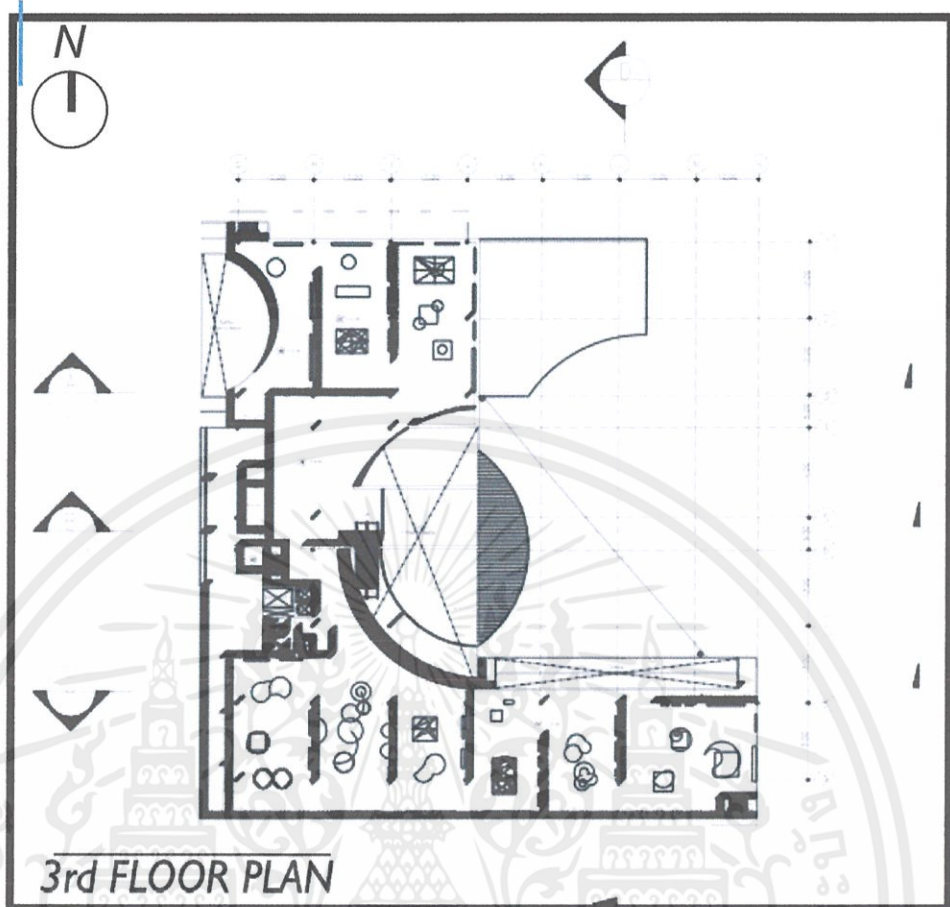

รูปที่ 8. 16 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารของมหาวิทยาลัยศิลปากร ห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยศิลปากร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกผลงานนี้ออกไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยศิลปากรทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

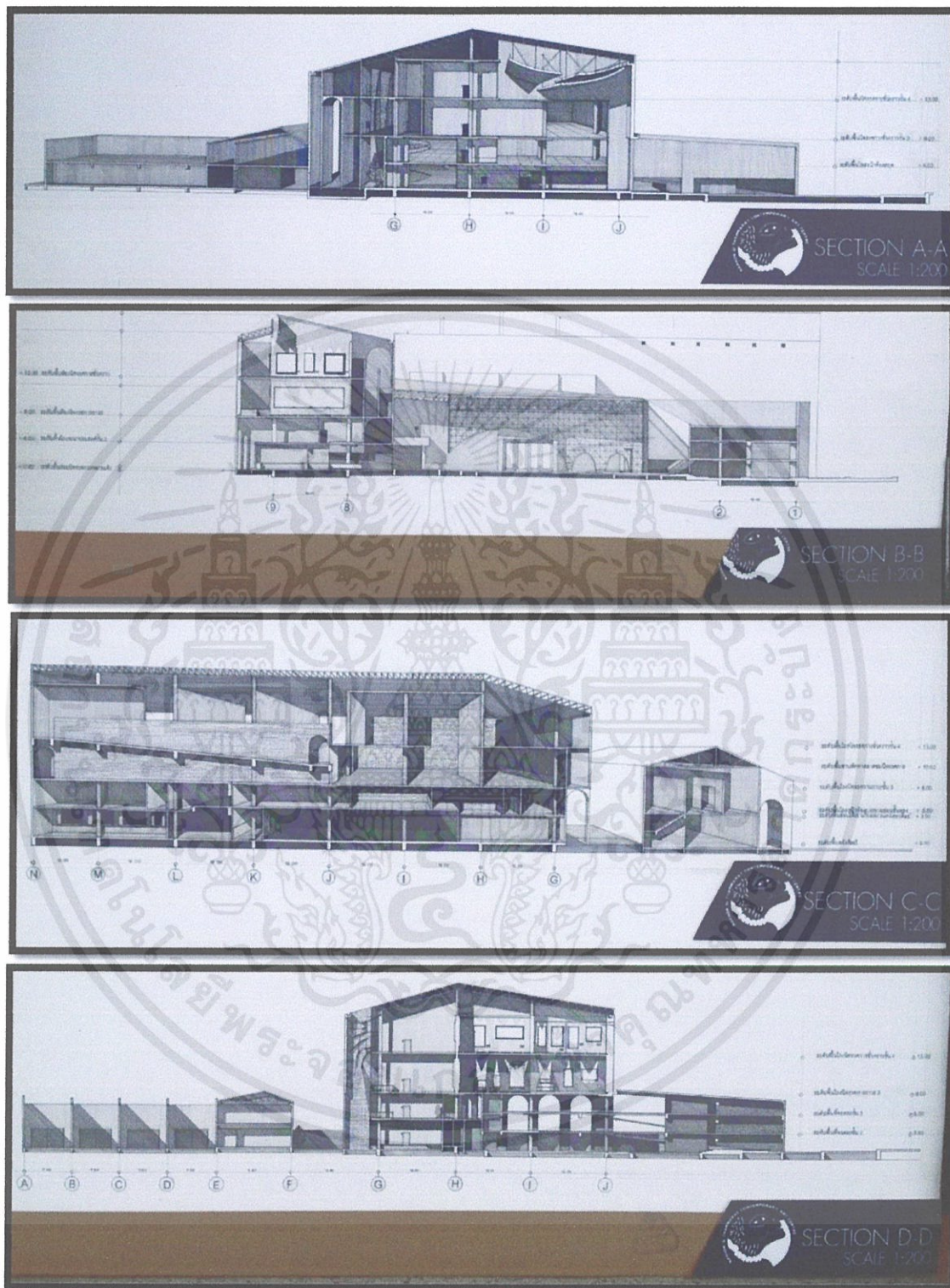

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับรูปที่ 8. 17 แสดงภาพผลงานการออกแบบให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 8. 18 แสดงภาพผลงานการออกแบบ

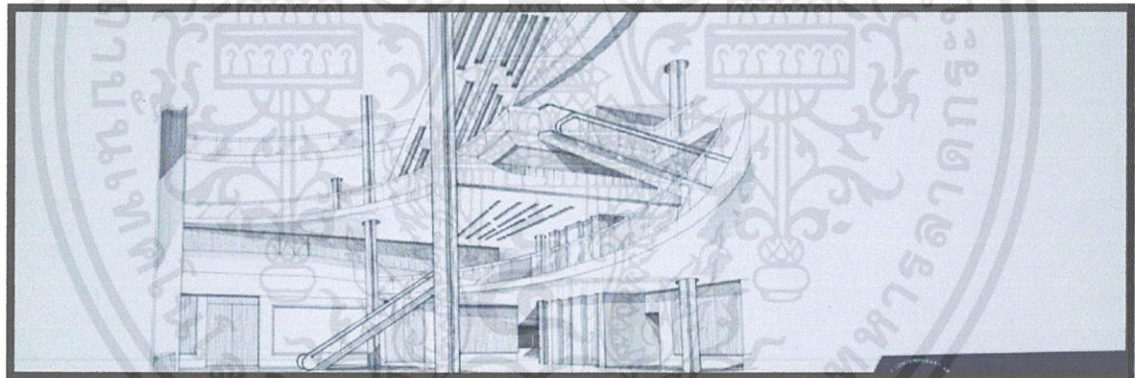
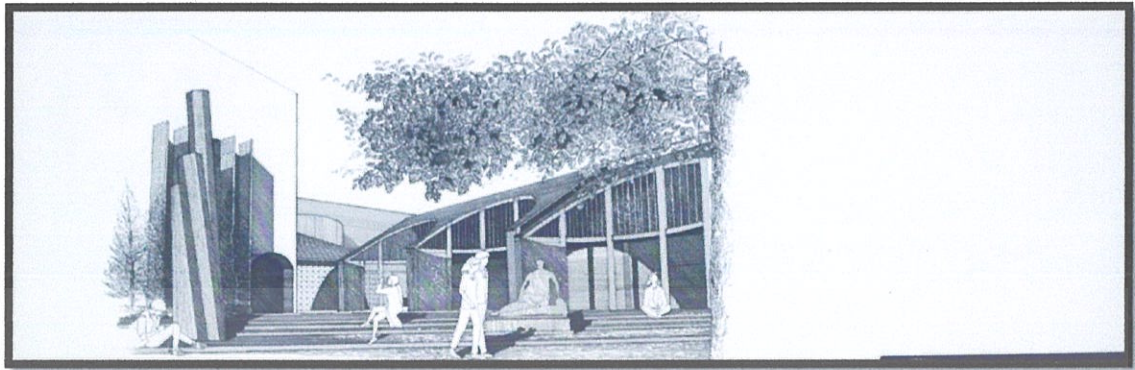
รูปที่ 8. 19 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทางสน ออกทงท มม หศคคแปงลนงนอหา และตองอางองคงเงาของเอกต เรทุคกรทมกรนา เป เซ
รูปที่ 8. 20 แสดงผลงานการออกแบบ

ราคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 รูปที่ 8. 21 ภาพแสดงผลงานการออกแบบ

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554, สถิตินักท่องเที่ยวภาคใต้ . 2554 . นครศรีธรรมราช
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2555 .

นุชนาฏ เดชสุรางค์ ผู้สัมภาษณ์ . ข้อมูลเกี่ยวกับแผนที่ และผังเมืองรวม จ.

นครศรีธรรมราช . สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช เลขที่ 89/5

หมู่ 9 ถ.มะขามชุม-บ้านนาเคียน ต.นาเคียน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80000

โทร. 075-341029 แฟกซ์ 075-340473

กลุ่ม "สีน้ำนคร". 2550 . นิทรรศการจิตรกรรมสีน้ำ เฉลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา . พิมพ์ครั้งที่ 3 . นครศรีธรรมราช.

กลุ่ม "สีน้ำนคร". 2550. "เพื่อฮอว์โมเนศิลปะชาวนนครศรีธรรมราชโดยเฉพาะ ปรีทรรค หุตางกูร".

นิทรรศการจิตรกรรมสีน้ำ เฉลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 : 4-5

โครงการสรรสร้างศิลป์ร่วมสมัย, 2555 . รับสมัครเยาวชนเข้าร่วมโครงการสรรสร้างศิลป์ร่วม

สมัย . บริษัท true vision,

http://www.truevisionswecare.com/th/activity_detail.aspx?id=56

ชัยยันต์ จงจประเสริฐ ประธาน "กลุ่มสีน้ำนคร" . 2550 . นิทรรศการสีน้ำ เฉลิมพระเกียรติฯ
80 พรรษา . พิมพ์ครั้งที่ 3 : 3

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ให้สัมภาษณ์ . พฤศจิกายน 2555, นุชนาฏ เดชสุรางค์ ผู้
สัมภาษณ์ . ข้อมูลทั่วไปฝ่ายทะเบียนพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร . พิพิธภัณฑ์
สถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพฯ

พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย จากหอศิลป์คุณบุญชัยสู่พิพิธภัณฑ์ . ฉบับ April 2012 . FINE
ART . Volume 9 No.89 . กรุงเทพฯ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี 2551 . บทความผู้รับสนองพระบรมราชโองการ . ข้อ
ความหมายเหตุของพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปร่วมสมัย

วณิศ อัดัมส์ . จากวารสารสยามร่วมสมัย ฉบับที่ 9 . วิเคราะห์สถานการณ์ศิลปะร่วมสมัยใน
สังคมไทย, Self-sufficient Art / ศิลปะพึ่งตนเอง . www.artbankok.com,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
http://www.artbangkok.com/detail_page.php?sub_id=2593

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
สติมา เมียนละม้าย . 2550. "ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี." วิทยานิพนธ์

สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง . สถิติจำนวนประชากร จังหวัดนครศรีธรรมราช .

2553. นครศรีธรรมราช . สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช .

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง 2554 . สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2554 . ประกาศ
สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง , 31 ธันวาคม 2553, . นครศรีธรรมราช . สำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้สัมภาษณ์, 31 ธันวาคม 2555 .

นุชนาฎ เดชสุรางค์ ผู้สัมภาษณ์ . ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานคลัง . สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักสถิติแห่งชาติ . <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList/page1.htm>

อมรแมน เปี่ยมรุ่งเรือง ให้สัมภาษณ์, พฤศจิกายน 2555 . แนวทางการทำงานฝ่ายประสานงาน
และจัดนิทรรศการ หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร . หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช เดือนกันยายน พ.ศ.
2555)

สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อการวางผัง ผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช

ข้อมูลจากสำนักโยธาธิการและผังเมือง จ.นครศรีธรรมราช หนังสือผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช
ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก 1

คุณค่าและความหมายของศิลปะ

ศิลปะเป็นคำที่มีความหมายทั้งกว้างและจำเพาะเจาะจง ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่ทัศนะของแต่ละคน แต่แต่ละสมัยที่จะกำหนดแนวความคิดของศิลปะให้แตกต่างกันออกไป หรือแล้วแต่ว่าจะมีใคร นำคำว่า "ศิลปะ" ไปใช้ในแวดวงที่กว้างหรือจำกัดอย่างไร

ศิลปะ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

ในสมัยโบราณ นักปราชญ์ได้ให้ความหมายของศิลปะ (Art) ไว้ว่า ศิลปะ คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เพราะฉะนั้น ต้นไม้ ภูเขา ทะเล น้ำตก ความงดงามต่าง ๆ ตามธรรมชาติจึงไม่เป็นศิลปะ ดอกไม้ที่เห็นว่ายสดงดงามนักหนา ก็ไม่ได้เป็นศิลปะเลย ถ้าหากเรายึดถือตามความหมายนี้แล้ว สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสร้างขึ้นทั้งหลาย ก็ล้วนแล้วแต่เป็นศิลปะ ทั้ง สิ้นไม่ว่าจะเป็นภาพวาด ภาพพิมพ์ งานปั้น งานแกะสลัก เสื้อผ้าอาภรณ์ เครื่องประดับที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ เครื่องใช้สอย ตลอดจนถึงอาวุธที่ใช้รบราฆ่าฟันกัน ก็ล้วนแต่เป็นศิลปะทั้งสิ้นไม่ว่ามนุษย์สร้างสิ่งที่ดีงาม เลิศหรือลัทธิการ หรือน่าเกลียดน่าชังอย่างไรก็ตาม ล้วนแต่เป็น งานศิลปะอย่างนั้นหรือไม่ ?

ศิลปะเป็นผลงานการสร้างสรรค

ในสมัยต่อมา มีผู้ให้ความหมายของศิลปะว่า ศิลปะเป็นผลงานการสร้างสรรค ซึ่งใน ความหมาย นี้เราต้องมาตีความหมายของคำว่า "การสร้างสรรค" กันเสียก่อน การสร้างสรรค หรือที่ภาษา อังกฤษเรียกว่า "Creative" นั้น คือ การทำให้เกิดบางสิ่งบางอย่างขึ้นมา ซึ่งบางสิ่ง บางอย่างนั้นไม่เคยมีอยู่มาก่อน ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการ หรือความคิด ดังนั้น สิ่งที่จะเป็นงานสร้าง สรรคได้จะต้องเป็นประดิษฐ์กรรมใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนในโลก หรือเป็นกระบวนการ ใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อกระทำการบางสิ่งบางอย่างให้ประสบผลสำเร็จ หรือเป็นการสร้างแนวคิด ใหม่ ที่จะนำไปสู่วิธีการใหม่ ๆ แนวคิดใหม่ ๆ นี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค เพราะ แนวคิด ใหม่ จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการ หรือวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่ผลผลิตหรือประดิษฐ์ กรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นมาในโลก และตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ เพื่อ แทนที่ ผลผลิต หรือประดิษฐ์กรรมเดิม ที่ตอบสนองได้ไม่พอเพียงหรือไม่เป็นที่พอใจ การสร้างสรรค ใน อีกความหมายหนึ่งจึงเกิดขึ้น คือเป็นการทำให้ดีขึ้นกว่าเดิมซึ่งมีหลาย ๆ วิธี โดยอาจเป็นการ ปรับปรุงกระบวนการใหม่ให้ได้ผลผลิตมากกว่าเดิมหรือเป็นการปรับปรุงรูปแบบผลผลิตใหม่ โดยใช้ วิธีการเดิมแต่ผลผลิตมีคุณภาพมากขึ้นแต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตามเป็นการกระทำให้ เกิดขึ้น จากการใช้แนวคิด

แบบใหม่ ๆ ทั้งสิ้นและเป็นผลของวิธีการคิดที่เรียกว่า "ความคิดสร้างสรรค์"

ศิลปะคือความงาม

เมื่อเราพูดถึง ศิลปะ เรามักจะหมายถึง ความงามแต่ความงามในที่นี้เป็นเรื่องของคุณค่า (Value) เป็น คุณค่าทางสุนทรีย์ะ แตกต่างจากคุณค่าทางเศรษฐกิจ ที่เป็นราคาของวัตถุ แต่เป็นคุณค่าต่อจิตใจความงามเกิดขึ้นด้วยอารมณ์ มิใช่ด้วยเหตุผล ความคิด หรือข้อเท็จจริง คนที่เคร่งครัดต่อเหตุผลหรือเพ่งเล็งไปที่คุณค่าทางวัตถุจะไม่เห็นความงาม คนที่มีอารมณ์ละเอียดอ่อนไหว จะสัมผัสความงามได้ ง่ายและรับได้มาก ความงามให้ความยินดี ให้ความพอใจได้ทันทีโดยไม่ต้องมีเหตุผล ความยินดีนั้น เกิดขึ้นเองโดยไม่มีการบังคับ ความงามนั้นเกี่ยวข้องกับวัตถุก็จริง แต่มิได้เริ่มที่วัตถุ มันเริ่มที่อารมณ์ ของคน ดังนั้น ความงามจึงเป็นอารมณ์ เป็นสุนทรียะหรือเป็นอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความสุข เป็น 1 ใน 3 สิ่งที่เกิดความสุขกับมนุษย์ซึ่งได้แก่ ความดี ความงาม และความจริง ผู้ที่ยอมรับและเห็นใน คุณค่าของทั้งสามสิ่งนี้ จะเป็นผู้มีความสุข

เนื่องจากความงามเป็นอารมณ์ เป็นสิ่งที่อยู่ในความรู้สึก นึกคิด ความงามจึงเป็นนามธรรม ดังนั้น การสร้างสรรค์งานศิลปะ ก็เป็นการถ่ายทอดความงามผ่าน สื่อวัตถุต่าง ๆ ออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สัมผัส ได้พบเห็น ได้รับรู้ สื่อต่าง ๆ จะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ชม เกิดอารมณ์ทางความงามที่แตกต่างกันตามค่านิยมของแต่ละบุคคล ความงามไม่ใช่ศิลปะ เนื่องจากว่าความงามไม่จำเป็นต้องเกิดจากสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ในธรรมชาติก็มีความงามเช่นกัน เช่น บรรยากาศ ขณะ ที่พระอาทิตย์ขึ้น หรือตกดิน ความสวยงามสดชื่นของดอกไม้ ทิวทัศน์ธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้นงานศิลปะที่ดีจะให้ความพึงพอใจในความงามแก่ผู้ชมในชั้นแรกและจะให้ความสะเทือนใจที่คลี่คลายกว้างขวางยิ่งขึ้นด้วยอารมณ์ทางสุนทรีย์ะ ของผลงานศิลปะนั้นในชั้นต่อไป ความงามในงานศิลปะ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1 ความงามทางกาย (Physical Beauty) เป็นความงามของรูปทรงที่กำหนดเรื่องราว หรือเกิดจากการ ประสานกลมกลืนกันของทัศนธาตุ เป็นผลจากการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ

2 ความงามทางใจ (Moral Beauty) ได้แก่ ความรู้สึก หรืออารมณ์ที่แสดงออกมาจากงานศิลปะหรือ ที่ผู้ชมสัมผัสได้จากงานศิลปะนั้น ๆ ในงานศิลปะชิ้นหนึ่ง ๆ มีความงามทั้ง 2 ประเภท อยู่ร่วมกัน แต่อาจแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง มากน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของงานเจตนาของผู้สร้างและการรับรู้ของผู้ชมด้วย ความงามในศิลปะ เป็นการสร้างสรรค์ล้วน ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับ ความงามวัตถุในธรรมชาติ เป็นความงามที่แสดงออกได้แม้ในสิ่งที่น่าเกลียด หัวข้อ เรื่องราว หรือ เนื้อหาที่ใช้สร้างงานนั้นอาจน่าเกลียด แต่เมื่อเสร็จแล้วก็ยังปรากฏความงามที่เกิดจากอารมณ์ที่ ศิลปินแสดงออก ดังนั้น ความงามจึงเป็นศาสตร์อย่างหนึ่ง ที่ว่าด้วยความงามที่ศิลปินแสดงออก ในงาน ศิลปะ ซึ่งเรียกว่า "สุนทรีย์ศาสตร์" มีข้อความที่ใช้กัน มาตั้งแต่สมัยเรอเนซองส์จนถึงทุกวันนี้ว่า "ศิลปะมิได้จำลองความงาม แต่สร้างความงามขึ้น"

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า "ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความงามและความพึงพอใจที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์สืบเนื่องกันมาตั้งแต่อดีตอันยาวนานจนถึงปัจจุบัน และ จะสร้างสรรค์ต่อไปในอนาคตให้อยู่คู่กับเผ่าพันธุ์มนุษย์ไปตราบนานเท่า นาน โดยมีการ สร้างสรรค์ พัฒนารูปแบบต่าง ๆ ออกไปอย่างมากมายไม่มีที่สิ้นสุด
ศิลปะในความหมายต่าง ๆ

ศิลปะ แต่เดิมหมายถึง งานช่างฝีมือ เป็นงานที่มนุษย์ใช้สติปัญญาสร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประณีตวิจิตรบรรจง ฉะนั้น งานศิลปะจึงไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็น ผลงานที่มนุษย์ใช้ปัญญาความศรัทธา และความพากเพียรพยายามสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่คำว่า Art ตามแนวสากลนั้น มาจากคำ Arti และ Arte ซึ่งเริ่มใช้ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา ความหมายของคำ Arti นั้น หมายถึงกลุ่มช่างฝีมือในศตวรรษที่ 14 , 15 และ 16 คำ Arte มีความหมายถึงฝีมือ ซึ่งรวมถึงความรู้ของการใช้วัสดุของศิลปิน ด้วย เช่นการ การผสมสี ลงพื้นสำหรับการเขียนภาพสีน้ำมัน หรือ การเตรียมและการใช้วัสดุอื่นอีก การจำกัดความให้แน่นอนลงไปว่าศิลปะคือ อะไรนั้น เป็นเรื่องยาก เพราะว่า ศิลปะเป็นงานสร้างสรรค์ ศิลปินมีหน้าที่ สร้างงานที่มีแนวคิดและรูปแบบแปลกใหม่ อยู่ตลอดเวลา ทฤษฎีศิลปะในสมัยหนึ่งอาจขัดแย้งกับของอีกสมัยหนึ่งอย่างตรงกันข้าม และ ทฤษฎีเหล่านั้นก็ล้วนเกิดขึ้นภายหลังผลงานสร้างสรรค์ที่เปลี่ยนแปลงและ ก้าวล้ำหน้าไปก่อนแล้วทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ทักษะเกี่ยวกับ ความหมายของศิลปะได้ถูกกำหนดตามการรับรู้ และตามแนวคิดต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดย บุคคลต่าง ๆ ซึ่งพอยกตัวอย่างได้ดังนี้

ศิลปะ คือ ผลแห่งความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่แสดงออกมาในรูปลักษณะต่าง ๆ ให้ปรากฏ ซึ่งสุนทรียภาพ ความประทับใจ หรือความสะเทือนอารมณ์ ความอัจฉริยภาพ พุทธิปัญญา ประสบการณ์รสนิยมและทักษะของแต่ละคน เพื่อความพอใจ ความรื่นรมย์ ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณีหรือ ความเชื่อทางศาสนา (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2530)

ศิลปะ คือ ผลงานการสร้างสรรค์รูปลักษณะแห่งความพึงพอใจขึ้นมา และรูปลักษณะก่อให้เกิดอารมณ์รู้สึกในความงาม อารมณ์รู้สึกในความงามนั้นจะเป็นที่พึงพอใจได้ก็ต่อเมื่อ ประสาทสัมผัสของเรา ชื่นชมในเอกภาพ หรือความประสมกลมกลืนกันในความสัมพันธ์อันมีระเบียบแบบแผน (Herbert Read, 1959)

ศิลปะ เป็นผลงานที่เกิดจากการแสดงออกของอารมณ์ ปัญญา และทัศนคติ รวมทั้งทักษะ ความชำนาญชำนาญของมนุษย์ การสร้างสรรค์งานศิลปะในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในทางการสร้างสรรค์ และการแสดงออกของอารมณ์และความคิด ดังนั้น งานศิลปะนั้นอย่างน้อยที่สุดควรก่อให้เกิดอารมณ์ และ ความคิดสร้างสรรค์กล่าวคือ เป็นงานที่สื่อให้ผู้ชมเกิดจินตนาการ นอกจากนั้น งานศิลปะที่ดีควรมีคุณค่าทางความงามซึ่งเกิดจากการใช้องค์ประกอบของสุนทรียภาพ (วิรัตน์ พิษณุไพญุลย, 2524)

ความหมายของสาขาทัศนศิลป์

จิตรกรรม (PAINTING)

จิตรกรรมเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง ซึ่งจัดอยู่ในประเภท ทัศนศิลป์ (VISUAL ART) มีลักษณะการนำเสนอโดยการถ่ายทอดเรื่องราวที่ต้องการแสดงบนระนาบรองรับ 2 มิติ มีความกว้างยาวโดยการระบายสีด้วยเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการเหมาะสมปัจจุบันวิทยาการและเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปมาก ทำให้วัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมมีการพัฒนาขึ้นตามไปด้วย เช่นจากที่เคยใช้แปรงพู่กันและเกรียงในการระบายสี ก็พัฒนาเป็นการใช้เครื่องพ่นสี (AIR BRUSH) เป็นต้น ซึ่งเป็นผลให้ขอบข่ายในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมขยายวงกว้างออกไปไม่สิ้นสุดผลงานจิตรกรรมที่พบเห็นโดยทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นการเขียน ระบายด้วยสีน้ำ (WATER COLOR) สีอะครีลิค (ACRYLIC) สีฝุ่น (TEMPERA) และ สีชอล์ค (PASTAL) พื้นระนาบที่รองรับก็แตกต่างกันตามสีที่ใช้ เช่น การระบายสีน้ำ สีชอล์ค มักนิยมระบายบนกระดาษ ซึ่งมักมีพื้นผิวต่าง ๆ กันสีน้ำมันหรือสีฝุ่น มักจะระบายบนผ้าใบที่ซึ่งตั้ง (CANVAS) หรือบนแผ่นไม้ (PLYWOOD) สีอะครีลิคนั้น ใช้ระบายบนกระดาษหรือผ้าใบก็ได้ นอกจากนั้นแปรงที่ใช้ในการระบายสีก็แตกต่างกันด้วย เช่นแปรงที่ใช้กับสีน้ำจะมีลักษณะอ่อนนุ่ม และอุ่มน้ำ ส่วนแปรงสำหรับสีน้ำมัน จะค่อนข้างแข็งทั้งขนาดใหญ่กว่า แปรงหรือที่เราเรียกว่าพู่กันเหล่านี้ มีหลายขนาดและลักษณะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประติมากรรม (SCULPTURE)

ประติมากรรม เป็นทัศนศิลป์แขนงหนึ่ง มีลักษณะการสร้างสรรคโดยการถ่ายทอดรูปทรงจากวัสดุที่เปลี่ยนแปลงรูปทรงจากวัสดุที่เปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ หรือวัสดุสังเคราะห์อื่น ๆ มีลักษณะเป็น 3 มิติ มีความกว้าง ความยาว ความหนาหรือความสูง กินเนื้อที่ในอากาศ สามารถจับต้องและชมความงามได้ทุกด้านคำว่าประติมากรรมในภาษาไทยเขียนได้สองแบบ และมีความหมายแตกต่างกัน คือ ประติมากรรมซึ่งหมายถึงรูปปั้นทั่วไป และปฏิมากรรม ซึ่งหมายถึงรูปปั้นที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา เช่น รูปปั้นพระพุทธรูป เป็นต้นวิธีการสร้างงานประติมากรรมมีหลายวิธีเข้าด้วยกัน เช่นการแกะสลัก การปั้น การหล่อ การทุบ การตี เคาะ และการเชื่อม เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของวัสดุที่จะนำมาใช้ประกอบเป็นรูปทรงและจุดประสงค์ในการแสดงออกของประติมากรแต่ละท่านการแกะสลัก (CARVING) เป็นการแกะเอาส่วนที่ไม่ต้องการออกจากวัสดุที่จะทำประติมากรรมซึ่งส่วนมากจะเป็นวัสดุที่ไม่แข็งมาก เช่นไม้ หินอ่อน ศิลาแลง เครื่องมือที่ใช้จะมีเลื่อย สิ่ว ค้อน เครื่องแกะจะมีรูปร่างต่างกันตามความเหมาะสมการปั้น (MODELLING) เป็นการเอาส่วนย่อยเข้าไปเพิ่มให้เกิดเป็นประติมากรรมซึ่งจะตรงกันข้ามกับการแกะสลัก ส่วนมากจะใช้วัสดุที่คุณสมบัติเปลี่ยนแปลงสภาพได้ เช่น ดินเหนียว น้ำมัน ดินขี้ผึ้ง เป็นต้น เมื่อทำการปั้นเสร็จแล้วมักจะทำการหล่อหรือเผาตามคุณสมบัติของวัสดุเหล่านั้น อาจจะเป็นการหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์เรซิน หรือโลหะต่าง ๆ ส่วนการเผาเมื่อเผาแล้วจะได้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานเรียกว่าเทอร์ราคอตต์การหล่อ (CATTING) เป็นกระบวนการที่กระทำการต่อจากการปั้น เพื่อให้วัสดุมีความคงทน และเพื่อให้มีจำนวนมากตามต้องการ แม่พิมพ์ทั่วไปมีอยู่ 2 แบบ คือ แม่พิมพ์ทุบ และแม่พิมพ์ขึ้น ความแตกต่างของแม่พิมพ์ทั้งสอง อยู่แม่พิมพ์ทุบนั้น เวลาถอดพิมพ์ต้องทุบแม่พิมพ์และได้รูปหล่อเพียงรูปเดียว ส่วนแม่พิมพ์ขึ้นเวลาถอดจะเป็นขึ้น และจะหล่อได้อีกหลายรูป ตามต้องการการทุบ ตี เคาะ (REPOUSSE) จะใช้สำหรับประติมากรรมที่มีขนาดไม่โตนัก และทำด้วยโลหะประติมากรรมที่ใช้วิธี การทุบ ตี เคาะ เพื่อให้โลหะเปลี่ยนรูปทรงตามต้องการซึ่งมักจะทุบเคาะพร้อม ๆ กับออกแบบไปด้วย ในการทบสามารถทำในขณะที่โลหะเย็นหรือร้อนก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพพิมพ์ (PRINTMAKING)

การพิมพ์ภาพ หมายถึง การถ่ายทอดรูปแบบจากแม่พิมพ์ออกมาเป็นผลงานที่มีลักษณะเหมือนกันกับแม่พิมพ์ทุกประการ และได้ภาพที่เหมือนกันมีจำนวนตั้งแต่ 2 ชิ้นขึ้นไป การพิมพ์ภาพเป็นงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากการวาดภาพ ซึ่งการวาดภาพไม่สามารถสร้างผลงาน 2 ชิ้น ที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการได้ จึงมีการพัฒนาการพิมพ์ขึ้นมาชาติจีน ถือเป็นชาติแรกที่น่าเอาวิธีการพิมพ์มาใช้อย่างแพร่หลายมานานนับพันปี จากนั้นจึงได้แพร่หลายออกไปในภูมิภาคต่างๆของโลกชนชาติทางตะวันตกได้พัฒนาการพิมพ์ภาพขึ้นมาอย่างมากมาย มีการนำเอาเครื่องจักรกลต่างๆเข้ามาใช้ในการพิมพ์ ทำให้การพิมพ์มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันการพิมพ์ภาพมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. แม่พิมพ์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพิมพ์
2. วัสดุที่ใช้พิมพ์ลงไป
3. สีที่ใช้ในการพิมพ์
4. ผู้พิมพ์

ผลงานที่ได้จากการพิมพ์ มี 2 ชนิด คือ

1. ภาพพิมพ์ เป็นผลงานพิมพ์ที่เป็นภาพต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง อาจมีข้อความ ตัวอักษรหรือตัวเลขประกอบหรือไม่ก็ได้

2. สิ่งพิมพ์ เป็นผลงานพิมพ์ที่ใช้บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ เป็นตัวอักษร ข้อความ ตัวเลข อาจมีภาพประกอบหรือไม่ก็ได้ประเภทของการพิมพ์การพิมพ์แบ่งออกได้หลายประเภทตามลักษณะต่าง ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายในการ พิมพ์ ได้ 2 ประเภท คือ

1.1 ศิลปะภาพพิมพ์ (GRAPHIC ART) เป็นงานพิมพ์ภาพเพื่อให้เกิดความสวยงาม เป็นงานวิจิตรศิลป์

1.2 ออกแบบภาพพิมพ์ (GRAPHIC DESIGN) เป็นงานพิมพ์ภาพประโยชน์ใช้สอย นอกเหนือไปจากความสวยงาม ได้แก่ หนังสือต่างๆ บัตรต่างๆ ภาพโฆษณา ปฏิทิน ฯลฯ จัดเป็นงานประยุกต์ศิลป์

2. แบ่งตามกรรมวิธีในการพิมพ์ ได้ 2 ประเภท คือ

2.1 ภาพพิมพ์ต้นแบบ (ORIGINAL PRINT) เป็นผลงานพิมพ์ที่สร้างจากแม่พิมพ์และวิธีการพิมพ์ที่ถูก สร้างสรรค์และกำหนดขึ้นโดยศิลปินเจ้าของผลงาน และเจ้าของผลงาน จะต้องลงนามรับรองผลงานทุกชิ้น บอกลำดับที่ในการพิมพ์ เทคนิคการพิมพ์ และ วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ด้วย

2.2 ภาพพิมพ์จำลองแบบ (REPRODUCTIVE PRINT) เป็นผลงานพิมพ์ที่สร้างจากแม่พิมพ์หรือวิธี การพิมพ์วิธีอื่น ซึ่งไม่ใช่วิธีการเดิมแต่ได้รูปแบบเหมือนเดิม บางกรณีอาจเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่น

3. แบ่งตามจำนวนครั้งที่พิมพ์ ได้ 2 ประเภท คือ

3.1 ภาพพิมพ์ถาวร เป็นภาพพิมพ์ที่พิมพ์ออกมาจากแม่พิมพ์ใดๆ ที่ได้ผลงานออกมามีลักษณะ เหมือนกันทุกประการ ตั้งแต่ 2 ขึ้นขึ้นไป

3.2 ภาพพิมพ์ครั้งเดียว เป็นภาพพิมพ์ที่พิมพ์ออกมาได้ผลงานเพียงภาพเดียว ถ้าพิมพ์อีกจะได้ผลงานที่ไม่เหมือนเดิม

4. แบ่งตามประเภทของแม่พิมพ์ ได้ 4 ประเภท คือ

4.1 แม่พิมพ์นูน (RELIEF PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีติดอยู่บนผิวหน้าที่ทำให้นูนขึ้นมาของแม่พิมพ์ ภาพที่ได้เกิดจากสีที่ติดอยู่ในส่วนบนนั้น แม่พิมพ์นูนเป็นแม่พิมพ์ที่ทำขึ้นมาเป็นประเภทแรก ภาพพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์แกะไม้ (WOOD-CUT) ภาพพิมพ์แกะยาง (LINO-CUT) ตรายาง (RUBBER STAMP) ภาพพิมพ์จากเศษวัสดุต่างๆ

4.2 แม่พิมพ์ร่องลึก (INTAGLIO PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีอยู่ในร่องที่ทำให้ลึกลงไปของแม่พิมพ์โดยใช้แผ่นโลหะทำเป็นแม่พิมพ์ (แผ่นโลหะที่นิยมใช้คือแผ่นทองแดง) และทำให้ลึกลงไปโดยใช้น้ำกรดกัด ซึ่งเรียกว่า ETCHING แม่พิมพ์ร่องลึกนี้พัฒนาขึ้นโดยชาวตะวันตก สามารถพิมพ์งานที่มีความละเอียด คมชัดสูง สมัยก่อนใช้ในการพิมพ์ หนังสือพระคัมภีร์ แผนที่ เอกสารต่างๆ แสตมป์ธนบัตร ปัจจุบันใช้ในการพิมพ์งานที่เป็นศิลปะและธนบัตร

4.3 แม่พิมพ์พื้นราบ (PLANER PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีติดอยู่บนผิวหน้าที่ราบเรียบของแม่พิมพ์ โดยไม่ต้องขุดหรือแกะพื้นผิวลงไป แต่ใช้สารเคมีเข้าช่วย ภาพพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่ภาพพิมพ์หิน (LITHOGRAPH) การพิมพ์ออฟเซต (OFFSET) ภาพพิมพ์กระดาษ (PAPER-CUT) ภาพพิมพ์ครั้งเดียว (MONOPRINT)

4.4 แม่พิมพ์ฉลุ (STENCIL PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีผ่านทะลุช่องของแม่พิมพ์ลงไปสู่ผลงานที่อยู่ด้านหลัง เป็นการพิมพ์ชนิดเดียวที่ได้รูปที่มีด้านเดียวกันกับแม่พิมพ์ไม่กลับซ้ายเป็นขวา ภาพพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์ฉลุ (STENCIL) ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (SILK SCREEN) การพิมพ์อัดสำเนา (RONEO) เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก 2

บทความเพื่อฮาร์โมนีศิลปะชวานครศรีธรรมราชโดยเฉพาะ

จิตรกรรมภาพแรกเกิดเมื่อ 20,000 ปีมาแล้ว โดยไม่มีการเปิดนิทรรศการเฉลิมฉลองระหว่างศิลปินกับผู้ชม เพราะเป็นจิตรกรรมสมัยถ้าผู้ยังกะปลกกะเปลี่ยต่อความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ แต่มนุษย์ถ้ายังรู้จักการวาดอย่างชำนาญเป็นภาพควายป่าที่ดูแข็งแรงที่เมืองฟองส์ เดอกอม ภาพฝูงกวาง น้าป่า วัวควายที่เมืองกลาสโกว์ ประเทศฝรั่งเศส และไม่ว่าภาพเหล่านั้นจะมีจุดหมายใด ทว่าการวาดให้เหมือนจริงได้เริ่มขึ้นแล้ว ก่อนพัฒนาต่อไปถึงยุคศาสตร์ตามมาเกิดแล้วผ่านไปอีกที่โลกตะวันตกได้แยกสรรคไว้เป็น ยุคมีด ,ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ,ยุคสมัยใหม่ (Modernism) ที่เต็มไปด้วยการปฏิวัติก่อสร้างชาติพร้อมการกำเนิดของเครื่องจักรที่เข้ามาทำกับเปลี่ยนแปลงชีวิตจนถึงยุคโลกาภิวัตน์หรือโลก IT .ในปัจจุบันกับคำจำกัดความแท้ ๆ ว่ายุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern) และการกำเนิดวิชาใหม่ ๆ อย่างวิทยาการจัดการ

การเปลี่ยนยุคต่าง ๆ ได้กลายเป็นประวัติศาสตร์โลกเล่มโตให้อุชุนเบื้องหลังได้เล่าเรียนพร้อมกันนั้นผู้เรียนทุกคนคงรู้ว่า แต่ละยุคเปลี่ยนผ่านในหน้าประวัติศาสตร์มิได้นิ่มนวลเนิบนาบหรือใสเหมือนน้ำสะอาดกลับแฝงด้วยความรุนแรงแย่งชิงอำนาจบราฆ่าฟันมนุษย์ด้วยกันผนวกกับชะตากรรมตามธรรมชาติ ผิดกับอีกหน้าประวัติศาสตร์หนึ่งของมนุษยชาติ ดังที่นักเขียนรุ่นใหม่ชาวเซ็คโกนามิมิลาน กุนเดอร์รา กล่าวถึง “ประวัติศาสตร์ศิลปะ” ที่ไม่เคยปรากฏศิลปินฆ่ากันเพื่อแย่งชิงความเป็นเลิศ นอกจากสืบทอดกระบวนการสร้างสรรค์ความงามส่งต่อกันมา เสมือนประวัติศาสตร์หน้านี้มีเพื่อเป็นของกำนัลแต่มวลมนุษย์ด้วยกัน

แล้วศิลปะคืออะไรเล่า ? มีนิยามมากมายสำหรับความหมายของคำนี้ที่ถูกตีความขึ้น ๆ ลง ๆ ไปตามกาลเทศะที่กำกับ แต่สำหรับความหมายกลาง ๆ จากนักปรัชญาศิลปะยุคก่อนนามโคเรซก ล่าวว่า “กิจกรรมทางศิลปะเป็นประสบการณ์ในชีวิตจิตใจของผู้สร้าง และการกระทำหรือสร้างผลงานเพื่อสื่อออกมา เป็นเพียงเหตุการณ์ที่จะช่วยให้การสังสรรค์ภายนอกเกิดความลึกซึ้ง จากการถ่ายทอดภายในของศิลปิน” ชูซานแลงเจอร์กับปรัชญาศิลปะอีกท่านกล่าวว่า “ศิลปะ หรือหรือ การเขียนที่ถูกนำเสนอด้วยความคิดของศิลปิน เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดทัศนคติที่มีอยู่ของมนุษย์ ถูกกระทำผ่านการแสดงออกที่เขาสร้างขึ้นเป็นสถานที่จำลอง เพื่อที่เขาสามารถจะเติมเต็มได้ด้วยปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้ง ทัศนธาตุศิลปะ, รูปทรง, ตัวละคร หรืออาจรวมเรียกว่า Art Symbols” และอีกความหมายล่าสุดอันเป็นคตินิยมศิลปะยุคหลังสมัยใหม่กล่าว “ต้องล้มล้างบัญญัติทางศิลปะอันเคร่งครัดที่ถือเป็นคติสำคัญของศิลปะสมัยใหม่คือ ความบริสุทธิ์อันปราศจากการอ้างอิงกับ

ปัจจัยภายนอก ดังนั้นคตินหลังสมัยใหม่จึงเชิดชูการผสมผสานทางรูปแบบ จึงส่งผลให้เกิดศิลปะประเภทใหม่ ๆ ที่มีความแปลกประหลาดแต่น่าสนใจ หรือมีลักษณะลูกผสม (Hybrid) แทนที่จะบริสุทธิ์ไร้การเปื้อนเจือปน”

นี่เป็นคำนิยามศิลปะต่างยุคต่างสมัยมานำเสนอพอสังเขป พร้อมกับผลงานปรากฏของศิลปิน ก็ควบคู่ไปกับปรัชญามุมมองในแต่ละยุคสมัย และนับแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 สู่วัยสมัยใหม่ การทำงานศิลปะได้เกิดการเปลี่ยนแปลงสุดขีดรุนแรงจากการเขียนเพื่อศาสนาตำนานไปสู่การสร้างสรรคตามลักษณะเฉพาะหรือปัจเจกสูงสุด ศิลปินได้สร้างสรรค์ลัทธิสไตล์ที่พัฒนาแนวความคิดการทำงานศิลปะที่สำคัญต่อเนื่องมากมาย ทั้งเนื้อหาปรัชญา รูปแบบ เทคนิค วัสดุ เกิดศิลปินระดับโลกอย่าง เรมบรันด์ แวนโก๊ะ โกแก้ง กลุ่มดาดา ปิกัสโซ ฯลฯ จนเรื่องราวพัฒนาการทั้งหมดถูกบันทึกเป็นวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ขณะกิจกรรมศิลปะโลกเองมีเคยหยุดนิ่งยังดำเนินคู่ขนานกับวิชาการอื่น ๆ บนโลกอย่างนำดีเด่น ทั้งแนวความคิด รูปแบบและมูลค่าเพิ่มมหาสารของมัน สูญยุคโลกศิลปะไร้พรมแดนที่ปราศจากลัทธิ รูปแบบ สไตล์และเทคนิคอย่างเอาเป็นเอาตายเหมือนก่อน จนเกิดคำเรียกศิลปะยุคนี้ว่า “ศิลปะร่วมสมัย” (Contemporary Art) อันมีความหมายเชิงมิติเวลาหมายถึงศิลปะยุคล่าสุด หลังสิ้นสุดศิลปะยุคสมัยใหม่ตั้งแต่ปี ค.ศ.1970 (ซึ่งถ้ากล่าวละเอียดยังมีความหมายนิยามมิจบสิ้นใน 2-3 ย่อหน้านี้) และได้ส่งอิทธิพลไปทั่วกับอาชีพสมัยใหม่คือ “ศิลปิน” ที่ต้องผลิตงานศิลปะออกแสดงผลงานต่อสาธารณะชน ไม่เว้นบ้านเราที่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยแทบทุกภาคได้บรรจุหลักสูตรศิลปกรรมที่ผลิตศิลปินหรืออาชีพใหม่นี้ในคณะหรือหลักสูตร “ศิลปิน” จึงกลายเป็นสถานะหนึ่งในสังคมที่ต้องทำหน้าที่รับใช้ประการสำคัญคือการนำเสนอผลงานศิลปะ ที่สามารถแจกแจงได้อย่างมีคุณค่าและหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณมนุษย์ ทั้งวรรณกรรม กวี

ทั้งหมดที่ได้กล่าวมา ก็เพื่อจะบอกแก่ผู้รักศิลปะในนครศรีธรรมราชด้วยความเคารพว่าศิลปะเป็นศาสตร์เก่าแก่ที่สุดตั้งแต่สมัยมนุษย์ถ้ำ ซึ่งมีพัฒนาการมาไม่หยุดยั้งจวบจนปัจจุบันมี “ศิลปะร่วมสมัย” ซึ่งศิลปินทั้งในและนอกประเทศได้ผลิตงานที่ดูรู้เรื่องบ้างและไม่รู้เรื่องบ้างออกมามากมาย แม้ศิลปินด้วยกันเองก็ยังงง ซึ่งนับประสาอะไรกับผู้คนธรรมดาที่ยังดิ้นรนทำมาหากินในชีวิตประจำวันจะเข้าใจ แต่ศิลปะก็ยังดำเนินต่อไป และคงไม่สนุกแน่ถ้าผู้รักการเสพงานศิลปะจะมีกิจกรรมแค่ Wait & See เพราะศิลปะสามารถสนุกได้มากกว่านั้น นั่นคือการสังสันทนาการระหว่างภาพ,ศิลปิน กับผู้ชม, ทั้งสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้ในอินเทอร์เน็ต (internet) , ในหนังสือตำราประวัติศาสตร์ศิลปะ, ในสถาบันศิลปะที่ผลิตบัณฑิต, โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หอศิลป์ที่ถือว่าเป็นสถานที่ที่เกี่ยวพันโดยตรงกับทุกอย่างดังกล่าวมาทั้งหมดและมีหน้าที่สำคัญโดยตรงคือให้ความรู้ทางศิลปะแก่ประชาชน, เป็นเวทีของศิลปินร่วมสมัย, เป็นเวทีแลกเปลี่ยนทางปัญญาความคิด

จินตนาการ, เป็นการพักผ่อนหย่อนใจของสถาบันครอบครัว และเป็นพื้นฐานทางใจให้กับเยาวชน จะต้องมีอารมณ์ละเมียดละไม มิใช่ยิ่งโตเอาแต่แข่งขันกันในโลกวัตถุอย่างก้าวร้าว

และสำหรับบรรทัดสุดท้ายโดยเฉพาะ เพื่อชี้ให้เห็นว่าข้อความที่ขีดเส้นใต้มิได้มัวนึ่ม จึงขอยกตัวอย่างข่าวสารการศึกษาจากนสพ.มติชนรายวันเกี่ยวกับระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กพฐ. ที่ได้ปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่จากสมัย พ.ศ.2544 โดยเปลี่ยนมาเป็นช่วงชั้นเรียนละ 3 ปี เพื่อให้โรงเรียนสามารถออกแบบการเรียนการสอนชั้น ป.1-6 ได้ตามมาตรฐานชาติ จบปัจจุบัน ก็ 6 ปีเข้าไปแล้ว ได้กลายมาเป็นประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เข้าท่าเสียแล้ว ในเมื่อโรงเรียนหลายโรงเรียนไม่อาจออกแบบการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้ให้ถึงมาตรฐานที่กำหนด โดยอาจารย์สมพงษ์ จิตระดับ จากคณะครุศาสตร์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกล่าวว่า “หลักสูตรใหม่นี้กระทบต่อความเป็นเด็กอย่างรุนแรง ฆ่าความเป็นเด็ก ความร่าเริงแจ่มใสที่จะเรียนรู้ เนื่องจากความยากและความซ้ำซ้อนทำให้เด็กปฏิเสธระบบโรงเรียนเพราะเบื่อ มีแต่การบ้าน สอบ บ่อยและมุ่งแข่งขัน ถือเป็นการฆ่าเด็กไทยทั่วประเทศ” อาจารย์สมพงษ์กล่าวต่อว่า “ทำไมบอร์ด กพฐ. ถึงให้ความรู้สึกซ้ำ ทำให้เด็กตายซากและยังจะปรับปรุงหลักสูตร ต้องยกเลิกไปเลย เพราะทำร้าย ต้องยกเลิกไปเลย ทำลายความรู้สึก การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ของเด็ก” อาจารย์สมพงษ์ กล่าวต่อถึงเรื่องการออกแบบการศึกษาในรูปแบบใหม่ว่า “มีทฤษฎีการเรียนรู้แบบไหน เช่น ยึด เศรษฐกิจพอเพียง เรียนเพียง 4-5 วิชา บ่ายทำกิจกรรม ดนตรี ศิลปะ พลศึกษา เป็นต้น บูรณาการ เป็นกิจกรรมให้หมด เด็กจะได้มีพื้นที่ มีเวลาพัฒนาศักยภาพและการแสดงออก” ฯลฯ

สุดท้ายของบทความคงได้เวลาหลอมประเด็นทั้งหลายทั้งปวงสู่ “กลุ่มสี่น้ำนคร” ที่แสดงผลงานเป็นครั้งที่ 3 แล้ว และขอบังอาจโอ้อวดคำโตตรงนี้ว่า “เรามีความปรารถนาดีจริง ๆ ที่จะนำ ผลงานศิลปะเต็มตามความสามารถของเราทุกคนมาเป็นกำนัลแด่ท่าน แม่แค่ปีละครั้ง แต่ยังปรารถนาให้เป็นปีละ 2 ครั้งกับรูปแบบงานอื่น ๆ ที่แตกต่างออกไป เพื่อกระตุ้นฮอริโมนศิลปะ สาธารณะให้กลับมาสูบฉีดอย่างมีชีวิตชีวาเพื่อชีวิตที่มีรสนิยมนและสันติสุข

และสุดท้ายจริง ๆ คือคำขอบคุณ แม้ว่าศิลปะ วรรณกรรม กวี ในนครศรีธรรมราช จะไม่ยิ่งใหญ่ขนาดบรรจุเข้าวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ แต่ในฐานะท่านผู้ชมผู้มาร่วมให้กำลังใจสนับสนุน แรงใจ คงทำให้ประวัติศาสตร์ศิลปะของสามัญชนชาวลูกหลานองค์พ่อจตุคามรามเทพ ได้ขับเคลื่อนต่อไปอย่างแข็งแกร่งอีกครั้ง อย่างน้อยก็มีทฤษฎีหนึ่งที่กล่าวถึงท่านในฐานะผู้ชมงานศิลปะไว้โดยเฉพาะ นั่นคือทฤษฎีราสา (ทฤษฎีความงามของอินเดีย มิใช่ -มากราสา- ที่เป็นภาษาใต้) กล่าวว่า “งานศิลปะที่สามารถนำผู้ชมมาถึงภาวะครุ่นคิดนั้น ยิ่งเพ่งมองพิจารณาครุ่นคิดจน “in” เข้ากับงาน เสมือนอ่านนิยายชั้นดีจนลืมหิว หรือลืมความอยากต่าง ๆ บนโลกที่แก่งแย่งทาง เศรษฐกิจเพียงชั่วขณะ นั่นคือช่วงเวลาที่มีมนต์ ถือเป็นความงามสูงสุดทางใจที่เรียกว่า ปิติ” จากบทความ เพื่อฮอริโมนศิลปะชาวนครศรีธรรมราชโดยเฉพาะ ปรีทรรค หุตางกร

ภาคผนวก 3

วัฒนธรรมและประเพณีของนครศรีธรรมราช

1. ประเพณีสารทเดือนสิบ

ประเพณีบุญสารทเดือนสิบวิวัฒนาการมาจากประเพณีเปตพลีของพราหมณ์ ซึ่งลูกหลานจัดขึ้นเพื่อทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่มากของชาวภาคใต้ และชาวนครศรีธรรมราช เป็นงานบุญเพื่อแสดงความกตัญญูแก่บุพการี ซึ่งล่วงลับไปแล้ว ตามความเชื่อพุทธศาสนาว่าผู้ล่วงลับไปแล้วมีบาปมากจะตกนรกและกลายเป็น “เปตชน” หรือเปรตจะถูกปล่อยตัวจากนรก เพื่อให้มาพบญาติพี่น้องและลูกหลานของตนในเมืองมนุษย์ ในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 10 และให้กลับลงไปในนรกดังเดิมก่อนพระอาทิตย์ขึ้นวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ จึงพยายามหาอาหารต่าง ๆ ไปทำบุญที่วัด เพื่ออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว

2. ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ

ในสมัยพระเจ้าศรีธรรมโศกราชเป็นกษัตริย์ครองตามพรลิงค์ (นครศรีธรรมราช) อยู่ ณ ได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ พระบรมธาตุเจดีย์ครั้งใหญ่และแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 1773 ขณะเตรียมสมโภชนพระบรมธาตุอยู่นั้น ชาวปากพนังมาราบทุกว่า คลื่นได้ซัดเอาผ้าแถบยาวผืนหนึ่ง ซึ่งมีภาพเขียนเรื่องพุทธประวัติมาขึ้นที่ชายหาดปากพนัง ชาวปากพนัง เก็บผ้าผืนนั้นถวายพระเจ้าศรีธรรมโศกราช พระองค์รับสั่งให้ชักผ้าผืนนั้นจนสะอาด เห็นภาพพุทธประวัติ เรียกกันว่า “ผ้าบุญ” จึงรับสั่งให้ประกาศหาเจ้าของ ได้ข่าวว่าชาวพุทธจากเมืองหงสากลุ่มหนึ่ง จะนำผ้าบุญไปบูชา พระพุทธบาทที่ลังกา แต่ถูกพายูพัดพามาขึ้นที่ชายฝั่งปากพนัง เหลือผู้รอดชีวิต 10 คน พระเจ้าศรีธรรมโศกราชทรงมีความเห็นว่าควรนำผ้าพระบุญไปห่มพระบรมธาตุเจดีย์ เนื่องในโอกาสสมโภชนพระบรมธาตุ แม้จะไม่ใช่ พระพุทธบาทตามตั้งใจ แต่ก็ยังเป็นพระบรมสารีริกธาตุซึ่งเจ้าของผ้าพระบุญก็ยินดี การแห่ผ้าขึ้นธาตุจึงมีขึ้นตั้งแต่นั้นและดำเนินารสืบต่อมา จนกลายเป็นประเพณีสำคัญของชาวนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน ประเพณีนี้จะนำผ้าห่มพระบรมธาตุเจดีย์ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 (วันมาฆบูชา) และวันวิสาขบูชา(วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6)

3. ประเพณีชักพระหรือลากพระ

อิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียได้กระจายสู่แนวคิดของชาวนครศรีธรรมราชสืบทอดกันมาถือเป็นการแสดงความยินดีที่พระพุทธรูปองค์เสด็จกลับจากดาวดึงส์ จึงอันเชิญขึ้นประทับบนบุษบกที่เตรียมไว้แล้วแห่ไปยังที่ประทับ ในการปฏิบัติคืออันเชิญพระพุทธรูปปางอุ้มบาตรออกแห่แห่นหลังจากอยู่ในพรรษาเป็นเวลานาน จะทำกันทุกแรม 1 ค่ำ เดือน 11 โดยก่อนหน้านั้นประมาณ 7

วัน จะมีการตีตะโพน รัวกลับ เรียกว่า “คุมพระ” และตกแต่งบุษบกสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป บางอุ้มบาตร (พระลาก) การลากพระนิยมทำกันในวันออกพรรษาเพียงวันเดียว มีทั้งการลากพระ บกและพระน้ำ

4. ประเพณีสวดด้าน

ในวันธรรมสวนะ พุทธศาสนิกชนจะมักทำบุญฟังธรรมกัน ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารซึ่ง

ถือ กันว่าเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนามาแต่โบราณ จึงมีชาวบ้านมาทำบุญกันมากเป็นพิเศษ สถานที่ที่จัดให้ภิกษุสงฆ์มาเทศนา คือ ในวิหารคดหรือพระระเบียง ชาวนครศรีธรรมราชเรียกว่า “ด้าน” การเทศน์ของพระภิกษุสงฆ์จะมีด้านละหนึ่งธรรมมาสน์เป็นอย่างน้อย

5. ประเพณีแห่นางदान เทศกาลมหาสงกรานต์

ประเพณีแห่นางกระดาน หรือนางदान เป็นส่วนหนึ่งของประเพณีตรียัมปวาย หรือประเพณีได้ ซิงช้า ของศาสนาพราหมณ์ โดยพราหมณ์จะอันเชิญเทพนางกระดานซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 องค์ ขึ้น ประดิษฐานบนเสลี่ยงแล้วแห่แห่น ไปยังจุดนัดหมายส่วนมากจะเป็นโบสถ์พราหมณ์ ประเพณีนี้จะ จัดขึ้นในวันที่ 14 เมษายนของทุกปี

6. ประเพณีกวนข้าวยาคุ

ความเชื่อของชาวนครศรีธรรมราช มีความเชื่อเกี่ยวเนื่องกับพุทธประวัติ ตอน นางสุชาดา ถวายข้าวมธุปายาสยาคุ ซึ่งประเพณีกวนข้าวยาคุ นิยมกวนในวันขึ้น 13 ค่ำ และ 14 ค่ำ เดือน 3 ใช้วัดเป็นสถานที่กวนข้าวยาคุ

7. ประเพณีตักบาตรรูปเทียน

เป็นประเพณีตักบาตรรูปเทียน เกิดจากพุทธศาสนิกชนนำรูปเทียนดอกไม้ไปนมัสการและจุด ไฟเพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เนื่องในวันเข้าพรรษา ประเพณีนี้ ทำขึ้นในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 เวลา 16.00 น.บริเวณลานวัด

8. ประเพณีให้ทานไฟ

นครศรีธรรมราชมีชายฝั่งทะเลยาว ลักษณะภูมิอากาศเป็นเขตร้อนชื้น ในหน้าหนาวก็ไม่หนาว เพียงรู้สึกอากาศเย็นลงกว่าปกติ เนื่องจากไม่เคยชินกับอากาศที่หนาวเย็นลงตอนค่ำ และตอนย่ำ รุ่งเช้ามีดี จึงลุกขึ้นมาก่อไฟผิง เพื่อสร้างความอบอุ่น ประกอบกับชาวนครศรีธรรมราช ยึดมั่นใน พระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนจึงพากันก่อกองไฟในวัด ไกล่บ้าน และนิมนต์พระสงฆ์มาผิงไฟให้ อบอุ่นด้วย ให้ทานไฟเป็นประเพณีเฉพาะของพุทธศาสนิกชนชาวนครศรีธรรมราชที่สืบเนื่องมาแต่ โบราณ กระทำกันในเดือนยี่ของทุก ๆ ปี ไม่กำหนดวันที่แน่นอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ทางอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแบบสงวนไว้ที่ และของอื่น ๆ ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก 4

กฎกระทรวงที่มีผลต่อการออกแบบ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517)

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

(6) “โรงแรมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ

(9) “ภัตตาคาร” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่มโดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือภายนอกอาคาร

(11) “สำนักงาน” หมายความว่า อาคาร หรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคาร ที่ใช้เป็นที่ทำการ

(12) “อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่ประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีความสูงจากระดับถนนตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร หรือ มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร

(13) “ห้องโถง” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมหรือประชุมข้อ 2 ให้กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กลับรถยนต์ และทางเข้าออกรถยนต์ไว้ ดังต่อไปนี้

- (1) โรงแรมหรสพที่มีพื้นที่สำหรับจัดที่นั่งสำหรับคนดูตั้งแต่ 500 ที่ขึ้นไป
- (4) ภัตตาคารที่มีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป
- (6) สำนักงานที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป
- (7) อาคารขนาดใหญ่
- (8) ห้องโถงของภัตตาคารตาม (4) หรืออาคารขนาดใหญ่ตาม (7)

ผ-179

ข้อ 3 จำนวนที่จอดรถต้องจัดให้มีตามกำหนดดังต่อไปนี้

(2) ในเขตเทศบาลทุกแห่งหรือในเขตท้องที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 ใช้บังคับ ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

(ก) โรงแรมหรสพ ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อจำนวนที่นั่งสำหรับคนดู 40 ที่ เศษของ 40 ที่ให้คิดเป็น 40 ที่

(ง) ภัตตาคาร ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหาร 40 ตารางเมตร เศษของ 40 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 40 ตารางเมตร

(จ) สำนักงาน ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ 120 ตารางเมตร เศษของ 120 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 120 ตารางเมตร

(ข) อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถยนต์ตามจำนวนที่กำหนดของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารขนาดใหญ่นั้นรวมกันหรือให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่อาคาร 240 ตารางเมตร เศษของ 240 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 240 ตารางเมตร ทั้งนี้ให้ถือที่จอดรถยนต์จำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์

ข้อ 8 ทางเข้าออกรถยนต์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ในกรณีที่จัดให้รถยนต์วิ่งได้ทางเดียวทางเข้าและ

ทางออกต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร โดยต้องทำเครื่องหมายแสดงทางเข้าและทางออกไว้ให้ปรากฏ และ

ปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องเป็นดังนี้

(1) แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องไม่อยู่ในที่ที่เป็นทางร่วมหรือทางแยก และต้องห่างจากจุดเริ่มต้นโค้งหรือหักมุมของขอบทางร่วมหรือขอบทางแยกสาธารณะ มีระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร สำหรับโรงมหรสพระยะดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 50 เมตร
กฎกระทรวง ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภทโดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตรขึ้นไป-180

หมวด 1 ลักษณะของอาคาร เนื้อที่ว่างของภายนอกอาคารและแนวอาคาร

ข้อ 2 ที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งของอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีพื้นที่อาคารรวมไม่เกิน 30,000 ตารางเมตร ต้องมีด้านหนึ่งด้านใดของที่ดินนั้นยาวไม่น้อยกว่า 12.00 เมตร ติดถนนสาธารณะที่มีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร และถนนสาธารณะนั้นต้องมีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร ยาวต่อเนื่องกันโดยตลอดนับตั้งแต่ที่ตั้งอาคารจนไปเชื่อมต่อกับถนนไม่ว่ากรณีใดก็ตาม สำหรับอาคารอื่นที่มีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร

ข้อ 3 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีถนนหรือที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมโดยรอบอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร และระดับเพลิงสามารถเข้าออกได้โดยสะดวกที่ว่างตามวรรคหนึ่ง ให้รวมระยะเขตห้ามก่อสร้างอาคารบางชนิดหรือบางประเภทริมถนน หรือทางหลวงตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นที่ว่างได้ในกรณีที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวสร้างหรือขยายถนนให้บังคับให้เริ่มที่ว่างตามวรรคหนึ่งตั้งแต่แนวนั้น

ข้อ 4 พื้นหรือผนังของอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องห่างเขตที่ดินของผู้อื่นและถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร ข้อ 5 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นต่อพื้นที่ดินของอาคารทุกหลังที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินแปลงเดียวกันไม่เกิน 10 ต่อ ข้อ 6 อาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าอัตราส่วน ดังต่อไปนี้

(2) อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะและอาคารอื่นที่ไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ดินแปลงนั้นหมวด 2 ระบบระบายอากาศ และระบบป้องกันเพลิงไหม้

ข้อ 9 การระบายอากาศในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติหรือโดยวิธีกล ดังต่อไปนี้

ผ-181

(1) การระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ให้ใช้เฉพาะกับพื้นที่มีผนังด้านนอกอย่างน้อยหนึ่งด้าน โดยให้มีช่องเปิดสู่ภายนอกอาคารได้ เช่น ประตู หน้าต่าง หรือบานเกล็ด ซึ่งต้องเปิดไว้ระหว่างใช้สอยพื้นที่นั้นๆ และพื้นที่ของช่องเปิดนี้ต้องเปิดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่นั้น

(2) การระบายอากาศโดยวิธีกล ให้ใช้กับพื้นอาคารใดก็ได้ โดยให้มีกลอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศเพื่อให้เกิดการนำอากาศภายนอกเข้ามาตามอัตราดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 แสดงอัตราการระบายอากาศ

ลำดับ	สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง
1	ห้องน้ำ ห้องส้วมของที่พักรักษาภัยหรือสำนักงาน	2
2	ห้องน้ำ ห้องส้วมของอาคารสาธารณะ	4
5	โรงมหรสพ	4
6	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	7
7	สำนักงาน	7
10	ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	24
11	ลิฟต์โดยสารและลิฟต์ดับเพลิง	30

สำหรับห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มจะให้ม้อัตราการระบายอากาศน้อยกว่าที่กำหนดได้ แต่ต้องมีการระบายอากาศครอบคลุมแหล่งที่เกิดของกลิ่น ควัน หรือก๊าซที่ต้องการระบาย ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า 12 เท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมงสถานที่อื่นๆ ที่มีได้ระบุไว้ในตารางให้ใช้อัตราการระบายอากาศของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตำแหน่งช่องนำอากาศเข้าโดยวิธีกล ต้องห่างจากที่เกิดอากาศเสียและช่องระบายอากาศทิ้งไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร-182การนำอากาศเข้าและการระบายอากาศทิ้งโดยวิธีกล ต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

ข้อ 10 การระบายอากาศในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีการปรับภาวะอากาศด้วยระบบปรับภาวะอากาศ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ปรับภาวะอากาศหรือดูดอากาศจากภายในพื้นที่ปรับภาวะอากาศออกไปไม่น้อยกว่าอัตราดังต่อไปนี้ตารางที่ 20 แสดงการระบายอากาศในกรณีที่มีระบบปรับภาวะอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	สถานที่	ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง/ตารางเมตร
3	สำนักงาน	2
7	ห้องปฏิบัติการ	2
14	โรงมหรสพ (บริเวณที่นั่งสำหรับคนดู)	4
15	ห้องประชุม	6
15	ห้องน้ำ ห้องส้วม	6
16	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	10
18	ห้องครัว	30

(2) ห้ามนำสารทำความเย็นชนิดเป็นอันตรายต่อร่างกาย หรือติดไฟได้ง่ายมาใช้กับระบบปรับอากาศที่ใช้สารทำความเย็นโดยตรง

(3) ระบบปรับอากาศด้วยน้ำ ห้ามต่อท่อน้ำของระบบปรับอากาศเข้ากับท่อน้ำของระบบประปาโดยตรง

(4) ระบบท่อลมของระบบปรับอากาศต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

ผ-183

(ข) ท่อลมส่วนที่ติดตั้งผ่านผนังกันไฟหรือพื้นที่ทำด้วยวัสดุทนไฟต้องติดตั้งลิ้นกันไฟที่เปิดอย่างสนิทโดยอัตโนมัติ เมื่ออุณหภูมิสูงเกินกว่า 74 องศาเซลเซียส และลิ้นกันไฟต้องมีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 30 นาที

(ค) ห้ามใช้ทางเดินร่วม บันได ช่องบันได ช่องลิฟต์ของอาคารเป็นส่วนหนึ่งของระบบท่อลมส่งหรือระบบท่อลมกลับ เว้นแต่ส่วนที่เป็นพื้นที่ว่างระหว่างเพดานกับพื้นห้องชั้นเหนือขึ้นไปหรือหลังคาที่มีส่วนประกอบของเพดานที่มีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง

5) การขับเคลื่อนอากาศของระบบปรับอากาศต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ข) ระบบปรับอากาศที่มีลมหมุนเวียนตั้งแต่ 50 ลูกบาศก์เมตรต่อนาทีขึ้นไป ต้องติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันหรืออุปกรณ์ตรวจสอบการเกิดเพลิงไหม้ที่มีสมรรถนะไม่ต่ำกว่าอุปกรณ์ตรวจจับควันซึ่งสามารถ บังคับให้สวิตช์หยุดการทำงานของระบบได้โดยอัตโนมัติ

ข้อ 14 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินแยกเป็นอิสระจากระบบอื่น และสามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายไฟฟ้าปกติหยุดทำงานแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้เพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงสำหรับเครื่องหมายแสดงทางฉุกเฉิน ทางเดิน ห้องโถง บันได และระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

(2) จ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาที่ใช้งานสำหรับลิฟต์ดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ห้องช่วยชีวิตฉุกเฉินระบบสื่อสาร เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะและกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยเมื่อกระแสไฟฟ้าขัดข้อง

ข้อ 16 ในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้น ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์ส่งสัญญาณเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึง

(2) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์ตาม (1) ทำงาน

ข้อ 20 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีระบบดับเพลิงอัตโนมัติ เช่น SPRINKLESYSTEM หรือระบบที่เทียบเท่า ที่สามารถทำงานได้ด้วยตัวเองทันทีเมื่อมีเพลิงไหม้ โดยให้สามารถทำงานครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดทุกชั้นในกรณีนี้ ให้แสดงแบบแปลนและรายการประกอบแบบแปลนของระบบดับเพลิงอัตโนมัติในแต่ละชั้นของอาคารไว้ด้วยกฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

หมวด 1 แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย

ข้อ 2 อาคารดังต่อไปนี้ต้องมีวิธีการเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยตามที่กำหนดในกระทรวงนี้

(2) อาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม สถานพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สถานีกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อาคารจอดรถ สถานีขนส่งมวลชน ที่จอดรถ ท่าจอดเรือ ภัตตาคาร สำนักงาน สถานที่ทำการของราชการ โรงงานและอาคารพาณิชย์ เป็นต้น

ข้อ 5 อาคารอื่นนอกจากอาคารตามข้อ 3 วรรคหนึ่ง ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร ต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้นด้วย

ข้อ 6 ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ตามข้อ 4 และข้อ 5 อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทำงาน

(2) ให้อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึงเพื่อให้หนีไฟ

ข้อ 7 อาคารตามข้อ 2(2) และ (3) ที่มีความสูงตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป และอาคารตามข้อ 2(4) ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร ในแต่ละชั้นต้องมีป้ายบอกชั้นและป้ายบอกทางหนีไฟด้วยตัวอักษรขนาดที่มีความสูงไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร หรือสัญลักษณ์ที่อยู่ในตำแหน่งที่จะมองเห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา และต้องมีแสงสว่างจากระบบไฟฟ้าฉุกเฉินเพียงพอที่จะมองเห็นช่องทางหนีไฟได้ชัดเจนขณะเพลิงไหม้

หมวด 2 แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

ข้อ 9 ห้องน้ำและห้องส้วมจะแยกจากกันหรือรวมอยู่ในห้องเดียวกันก็ได้ แต่ต้องมีลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่าย และต้องมีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศได้เพียงพอ ระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงเพดานยอดฝาท่อน้ำหรือผนังตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่า 1.80 เมตรในกรณีที่ห้องน้ำและห้องส้วมแยกกัน ต้องมีขนาดพื้นที่ของห้องแต่ละห้องไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตร และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร แต่ถ้าห้องน้ำและห้องส้วมรวมอยู่ในห้องเดียวกัน ต้องมีพื้นที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร

หมวด 3 ระบบจัดแสงสว่างและการระบายอากาศ

ข้อ 13 ในกรณีที่ได้ให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ห้องในอาคารทุกชนิดทุกประเภทต้องมีประตู หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศด้านติดกับอากาศภายนอกเป็นพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ของห้องนั้น ทั้งนี้ ไม่นับรวมพื้นที่ของประตู หน้าต่าง และช่องระบายอากาศที่ติดต่อกับห้องอื่นหรือช่องทางเดินภายในอาคาร

ข้อ 14 ในกรณีที่ไม่อาจจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติตามข้อ 13 ได้ ให้จัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีกลซึ่งใช้อุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศ กลอุปกรณ์นี้ต้องทำงานตลอดเวลา ระหว่างที่ใช้สอยพื้นที่นั้น และการระบายอากาศต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในตารางที่ 4 ท้ายกฎกระทรวงนี้สำหรับห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ถ้าได้จัดให้มีการระบายอากาศครอบคลุมแหล่งที่เกิดของกลิ่น ควัน หรือก๊าซที่ต้องการระบายในขนาดที่เหมาะสมแล้ว จะมีอัตราการระบายอากาศในส่วนของห้องครัวนั้นน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในตารางตามวรรคหนึ่งก็ได้แต่ต้องไม่น้อยกว่า 12 เท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมงสถานที่อื่นๆ ที่มีได้ระบุไว้ในตารางให้ใช้อัตราการระบายอากาศของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับอัตราที่กำหนดไว้ในตารางดังกล่าว

ข้อ 17 โรงงาน โรงแรม โรงมหรสพ ห้องประชุม สถานกีฬาในร่ม สถานพยาบาล สถานี่ขนส่งมวลชนสำนักงาน ห้างสรรพสินค้า หรือตลาด ต้องจัดให้มีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉิน เช่น แบตเตอรี่ หรือเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น แยกเป็นอิสระจากระบบที่ใช้อยู่ตามปกติ และสามารถทำงานได้

โดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าปกติหยุดทำงานแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้เพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง สำหรับเครื่องหมายแสดงทางออกฉุกเฉิน ทาง

เดิน ห้องโถง บันได บันไดหนีไฟ และระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

(2) จ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาที่ใช้งานสำหรับห้อง ไอ.ซี.ยู. ห้อง ซี.ซี.ยู. ห้องช่วยชีวิตฉุกเฉินระบบสื่อสาร และ เครื่องสูบน้ำดับเพลิง เพื่อความปลอดภัยสาธารณะและกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยเมื่อกระแสไฟฟ้าขัดข้อง

ตารางที่ 21 จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมของอาคาร

ชนิดหรือประเภทของอาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างมือ
	ที่ถ่ายอุจจาระ	ที่ถ่ายปัสสาวะ		
(7) หอประชุมหรือโรงมหรสพ ต่อพื้นที่อาคาร 200 ตารางเมตร หรือต่อ 100 คน ที่กำหนดให้ใช้สอยอาคารนั้น ทั้งนี้ให้ถือจำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์				
(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
(ข) สำหรับผู้หญิง	2		-	1
(9) สำนักงานต่อพื้นที่อาคาร 300 ตารางเมตร				
(ก) สำหรับผู้ชาย				
(ข) สำหรับผู้หญิง				
(10) ภัตตาคาร ต่อพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหาร 200 ตารางเมตร				
(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2		1
(ข) สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สำนักงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 22 ความเข้มของแสงสว่างลำดับ สถานที่ (ประเภทการใช้) หน่วยความเข้มของแสงสว่าง
ลักซ์ (LUX)

ลำดับ	สถานที่(ประกอบใช้)	หน่วยความเข้ม ของแสงสว่างลักซ์ (LUX)
1	ที่จอดรถ	50
5	โรงแรมรสบท (บริเวณที่นั้งสำหรับคนดูขณะที่ไม่มีการแสดง)	100
11	ห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงแรมรสบท สถานพยาบาล สถานีขนส่ง มวลชน ห้างสรรพสินค้า หรือตลาด	200
12	ห้องสมุด ห้องเรียน	300
13	ห้องประชุม	300
14	บริเวณที่ทำงานในสำนักงาน	300

ตารางที่ 23 อัตราการระบายอากาศโดยวิธีกล

ลำดับ	สถานที่(ประเภทการใช้)	อัตราการระบาย อากาศไม่น้อย กว่าจำนวนเท่า ของปริมาตรของ ห้องใน1 ชั่วโมง
1	ห้องน้ำ ห้องส้วมของที่พักรอหรือสำนักงาน	2
2	ห้องน้ำ ห้องส้วมของอาคารสาธารณะ	4
5	โรงแรมรสบท	4
9	สำนักงาน	7
12	ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 24 อัตราการระบายอากาศในกรณีที่มีระบบปรับอากาศ

ลำดับ	สถานที่	ลูกบาศก์เมตร/ ชั่วโมง/ตาราง เมตร
3	สำนักงาน	2
7	ห้องปฏิบัติการ	2
10	โรงมหรสพ (บริเวณที่นั่งสำหรับคนดู)	4
14	ห้องประชุม	6
15	ห้องน้ำ ห้องส้วม	10
16	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (ห้องรับประทานอาหาร)	10
18	ห้องครัว	30

กฎกระทรวง ฉบับที่ 41 (พ.ศ. 2537)

ข้อ 2 ที่จอดรถ 1 คัน ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า และต้องมีลักษณะและขนาด ดังนี้

- (1) ในกรณีที่จอดรถขนานกับแนวทางเดินรถหรือทำมุมกับแนวทางเดินรถน้อยกว่าสามสิบองศาให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร
- (2) ในกรณีที่จอดรถตั้งฉากกับแนวทางเดินรถ ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร แต่ทั้งนี้ จะต้องไม่จัดให้มีทางเข้าออกของรถเป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) ในกรณีที่จอดรถทำมุมกับแนวทางเดินรถมากกว่าสามสิบองศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร ข้อ 3 ที่จอดรถแต่ละคัน ต้องมีเครื่องหมายแสดงลักษณะและขอบเขตของที่จอดรถไว้ให้ปรากฏบนพื้นและต้องมีทางเดินรถเชื่อมต่อโดยตรงกับทางเข้าออกของรถ และที่กั้นรถ

ข้อ 4 ระยะเวลาสูงสุดสุทธิระหว่างพื้นที่ที่ใช้จอดรถ ทางเดินรถ และทางลาดขึ้นลงของรถ กับส่วนที่ต่ำสุดของชั้นที่ถัดไปของอาคาร ต้องไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร

กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้ "อาคารสาธารณะ" หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรม

ทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชย์กรรม เช่น โรงแรม หอประชุม โรงแรม โรงพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สนามกีฬากลางแจ้ง สนามกีฬาในร่มตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคารจอดรถ สถานีรถทำจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฌาปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น "อาคารพิเศษ" หมายความว่า อาคารที่ต้องการมาตรฐานความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยเป็นพิเศษ เช่น อาคารดังต่อไปนี้

1) โรงแรม หอประชุม หอสมุด หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สถาน หรือ ศาสนสถาน อุโมงค์ คานเรือ หรือท่าจอดเรือ สำหรับเรือขนาดใหญ่เกิน 100 ตันกรอส

2) อาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่สูงเกิน 15 เมตร หรือสะพาน หรืออาคารหรือโครงหลังคาช่วงหนึ่งเกิน 10 เมตร หรือมีลักษณะโครงสร้างที่อาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสาธารณะชนได้ อาคารที่เก็บวัสดุไวไฟ วัสดุระเบิด หรือวัสดุกระจายแพร่พิษ หรือรังสีตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น "อาคารขนาดใหญ่" หมายความว่า อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังคาเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร หรืออาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังคาเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตรแต่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด "สำนักงาน" หมายความว่า อาคาร หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ "โรงแรม" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับขายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือแสดงมหรสพอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณะชนเข้าชมการแสดงนั้น โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม "ภัตตาคาร" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่มโดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือภายนอกอาคาร

หมวดที่ 1 ลักษณะของอาคาร

ข้อ 5 รั้วหรือกำแพงกันเขตที่อยู่มณฑนสาธารณะที่มีความกว้างตั้งแต่ 3 เมตรขึ้นไปและมีมุมนักน้อยกว่า 135 องศา ต้องปาดมุมรั้วหรือกำแพงกันเขตนั้นโดยให้ส่วนที่ปาดมุมมีระยะไม่น้อยกว่า 4 เมตร และทำมุมกับแนวถนนสาธารณะเป็นมุมเท่าๆกัน

หมวดที่ 2 ส่วนต่างๆของอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ส่วนที่ 1 วัสดุของอาคาร

ข้อ 15 เสา คาน พื้น บันได และผนังของอาคารสูงตั้งแต่สามชั้นขึ้นไป โรงแรม หอประชุม

โรงงาน โรงพยาบาล หอสมุด ห้างสรรพสินค้า อาคารขนาดใหญ่ สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วย
สถานบริการ ท่าอากาศยาน หรืออุโมงค์ ต้องทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟด้วย

ข้อ 18 ครัวในอาคารต้องมีพื้นและผนังที่ทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ ส่วนฝาและเพดาน
นั้นหากไม่ได้ทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟก็ให้บุด้วยวัสดุทนไฟ

ส่วนที่ 2 พื้นที่ภายในอาคาร

ข้อ 21 ช่องทางเดินในอาคาร ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 25 ตารางแสดงขนาดช่องทางเดินในอาคาร

ประเภทอาคาร	ความกว้าง
2. อาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะ อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารพิเศษ	1.50 เมตร

ข้อ 22 ห้องหรือส่วนของอาคารที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ต้องมีระยะตั้งไม่น้อยกว่าตามที่
กำหนดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 26 ตารางแสดงระยะตั้งในอาคารตามประเภทการใช้อาคาร

ประเภทการใช้อาคาร	ระยะตั้ง
1. ห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัย บ้านแถว ห้องพักโรงแรม ห้องเรียนนักเรียน อนุบาล คริวสำหรับอาคารอยู่อาศัย ห้องพักคนไข้พิเศษ ช่องทางเดินใน อาคาร	2.60 เมตร
2. ห้องที่ใช้เป็นสำนักงาน ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องโถงภัตตาคาร โรงงาน	3.00 เมตร
3. ห้องขายสินค้า ห้องประชุม ห้องคนไข้รวม คลังสินค้า โรงครัว ตลาด และอื่นๆที่คล้ายกัน	3.50 เมตร
5. ระเบียง	2.20 เมตร

ระยะตั้งตามวรรคหนึ่งให้วัดจากพื้นถึงพื้น ในกรณีของชั้นใต้หลังคาให้วัดจากพื้นถึงยอดฝ้า
หรือยอดผนังอาคาร และในกรณีของห้องหรือส่วนของอาคารที่อยู่ภายในโครงสร้างของหลังคา ให้
วัดจากพื้นถึงยอดฝ้าหรือยอดผนังของห้องหรือส่วนของอาคารดังกล่าวที่ไม่ใช่โครงสร้างหลังคา
ห้องในอาคารซึ่งมีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป จะทำพื้นชั้นลอยในห้อง

นั้นก็ได้ โดยพื้นที่ชั้นลอยในห้องดังกล่าวนั้นต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละสี่สิบของเนื้อที่ห้อง ระยะตั้งระหว่างพื้นที่ชั้นลอยถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงพื้นที่ชั้นลอยต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตรด้วยห้องน้ำ ห้องส้วม ต้องมีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2 เมตร ส่วนที่ 3 บันไดของอาคาร

ข้อที่ 24 บันไดของอาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะอาคารพาณิชย์ โรงงาน และอาคารพิเศษ สำหรับที่ใช้กับชั้นที่มีพื้นที่อาคารชั้นเหนือขึ้นไปรวมกันไม่เกิน 300 ตารางเมตร ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร แต่สำหรับบันไดของอาคารดังกล่าวที่ใช้กับชั้นที่มีพื้นที่อาคารชั้นเหนือขึ้นไปรวมกันเกิน 300 ตารางเมตร ต้องมีความกว้างสุทธิ 1.50 เมตร ถ้าความกว้างสุทธิของบันไดน้อยกว่า 1.50 เมตร ต้องมีบันไดอย่างน้อยสองบันไดและแต่ละบันไดต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร บันไดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของคนจำนวนมาก เช่น บันไดห้องประชุมหรือห้องบรรยายที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 500 ตารางเมตรขึ้นไป หรือบันไดห้องรับประทานอาหารหรือสถานบริการที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตรขึ้นไป หรือบันไดของแต่ละชั้นของอาคารนั้นที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 2,000 ตารางเมตรขึ้นไป ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร อย่างน้อยสองบันไดถ้ามีบันไดเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 3 เมตร บันไดที่สูงเกิน 4 เมตร ต้องมีชานพักบันไดทุกช่วง 4 เมตร หรือน้อยกว่านั้น และระยะตั้งจากชั้นบันไดหรือชานพักบันไดถึงส่วนต่ำสุดของอาคารที่อยู่เหนือขึ้นไปต้องสูงไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร ชานพักบันไดและพื้นหน้าบันไดต้องมีความกว้างและความยาวไม่น้อยกว่าความกว้างสุทธิของบันได เว้นแต่บันไดที่มีความกว้างสุทธิเกิน 2 เมตร ชานพักบันไดและพื้นหน้าบันไดจะมีความยาวไม่เกิน 2 เมตรก็ได้ บันไดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีลูกตั้งสูงไม่เกิน 18 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร และต้องมีราวบันไดกั้นตักบันไดที่มีความกว้างสุทธิเกิน 6 เมตร และช่วงบันไดสูงเกิน 1 เมตร ต้องมีราวบันไดทั้งสองข้างบริเวณจุ่มกบันไดต้องมีวัสดุกันลื่น

ข้อ 25 บันไดตามข้อ 24 จะต้องมีระยะห่างไม่เกิน 40 เมตร จากจุดที่ไกลสุดบนพื้นที่ชั้นนั้น

ข้อ 26 บันไดตามข้อ 23 และข้อ 24 ที่เป็นแนวโค้งเกิน 90 องศา จะไม่มีชานพักบันไดก็ได้ แต่ต้องมีความกว้างเฉลี่ยของลูกนอนไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร สำหรับบันไดตามข้อ 23 และไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร สำหรับบันไดตามข้อ 24

ส่วนที่ 4 บันไดหนีไฟ

ข้อ 28 บันไดหนีไฟภายนอกอาคารต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร และต้องมีผนังส่วนที่บันไดหนีไฟพาดผ่านเป็นผนังที่บ่อสร้างด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟบันไดหนีไฟตามวรรคหนึ่ง ถ้าทอดไม่ถึงพื้นชั้นล่างของอาคารต้องมีบันไดโลหะที่สามารถเลื่อน หรือยึดหรือหย่อนลงมาจนถึงพื้นชั้นล่างก็ได้

ข้อ 30 บันไดหนีไฟภายในอาคารต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร มีผนังที่ปิดก่อสร้างด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟกันโดยรอบเว้นแต่ส่วนที่เป็นช่องระบายอากาศและช่องประตุนีไฟ และต้องมีอากาศถ่ายเทจากภายนอกอาคารได้โดยแต่ละชั้นต้องมีช่องระบายอากาศที่เปิดสู่ภายนอกอาคารได้มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 1.4 ตารางเมตรกับต้องแสงสว่างให้เพียงพอทั้งกลางวันและกลางคืน

ข้อ 31 ประตูหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า 1.90 เซนติเมตร และต้องทำเป็นบานเปิดชนิดผลักออกสู่ภายนอกเท่านั้น กับต้องติดอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง และต้องสามารถเปิดออกได้โดยสะดวกตลอดเวลา ประตูหรือทางออกสู่บันไดหนีไฟต้องไม่มีธรณีหรือขอบกั้น

ข้อ 32 พื้นหน้าบันไดหนีไฟต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันไดและอีกด้านหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

หมวด 3 ที่ว่างภายนอกอาคาร

ข้อ 33 อาคารแต่ละหลังหรือหน่วยต้องมีที่ว่างตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่อยู่อาศัย และอาคารที่อยู่อาศัยรวม ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่มีมากที่สุดของอาคาร

(2) ห้องแถว ตึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ และอาคารอื่นซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่มีมากที่สุดของอาคาร แต่ถ้าอาคารดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วยต้องมีที่ว่างตาม(1)

หมวด 4 แนวอาคารและระยะต่างๆ ของอาคาร

ข้อ 42 อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำธาร หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 3 เมตร แต่ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 6 เมตรสำหรับอาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะขนาดใหญ่ เช่น บึง ทะเลสาบ หรือทะเลต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 12 เมตร ทั้งนี้ เว้นแต่สะพาน เขื่อน รั้ว ท่อระบายน้ำ ท่าเรือ ป้าย คูเรือ คานเรือ หรือที่ว่างที่ใช้เป็นที่จอดรถไม่ต้องร่นแนวอาคาร

ข้อ 43 ให้อาคารที่สร้างตามข้อ 41 และข้อ 42 ต้องมีส่วนต่ำสุดของกันสาดหรือส่วนยื่นสถาปัตยกรรมสูงจากระดับทางเท้าไม่น้อยกว่า 3.25 เซนติเมตร ทั้งนี้ ไม่นับส่วนตกแต่งที่ยื่นจากผนังไม่เกิน 50 เซนติเมตรและต้องมีที่อับจากกันสาดหรือหลังคาต่อแนบหรือฝังในผนัง หรือเสาอาคารลงสู่ที่สาธารณะ หรือบ่อพัก

ข้อ 44 ความสูงของอาคารไม่ว่าจากจุดหนึ่งจุดใด ต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบ วัดจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตด้านตรงข้ามของถนนสาธารณะที่อยู่ใกล้อาคารนั้นที่สุดความสูงของอาคารให้วัดแนวตั้งจากระดับถนนหรือระดับพื้นดินที่ก่อสร้างขึ้นไปถึงส่วนของอาคารที่สูงที่สุดสำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

ข้อ 50 ผนังอาคารที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสงหรือระเบียบของอาคาร ต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ดังนี้

1) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียบต้องอยู่ห่างเขตหรือที่ดินไม่น้อยกว่า 2 เมตรอาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ผนังหรือระเบียบต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 3 เมตรผนังของอาคารที่อยู่ห่างเขตที่ดินน้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร เว้นแต่จะก่อสร้างชิดเขตที่ดินและอาคารดังกล่าวจะก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 15 เมตรผนังของอาคารที่อยู่ชิดเขตที่ดิน หรือห่างจากเขตที่ดินน้อยกว่าที่ระบุใน (1) หรือ (2) ต้องก่อสร้างเป็นผนังทึบ และดาตฟ้าของอาคารด้านนั้นให้ทำผนังทึบสูงจากดาตฟ้าไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร ในกรณีก่อสร้างชิดเขตที่ดินข้างเคียงต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงนั้นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อผู้เขียน นุชนาฏ เดชสุรางค์
เกิด 10 กันยายน 2532 นครศรีธรรมราช
ระดับการศึกษา สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2539 - โรงเรียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- พ.ศ.2545 - โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช
- พ.ศ.2548 - โรงเรียนบางกะปิ
- พ.ศ.2551 - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- พ.ศ.2555 - ฝึกงานที่บริษัท เคสสตูดิโอ (Case Studio) จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้